

ntu

Nationella trygghetsundersökningen

Rapport 2010:2

NTU 2009

Om utsatthet, trygghet och förtroende

brå

brottsförebyggande rådet

NTU 2009

Om utsatthet, trygghet och förtroende

Rapport 2010:2

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Denna rapport kan beställas hos bokhandeln eller hos
Fritzes Kundservice, 106 47 Stockholm
Telefon 08-598 191 90, fax 08-598 191 91, e-post order.fritzes@nj.se

Produktion:
Brottsförebyggande rådet, Information och förlag, Box 1386, 111 93 Stockholm.
Telefon 08-401 87 00, fax 08-411 90 75,
e-post info@bra.se
Brå på Internet www.bra.se
Författare: Åsa Irlander, Lars Westfelt
Omslag: Ylva Hellström
Omslagsbild: Helena Halvarsson
© Brottsförebyggande rådet 2010
ISSN 1100-6676
ISBN 978-91-86027-43-8

Innehåll

Figur- och tabellförteckning	5
Tabeller	5
Figurer	6
Förord	9
Sammanfattning	10
Utsatthet för brott	10
Trygghet	11
Förtroende för rättsväsendet	12
Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet	13
Resultat för Sveriges län	13
1 Inledning	15
Bakgrund till undersökningen	15
Syfte och frågeställningar	16
2 Metod	17
Frågeinnehåll	17
Upplägg och genomförande	18
Bortfall	19
Tillförlitlighet och jämförbarhet	20
Resultatredovisningen	22
3 Utsatthet	25
Brott mot enskild person	26
Misshandel	32
Hot	34
Sexualbrott	36
Personrån	38
Bedrägerier	40
Trakasserier	41
Egendomsbrott mot hushåll	43
Fordonsrelaterade brott	46
Bostadsinbrott	47
Avslutande ord	48
4 Trygghet	49
Otrygghet ute sen kväll	49
Otrygghetens konsekvenser	59
Erfarenheter och inställningar	62
Avslutande ord	64
5 Förtroende för rättsväsendet	65
Rättsväsendet och de enskilda myndigheterna	65
Hur rättsväsendet utför olika arbetsuppgifter	71
Erfarenheter av brott och av rättsväsendet	75
Avslutande ord	79

6 Brottsofsars kontakter med rättsväsendet	80
Erfarenheter av polisen	80
Erfarenheter av polisen	81
Erfarenheter av åklagare	84
Erfarenheter av rättegång	84
Avslutande ord	86
Referenser	87
Bilagor	
Bilaga 1. Kapitel 2. Metod	89
Bilaga 1. Kapitel 3. Utsatthet för brott	92
Bilaga 1. Kapitel 4. Trygghet	105
Bilaga 1. Kapitel 5. Förtroende för rättsväsendet	122
Bilaga 1. Kapitel 6. Kontakter med rättsväsendet	144
Bilaga 2. Konfidenstabell (95 procent)	155

Figur- och tabellförteckning

Tabeller

I resultatredovisningen

2.1.	Urval och bortfall, NTU år 2009.	19
3.1.	Utsatthet i befolkningen (16-79 år) för olika typer av brott mot enskild person år 2005–2008, samt skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2007, enligt NTU år 2006–2009. Andel i procent.	28
3.2.	Andel utsatta hushåll i befolkningen (16-79 år) för olika typer av brott mot egendom år 2006–2008, skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2008, enligt NTU år 2007–2009.	44
4.1.	Otrygga vid utevistelse sen kväll i två befolkningsgrupper, NTU år 2006–2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	52
5.1.	Förtroende för rättsväsendet hos personer som utsatts för brott, NTU år 2009. Andelar i procent.	77

I tabellbilagan

2A.	Antal individer som medverkat i NTU 2009 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.	89
2B.	Antal individer som medverkat i NTU 2009 samt populationsstorlekar för redovisningsgruppen län.	90
2C.	Antal individer som medverkat i NTU 2009 för redovisningsgruppen kommun.	91
3A.	Utsatta för brott mot enskild person år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009.	92
3B.	Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot person år 2005–2008 samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2008, enligt NTU 2006–2009.	96
3C.	Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön	97
3D.	Relation till gärningspersonen för olika brottstyper år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	98
3E.	Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot egendom, skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009.	99
3F.	Utsatta hushåll för brott mot egendom år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter familje- och boendeförhållanden.	100
3G.	Upprepad utsatthet för brott mot person år 2008 enligt NTU 2009.	101
3H.	Upprepad utsatthet för brott mot hushåll år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter familje- och boendeförhållanden.	103
3I.	Utsatthet för brott i län och vissa kommuner. Andel personer utsatta för brott mot enskild person och andel hushåll utsatta för egendomsbrott år 2008, enligt NTU 2009.	104
4A.	Otrygghet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2009.	105
4B.	Oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående i olika befolkningsgrupper, NTU 2006–2009.	108
4C.	Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2009.	111
4D.	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, samt särskild otrygghet enligt index inom olika befolkningsgrupper. NTU år 2006–2009.	114
4E.	Otrygghet hos personer med olika erfarenheter/inställningar, NTU år 2006–2009. Andel i befolkningen, i procent.	117
4F.	Särskilt otrygga enligt index, efter utsatthet för olika typer av brott. Redovisning totalt, samt efter kön. NTU år 2009.	118
4G.	Andel som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället, som känner mycket eller ganska stor otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna området, samt som känner mycket eller ganska stor oro att utsättas för olika brottstyper, enligt NTU 2009. Särredovisning efter län och vissa kommuner.	119
4H.	Otrygghetens påverkan på beteende (valt annan väg/färdssätt, samt avstått aktivitet) och livskvalitet, enligt NTU 2009. Särredovisning efter län och vissa kommuner.	121
5A.	Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU år 2006–2009 .	122
5B.	Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2009.	123
5C.	Förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2009.	126
5D.	Förtroende för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU år 2009.	129

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2009

5E.	Förtroende för rättsväsendet hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2008, enligt NTU 2009.	130
5F.	Förtroendebalanser för rättsväsendet, NTU år 2006–2009.	133
5G.	Förtroendebalans för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2009.	134
5H.	Förtroendebalanser för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU 2009	136
5 I.	Förtroendebalans hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.	137
5 J.	Förtroende för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2009.	133
5K.	Förtroendebalanser för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2009.	142
6A.	Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott, enligt NTU 2009.	144
6B.	Upplevelsen av att på ett enkelt sätt få kontakt med polis i samband med utsatthet för brott, enligt NTU 2009.	146
6C.	Upplevelsen av bemötandet från polis i samband med utsatthet för brott, enligt NTU 2009.	148
6D.	Upplevelse av den information man fått om hur polisen arbetar med ärendet, i samband med utsatthet för brott, enligt NTU 2009.	150
6E.	Upplevelse av polisens arbete med att utreda och klara upp brottet, totalt, enligt NTU 2009.	152
6F.	Erfarenheter av rättsväsendets myndigheter, bland personer som medverkat som målsägande i en rättegång under de senaste tre åren, enligt NTU 2009.	154

Figurer

3.1	Fördelning av det totala antalet brott i befolkningen (16–79 år) under år 2008, enligt NTU 2009.	26
3.2.	Fördelning av det totala antalet anmälda brott enligt den officiella kriminalstatistiken under år 2008. Avser de brottstyper som ingår i NTU.	26
3.3.	Andelen utsatta för olika typer av brott mot enskild person över åren 2005–2008, enligt NTU 2006–2009.	27
3.4.	Andel polisanmälda brott mot enskild person år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009.	29
3.5.	Upprepad utsatthet för brott mot enskild person år 2008, enligt NTU 2009. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser i procent.	29
3.6.	Utsatthet för brott mot person fyra gånger eller fler år 2008, enligt NTU 2009.	30
3.7.	Utsatthet för brott mot enskild person år 2008, enligt NTU 2009. Andel för respektive län i riket.	31
3.8.	Utsatta för misshandel år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	32
3.9.	Utsatta för misshandel år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder.	33
3.10.	Typ av brottsplats för hot år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter kön.	33
3.11.	Relation till gärningspersonen för misshandel år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	34
3.12.	Utsatta för hot år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön	35
3.13.	Utsatta för hot år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder.	35
3.14.	Typ av brottsplats för hot år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter kön.	36
3.15.	Relation till gärningspersonen för hot år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	36
3.16.	Utsatta för sexualbrott år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	37
3.17.	Utsatta för sexualbrott år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning kön och ålder.	37
3.18.	Typ av brottsplats för sexualbrott 2007, enligt NTU 2009.	37
3.19.	Relation till gärningspersonen för sexualbrott år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009.	38
3.20.	Utsatta för personrån år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	39
3.21.	Utsatta för personrån år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder.	39
3.22.	Utsatta för bedrägeri år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	40
3.23.	Utsatta för bedrägeri år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder.	40
3.24.	Utsatta för trakasserier år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön.	42
3.25.	Utsatta för trakasserier år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder.	42
3.26.	Relation till gärningspersonen för trakasserier år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter kön.	42
3.27.	Utsatthet för olika typer av egendomsbrott mot hushåll år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009.	43
3.28.	Polisanmälda egendomsbrott mot hushåll år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009.	44
3.29.	Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009.	45
3.30.	Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter län.	46

3.31	Utsatthet för fordonsrelaterade brott år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning för bostadstyp.	47
3.32	Utsatthet för bostadsinbrott år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning för bostadstyp.	48
4.1.	Otrygghet, NTU år 2006–2009.	50
4.2.	Otrygghet, NTU år 2009. Särredovisning efter kön.	51
4.3.	Otrygghet, NTU år 2009. Särredovisning efter ålder.	51
4.4	Otrygghet i Sveriges län, NTU år 2009. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent).	50
4.5.	Oro över brottsligheten i samhället, NTU år 2006–2009.	54
4.6.	Stor oro över brottsligheten i samhället samt oro (mycket/ganska ofta) över närstående, NTU år 2006–2009. Särredovisning efter kön.	54
4.7.	Stor oro över brottsligheten i samhället, NTU år 2009. Särredovisning efter ålder.	54
4.8.	Oro över att närstående ska drabbas av brott, NTU år 2006–2009.	55
4.9.	Oro över att närstående ska drabbas av brott, NTU år 2009. Särredovisning efter ålder.	55
4.10.	Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2009. Andel som <i>inte</i> oroar sig.	56
4.11.	Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2009.	56
4.12.	Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2009. Särredovisning efter kön.	56
4.13.	Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2009. Särredovisning efter ålder.	57
4.14.	Oro att utsättas för bostadsinbrott, NTU år 2009. Särredovisning efter län.	58
4.15.	Otrygghetens konsekvenser, NTU år 2009.	60
4.16.	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, NTU år 2006–2009. Särredovisning efter kön.	60
4.17.	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, NTU år 2006–2009. Särredovisning efter ålder.	61
4.18.	Otrygghet (index) hos personer med olika erfarenhet av brott, NTU 2006–2009.	63
4.19.	Särskild otrygghet hos personer som utsatts för olika typer av brott. Särredovisning efter kön, NTU 2009.	63
4.20.	Otrygghet hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet, NTU 2006–2009.	64
5.1.	Andel respondenter som tagit ställning i förtroendefrågan, NTU år 2006–2008.	66
5.2.	Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU år 2009.	67
5.3.	Stort förtroende för rättsväsendet, NTU år 2006–2009.	67
5.4.	Stort förtroende för rättsväsendet som helhet, NTU år 2009. Särredovisning efter län.	68
5.5.	Stort förtroende för rättsväsendet, NTU år 2009. Särredovisning efter kön.	69
5.6.	Stort förtroende för rättsväsendet, NTU år 2009. Särredovisning efter ålder.	70
5.7.	Förtroende för rättsväsendets myndigheter, NTU år 2009. Särredovisning efter utbildningsnivå.	70
5.8.	Allmänhetens förtroende för hur rättsväsendet och polisen utför olika uppgifter, NTU år 2009.	71
5.9.	Stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist, NTU år 2009. Särredovisning efter län.	72
5.10.	Stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra, NTU år 2009. Särredovisning efter län.	73
5.11.	Stort förtroende för hur rättsväsendet samt Polisen utför olika uppgifter, NTU år 2009. Särredovisning efter kön.	74
5.12.	Stort förtroende för hur rättsväsendet samt Polisen utför olika uppgifter, NTU år 2009. Särredovisning efter ålder.	74
5.13.	Förtroendebalanser för rättsväsendet och dess arbetsuppgifter. Särredovisning för personer som inte utsatts för något brott år 2008, personer som utsatts för något brott år 2008 samt för personer som utsatts för sexualbrott år 2008, enligt NTU år 2009.	76
5.14.	Stort förtroende för Polisen hos personer som uppger att de åtalats för brott de senaste tre åren, NTU år 2009.	78
5.15.	Stort förtroende för rättsväsendets myndigheter hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen de senaste tre åren, NTU år 2009.	78
6.1.	Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009. Uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej.	81
6.2.	Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009. Uppdelat på kön samt på om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej.	82
6.3.	Andel nöjda och missnöjda med olika delar av kontakten med enligt NTU 2009.	83
6.4.	Andel nöjda och missnöjda med olika delar av kontakten med polis enligt NTU 2009. Uppdelat på kön.	83
6.5.	Andel nöjda och missnöjda med olika delar av kontakten med polis enligt NTU 2009. Uppdelat på om händelsen innehållit hot eller våld eller inte.	83
6.6.	Erfarenhet av åklagare, enligt NTU 2009. Totalt samt särredovisning efter kön.	84
6.7.	Upplevelse av bemötande i domstol enligt NTU 2009. Totalt samt särredovisning efter kön.	85
6.8.	Erfarenhet av målsägandebiträde enligt NTU 2009.	85
6.9.	Förståelse av rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2009.	86
6.10.	Upplevelse av information om rättegången bland målsägande i rättegång enligt NTU 2009.	86

Förord

Brottslighet är ett ständigt aktuellt ämne som uppmärksammas i många olika sammanhang. Under det senaste året har vi sett löpsedlar som fyllts av rasistiska citat från enskilda poliser. Vi minns bilder på förorter i brand och spaltmetrar som berättar en historia som slutar med att en femtonårig flicka bragts om livet. Efter ett spektakulärt rån mot en värdedepå i Stockholm fick Polisen utstå skarp kritik i den mediadebatt som följde. Det här året har över en halv miljon svenskar följt tv-programmet *Efterlyst* varje onsdag och vi har kunnat läsa Sveriges första populärvetenskapliga tidskrift om kriminalitet.

Allt högre krav ställs på samhällets förmåga att motverka de problem som brottsligheten innebär i form av brottsoffer, otrygga människor och ett ifrågasättande av de rättsvärdande myndigheternas förmåga. Därmed ökar behoven av att kunna följa och analysera brottsligheten och otryggheten. I detta sammanhang är den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) en viktig källa.

Denna rapport redogör för resultaten från den fjärde omgången av NTU. På uppdrag av regeringen redogörs här övergripande om allmänhetens utsatthet för brott och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet, om allmänhetens upplevda trygghet samt om förtroendet för rättsväsendet. Resultaten redovisas främst på nationell nivå, men också för län och vissa kommuner. Rapporten är överlag beskrivande. Djupgående analyser eller förklaringar till resultat presenteras i stället i olika fördjupningsstudier. NTU

är för närvarande föremål för forskning både på Brå och på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm. Exempel på nyligen publicerade forskningsrapporter är *Våld mot kvinnor och män i nära relationer* (Brå 2009:12) och *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet* (Brå 2009:20).

Rapporten innehåller några nyheter för i år, till exempel har brottsutsatta personer svarat på frågor om hur de blivit bemötta av polisen och om de är nöjda med hur polisen arbetat med att utreda just deras fall. Dessutom går årets resultat lite djupare än tidigare när det gäller omständigheter kring brotten och tittar exempelvis på hur vanligt det är att den som misshandlats varit påverkad av alkohol vid brottstillfället och hur ofta det är en nuvarande eller före detta partner som är gärningspersonen när någon blir trakasserad.

Rapportens författare är Åsa Irlander och Lars Westfelt, båda utredare vid Brå.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla de närmare 14 000 personer som deltagit genom att svara på frågorna i NTU – och som gör studier och rapporter av detta slag möjliga.

Stockholm i januari 2010

Jan Andersson
Generaldirektör

Louise Ekström
Enhetschef

Sammanfattning

I denna rapport redovisas de övergripande resultaten från den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) år 2009. Nära tre fjärdedelar av de 20 000 personer i åldern 16–79 år som valdes ut att delta har besvarat frågorna (huvudsakligen per telefon) detta år.

Nedan sammanfattas rapportens resultat för frågeområdena *utsatthet för brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet* samt *brottsoffers kontakter med rättsväsendet*.

Utsatthet för brott

Enligt NTU har var nästan fjärde person (24 %) i befolkningen (16–79 år) utsatts för ett eller flera brott under år 2008, vilket är en i princip oförändrad nivå jämfört med tidigare år.

Brott mot enskild person

11,5 procent uppger att de utsatts för något eller några av följande brottstyper: *misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri* samt *trakasserier* (kallat brott mot enskild person). Utsatthet för de olika brottstyperna ligger på en tämligen stabil nivå över de fyra mätillfällena, även om andelen som uppgett att de utsatts för trakasserier har minskat något över åren. De vanligaste brottstyperna är hot och trakasserier som ungefär fyra procent av befolkningen utsatts för, enligt NTU 2009. Minst vanligt är utsatthet för sexualbrott och personrån, där ungefär en procent uppger att de blivit utsatta.

Utsattheten är ojämnt fördelad. Olika befolkningsgrupper har olika stora andelar utsatta och olika stora andelar som utsatts flera gånger (*upprepat* utsatta). De skiljer sig också åt i vilka typer av brott de utsatts för.

Kvinnor och män utsatts för olika typer av brott av olika typer av gärningspersoner

Män och kvinnor utsatts för brott mot enskild person i ungefär lika stor utsträckning, men det skiljer sig något åt i vilka *typer* av brott mot enskild person de utsatts för. Det är oftast män som

uppger att de utsatts för misshandel, personrån och bedrägerier medan det vanligtvis är kvinnor som rapporterar att de utsatts för hot, sexualbrott och trakasserier.

Kvinnor som utsatts för hot, trakasserier och misshandel rapporterar oftare att gärningspersonen varit en bekant eller närstående än vad män som utsatts för samma brott gör. Skillnaden mellan könen är särskilt stor när det handlar om misshandel. Hot och misshandel mot kvinnor sker oftare i hemmet, i skolan eller på arbetet än hot och misshandel mot män, som i stället oftast sker på allmän plats.

Yngre mer utsatta än äldre

Generellt är andelen som uppger sig vara utsatta för någon av dessa brottstyper större ju yngre åldersgrupp som studeras. Det gäller i synnerhet för hot och misshandel. För sexualbrott gäller sambandet enbart för kvinnor.

Andra grupper där andelen utsatta för brott mot enskild person är större är lågutbildade, ensamstående personer, boende i flerfamiljshus och boende i storstäder (jämfört med högutbildade, sammanboende, boende i småhus och boende på mindre orter).

Merparten av brotten polisanmäls inte

Andelen anmälda brott varierar kraftigt mellan brottstyperna, men sammantaget är det knappt en fjärdedel av brotten mot enskild person som uppges vara polisanmälda. Personrån anmäls i störst utsträckning (43 %) medan sexualbrott och trakasserier anmäls i minst utsträckning (19 %).

En betydande andel av utsattheten är upprepad

En stor andel av brotten mot enskild person begås mot en liten del av befolkningen. Drygt hälften (57 %) av brotten mot enskild person under år 2008 rapporteras ha begåtts mot den lilla grupp i befolkningen som utsatts för fyra eller fler brott (1,5 %) av denna typ under året.

Egendomsbrott mot hushåll

Enligt NTU har vart nionde hushåll (11,2 %) utsatts för *bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld* eller *bostadsinbrott* (kallat egendomsbrott mot hushåll). Det vanligaste egendomsbrottet är cykelstöld, ungefär sju procent av hushållen har utsatts för detta under år 2008. Minst vanligt förekommande är bostadsinbrott och bilstöld, där färre än en procent av hushållen är utsatta.

Hushåll med barn mer utsatta

Hushåll i flerfamiljshus och i storstäder är särskilt utsatta för egendomsbrott. Hushåll med barn utmärker sig också som utsatta, i synnerhet när det gäller cykelstöld. Särskilt utsatta är ensamstående med barn.

Utsattheten för bostadsinbrott är jämnare fördelad. Hushåll i småstäder eller på landsbygden är dock något mindre utsatta än hushåll i större städer. Mönstret är likartat när det gäller bilstöld och stöld ur eller från fordon.

Hälften av brotten polisanmäls

Egendomsbrott mot hushåll anmäls i ungefär hälften av fallen. Det är med andra ord dubbelt så vanligt att egendomsbrott mot hushåll anmäls än brott mot enskild person. Bilstöld är det brott som anmäls i störst utsträckning (97 %), medan cykelstöld anmäls i minst utsträckning (37 %).

Mindre vanligt med upprepade utsatthet

Den upprepade utsattheten för brott mot egendom är betydligt mindre än motsvarande andel för brotten mot person. Knappt 7 procent av brotten under år 2008 rapporteras ha begåtts mot den lilla andel i befolkningen (0,3 %) som utsatts för fyra brott eller fler under samma period.

Regionala skillnader

Generellt sett är det enligt NTU en större andel hushåll och personer som utsatts för brott i storstadsläna än i glesbygdslän. Utsattheten för egendomsbrott mot hushåll varierar dock betydligt mer mellan läna än utsattheten för brott mot enskild person.

Trygghet

Trygghet är ett komplicerat begrepp att mäta. Därför är det viktigt att försöka fånga in så många aspekter av trygghet som möjligt och i NTU finns goda möjligheter till det.

Med tanke på medias omfattande rapportering kring brottsligheten i samhället är det inte orimligt att en del av befolkningen känner sig otrygg. Resultaten varierar dock mycket beroende på vilken typ av otrygghet som efterfrågas.

Majoriteten trygg men orolig över brottsligheten i samhället

Undersökningen visar att den svenska befolkningen (16–79 år) huvudsakligen är ett tryggt folk som i liten utsträckning oroar sig för att utsättas för olika typer av brott. Ändå är det tre av fyra tillfrågade i NTU som upplever att brottsligheten i samhället ökar – 34 procent upplever att den ökar kraftigt. Och när man frågar om allmänheten är oroad över brottsligheten i samhället är det också många som uppger att de faktiskt oroar sig ganska eller mycket ofta (77 %). Men resultaten i NTU visar också att ju mer konkret oro som efterfrågas, såsom otrygghet för egen del och oro att själv utsättas för brott, desto färre är det som uppger att de känner oro. Det är också tämligen ovanligt att otryggheten leder till att man väljer en annan väg utomhus eller att oro för brott påverkar livskvaliteten. Detta till trots finns det vissa grupper som ändå kan karakteriseras som mer otrygga eller oroliga än andra.

Kvinnor och utrikes födda mest otrygga

De två grupper som uppger otrygghet och oro i störst utsträckning är kvinnor och utrikes födda personer. Till skillnad från män och personer födda i Sverige, är de mer oroliga över brottsligheten i samhället, mer oroliga för att utsättas för brott och betydligt mer otrygga vid utevistelse en sen kväll än övriga grupper. Otryggheten har också större konsekvenser för dessa grupper, som i högre utsträckning väljer att anpassa sitt beteende efter sin otrygghet genom att välja en annan väg eller att avstå från en aktivitet. De upplever också i högre grad att deras livskvalitet påverkas av otrygghet och oro för brott.

Unga och äldre otrygga på olika sätt

Även ålder är en viktig faktor i sammanhanget. En vanlig föreställning är att de äldsta är mest oroliga och otrygga i samhället. Det stämmer till viss del – de äldsta uppger i störst utsträckning att de *inte alls går ut* på grund av otrygghet. Men det är de unga vuxna (20–34 år) som oftast uppger att de känner sig otrygga *när de vistas ute*. Det är också de yngre som mest oroar sig för att utsättas för våldsbrott, medan de äldsta oroar sig minst. Inte heller uppger de äldsta i särskilt stor utsträckning att deras livskvalitet påverkas av oro för brott. En rimlig tolkning är att de äldsta främst har andra källor till otrygghet när de vistas ute sen kväll än just oro för brott.

Boende spelar roll

Personer som bor i villa i en liten stad eller på landsbygden är mindre otrygga ute sena kvällar, mindre oroliga att utsättas för brott och upplever i lägre grad att otryggheten får några konsekvenser för beteendet eller påverkan på livskvaliteten. Boende i flerfamiljshus i större städer uppger oro och otrygghet i ungefär dubbelt så stor utsträckning.

Brottsutsatta är mer otrygga

Alla erfarenheter av utsatthet för brott – såväl direkta som indirekta – är förenade med högre grader av otrygghet. I synnerhet egen utsatthet för integritetskränkande brott, som misshandel, hot och bostadsinbrott, korresponderar med högre otrygghet än bland dem som inte utsatts. Men också indirekta erfarenheter, exempelvis att bevittna våld, samvarierar med större otrygghet.

Även uppfattningen att brottsligheten ökat kraftigt de senaste tre åren, samt ett lågt förtroende för rättsväsendet, sammanfaller med större andelar otrygga.

Förtroende för rättsväsendet

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter. Av dem tas fyra upp i NTU – Polisen, åklagarna, domstolarna och Kriminalvården. I och med att NTU efterfrågar förtroende för flera av rättsvä-

sendets myndigheter på årlig basis får intresserade ett stabilt underlag för att följa utvecklingen.

Högst förtroende för polisen – ökat för Kriminalvården

Polisen är den myndighet som allmänheten har det högsta förtroendet. Tre av fem av de tillfrågade uppger att de har stort förtroende för Polisen. Varannan tillfrågad uppger att de har ett stort förtroende för domstolarna och åklagarna, medan två av fem uppger detsamma för Kriminalvården. Samtidigt har ökningen från föregående år varit störst för just Kriminalvården.

Det innebär att andelen personer med ett litet förtroende nu är på samma nivå för Polisen och Kriminalvården (14 %). Åklagarna har den minsta andelen med litet förtroende (8 %). Runt var femte tillfrågad har uppgett att de saknar uppfattning om vilket förtroende de har för Polisen, åklagarna och domstolarna, medan nära var tredje uppger detta om Kriminalvården.

Ålder, ursprung och utbildning spelar roll

De bakgrundsfaktorer som har störst inverkan på förtroende är ålder, där de yngsta i undersökningen (16–19 år) oftare uppger ett stort förtroende än de äldre, och svensk eller utländsk bakgrund där utrikes födda uppger låga förtroendnivåer jämfört med de personer som är födda i Sverige. Avseende utbildning är det intressant att notera att högutbildade uppger störst förtroende med ett undantag, Kriminalvården, där tydliga skillnader saknas. Könsskillnaderna är små, men kvinnor har ett högre förtroende för Polisen än män. När det gäller förtroendeökningen för Kriminalvården framkommer också att den är något större bland boende i storstad än bland övriga.

Högre förtroende för polisen än rättsväsendet i brottsofferfrågan

När det gäller hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta, respektive behandlar utsatta, är förtroendet mycket större för att misstänkta hanteras rättvist än för att utsatta behandlas bra. Ett intressant resultat i sammanhanget är att förtroendet för att polisen behandlar brottsoffer bra är mycket högre än vad som är fallet för rättsväsendet i sin helhet i samma fråga. Det antyder att det

bristande förtroendet avseende behandling av brottsutsatta sannolikt inte beror på polisens insats, utan på någon annan instans inom rättsväsendet.

Lägre förtroende hos personer med erfarenheter av brott

Personer som har varit utsatta för brott uppger lägre förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för dess myndigheter och deras förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. Även utsatthet hos en anhörig eller vän eller en upplevelse av en kraftigt ökande brottsutveckling samvarierar med lågt förtroende. Också personer med erfarenheter av att själv ha begått brott har lägre förtroende. Resultaten visar att personer som åtalats för brott under de senaste tre åren hyser mycket lågt förtroende för Polisen samt för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist.

Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet

De som varit i kontakt med rättsväsendet med anledning av att de varit utsatta för brott någon gång under de tre senaste åren före frågetillfället tillfrågas om sina erfarenheter av några av rättsväsendets instanser.

Erfarenheter av polisen

Var femte person (20 %) uppger att de under de senaste tre åren varit i kontakt med polisen i samband med att de anmält brott. Drygt hälften av brottsoffren uppger att de överlag har haft positiva erfarenheter av polisen och var sjätte uppger negativa erfarenheter. Kvinnor uppger oftare att de har positiva erfarenheter än män.

I de fall där händelsen innehöll hot eller våld var erfarenheten av polisen mer negativ än i övriga fall. När det gäller mer specifika aspekter av kontakten med polisen är betyget ojämnt. Det är betydligt fler som är nöjda med polisens tillgänglighet och bemötande än med den information man fått om ärendet och med polisens arbete med att utreda brottet.

Erfarenheter i samband med rättegång

En mycket liten del av befolkningen (1,6 %) uppger att de under de senaste tre åren har medverkat som målsägande i en rättegång.

Resultaten belyser erfarenheter av målsägandebitråde (i de fall ett sådant har funnits) och åklagare. Dessutom efterfrågas uppfattningen om bemötandet i domstolen. I dessa avseenden har majoriteten en positiv inställning, men det förekommer också en grupp (12 %–14 %) vars erfarenheter är negativa.

De flesta som deltagit som målsägande i en rättegång tyckte att rättegången var lätt att förstå och att de fått tillräcklig information, men drygt var fjärde person tyckte inte att de fått tillräcklig information inför rättegången och ungefär var tionde upplevde att det var svårt att förstå rättegången.

Resultat för Sveriges län

I denna rapport redogörs för utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet med uppdelning på Sveriges län och vissa kommuner. Resultaten återfinns under respektive kapitel men sammanfattas här under ovanstående rubrik. För kapitlet *Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet* redovisas inte regionala resultat.

Utsatthet för brott

Andelen utsatta för brott skiljer sig mellan länen. Andelen utsatta för brott mot enskild person varierar mellan cirka 8 procent (Dalarnas och Kalmar län) och omkring 13 procent (Stockholms och Västernorrlands län). Utsattheten för egendomsbrott mot hushåll varierar mellan ungefär 7 procent (Dalarnas och Västernorrlands län) och cirka 14 procent (Västmanlands och Västernorrlands län). Dalarnas län är det enda län som har en signifikant lägre andel utsatta än övriga riket för båda kategorierna av brott.

Trygghet och oro för brott

Trygghet och oro för brott varierar beroende på var i riket man bor. Omkring en av tio i norra Sverige, såsom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppger att de känner sig otrygga och

oroliga. Samtidigt är det drygt en av fem i södra Sverige (Skåne län) som är otrygga eller oroar sig för att utsättas för brott. Det kan även förekomma stora variationer inom ett visst län, där grannkommuner kan ha helt olika nivåer av otrygghet.

Förtroende för rättsväsendet

Generellt sett är de regionala skillnaderna i förtroende ganska små men resultaten visar att boende i södra Sverige har något lägre förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter än boende i norra delen av landet. Det är främst boende i Blekinge län som uppger att de hyser ett lågt förtroende för

rättsväsendet och i synnerhet för Polisen. Störst förtroende för polisen har boende i Uppsala, Gotland och Värmland, men även boende i Västerbotten uppger stort förtroende. Lägst förtroende för domstolar och åklagare uppges av boende i Blekinge, medan boende i Uppsala län och Värmland hyser högst förtroende för dessa instanser. När det gäller rättsväsendets respektive polisens förmåga att utföra sina arbetsuppgifter är det främst boende i Blekinge och Kronoberg som brister i förtroende. Boende i Örebro län uppger genomgående stort förtroende.

1 Inledning

Medborgarnas utsatthet för brott, otrygghet och erfarenheter av rättsväsendet är sedan lång tid tillbaka naturliga fokus för kriminalpolitiken. Att minska människors utsatthet och oro för brott är två mycket viktiga kriminalpolitiska mål. Därför är det viktigt med detaljerad kunskap om vilka grupper som är mest utsatta för olika typer av brott, vilka som i störst utsträckning är negativt påverkade av oro för brott och vilka som hyser lägst förtroende för rättsväsendet. En sådan kunskap ger bättre möjligheter att satsa på brottsförebyggande åtgärder där de behövs mest.

Bakgrund till undersökningen

År 2005 fick Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag av regeringen att i samarbete med övriga berörda myndigheter inom rättsväsendet planera och genomföra en årlig brottsoffer- och trygghetsundersökning. Undersökningen, som benämns Nationella trygghetsundersökningen (NTU), genomförs i form av telefonundersökningar och vänder sig till ett stort slumpmässigt urval av befolkningen (16–79 år). I föreliggande rapport redogörs för den tredje undersökningsomgången.

Nationella offerundersökningar är sedan länge en viktig kunskapskälla i flera andra västländer. I USA och England har medborgarnas utsatthet studerats på detta sätt i ett par decennier, och i en del andra länder – såsom Finland, Nederländerna, Italien och Australien – genomförs sedan några år offerundersökningar regelbundet. I England presenteras även sedan många år resultaten från offerundersökningen tillsammans med kriminalstatistiken, vilket ger en nyanserad bild av brottsutvecklingen.

Utsatthet för brott

NTU är en alternativ källa till information om utsatthet för brott.¹ Den officiella kriminalstati-

stiken – som traditionellt är den källa som används för att beskriva brottsutvecklingen – tenderar att bäst beskriva utsatthet för egendomsbrott.² Självrapporteringsstudier såsom NTU tenderar å andra sidan att bättre beskriva enskild persons utsatthet för brott. Genom att årligen fråga ett slumpmässigt urval av befolkningen om deras erfarenheter av utsatthet för brott ökar kunskapen om brottslighetens omfattning, struktur och utveckling. NTU är utformad så att det ska vara möjligt att relatera resultaten till flera olika typer av brott som ingår i kriminalstatistiken. Med dessa båda källor, kriminalstatistiken och NTU, kommer man på sikt att bättre kunna beskriva brottsutvecklingen. Inom detta frågeområde belyses även brottsoffers erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.

Trygghet

Ett av kriminalpolitikens övergripande mål är att öka människors trygghet. Att mäta trygghet är dock inte helt enkelt då begreppet är mångfacetterat.³ Detta har tagits i beaktande vid konstruktionen av frågorna, som har formulerats för att täcka in olika dimensioner av trygghetsbegreppet. Därmed framträder en tydligare bild av vari otryggheten består. NTU ger möjlighet att studera allmänhetens upplevda trygghet, såväl generellt som i olika befolkningsgrupper. Undersökningen omfattar frågor om en allmän upplevelse av trygghet, om mer konkret oro för att bli utsatt för olika typer av brott samt frågor om huruvida otryggheten får konsekvenser för beteendet.⁴

innebär dock att jämförbarheten med den anmälda brottsligheten är mycket begränsad.

² En anledning till detta är att egendom ofta är försäkrad och att polisanmälan krävs vid förlustanmälan. Anmälningsbenägenheten i befolkningen är således högre vid egendomsbrott.

³ Se exempelvis Heber (2007).

⁴ Också i detta avseende finns en värdefull tidsserie att studera genom ULF-undersökningarna. ULF ställer dock enbart ett fåtal frågor om otrygghet och oro.

¹ Statistiska centralbyråns (SCB) undersökning av levnadsförhållanden (ULF) tar också upp utsatthet för brott och genomförs sedan 1978. ULF:s bredare inriktning på individens välfärdssituation

Förtroende för rättsväsendet

Allmänhetens förtroende för rättsväsendet och Polisen är relativt högt i Sverige jämfört med andra länder.⁵ Förtroende är centralt för att upprätthålla rättsväsendets legitimitet och för dess möjlighet att arbeta effektivt. Om medborgarna inte har förtroende för att polisen eller åklagarna utför sitt arbete väl kan detta leda till en ovilja att exempelvis lämna vittnesmål i utredningar och rättegångar, vilket gör det svårt för rättsväsendet att bedriva sin verksamhet. I NTU studeras både allmänhetens förtroende för rättsväsendet i sin helhet och för ett antal enskilda myndigheter inom rättsväsendet. Styrkan med NTU, jämfört med andra undersökningar, är att förtroendet kan beskrivas för samtliga centrala delar av rättsväsendet, i relation till exempelvis utsatthet för brott och uppfattning om brottsutvecklingen.

Syfte och frågeställningar

I denna rapport presenteras resultat från den fjärde datainsamlingen som genomfördes under perioden januari till maj 2009. En del nya redovisningar har tillkommit; exempelvis redovisas förtroende för hur polisen utför olika arbetsuppgifter, samt otrygghet bland personer som utsatts för olika typer av brott.

Syfte

Syftet med denna rapport, som är en årsbok för NTU, är att på en övergripande nivå presentera resultaten för de fyra frågeområdena utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet samt brottsoffers erfarenheter i samband med brott och av rättsväsendet. Mer djupgående analyser och förklaringar av resultaten ges huvudsakligen i separata fördjupningsstudier inom olika frågeområden.

Syftet är också att i möjligaste mån redogöra för resultaten för olika grupper i befolkningen, såsom skillnader mellan män och kvinnor, mellan olika regioner med mera. I rapporten redogörs även för resultat från tidigare undersökningar (NTU 2006, 2007 och 2008) och tidsserier för flera olika indikatorer redovisas.

Frågeställningar

De huvudsakliga frågeställningarna i rapporten är följande:

- Hur stor del av befolkningen utsattes under år 2008 för de tio aktuella brottstyperna? Hur många brott har befolkningen utsatts för och hur ser fördelningen ut mellan olika typer av brott? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen? Vilka är omständigheterna kring brotten?
- Hur utbredd är otryggheten i befolkningen? Hur vanligt är det att människor oroar sig för olika typer av brott? Får otryggheten konsekvenser för beteendet och i så fall vilka? Finns det skillnader mellan olika befolkningsgrupper och finns det skillnader när det gäller deras erfarenheter av brott och inställning till rättsväsendet?
- Hur stort är förtroendet för rättsväsendet som helhet, för de enskilda myndigheterna och deras sätt att utföra olika uppgifter? Finns det skillnader mellan olika befolkningsgrupper? Finns det skillnader när det gäller deras erfarenheter av brott och av rättsväsendet?
- Vilka erfarenheter har brottsutsatta som haft kontakter med rättsväsendet? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen?

⁵ Det är dock lägre än i våra grannländer Finland och Danmark, se exempelvis Eurobarometer (2008) och van Dijk m. fl. (2007).

2 Metod

I detta kapitel beskrivs metoden för NTU främst i förhållande till datainsamlingen år 2009. En mer omfattande och detaljerad redovisning av undersökningens metod ges i en fristående teknisk rapport (Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2009 (Brå 2010:3).

Frågeinnehåll

De fyra frågeområden som behandlas i denna rapport är *utsatthet för brott, trygghet, förtroendet för rättsväsendet* och *brottsoffers kontakter med rättsväsendet*.⁶ Även bakgrundsinformation om de personer som deltagit i NTU samlas in och utgör sedan redovisningsunderlag.

Utsatthet för brott

Frågeområdet om utsatthet för brott inleds med ett antal så kallade *screeningfrågor*, som tar reda på om den tillfrågade varit utsatt för olika typer av brott – och i så fall hur många – under närmast föregående kalenderår (i detta fall år 2008).⁷ För personer som uppger att de utsatts för brott ställs ett antal *uppföljningsfrågor* om brottet eller brotten.

Screeningfrågor

Screeningfrågorna avser tio brottstyper. För att frågorna ska bli begripliga och tydliga beskrivs handlingen i stället för att efterfråga brottstypen enligt respektive brottsbenämning. Exempelvis undersöks utsatthet för misshandel genom frågan *Slog, sparkade eller utsatte någon dig för någon annan typ av fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont under förra året (2008)?* i stället för att fråga *Utsatte någon dig för miss-*

handel under förra året (2008)?. Följande brottstyper efterfrågas i NTU och redovisas i denna rapport:

- misshandel
- hot
- sexualbrott
- personrån
- trakasserier⁸
- bedrägeri
- stöld av bil
- stöld ur eller från motordrivet fordon
- stöld av cykel
- bostadsinbrott

Utöver de listade brottskategorierna innehåller undersökningen också en fråga om huruvida de tillfrågade under den aktuella perioden har varit utsatta för något eller några *andra brott*. Av naturliga skäl kan brott som utsätter exempelvis allmänheten i stort, staten eller enskilda företag inte ingå.

Valet av brottstyper är delvis styrt av vilka brottskategorier som används i kriminalstatistiken och som det är möjligt att formulera tydliga frågor om. Valet har också styrts till brottstyper som bedöms som angelägna av olika skäl, exempelvis för att de är särskilt vanliga eller allvarliga eller i stor utsträckning är en källa till oro. För några typer av egendomsbrott (fordonsrelaterade brott samt bostadsinbrott) tillfrågas undersökningsspersonerna både om de själva *eller någon i deras hushåll* har utsatts. Detta eftersom dessa brottstyper kan antas drabba hela hushållet i någon form, exempelvis genom ekonomisk förlust eller genom ökad känsla av otrygghet. För brott direkt riktade mot en person, exempelvis misshandel och hot, undersöks däremot *endast om den tillfrågade själv har utsatts*.

I och med valet av brottskategorier är det möjligt att studera ett brett spektrum av utsatthet. I anmälningsstatistiken motsvarar de valda brottskategorierna 38 procent av samtliga anmälda brottsbalksbrott. En utgångspunkt för formule-

⁶ De frågor som ligger till grund för redovisningen framgår av intervjuformuläret, som finns tillgängligt på Brå:s webbplats på Internet (www.bra.se) som bilaga till den tekniska rapporten.

⁷ Den här typen av undersökningar efterfrågar ofta utsatthet under *de senaste tolv månaderna* (räknat från undersökningstillfället), men i NTU efterfrågas utsatthet under *föregående kalenderår*, huvudsakligen för att jämförelser med den kalenderårsbaserade anmälningsstatistiken ska vara möjlig.

⁸ I brottsbalken definieras inte trakasserier som en egen brottstyp. Om någon eller några enskilda handlingar som begås är brottsliga (det kan till exempel handla om hot, ofredande eller hemfridsbrott), klassificeras de enligt gällande brottsrubricering. För aktuell frågeformulering, se kapitel 3, avsnittet "Trakasserier".

ringen av de flesta screeningfrågorna har, som tidigare framgått, varit att sträva efter jämförbarhet med någon eller några av de juridiska brottskategorier som används i anmälningsstatistiken. Tidigare erfarenheter visar dock att ambitionen att mer i detalj fånga in exakt samma typ av händelser som i anmälningsstatistiken är orealistisk. När frågorna formulerats har därför strävan i första hand varit att fånga brotts handlingar så pass väl att utvecklingen över tid i NTU går att jämföra med utvecklingen över tid i anmälningsstatistiken, snarare än att få exakta mått på brottsnivåer som är jämförbara med anmälningsstatistiken för ett givet år.

Uppföljningsfrågor om brott

De personer som uppger att de själva eller deras hushåll utsatts för någon eller några av de tio efterfrågade brottstyperna har också fått följdfrågor om brottet. Följdfrågorna skiljer sig något åt mellan de olika brottstyperna men handlar exempelvis om var och när brottet ägde rum, om det anmälts till polisen, vilka skador som uppkom till följd av brottet, vilken relation brottsoffret har till gärningspersonen och vilket behov av stöd brottsoffret har haft. Frågorna berör således både omständigheterna kring brottet och brottsoffrets erfarenheter.

För att inte belasta intervjupersonerna med alltför långa intervjuer har följdfrågor ställts för maximalt tre av de brott som personen uppgett. Tidigare erfarenheter från NTU visar att de flesta uppger ett eller några enstaka brott och merparten får därför redogöra för samtliga brott som de utsatts för.⁹ Om en person utsatts för mer än tre brott används en prioriteringslista¹⁰ som avgör vilka brott respondenten ska besvara i uppföljningsformuläret. I huvudsak innebär detta att ovanliga och mer allvarliga brottstyper går före vanliga och mindre allvarliga.

Trygghet

Som framgått tidigare innehåller NTU även frågor om otrygghet och oro för brott. Frågorna

⁹ Se till exempel avsnitten om upprepad utsatthet för brott i kapitel 3 i denna rapport.

¹⁰ Se bilaga 5 i den tekniska rapporten (Brå 2010:3).

belyser såväl oro att för egen del utsättas för brott som oro för närståendes utsatthet, oro över brottsligheten i stort samt en mer allmän känsla av otrygghet. När det gäller frågan om otrygghet är det därmed tänkbart att andra faktorer, som inte är kopplade till brott, vägs in i svaren. I undersökningen frågas också om otryggheten får konsekvenser för det egna beteendet och livskvaliteten.

Förtroende för rättsväsendet

I undersökningen ingår frågor om förtroendet för såväl rättsväsendet i stort som för enskilda myndigheter (Polisen, åklagarna, domstolarna och Kriminalvården). Eftersom allmänheten i begränsad utsträckning har kontakter med de aktuella myndigheterna, kan man emellertid inte räkna med att alla tillfrågade har bestämda uppfattningar om dem.

Vidare ingår även frågor om förtroendet för att misstänkta personer hanteras rättvist samt förtroendet för att personer som utsatts för brott behandlas bra av polisen och av rättsväsendet generellt.

Brottsoffers kontakter med rättsväsendet

För att även fånga in de senare delarna i rättskedjan, såsom åklagare och domstol, tillfrågas respondenterna om de under *de senaste tre åren* drabbats av något eller några brott som anmälts till polisen. Om så är fallet får respondenten också besvara ett antal frågor om sina erfarenheter av kontakterna med rättsväsendets myndigheter. Frågorna avser erfarenheten av kontakten med polisen, och i de fall där en anmälan har lett till rättegång ställs frågor om erfarenheten av målsägandebiträde och åklagare, om bemötandet i domstol och om förståelsen av rättegången.

Upplägg och genomförande

För att kunna redovisa resultat om mindre vanliga brottstyper utifrån olika undergrupper i befolkningen krävs ett stort urval (eftersom få utsätts för brott). Upplägget har i huvudsak utgått från att resultaten ska kunna redovisas på nationell nivå, men i vissa avseenden även regionalt.

Statistiska åtgärder har också vidtagits för att öka precisionen i skattningarna.

Urval

NTU bygger på ett nationellt slumpmässigt urval av personer i åldern 16–79 år.¹¹ För att uppnå ett tillräckligt underlag för att kunna göra eftersträvade nedbrytningar krävs ett stort underlag. Till NTU 2009 drogs 20 000 personer ur Statistiska centralbyråns register över totalbefolkningen.¹²

Tabell 2.1. Urval och bortfall i NTU 2009.¹

	Antal	Procent
Bruttourval	20 000	
– övertäckning (avlidna/utlandsflytt)	256	
Nettourval	19 744	100
Svarande	13 909	70
därav via enkäter	1 321	7
Bortfall	5 835	30
därav		
förhindrad att medverka	421	2
ej anträffad	1 923	14
avböjt att medverka	2 344	14

¹ För motsvarande uppgifter från NTU 2006, NTU 2007 och NTU 2008 se tabell 2.1 i Brå, 2007b, Brå 2008a och Brå 2009.

Unga och äldre väljer oftare än övriga åldersgrupper att inte delta i denna typ av undersökningar och riskerar då att bli alltför få för att studeras separat med acceptabel precision i skattningarna. För att motverka detta har dessa åldersgrupper översamplats i urvalet. Även för de fyra befolkningmässigt minsta länen har antalet urvalspersoner utökats för att ge möjlighet till regionala analyser.¹³

I analyserna av materialet används ett viktningförfarande som tar hänsyn till dessa överre-

¹¹ Urvalet består av personer som är födda mellan 1929 och 1993. De som är födda 1993 fyller 16 år undersökningsåret 2009. Därmed ingår även personer som vid undersökningstillfället är 15 år gamla.

¹² Det innebär att NTU 2009 är den tredje fullskaliga insamlingen. I 2006 års undersökning bestod urvalet av 10 000 personer.

¹³ De län för vilka urvalsförstärkningar gjorts är Kronoberg, Gotland, Blekinge och Jämtland.

presentationer i urvalet och även korrigerar för bortfallet så att resultaten ska bli så representativa som möjligt för befolkningen (16–79 år). Urvalsundersökningar av det här slaget antas generellt sett representera normalbefolkningen väl (Brå 2000).

Genomförande och datainsamling

Datainsamlingen genomfördes av Statistiska centralbyrån, i huvudsak genom telefonintervjuer. Den genomsnittliga intervjutiden var cirka 15 minuter. Till de personer i urvalet som inte gick att nå och till dem som inte ville svara på frågorna per telefon skickades en förkortad enkät.¹⁴

År 2009 samlades materialet in under perioden januari till maj.¹⁵ Ett informationsbrev skickades ut till urvalspersonerna några veckor innan SCB:s intervjuare tog kontakt per telefon. Innan intervjun påbörjades säkerställdes att den utvalda personen hade tagit del av informationen och samtyckte till att delta i undersökningen.

Utöver intervjudata samlades också vissa registeruppgifter in, exempelvis intervjupersonernas ålder, bostadsort och utbildning (se avsnittet om redovisningsgrupper).

Bortfall

Frågeundersökningar dras alltid med ett visst bortfall eftersom en del av de personer som valts ut för att ingå i undersökningen inte vill eller kan delta (externt bortfall) eller eftersom vissa av dem som deltar inte besvarar alla frågor (internt bortfall).

Externt bortfall

Det totala bortfallet för datainsamlingen år 2009 uppgår till 29,6 procent av urvalet (tabell 2.1). Det motsvarar en svarsfrekvens på 70,4 procent, vilket är 5,5 procentenheter lägre jämfört med NTU 2008. I den tekniska rapporten för NTU 2009 redovisas en genomgång av tillgängliga uppgifter om bortfallens beskaffenhet vid de fyra

¹⁴ Postenkäten innehåller samtliga frågor i grundformuläret. Däremot ingår inte uppföljningsfrågorna om brott.

¹⁵ Datainsamlingen i 2006 års undersökning genomfördes under augusti–oktober 2006. Datainsamlingarna har sedan 2007 skett i början av året.

datainsamlingsomgångar som hittills genomförts (Brå 2010). Slutsatsen är att det högre bortfallet kommer sig av att en större andel av bruttourvalet var "ej anträffade" vid telefonintervjuerna jämfört med tidigare år. Vad detta i sin tur beror på är inte helt klarlagt. En analys av bortfallen visar att de svarande *avviker* från dem som inte svarat.¹⁶

För att minska bortfallets snedvridande effekt samt för att minska urvals- och täckningsfel har olika viktningförfaranden använts. Bedömningen som görs är att det något större bortfallet leder till en viss ökad osäkerhet i skattningar men att dess storlek fortfarande är på en acceptabel nivå i paritet med liknande undersökningar samt att skevheter effektivt kompenseras av viktningförfarandet. Cirka 7 procent av de utvalda personerna deltog genom att fylla i postenkäten och denna andel är något högre än tidigare år som direkt följd av den högre andelen "ej anträffade" i telefonintervjufasen.

Andra åtgärder har vidtagits för att hålla det externa bortfallet nere, exempelvis har de tillfrågade haft möjlighet att styra tidpunkten för intervjun.

Internt bortfall

Det interna bortfallet hanteras, med något enstaka undantag, som slumpmässigt bortfall i rapporten. Till det interna bortfallet i undersökningen räknas i de flesta fall även svarsalternativen vet ej/vill ej svara (dock inte i frågeavsnittet om förtroende för rättsväsendet, se kapitel 5). I postenkäten tillkommer fall där inget svarsalternativ fyllts i. När det interna bortfallet är lågt (högst 5 procent) redovisas detta inte i rapporten. Vid högre internt bortfall framgår detta i samband med resultatredovisningen. I denna rapport förekommer dock inte bortfall över 5 procent.

Tillförlitlighet och jämförbarhet

Det finns anledning att ta upp några generella begränsningar med undersökningen.

¹⁶ Exempelvis har kvinnor och personer födda i Norden svarat i större utsträckning än män och utomnordiskt födda.

Urvalet är inte representativt för alla åldersgrupper i befolkningen, till exempel innefattas inte ungdomar under 16 år eller de allra äldsta över 79 år. Detsamma gäller för personer som vistas på institution (exempelvis inom sjuk- eller kriminalvård). Det är inte heller troligt att de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, som hemlösa, missbrukare och grovt kriminella, är tillräckligt representerade.¹⁷

Generellt sett anses den här typen av undersökningar spegla förhållandena bland den vuxna normalbefolkningen (även om 16–17-åringar kan kategoriseras som barn eller ungdomar).

Tillförlitlighet

I urvalsundersökningar är mätfel ofta den felkälla som har störst betydelse. I vilken utsträckning resultaten i undersökningen ger en korrekt bild av verkligheten beror främst på mätfelens omfattning. Problem orsakas huvudsakligen av frågeformulärets utformning, omständigheter vid intervjutillfället, intervjuaren eller den svarande och kan leda till såväl över- som underskattningar i resultaten.¹⁸

I denna undersökning bedöms det huvudsakliga problemet vara de tillfrågades vilja och möjlighet att lämna sanna svar. Det kan vara svårt att minnas exakt när en händelse ägde rum och därigenom kan brott som inte borde vara med i undersökningen ändå rapporteras. En annan anledning kan vara att den tillfrågade väljer att tillrättlägga svaret, antingen för att uppge "rätt" svar, exempelvis att ett brott är polisanmält trots att så inte är fallet eller för att intervjun inte äger rum i enskildhet och respondenten därför inte vill tala öppet om sina erfarenheter.

Felen kan också bero på okunnighet. De tillfrågade kan ha varit utsatta för händelser som enligt brottsbalken inte definieras som brott (vilket exempelvis kan gälla i vissa fall av upplevda hot eller trakasserier), men som uppfattats som brott av den utsatte. Man kan också ha varit utsatt för en brottslig handling utan att själv ha definierat händelsen som ett brott.

¹⁷ Dessa marginaliserade grupper tenderar att vara mer drabbade av brott än andra (Brå 2002, Nilsson 2002, Brå 2000).

¹⁸ Mätfel är främst ett problem om de är systematiska, eftersom det kan leda till konstanta felkattningar. (Björkman 2000).

En annan typ av problem är relaterat till uppföljningsformulären, som innehåller följdfrågor om de brott som intervjupersonen utsatts för. Uppföljningsfrågor ställs om maximalt tre brott per person, vilket gör att brott som är vanliga vid upprepade utsatthet blir underrepresenterade i resultaten.¹⁹ Mer om felkällor och åtgärder som vidtagits mot dessa står att läsa i den tekniska rapporten (Brå 2009:3).

Tolkningsutrymme

Sammanfattningsvis representerar de närmare 14 000 personer, som besvarat frågorna i NTU 2009, mycket väl Sveriges befolkning i åldrarna 16–79 år. Resultaten för trygghet och inställning till rättsväsendet – liksom erfarenheter av brott på nationell och regional nivå – speglar förhållandet i befolkningen mycket väl. För de flesta frågeområdena kan även en hel del resultat gällande skillnader mellan olika grupper i befolkningen med säkerhet studeras utifrån NTU 2008. Osäkerheten mellan olika grupper gäller framför allt de mer ovanliga brottstyperna där antalet utsatta som intervjuats är lågt. Grundprincipen är att ju större antal svarande ett resultat grundar sig på och ju större skillnaderna är mellan olika grupper, desto mer statistiskt robusta är resultaten i denna rapport.

Ett sätt att bedöma tillförlitligheten i statistiska skattningar är att använda konfidensintervall.²⁰ I bilaga 2 finns en lathund för beräkningen av konfidensintervall (95 procent) till rapportens skattningar. De beräkningar av konfidensintervall som görs tar inte fullt ut hjälp av den avancerade viktningen men ger en god uppfattning om vilka skillnader som inte är uppkomna av slumpen; beräkningarna är mer konservativa än vad som vore fallet om viktningförfarandet kunde nyttjas till fullo (Brå 2009).

¹⁹ Ett exempel är misshandelsbrott mot kvinnor, som förmodligen sker i hemmiljö och av en närstående gärningsperson i större utsträckning än vad NTU visar. Kvinnors utsatthet för misshandel i hemmet är ofta upprepade (se exempelvis Brå 2002).

²⁰ Konfidensintervall är ett statistiskt osäkerhetsmått kring punkt-skattningen, inom vilket det sanna värdet finns i (till exempel) 95 fall av 100.

Jämförbarhet med tidigare NTU (2006, 2007 och 2008)

Resultaten i NTU 2008 och NTU 2009 bedöms vara jämförbara fullt ut. Det bör dock noteras att NTU 2006 skiljer sig från de övriga och att jämförelser dem emellan bör göras med försiktighet. Skillnaderna mellan de två första insamlingarna består huvudsakligen av olika urvalsstorlekar²¹ och olika tidpunkter för datainsamling²². Det sistnämnda innebär att de två första undersökningarnas referensperioder till viss del överlappar varandra för vissa frågeområden (se avsnittet Referensperioder nedan). På grund av ett mindre urval i NTU 2006 är dessa skattningar behäftade med en större osäkerhet än de som gjorts utifrån NTU 2007, NTU 2008 och NTU 2009. Till detta kommer att skillnader i resultaten mellan enstaka år kan, trots att de är *signifikanta*, ändå vara av mycket liten betydelse, om det rör sig om så kallade ”naturliga variationer”, dvs. att det som mäts vanligtvis varierar på detta sätt från år till år. Ju fler år som läggs till tidserien, desto tydligare framstår vilka skillnader som är mer *relevanta*.

Jämförbarhet med andra källor

Jämförelser med andra källor görs generellt sett inte i denna rapport. Jämförelser kommer dock att göras inom ramen för fördjupningsstudier. I den tekniska rapporten (Brå 2010) finns en sammanställning över källor, inklusive den officiella kriminalstatistiken, som på något sätt belyser NTU:s frågeområden. Nedan följer en kort beskrivning av den officiella kriminalstatistiken och hur NTU:s mätning av utsatthet för brott förhåller sig till den.

Den officiella kriminalstatistiken

Kriminalstatistiken består bland annat av brottsstatistiken, som grundar sig på polisanmäld brottslighet. Denna statistik beskriver brottsligheten endast i begränsad utsträckning eftersom långt ifrån alla brott anmäls till polisen. Det finns stora skillnader mellan olika typer av brott när det gäller hur väl de anmälda brotten speglar den

²¹ 10 000 personer år 2006 och 20 000 personer år 2007.

²² Andra delen av året 2006 och första delen av året 2007.

faktiska brottsligheten (det vill säga de brott som faktiskt begås och som anmäls eller inte anmäls till polisen). Detta beror på att anmälningsbenägenheten varierar kraftigt mellan olika typer av brott. Statistiken påverkas också av de rutiner som finns för att registrera och räkna antalet brott, liksom av lagstiftningen.

Gällande jämförelser mellan NTU och den officiella kriminalstatistiken är det huvudsakliga syftet att på sikt kunna jämföra resultaten från NTU med kriminalstatistiken avseende brottslighetens *utveckling*. Däremot är direkta jämförelser av brottslighetens *omfattning* inte lämpliga (se avsnittet om frågeinnehåll ovan).

Resultatredovisningen

I kapitlen 3–6 presenteras huvudresultaten uppdelat på områdena utsatthet för brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet samt brottsoffers kontakter med rättsväsendet. För alla dessa områden, utom brottsoffers kontakter med rättsväsendet, finns regionala resultatredovisningar. Länsvisa redovisningar återfinns under respektive kapitel medan resultat för vissa kommuner återfinns i tabellbilagan i slutet av rapporten tillsammans med resultat för samtliga redovisningsgrupper. Notera att i huvudparten av tabellerna redovisas svarsfördelningen i procent. Avrundning av procenttal innebär i vissa fall att svarsandelarna inte summerar till exakt 100 procent.

Redovisningsgrupper

I faktarutan nedan redogörs för den bakgrundsinformation och redovisningsgrupper som används i undersökningen (antalet individer i undersökningen samt motsvarande andelar i befolkningen för dessa redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A och 2B i tabellbilagan).

Generellt gäller att dessa redovisningsgrupper används i *beskrivande* och inte i *förklarande* syfte. Man bör ha i åtanke att redovisningsgrupperna i vissa fall samvarierar med varandra. Som ett exempel på detta kan nämnas att det finns ett samband mellan ålder och utbildningsnivå. Det är framför allt äldre personer och mycket unga personer som har förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. För resultatredovisningen kan sådana samband innebära att en bakgrundsfaktor (exempelvis utbildningsnivå) ser ut att ha ett samband med en undersökningsvariabel (exempelvis utsatthet för brott), trots att den egentligen fångat upp effekten av en annan bakgrundsfaktor (exempelvis ålder).

Dessa och övriga förhållanden som används för att studera olika grupper framgår av tabellredovisningarna. Andra begrepp och mått som används i redovisningen beskrivs i det sammanhang där de används. Några enheter beskrivs emellertid nedan.

Redovisningsgrupper i NTU 2010			
Kön	Ålder	Familjetyp	Typ av boendeort *
Män	4 kategorier	Sammanboende	Storstäder
Kvinnor	16–24 år	– med barn	– <i>Stockholm</i>
	25–44 år	– utan barn	– <i>Göteborg</i>
Högsta utbildning	45–64 år	Ensamstående	– <i>Malmö</i>
Förgymnasial	65–79 år	– med barn	Större städer
Gymnasial	8 kategorier	– utan barn	Mindre städer/landsbygd
Eftergymnasial	16–19 år		
	20–24 år	Bostadstyp	Regional indelning
Svensk/utländsk bakgrund	25–34 år	Småhus	Län (21)**
Svenskfödda med	35–44 år	Flerfamiljshus	Kommuner (32)***
– en eller båda föräldrarna	45–54 år		
inrikes född(a)	55–64 år		
– båda föräldrarna utrikes födda	65–74 år		
Utrikes födda	75–79 år		

* Utifrån H-regioner (se närmare beskrivning i den tekniska rapporten (Brå 2010)).
 ** Länsnumrering efter länskod.
 *** Endast kommuner med fler än 100 respondenter redovisas.

Några redovisningsenheter

I resultatredovisningen för utsatthet för brott bör man vara uppmärksam på att redovisningsenheterna, och därmed redovisningssättet, skiljer sig åt för de olika typerna av brott.

- **Enskilda personer som utsatts för brott**

För att undersöka hur många personer i befolkningen som utsatts för brott mot enskild person (misshandel, hot, sexualbrott, personrån, trakasserier samt bedrägerier) efterfrågas endast den egna utsattheten. Resultaten för dessa brottstyper redovisas således utifrån andelen *personer i befolkningen* som utsatts under ett givet kalenderår.

- **Hushåll som utsatts för egendomsbrott**

När det gäller brotten mot egendom (det vill säga stöld av bil, stöld ur eller från motordrivet fordon, stöld av cykel samt bostadsinbrott) är det hela hushållets utsatthet som efterfrågas. Resultaten för dessa brottstyper redovisas utifrån andelen *hushåll i befolkningen* som utsatts under ett givet kalenderår.

- **Antalet brott (händelser)**

För varje brottstyp frågas hur många gånger händelsen inträffat under föregående kalenderår, vilket syftar till att ge svar på frågan om hur många brott befolkningen utsatts för. Utifrån uppgiften om antalet gånger som händelsen ägt rum skattas antalet brottshändelser i befolkningen. För att skattningarna av förekomst (antal brott) i befolkningen ska bli mer stabila räknas höga antal ner till 52 tillfällen, vilket i genomsnitt motsvarar ett tillfälle per vecka. För mer utförlig diskussion om hur skattningen av antal brott påverkas av extremvärden hänvisas till den tekniska rapporten (Brå 2010).

Referensperioder

Undersökningens frågeområden studerar förhållanden under olika tidsperioder. Detta framgår löpande i resultatredovisningen, men en sammanfattande beskrivning ges nedan.

- **Utsatthet för brott**

Referensperioden när det gäller utsatthet för brott är *föregående kalenderår* (när källan anges som NTU 2009 avses alltså utsattheten år 2008).

- **Trygghet**

– I kapitlet om trygghet redovisas resultat gällande oro för olika typer av brott för de *senaste tolv månaderna* (räknat från intervjudatum).

– På frågorna om man varit vittne till misshandel eller att någon anhörig utsatts för brott under det senaste året avses *föregående kalenderår* (2008).

– De mer övergripande frågorna avser den uppfattning som intervjupersonen har vid *intervjutillfället*.

- **Förtroende för rättsväsendet**

I frågeavsnittet om allmänhetens förtroende för rättsväsendet efterfrågas intervjupersonens uppfattning vid *intervjutillfället*.

- **Brottsoffers kontakter med rättsväsendet**

I avsnittet om brottsoffers erfarenheter av kontakter med rättsväsendet redovisas erfarenheter under de *senaste tre åren* (räknat från intervjutillfället).

Tänk på detta vid läsning av resultaten:

- I kapitlet om utsatthet för brott varierar redovisningsenheterna. Utsatthet för *brott mot enskild person* redovisas i *andel utsatta personer* medan utsatthet för *egendomsbrott mot hushåll* redovisas i *andel utsatta hushåll*.
- Frågan om *otrygghet* i kapitlet om trygghet avser *allmän otrygghet* och innefattar därför andra tänkbara orsaker till otrygghet än otrygghet relaterad till brott.
- I denna rapport redogörs huvudsakligen för samvariation mellan två variabler, till exempel otrygghet och utbildning. Eventuella skillnader behöver inte innebära att det finns ett *orsakssamband*, även om samvariation antyder att så är fallet. Vissa variabler är inte oberoende av varandra, exempelvis samvarierar utbildningsnivå med ålder (de yngsta har, som en följd av sin ålder, oftast en förgymnasial eller gymnasial utbildning).
- I de regionala redovisningarna redogörs för konfidensintervall (illustrerat med en tunnare linje i varje stapel). Konfidensintervallet är ett osäkerhetsmått som i detta fall visar inom vilket intervall populationsvärdet finns i 95 fall av 100. Om konfidensintervall för två olika län överlappar varandra innebär det att skillnaden dem emellan inte är statistiskt säkerställd. Läs mer om detta i bilaga 2.
- Referensperioderna i NTU varierar beroende på frågeområde; exempelvis avser *förtroende för rättsväsendet* inställningen vid frågetillfället, medan *utsatthet för brott* avser kalenderåret före frågetillfället. Tänk på detta vid jämförelser av olika frågeområden.
- Till följd av avrundningar summerar inte alla tabeller och diagram till 100 procent.
- Tabellerna 2A–6F återfinns i tabellbilagan i slutet av rapporten.

3 Utsatthet

I detta kapitel redovisas grundläggande resultat från NTU 2009 om egen respektive det egna hushållets utsatthet för brott. Redovisningen avser år 2008. Vidare redovisas hur utvecklingen sett ut sedan den första undersökningsomgången, som avsåg utsatthet för brott år 2005.

NTU belyser i huvudsak utsatthet för brott i Sverige, men det händer naturligtvis att de tillfrågade har utsatts för brott utomlands, och även denna utsatthet ingår i de redovisade resultaten. Med undantag för personrån är andelen brott som de tillfrågade utsatts för utomlands relativt liten för de flesta brottstyper.

Kapitlets olika avsnitt belyser utsatthet för totalt tio brottstyper som efterfrågas i NTU, nämligen *hot*, *misshandling*, *sexualbrott*, *personrån*, *trakasserier*, *bedrägerier*, *bostadsinbrott*, *bilstöld*, *stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Dessa brottstyper utgör tillsammans omkring 40 procent av samtliga anmälda brott mot brottsbalken.

Merparten av huvudresultaten presenteras grafiskt. En utförlig redovisning av resultat och bakgrundsfaktorer återfinns dock i tabellbilagan i slutet av rapporten (tabell 3A–3I).²³ Genomgången av de enskilda brottstyperna inleds med en sammanställning av utsattheten inom kategorierna *brott mot enskild person* respektive *egendomsbrott mot hushåll*. Därpå följer ett avsnitt om anmälningsbenägenheten för de olika brottskategorierna samt en redogörelse för hur utsattheten skiljer sig regionalt. Utöver detta presenteras också resultat för några *omständigheter kring brotten*.²⁴ För respektive brottskategori finns även

ett avsnitt som handlar om *upprepad utsatthet för brott*.

Kom ihåg:

I NTU redovisas utsatthet för brott under föregående kalenderår, vilket innebär att resultaten för NTU 2009 avser utsatthet under 2008.

Var fjärde person har utsatts för brott

Enligt NTU uppger 24 procent av individerna i befolkningen (16–79 år) att de själva eller deras hushåll har utsatts för något brott under år 2008. 20 procent uppger att de utsatts för någon av de tio specificerade brottstyperna och 4 procent uppger att de utsatts för något annat brott. Andelen är oförändrad jämfört med de föregående undersökningarna, som belyser utsatthet under år 2005–2007 (då har den totala andelen utsatta varit 25–26 %). Hur fördelningen mellan det totala antalet rapporterade brott av de tio specificerade brottstyperna ser ut framgår av figur 3.1. Figuren visar att av de brottstyper som efterfrågas i NTU utgör brott mot enskild person 79 procent av de rapporterade händelserna medan egendomsbrott mot hushåll utgör 21 procent. För att ge en övergripande jämförelse med den officiella kriminalstatistiken redovisas i figur 3.2 fördelningen för anmälda brott av motsvarande brottstyper som de som efterfrågas i NTU. Här framgår att andelen anmälda brott mot enskild person är betydligt mindre i förhållande till andelen anmälda brott mot egendom än vad som framkommer i NTU. Skillnaden i fördelning mellan de två kategorierna är dock betydligt mindre än föregående år. Andelen egendomsbrott mot hushåll i kriminalstatistiken har minskat i relation till andelen brott mot enskild person. Bland de anmälda brotten i kriminalstatistiken 2008 utgör brott mot egendom 61 procent medan brott mot enskild person utgör 39 procent. Motsvarande procentandelar för 2007 var 51 respektive 49 procent. Förändringen i kriminalstatistiken beror framför

²³ Vilka befolkningsgrupper som redovisas i tabellbilagan varierar för olika brottstyper. För brott mot egendom redovisas skillnader enbart utifrån hushållsrelaterade bakgrundsfaktorer såsom familje- och boendeförhållanden. Detta med anledning av att de tillfrågade för dessa brottstyper svarar på frågor om hela hushållets utsatthet, medan individbaserade bakgrundsuppgifter endast finns tillgängliga specifikt för den intervjuade personen.

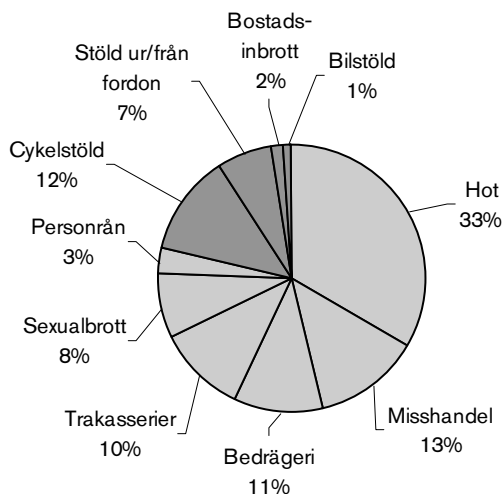
²⁴ Som tidigare nämnts (se kapitel 2) inhämtas inte ytterligare information om samtliga brott som rapporteras i NTU. Det innebär att redovisningar av *omständigheterna* kring brotten baseras på det urval av brott för vilka sådan information finns (se vidare *Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2009, Brå 2010:3*)

allt på en ökning i antalet brott mot enskild person, främst rörande bedrägerier. En liten del av förändringen kan också förklaras med en minskning i antal anmälda egendomsbrott mot hushåll, där det framför allt är antalet polisanmälda stölder ur och från fordon som har minskat något.

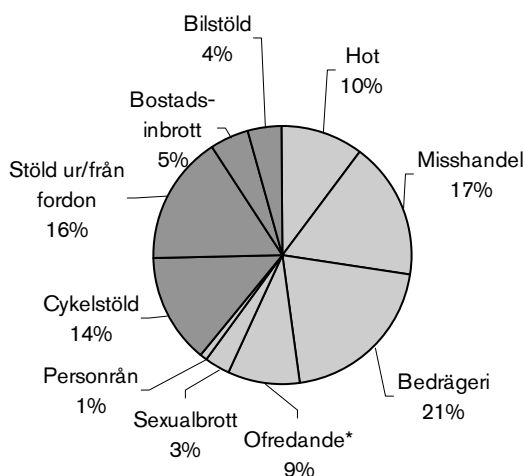
Förändringen till trots är andelen brott mot person fortfarande betydligt större bland händel-

serna rapporterade till NTU än bland dem som anmäls till polisen. Resultaten indikerar således att den dolda brottsligheten är större för brott mot enskild person än för brott mot egendom. Det är dock viktigt att notera att dessa två källor inte är helt jämförbara (se kapitel 2).

Figur 3.1. Fördelning av det totala antalet brott i befolkningen (16–79 år) under år 2008, enligt NTU 2009. Avser de brottstyper som specificerats i NTU.

Figur 3.2. Fördelning av det totala antalet anmälda brott enligt den officiella kriminalstatistiken (Brå 2009d) under år 2008. Avser de brottstyper som specificerats i NTU.

*Trakasserier ingår inte som en egen brottstyp i kriminalstatistiken, varför andelen ofredandebrott i stället redovisas i denna jämförelse.

Brott mot enskild person

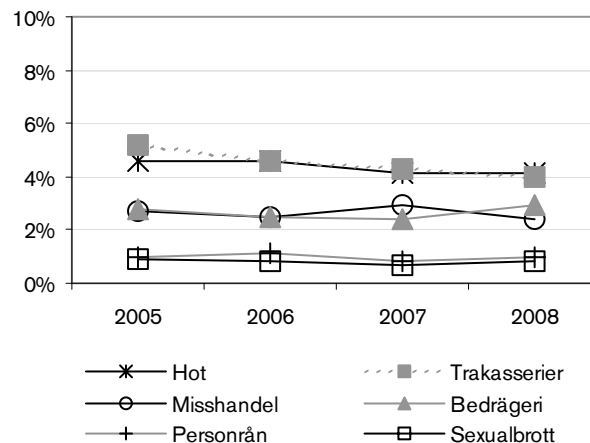
Resultat i korthet

- Knappt 12 procent av befolkningen uppger att de utsatts för något eller några brott mot enskild person under år 2008.
- Andelen utsatta är större ju yngre åldersgrupp som studeras.
- I en jämförelse mellan könen framgår att det är dubbelt så vanligt att män utsätts för misshandel och personrån jämfört med kvinnor. Det är vanligare att kvinnor är utsatta när det handlar om sexualbrott och trakasserier.
- En fjärdedel av brotten mot enskild person uppges vara polisanmälda. Allvarlig misshandel och personrån anmäls i störst utsträckning och sexualbrott och trakasserier i minst utsträckning.
- En stor andel av brottsligheten begås mot en liten del av befolkningen. Över hälften (57 %) av brotten mot enskild person år 2008 begicks mot den lilla grupp svarande som uppger att de har utsatts för fyra eller fler brott mot enskild person under samma period.

Inom kategorin *brott mot enskild person* ingår brottstyperna *misshandel*, *hot*, *sexualbrott*, *personrån*, *bedrägerier* samt *trakasserier*. Sammantaget uppger var nionde person (11,5 %) av befolkningen (16–79 år) att de utsattes för något eller några av dessa brott under år 2008. Vid skattningen av antalet brott i hela befolkningen rör det sig om närmare två miljoner brottsändelser. Jämfört med resultaten från det första undersökningsåret (tabell 3B) har andelen utsatta i befolkningen minskat (–1,6 procentenheter), men jämfört med föregående år är andelen närmast oförändrad. Med fler år i tidserien kommer utvecklingen att kunna beskrivas bättre (se Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2009, Brå 2010:3). Det uppskattade antalet brott i befolkningen har legat relativt stabilt sedan mätningarna inleddes.

Andelen utsatta för olika typer av brott mot enskild person framgår av tabell 3.1 och av figur 3.3. Hot och trakasserier är de typer av brott mot enskild person som uppges i störst utsträckning (4,1 % respektive 4,0 %).

Figur 3.3. Utsatthet för olika typer av brott mot enskild person över åren 2005–2008, enligt NTU 2006–2009. Andel (av befolkningen) i procent.

Andelen utsatta för *hot* minskade något (från 4,6 % till 4,1 %) mellan 2006 och 2007 och förblev på den lägre nivån även under 2008. Andelen utsatta för *trakasserier* har minskat (med sammanlagt 1,2 procentenheter) sedan den första mätningen. Andelen som uppgav att de utsatts för *misshandel* är 2,4 procent, vilket innebär en återgång år 2007 (till 2,9 %). Antalet anmälningar om *bedrägeri* har ökat relativt kraftigt i den officiella kriminalstatistiken de senaste åren, men det är först för 2008 som det går att notera en viss ökning i andelen som uppger sig vara utsatta för den typen av brott (från 2,4 % 2007 till 2,9 % 2008). *Sexualbrott* (0,8 %) och *personrån* (1,0 %) är de brottstyper som lägst andel uppger sig ha blivit utsatta för, och nivåerna är tämligen oförändrade 2008 jämfört med de tidigare åren. Antalet händelser i befolkningen (16–79 år) har skattats utifrån uppgifter från de utsatta om hur många gånger de har drabbats av respektive brottstyp (tabell 3.1). Eftersom hot är den brottstyp som störst andel av befolkningen (4,1 %) utsatts för och utsatthet för personrån är en av de brottstyper som minst andel utsatts för (1,0 %), är som förväntat antalet skattade händelser högst för hot (908 000) och lägst för personrån (86 000). En stor andel utsatta för en viss brottstyp innebär generellt ett högre antal skattade händelser i befolkningen, men det förekommer

Tabell 3.1. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person år 2005–2009 samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2008, enligt NTU 2009.

	Andel utsatta i procent				Skattat antal	Skattat antal	Andel
	2005	2006	2007	2008	utsatta personer i befolkningen	händelser i befolkningen	anmälda händelser i procent
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILD PERSON¹	13,1	12,1	11,9	11,5	824 000	2 144 000	25
Misshandel	2,7	2,5	2,9	2,4	172 000	346 000	30
därav allvarig ²	0,8	0,6	0,7	0,6	44 000	73 000	64
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	290 000	908 000	
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	56 000	220 000	19
Personrån ³	1,0	1,1	0,8	1,0	72 000	86 000	43
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	205 000	298 000	34
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	286 000	- ⁴	19 ⁵

¹ Bruttoredovisning, vilket innebär att en och samma person kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

³ Andel och antal utsatta personer samt skattat antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU. Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU 2009 har 19 procent av personrånen begåtts utomlands.)

⁴ När det gäller trakasserier inhämtas inte information om varje enskild händelse i NTU och därför kan en skattning av antal händelser inte göras.

⁵ Andel utsatta personer som polisanmält en eller flera händelser. Detta eftersom trakasserier inte räknas i antal händelser i NTU.

variationer beroende på hur vanligt det är med upprepad utsatthet. Exempel på detta är sexualbrott och personrån, som 0,8 respektive 1,0 procent uppger att de utsattes för under år 2008. *Andelen utsatta* för dessa brottstyper är således ungefär lika stor, men *antalet skattade* sexualbrott är betydligt högre (220 000) än *antalet skattade* personrån (86 000). Detta beror på att upprepad utsatthet är vanligare vid sexualbrott än vid personrån.

Genom att studera olika grupper (tabell 3A) framgår exempelvis att män och kvinnor utsätts för brott i nästan samma utsträckning (11,7 % respektive 11,3 %). Då enskilda brottstyper studeras var för sig framträder emellertid en mer olikartad bild för män och kvinnor. Detta belyses närmare i avsnitten om de olika typerna av brott mot enskild person. Nedan följer ett avsnitt om anmälningsbenägenhet för de olika brotten mot enskild person samt ett avsnitt om hur utsattheten för brott mot enskild person fördelar sig på regional nivå.

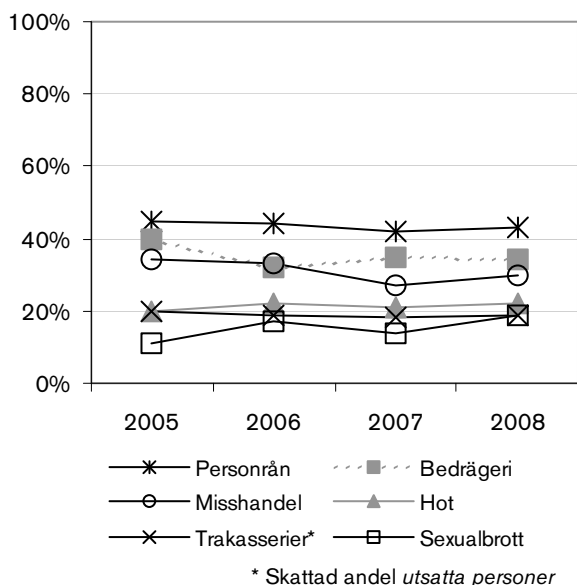
En majoritet av brotten anmäls inte

Av tabell 3.1 framgår att 25 procent av de brott mot enskild person som rapporterats i NTU 2009 uppges vara polisanmälda. Andelen anmälda händelser varierar dock kraftigt mellan de olika brottstyperna (figur 3.4).

Personrån, som ofta kan antas vara ett allvarligt brott, anmäls i 43 procent av fallen. Enligt de utsatta är omkring vart tredje fall av bedrägeri och misshandel anmält (34 % respektive 30 %), medan endast vart femte fall av hot (22 %), trakasserier och sexualbrott²⁵ (båda 19 %) uppges vara polisanmält.

²⁵ Frågan om sexualbrott omfattar ett brett spektrum av händelser, vilket innebär att såväl lindrigare som allvarigare brott ingår. Som en följd av frågans känsliga art är det inte säkert att NTU fångar in alla typer av sexualbrott som omfattas av kriminalstatistiken, och då ges troligen inte en komplett bild av anmälningsbenägenheten.

Figur 3.4. Andel polisanmälda brott mot enskild person år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009. Andel händelser i procent.

Tidigare studier visar att det är vanligare att en person som utsatts för brott väljer att anmäla händelsen till polisen ju allvarligare brottet är, om brottet är av hatbrottskaraktär, om det är yrkesrelaterat, om gärningspersonen inte är ung och om den utsatte själv inte är ung (Brå 2006, Brå 2008b). Däremot tycks anmälningsbenägenheten inte vara kopplad till om man har ett högt eller lågt förtroende för Polisen (Brå 2008b, Brå 2009c, Brå 2009e).

Relationen till gärningspersonen har dock visat sig vara av stor betydelse, då det är mindre vanligt att man polisanmäler ett brott om gärningspersonen är en bekant eller en närstående (Brå 2006). När det gäller sexual- och våldsbrott visar tidigare kunskap att brott som begås på privat plats (i synnerhet i den drabbades bostad) och där gärningspersonen och den drabbade är bekanta eller närstående, anmäls i lägre utsträckning till polisen än då gärningspersonen är okänd och/eller brottet begås på allmän plats (Walby och Myhill 2001).²⁶

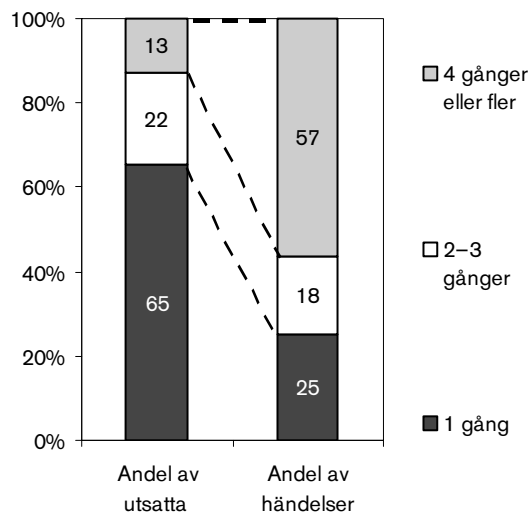
²⁶ Som tidigare nämnts, förmodas detsamma gälla när det handlar om att över huvud taget berätta om utsattheten i undersökningar som till exempel NTU.

För flertalet brottstyper finns betydande skillnader mellan det *skattade antalet anmälda brott* enligt NTU och det *faktiska antalet anmälda brott* enligt anmälningsstatistiken. I huvudsak hänger skillnaderna samman med att skattningarna enligt NTU renderar betydligt högre antal än vad som framkommer i anmälningsstatistiken.²⁷ Som konstaterats är direkta nivåjämförelser mellan dessa två källor inte lämpliga, vilket gäller även i detta avseende.²⁸

Upprepad utsatthet vanligt

Förutom att studera andelar av befolkningen som utsätts för olika antal brott, är det också av intresse att undersöka hur stor andel av antalet brott som kan klassificeras som upprepad utsatthet.

Figur 3.5. Upprepad utsatthet för brott mot enskild person år 2008, enligt NTU 2009. Andel utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser, i procent.

²⁷ En bidragande orsak till denna skillnad är troligen att utsatta personer kan få uppfattningen att brottet är polisanmält som en följd av att de varit i kontakt med polisen, även om ingen anmälan upprättats. Också "social önskvärldhet" kan vara en bidragande orsak: man uppger att brottet är anmält fast man vet att så inte är fallet (se vidare teknisk rapport för nationella trygghetsundersökningen 2009).

²⁸ För vidare resonemang om jämförbarheten mellan NTU och anmälningsstatistiken, se kapitel 2.

Figur 3.5 visar att de som utsatts för ett brott (65 % av de utsatta) står för en fjärdedel (25 %) av alla händelser. De som utsatts för två eller tre brott (22 %) står för en knapp femtedel av händelserna (18 %). Den lilla grupp (13 %) svarande som uppger att de har utsatts för fyra eller fler brott står dock för över hälften av brotten mot enskild person.²⁹ Ett annat sätt att uttrycka detta är att en mycket liten andel (1,5 %) av den totala befolkningen stod för hälften (57 %) av alla brott mot enskild person under år 2008.

Befintlig kunskap, både nationell och internationell (Brå 2001b), pekar på att upprepad utsatthet för brott inte är slumpmässigt fördelad i befolkningen. Det finns alltså faktorer som ökar respektive minskar risken för att en enskild individ drabbas av upprepade brott under en begränsad tidsperiod.

Vilka grupper är upprepat utsatta för brott mot enskild person?

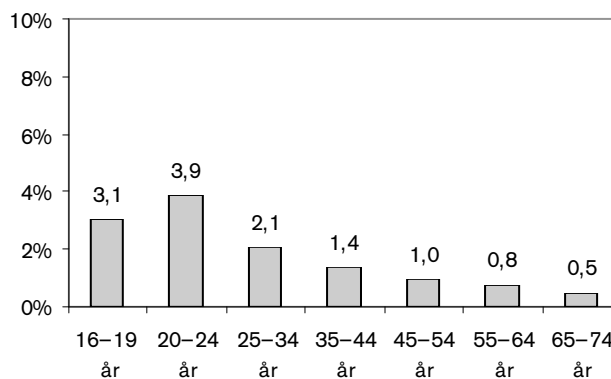
Resultaten hittills visar att den upprepade utsattheten för brott mot enskild person svarar för en mycket stor andel av det totala antalet brott. Kunskap om *vilka grupper* som är särskilt utsatta för upprepade brott är exempelvis användbar som underlag för diverse riktade åtgärder inom rättsväsendet. Eftersom de som utsatts fyra gånger eller fler står för över hälften av alla brott mot enskild person blir dessa mest angelägna att studera.

Generellt följer *upprepad utsatthet* för brott mot enskild person mönstret för utsatthet i allmänhet, vilket innebär att andelen upprepat utsatta är stor i de grupper där utsattheten är stor och mindre i de grupper där utsattheten är liten.

Som figur 3.6 visar är det främst unga som utsätts för brott mot enskild person fyra gånger eller fler. Vanligast är det i gruppen 20–24 år och därefter blir det mindre vanligt förekommande ju äldre åldersgrupper som studeras.

²⁹ Viktigt att notera är att varje *händelse* som de tillfrågade i NTU uppger, endast redovisas som *ett brott*. En händelse där en person exempelvis både har blivit hotad och misshandlad, redovisas därmed endast som misshandel. Vilken brottstyp som ska redovisas i NTU, i händelse av att flera brottstyper har ingått i samma händelse, framgår i frågeformuläret (se Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2009, Brå 2010:3).

Figur 3.6. Utsatthet för brott mot person fyra gånger eller fler år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning för ålder³⁰. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Resultaten i tabell 3G visar att det är något vanligare bland kvinnor än bland män att ha utsatts för brott mot enskild person vid minst fyra tillfällen. Övriga särskilt utsatta grupper är lågutbildade, ensamstående, boende i flerfamiljshus och boende i storstad eller annan större stad. När det gäller svensk/utländsk bakgrund är utsatthet vid minst fyra tillfällen vanligare bland personer som är födda i ett annat land än Sverige än bland personer födda i Sverige (med föräldrar födda i Sverige eller i utlandet).

Nära var fjärde händelse är yrkesrelaterad

För några av brotten mot enskild person (hot, misshandel, personrån och trakasserier) får de utsatta frågan om händelsen *inträffat i samband med deras yrkesutövning*. För 24 procent av händelserna³¹ svarar man att så är fallet.

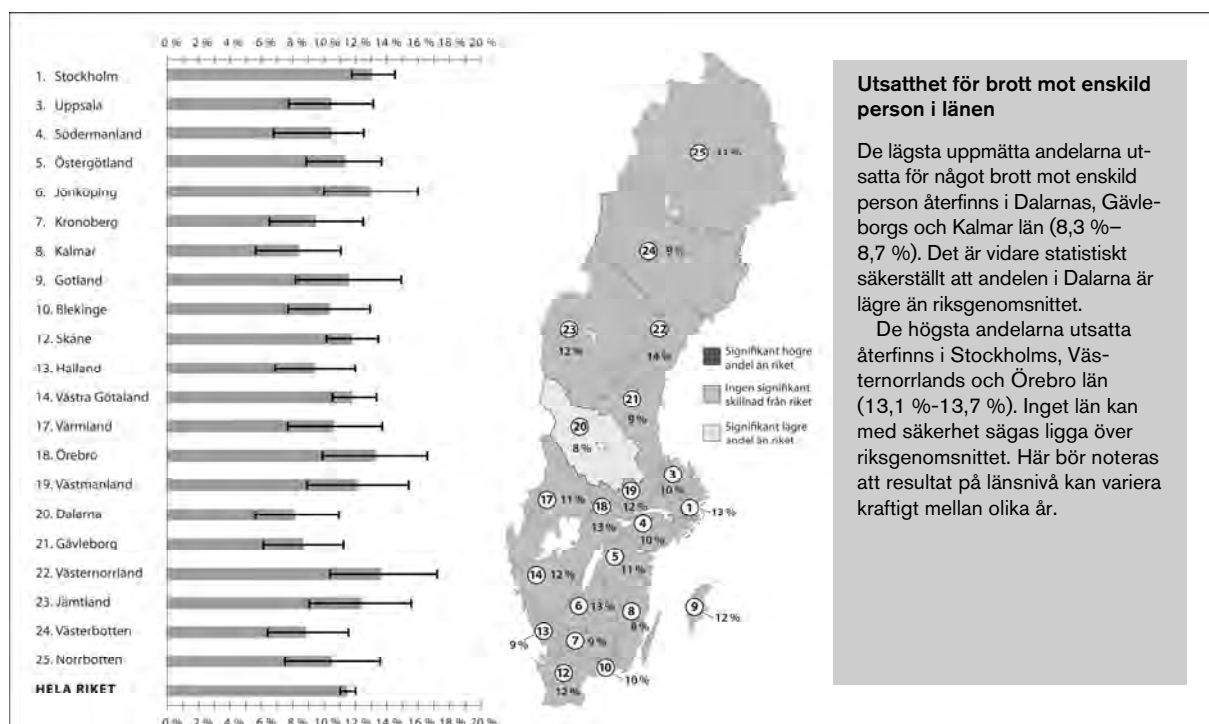
Andelen händelser som är yrkesrelaterade varierar dock mellan brottstyperna. Störst andel (26 %) yrkesrelaterade händelser återfinns bland de *hot* som rapporterats i NTU. Cirka en procent av befolkningen i yrkesverksam ålder (20–64 år) har varit utsatta inom ramen för sitt yrke under år 2008, vilket motsvarar drygt 50 000 personer.

Misshandel uppges vara yrkesrelaterat i nästan lika hög grad som *hot*, i 21 procent av fallen.

³⁰ I åldersgruppen 75–79 år är det ett för litet antal som uppgett att de utsatts fyra gånger eller fler för att det ska kunna redovisas.

³¹ Detta gäller enbart för personer i yrkesverksam ålder (20–64 år). Studeras hela befolkningen (16–79) är andelen yrkesrelaterade händelser 20 procent.

Figur 3.7. Utsatthet för brott mot enskild person år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter län. Andel för respektive län i riket i procent.

Utsatthet för brott mot enskild person i länen

De lägsta uppmätta andelarna utsatta för något brott mot enskild person återfinns i Dalarnas, Gävleborgs och Kalmar län (8,3 %–8,7 %). Det är vidare statistiskt säkerställt att andelen i Dalarna är lägre än riksgenomsnittet.

De högsta andelarna utsatta återfinns i Stockholms, Västernorrlands och Örebro län (13,1 %–13,7 %). Inget län kan med säkerhet sägas ligga över riksgenomsnittet. Här bör noteras att resultat på länsnivå kan variera kraftigt mellan olika år.

Not: Länen är sorterade efter länsnummer. Konfidensintervallen är på 95 procents nivå (för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2).

Uppskattningsvis har ungefär 0,5 procent (ca 20 000 personer) av befolkningen i yrkesverksam ålder (20–64 år) utsatts för misshandel i sitt yrke.

En femtedel (20 %) av dem som utsatts för *trakasserier* sätter utsattheten i samband med sin yrkesutövning. Det motsvarar drygt 0,6 procent av befolkningen eller ungefär 30 000 personer.

När det gäller *rån* rapporterar de utsatta att händelsen varit yrkesrelaterad i 9 procent av fallen. Det är 0,1 procent av befolkningen i yrkesverksam ålder som uppger sig ha utsatts för rån i samband med sin yrkesutövning.

Det finns ingen skillnad mellan män och kvinnor när andelen fall som är yrkesrelaterade studeras gemensamt för de fyra brottstyper. Forskning på området visar dock att kvinnor i högre utsträckning än män uppger att de utsatts för yrkesrelaterat våld (Estrada, Nilsson & Wikman, 2007), något som kan hänga samman med att yrkesrelaterad utsatthet för våld är betydligt van-

ligare inom vård och omsorg (som är kraftigt kvinnodominerade yrken) än inom andra yrken (Arbetsmiljöverket, 2006). I linje med detta visar resultaten i NTU att kvinnor som utsatts för misshandel oftare än män sätter händelsen i samband med sin yrkesutövning (29 % jämfört med 17 %).

Regionala skillnader små

När utsattheten för brott mot enskild person studeras utifrån regional indelning (figur 3.7) konstateras att skillnaderna mellan länen är små. Eftersom det rör sig om ett antal olika brottstyper³² saknas en given gemensam förklaring till skillnaderna. Att storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö ligger relativt högt (11,8–13,1 %) är väntat och är i linje med resultaten i föregående mät-

³² Den regionala redovisningen görs på en sammanslagning av brottstyper för att öka säkerheten i skattingarna, eftersom några av brottstyperna är relativt ovanliga.

ning. I storstäder bor en större andel ensamstående personer och personer som lever i flerfamiljshus och dessa grupper uppger oftare än andra att de är utsatta för den här typen av brott. Utifrån redovisningen i den här rapporten går det dock inte att avgöra vilken av faktorerna som i första hand påverkar utsattheten.

Misshandel

För att fånga omfattningen av utsatthet för misshandel ställs följande fråga i NTU:

*Slog, sparkade eller utsatte någon dig för någon annan typ av fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont under förra året (2008)?*³³

I NTU uppger 2,4 procent att de utsattes för misshandel under år 2008, vilket motsvarar cirka 172 000 personer i befolkningen (16–79 år). Det är en återgång från den något högre andel som uppgav att de utsatts för misshandel år 2007. Cirka 0,6 % (eller 44 000 i befolkningen) uppger att misshandeln var så allvarlig att den ledde till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Det är en nivå som varit relativt stabil alltsedan mätningarna inleddes. Antalet händelser av misshandel kan utifrån undersökningen skattas till 346 000 under år 2008, varav cirka 73 000 kan betraktas som allvarliga (tabell 3.1).

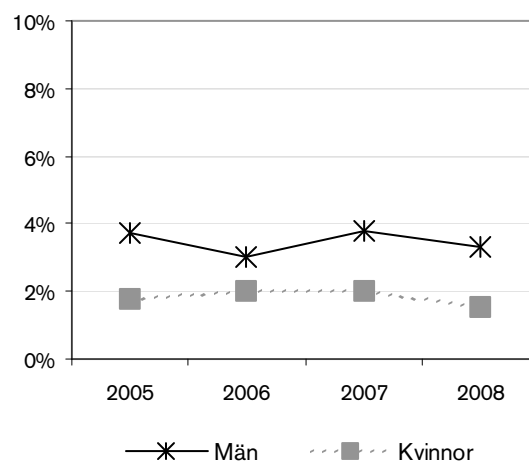
De flesta av dem som utsatts för misshandel uppger att det handlar om en enstaka händelse under året. En mindre andel uppger dock att de har drabbats av flera brott och ett fåtal av ett stort antal misshandelsbrott.

Kön och ålder

Skillnader i utsatthet för misshandel med avseende på kön redovisas i figur 3.8. Generellt sett uppger män i dubbelt så stor utsträckning än kvinnor att de utsatts för misshandelsbrott (3,3 % jämfört med 1,5 %). Resultaten från de tidigare undersökningarna visar relativt stabila resultat för kvinnor, medan resultaten för män varierar mer.

³³ Personrån som även innehållit misshandel inkluderas inte här utan redovisas i NTU enbart som personrån.

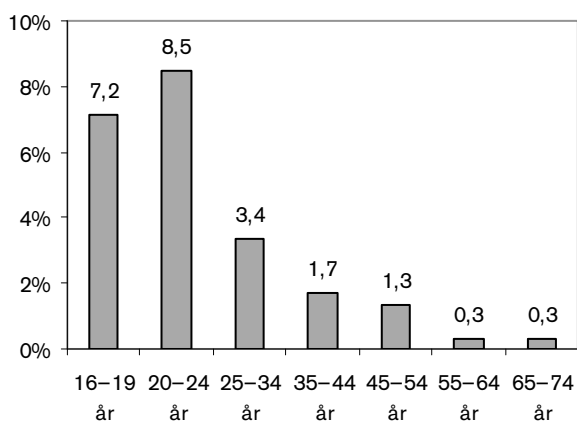
Figur 3.8. Utsatta för misshandel år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Även när det gäller allvarliga misshandelsbrott uppger män att de har utsatts oftare än kvinnor (28 respektive 20 % av misshandelsbrotten, tabell 3A). Detta innebär uppskattningsvis att nästan en procent av männen och knappt 0,5 procent av kvinnorna i befolkningen (16–79 år) har utsatts för allvarlig misshandel under år 2008. Nivåerna är relativt likartade jämfört med föregående års resultat. I detta sammanhang är det viktigt att understryka att det är sannolikt att kvinnors andel utsatta för allvarlig misshandel, i högre grad än männens, är en underskattning. Detta eftersom kvinnor oftare än män utsätts av närstående, vilket bidrar till underrapportering av utsattheten (Brå 2001a).

Skillnaderna mellan åldersgrupperna är mycket stora, vilket visas i figur 3.9. I likhet med resultaten från föregående år är det de yngsta som i störst utsträckning uppger att de utsatts för misshandel. I princip gäller att utsattheten är lägre ju äldre åldersgrupp som studeras. Personer i åldersgrupperna 16–19 och 20–24 år uppger dubbelt så ofta (7,2 % respektive 8,5 %) att de blivit misshandlade som personer i åldersgruppen 25–34 år (3,4 %) och ungefär 25 gånger så ofta som personer i grupperna 55–64 och 65–74 år (båda 0,3 %). Den grupp som i särskilt stor utsträckning uppger att de utsatts för misshandel under år 2008 är unga män; mer än var tionde man (10,6 %) i åldern 16–24 år uppger detta.

Figur 3.9. Utsatta för misshandel år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Andra grupper utsatthet för misshandel

Precis som för de flesta andra brott mot enskild person uppger lågutbildade, ensamstående (med eller utan barn) och boende i flerfamiljshus att de har utsatts för misshandel i större utsträckning än högutbildade, sammanboende (med eller utan barn) och boende i småhus under år 2008 (tabell 3A). Motsvarande skillnader gäller även när man studerar utsatthet för allvarlig misshandel.

Personer med svensk bakgrund³⁴ har generellt sett en högre utsatthet för misshandel än personer med utländsk bakgrund³⁵ (2,5 % jämfört med 1,8–1,9 %). Bland dem som uppger att misshandeln var allvarlig är dock andelen utrikes födda större än andelen med svensk bakgrund (50 % jämfört med 23 %).

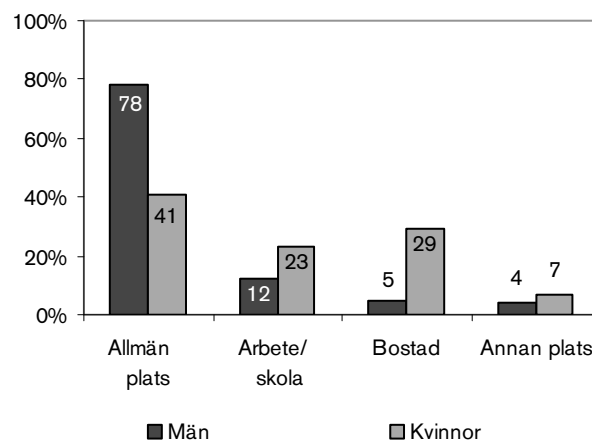
Detsamma gäller för boende i storstäder, (39 %) jämfört med övriga (14 %–25 %).

Omständigheter kring misshandel

Den typ av *brotsplats* som i störst utsträckning uppges för misshandel är allmän plats (tabell 3C). Därefter följer den utsattes arbetsplats eller skola. Att ett misshandelsbrott har ägt rum i en bostad (den egna, gärningspersonens eller någon annans bostad) eller på någon annan plats uppges i minst

utsträckning. Jämfört med hot och sexualbrott (tabell 3C) uppges misshandel i större utsträckning äga rum på en allmän plats medan bostadsmiljö uppges i mindre utsträckning. När det gäller plats för misshandelsbrott är skillnaderna stora mellan könen, vilket också framgår i figur 3.10.

Figur 3.10. Typ av brotsplats för misshandel år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.

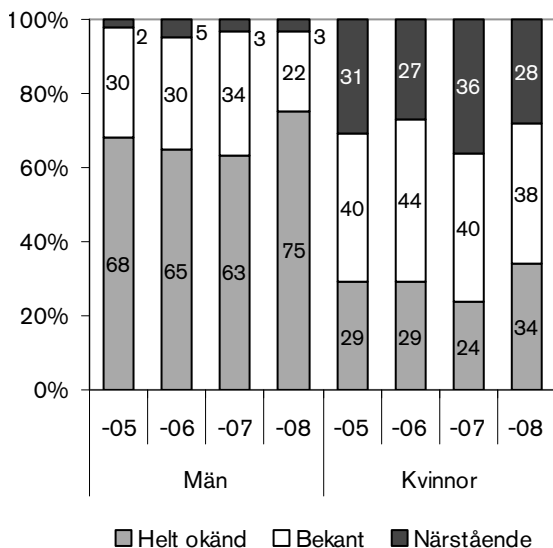
Kvinnor uppger i betydligt högre grad än män att de utsatts för misshandel i en bostad (29 % respektive 5 %). När män utsatts för misshandel är brotsplatsen i åtta fall av tio (78 %) en allmän plats medan motsvarande andel för kvinnorna är fyra av tio (41 %). Det är vidare ungefär dubbelt så vanligt att kvinnor jämfört med män uppger att de utsatts för misshandel på arbetsplatsen eller i skolan (23 % respektive 12 %).

I över hälften av misshandelsbrotten (62 %) uppger den utsatte att *gärningspersonen* var helt *okänd*. I drygt en fjärdedel (27 %) av fallen uppger gärningspersonen ha varit en bekant och i en tiondel (11 %) av fallen en närstående person (tabell 3D).

³⁴ Till gruppen svensk bakgrund räknas personer som är inrikes födda med en eller två inrikes födda föräldrar.

³⁵ Till gruppen utländsk bakgrund räknas personer som är utrikes födda eller som är inrikes födda men som har två utrikes födda föräldrar.

Figur 3.11. Relation till gärningspersonen vid misshandel år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Även när det gäller relationen till gärningspersonen är skillnaderna mellan kvinnor och män mycket stora (figur 3.13). För utsatta kvinnor är bekant den vanligaste relationen till gärningspersonen (38 %) medan männen i en majoritet av fallen uppger att gärningspersonen var helt okänd (75 %). I de fall där kvinnor har utsatts för misshandel uppges att gärningspersonen var en närstående person i drygt en fjärdedel (28 %) av händelserna (figur 3.13). Motsvarande andel för de utsatta männen är endast 3 procent.

I de händelser som relationen till gärningspersonen beskrivs som nära bekant eller närstående rör det sig ofta om en partner eller en före detta partner.

I sex misshandelsfall av tio (60 %) uppger den utsatte att den haft intrycket av att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger och i hälften av fallen (49 %) uppger den utsatte att han eller hon själv varit påverkad av alkohol vid tillfället.

Hot

För att belysa omfattningen av utsatthet för hot ställs frågan:

*Blev du under förra året (2008) hotad på ett sådant sätt, att du blev rädd?*³⁶

Enligt resultaten i NTU uppger 4,1 procent att de utsattes för hot under år 2008, vilket motsvarar cirka 290 000 personer i befolkningen (16–79 år). Uppskattningsvis handlar det om drygt 900 000 händelser av hot (tabell 3.1). De flesta av de utsatta uppger att det har rört sig om en händelse under år 2008, men förekomsten av ett fåtal personer med hög grad av upprepade utsatthet har dock resulterat i att det skattade antalet händelser är tre gånger så många som antalet utsatta. De personer som tillhör den mest utsatta tiondelen har varit föremål för hot 15 gånger i genomsnitt under år 2008.

Kön och ålder

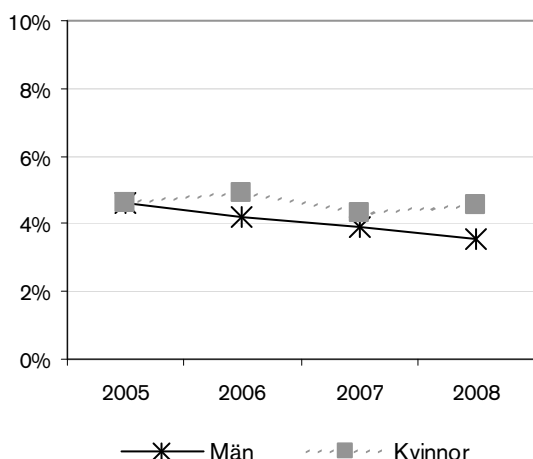
Kvinnor uppger att de utsatts för hot något oftare än män (4,6 % jämfört med 3,6 %, figur 3.12).

Utsattheten för hot är störst i de yngsta grupperna, och ju äldre åldersgrupp som studeras, desto lägre är utsattheten (figur 3.13). Den yngsta åldersgruppen uppger utsatthet över tio gånger så ofta som den äldsta (8,8 % jämfört med 0,7 %).

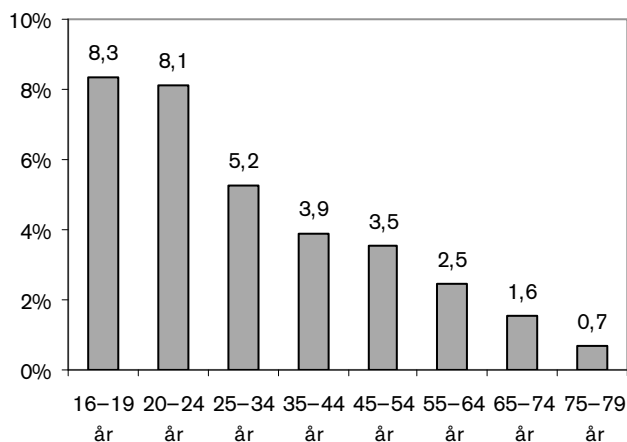
Även när hänsyn tas till kön är utsattheten likartat fördelad mellan åldersgrupperna. Det är något fler kvinnor än män i åldern 25–44 år som varit utsatta för hot (5,4 % jämfört med 3,6 %), vilket även var fallet föregående år.

³⁶ Personrån, misshandel och sexualbrott som även innehållit hot inkluderas inte här. Dessa händelser redovisas under respektive brottstyp.

Figur 3.12 Utsatta för hot år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Figur 3.13. Utsatta för hot år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra grupper utsatthet för hot

Resultaten visar att det även finns skillnader mellan andra befolkningsgrupper när det gäller utsatthet för hot (tabell 3A). Ensamstående personer uppger att de blivit utsatta för hot oftare än vad sammanboende gör: år 2008 är det nästan fyra gånger så stor andel av de ensamstående med barn som uppger att de utsatts för hot jämfört med sammanboende med barn.

Det är också vanligare att boende i flerfamiljshus rapporterar utsatthet för hot jämfört med boende i småhus.

Boende i storstad uppger vidare utsatthet för hot i större utsträckning än personer som bor i mindre städer eller på landsbygden.

I gruppen utrikes födda personer är andelen utsatta för hot högre än bland personer som är födda i Sverige.

Det finns däremot inga tydliga mönster i utsattheten när man jämför grupper med olika utbildningsnivå.

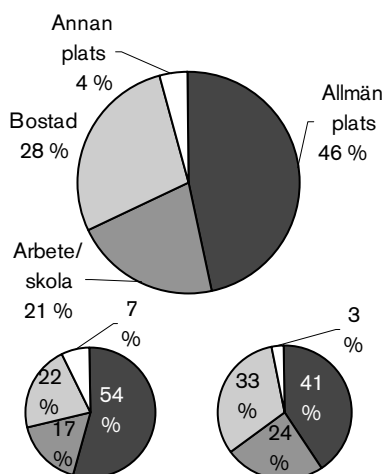
Omständigheter kring hot

Nästan hälften (46 %) av hoten har skett på allmän plats (tabell 3C). Ungefär en femtedel av hoten (21 %) uppges ha ägt rum på arbetsplatsen eller i skolan och drygt en fjärdedel (28 %) i en bostad. Jämfört med den första mätningen som avsåg utsatthet år 2005 indikerar resultaten att andelen som uppger sig ha blivit utsatta för hot på arbetet eller i skolan har minskat samtidigt som andelen som uppger att de utsatts i en bostad har ökat.

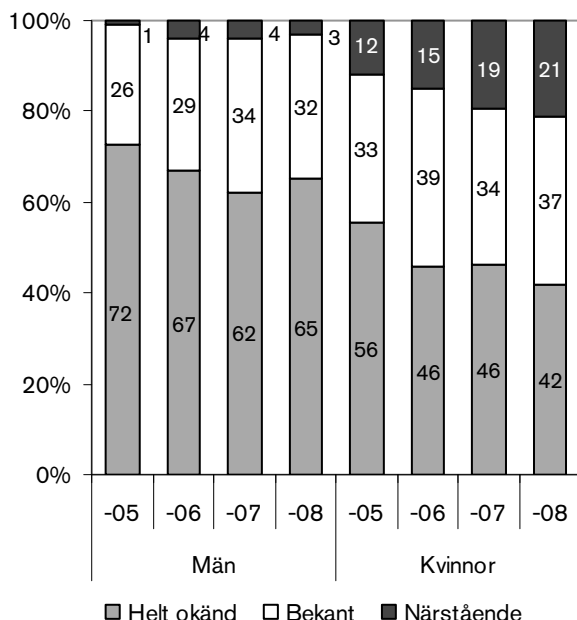
I figur 3.14 framgår att män i något större utsträckning än kvinnor uppger att de utsatts för hot på allmän plats (52 % jämfört med 41 %), medan kvinnor i större utsträckning än män uppger att de blivit hotade i en bostadsmiljö (33 % respektive 22 %), på arbetsplatsen eller i skolan (24 % jämfört med 17 %).

I de flesta fall uppges *gärningspersonen* vara helt okänd för den utsatte. Andelen okända gärningspersoner har dock minskat över tid samtidigt som andelen närstående gärningspersoner har ökat (figur 3.15). Kvinnor uppger i betydligt större utsträckning än män att de har utsatts för hot av en närstående (21 % jämfört med 3 %). Män utsätts oftare för hot från en helt okänd person (65 % jämfört med 42 %). För både män och kvinnor gäller att ungefär var tredje (32 % respektive 37 %) av gärningspersonerna är bekant.

Figur 3.14. Typ av brottsplats för hot år 2008 enligt NTU 2009. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Figur 3.15. Relation till gärningspersonen vid hot år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

I över hälften (57 %) av fallen då gärningspersonen uppges ha varit närstående eller en nära bekant så rör det sig om en partner eller en före detta partner. Vad beträffar förekomsten av *al-*

kohol eller droger i samband med händelser av hot så bedömer den utsatte att gärningspersonen i 46 procent av fallen var påverkad av någotdera. I 12 procent av händelserna uppger den utsatte att han eller hon själv varit påverkad av alkohol.³⁷

Sexualbrott

En mycket känslig, men angelägen, brottstyp att undersöka är sexualbrott. I NTU ställs följande fråga:

Ofredade, tvingade eller angrep någon dig sexuellt under förra året (2008)? Det kan gälla både allvarliga och mindre allvarliga händelser, till exempel hemma, på jobbet, i skolan eller på någon allmän plats.³⁸

Omkring 0,8 procent av de tillfrågade, vilket motsvarar ungefär 60 000 personer i befolkningen (16–79 år), uppger att de utsattes för sexualbrott under år 2008. Antalet händelser under samma period uppgår uppskattningsvis till ungefär 220 000 i befolkningen. Andelen utsatta för sexualbrott har varit relativt stabil över de tre mättilfällena, detsamma gäller för det skattade antalet brott (tabell 3B). Precis som för hot och misshandel har de flesta personer utsatts för ett enstaka sexualbrott under år 2008, även om det finns en liten grupp som är upprepat utsatta.

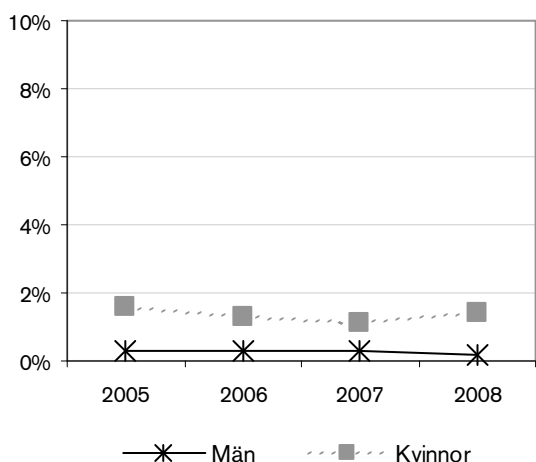
Kön och ålder

Utsatthet för sexualbrott fördelat på kön redovisas i figur 3.16. Enligt NTU uppger 1,4 procent av kvinnorna och 0,2 procent av männen att de blivit sexuellt tvingade, angripna eller ofredade under år 2008. Utsatthet för sexualbrott är vanligast i de två yngsta åldersgrupperna, 16–19 år (2,0 %) och 20–24 år (2,3 %) (tabell 3A). Av figur 3.17 framgår att det framför allt är yngre personer i åldern 16–24 år som står för den högsta utsattheten för sexualbrott.

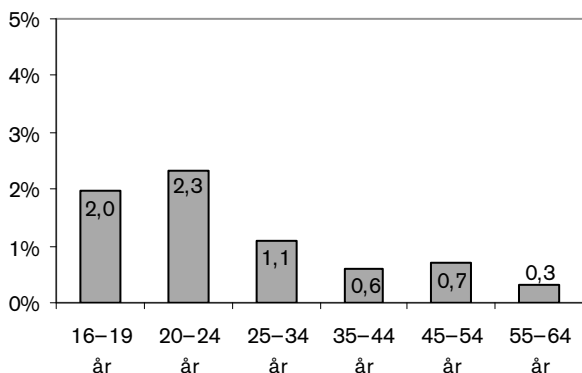
³⁷ I NTU efterfrågas gärningspersonens påverkan av *alkohol eller droger*, men för den utsatte efterfrågas enbart påverkan av *alkohol*.

³⁸ Personrån och misshandelsbrott som även innehållit sexuellt angrepp, ofredande eller tvång inkluderas inte här. Sådana händelser redovisas endast som personrån respektive misshandel.

Figur 3.16. Utsatta för sexualbrott år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Figur 3.17. Utsatta för sexualbrott år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning för ålder³⁹. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

När utsattheten i olika åldersgrupper studeras uppdelat på kön (tabell 3A) är det dock bara bland kvinnorna som utsattheten för sexualbrott skiljer sig mellan åldersgrupperna, medan män uppger att de utsatts för sexualbrott i nästan samma relativt låga utsträckning oavsett vilken åldersgrupp de tillhör.

Andra grupper utsatthet för sexualbrott

Precis som för merparten av de andra brotten mot enskild person uppger utsatthet för sexual-

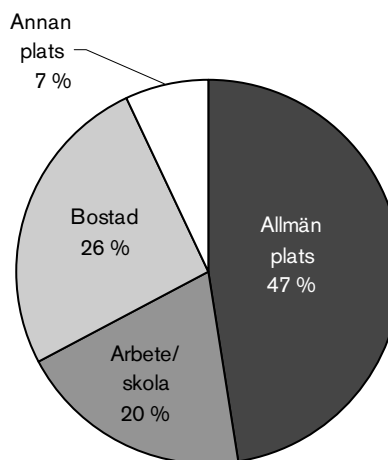
³⁹ Då antalet personer i de äldsta åldersgrupperna som uppgett att de blivit utsatta för sexualbrott är få, redovisas inte den gruppen i figuren.

brott oftare av lågutbildade, ensamstående (i synnerhet ensamstående med barn), boende i flerfamiljshus och boende i storstäder än av högutbildade, sammanboende, boende i småhus och i mellanstora städer, i småstäder och på landsbygd. Några tydliga skillnader utifrån svensk eller utländsk bakgrund kan däremot inte noteras (tabell 3A).

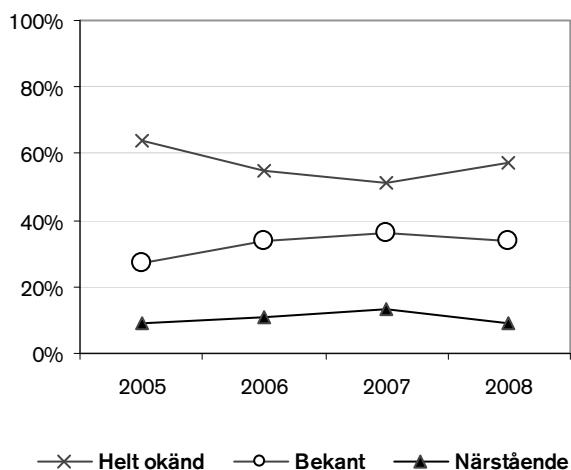
Omständigheter kring sexualbrott

Fördelningen mellan olika typer av *brottsplats* vid sexualbrott ser ut på liknade sätt som i föregående undersökning (figur 3.18). Hälften av händelserna (48 %) uppger ha ägt rum på en allmän plats och 20 procent på den utsattes arbetsplats eller skola och 26 procent av händelserna uppger ha ägt rum i bostadsmiljö.

Figur 3.18. Typ av brottsplats för sexualbrott 2008, enligt NTU 2009. Andel händelser i procent.

Figur 3.19. Relation till gärningspersonen för sexualbrott år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Andel händelser i procent.

I 57 procent av fallen var *gärningspersonen* var helt okänd för den utsatte, i 34 procent av fallen var gärningspersonen en bekant och i 9 procent av fallen var gärningspersonen en närstående person (figur 3.19).

Andelen som uppger att gärningspersonen varit okänd har minskat sedan mätningarna inleddes år 2005, medan andelarna som uppger att gärningspersonen varit bekant eller närstående har ökat. Som framgår av figur 3.19 innebär resultaten för år 2008 dock en viss tillbakagång i den uppåtgående utvecklingen.

NTU belyser ett brett spektrum av sexualbrott eftersom såväl lindrigare som allvarligare händelser efterfrågas. De som uppger att de utsatts för sexualbrott får svara på ett antal frågor om brottets *allvarlighetsgrad*. Drygt en fjärdedel (27 %) av sexualbrotten beskrivs som en händelse där någon tvingade eller försökte tvinga den utsatta till någon sexuell handling genom att hota, hålla fast eller göra illa på något sätt, vilket är i linje med resultaten från föregående mätningar. I vart tionde fall (9 %) uppges att den utsatte blivit sexuellt utnyttjad i situationer när han eller hon inte kunde försvara sig, exempelvis sov eller var alkohol- eller drogpåverkad. En ungefär lika stor andel (11 %) av sexualbrotten beskrivs av de utsatta som en *våldtäkt*. Det skulle innebära att det skattade antalet våldtäkter i befolkningen

uppgår till drygt 25 000 under år 2008. Man bör vara medveten om att det, precis som för hot- och misshandelsbrott, finns anledning att tro att händelser där personer utsatts för sexualbrott av en närstående person, troligen ofta i hemmet, är underrepresenterade i undersökningen. Den typen av utsatthet kan upplevas som särskilt känslig och är därmed svår att fånga upp i en frågeundersökning.⁴⁰

Personrån

För att undersöka hur många i befolkningen (16–79 år) som utsattes för personrån år 2008 ställs följande fråga i NTU:

Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året (2008)?

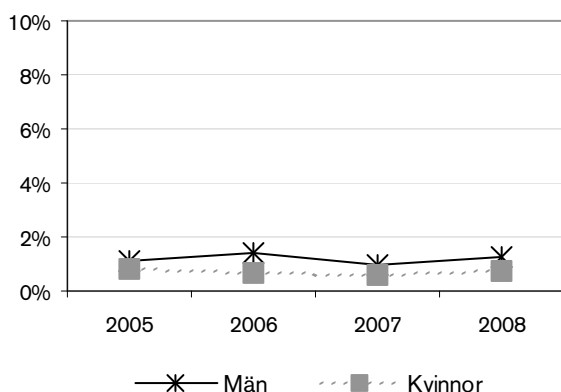
Undersökningen visar att andelen som uppger att de utsatts för personrån uppgår till 1,0 procent. Det motsvarar ungefär 72 000 personer i befolkningen (16–79 år). Det skattade antalet händelser av det här slaget uppgår till drygt 86 000 (tabell 3.1). Antalet personer som uppger utsatthet för personrån har ökat något sedan föregående mätning, samtidigt som det skattade antalet personrån inte blivit nämnvärt större. Det beror på att det var en särskilt stor andel som uppgav upprepade utsatthet för personrån år 2007 jämfört med år 2008. Den lägre nivån upprepade utsatthet år 2008 är mer i linje med resultaten för år 2006, där den absoluta merparten utsatta för personrån uppger att de inte har utsatts mer än en gång under den aktuella tidsperioden.

Kön och ålder

Av figur 3.20 framgår att män uppger att de utsatts för personrån oftare än kvinnor. Sammantaget uppger 1,3 procent av männen att de utsatts för personrån under 2008, medan motsvarande andel hos kvinnorna är 0,7 procent.

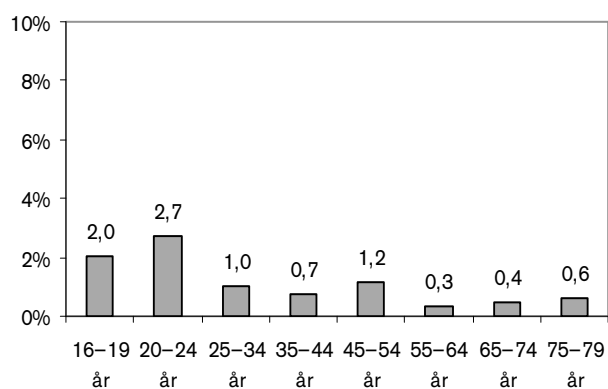
⁴⁰ En indikation på detta kan fås genom övergripande jämförelser med resultaten i *Slagen Dam* (Lundgren m.fl. 2001). Där har andelen händelser av sexuellt våld som drabbar kvinnor i betydligt större utsträckning inträffat i hemmet än vad som uppges i NTU. Det bör dock nämnas att den undersökningen till utförandet skiljer sig något från NTU.

Figur 3.20. Utsatta för personrån år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

I likhet med de flesta brott mot enskild person uppger yngre personer att de har varit utsatta för personrån i betydligt större utsträckning än övriga åldersgrupper (figur 3.21). Den högsta andelen utsatta återfinns i gruppen unga män (tabell 3A). I den yngsta åldersgruppen (16–24 år) uppger 3,3 procent av männen att de utsatts för personrån under år 2008, vilket är den högsta andelen i befolkningen.

Figur 3.21. Utsatta för personrån år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Personrån är en brottstyp som ofta betraktas som ett typiskt ungdomsbrott och resultaten i NTU bekräftar den bilden när det gäller utsatthet. De utsatta uppger dessutom i sex fall av tio (57 %) att de antingen vet eller uppskattar att gärningspersonen var 24 år eller yngre⁴¹.

Andra grupper utsatthet för personrån

Andra grupper utsatthet för personrån

I tabell 3A (i tabellbilagan) framgår skillnader i utsatthet för personrån utifrån svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå samt familje- och boendeförhållanden. Resultaten visar att utrikes födda personer uppger utsatthet för personrån i större utsträckning än inrikes födda (inkl. personer med utrikes födda föräldrar). Likaså uppger personer med förgymnasial utbildning i större utsträckning än personer med gymnasial och eftergymnasial utbildning att de utsatts för personrån under år 2008.⁴² Boende i flerfamiljshus och boende i storstad uppger också högre nivåer av utsatthet jämfört med boende i småhus samt boende i större och mindre städer eller på landsbygden. Skillnaderna mellan dessa grupper har varit återkommande i samtliga undersökningar. Även ensamstående personer utan barn uppger en högre utsatthet för personrån år 2008 än ensamstående personer med barn eller sammanboende personer med och utan barn.

Omständigheter kring personrån

För att mäta *allvarlighetsgraden* i personrån kan flera olika faktorer studeras. Ett mått på allvarlighetsgrad är om det förekom våld i samband med rånet. I 27 procent av det totala antalet rapporterade rån år 2008 uppger den utsatte att han eller hon blev slagen, sparkad eller utsatt för annat fysiskt våld i samband med rånet, vilket är i linje med resultat från tidigare mätningar. Det är vidare relativt vanligt att det förekommer kniv, skjutvapen eller något annat tillhygge vid personrån. I NTU uppger den utsatte att vapen eller tillhyggen förekom i nästan hälften (44 %) av händelserna.

När det gäller *brotsplats* uppger de flesta personrån ha ägt rum på en allmän plats (85 %).

⁴¹ Även i fall där gärningspersonen inte uppskattas vara en ungdom uppskattas gärningspersonen vid rån vara relativt ung. I åtta fall av tio (81 %) gör den utsatte bedömningen att gärningspersonens ålder är under 35 år.

⁴² Det är troligt att samvariationen mellan utbildningsnivå och utsatthet för rån helt eller delvis kan förklaras av att dessa båda fenomen även samvarierar med *ålder*.

Beträffande relationen till *gärningspersonen* uppger de allra flesta rånhandlingar ha utförts av en för den utsatte helt okänd person (89 %).

Bedrägerier

Bedrägeri är en brottstyp som utöver privatpersoner också drabbar exempelvis företag och myndigheter. I NTU är det dock endast bedrägeri mot privatpersoner som efterfrågas. För att utreda omfattningen av den typen av bedrägerier ställs följande fråga i NTU:

Blev du som privatperson på ett brottsligt sätt lurad på pengar eller andra värdesaker under förra året (2008)?

Enligt NTU 2008 uppger 2,9 procent, vilket motsvarar ungefär 205 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsatts för den här typen av bedrägeri under år 2008. Det skattade antalet händelser i befolkningen uppgår till cirka 298 000 (tabell 3.1).

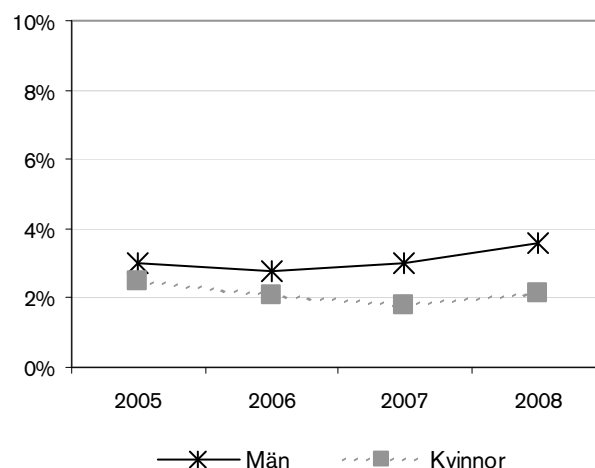
Jämfört med resultaten från tidigare år är det en något större andel som uppger att de utsatts för bedrägeri (tabell 3B). De flesta (82 %) som utsatts för bedrägeri under 2008 uppger att det rör sig om en enstaka händelse. Bedrägeri är en brottstyp som det kan vara svårt att fånga in i frågeundersökningar, bland annat för att man kan ha utsatts utan att själv veta om det. Det kan påverka utfallet i undersökningen och bör beaktas när resultaten tolkas.

Kön och ålder

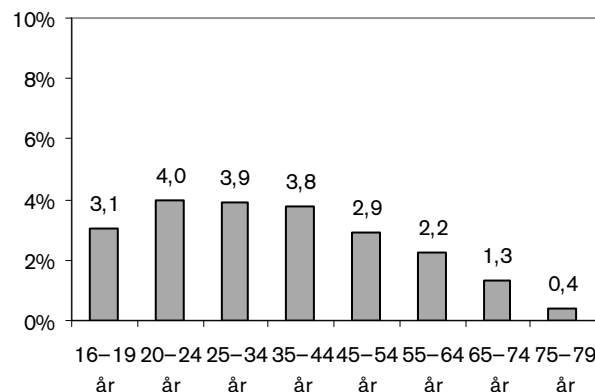
En större andel män än kvinnor uppger att de blivit utsatta för bedrägeri under år 2008 (3,6 % respektive 2,2 %) se figur 3.22. Mönstret är detsamma som vid tidigare mättilfällen, men skillnaderna har förtydligats något för varje år (tabell 3A).

Utsatthet för bedrägerier är något mer jämnt fördelat mellan åldrarna än övriga brott mot enskild person. Personer i åldrarna 25–44 år uppger dock utsatthet i högre utsträckning än övriga åldersgrupper, vilket visas i figur 3.23.

Figur 3.22. Utsatta för bedrägerier år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Figur 3.23. Utsatta för bedrägerier år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Andra grupper utsatthet för bedrägerier

Utrikes födda personer utsätts för bedrägeri i högre grad än personer födda i Sverige (tabell 3A). Ensamstående personer drabbas också av bedrägeri i större utsträckning än sammanboende, något som i synnerhet gäller ensamstående med barn, där 5,2 procent uppger att de utsatts för bedrägerier, vilket kan jämföras med 2,7 och 2,1 procent bland sammanboende med respektive

utan barn. Denna markanta skillnad noterades även i föregående undersökning⁴³.

Det är vidare vanligare att boende i flerfamiljshus och boende i storstäder uppger utsatthet för bedrägeri, jämfört med andra grupper. Resultatet visar dock inte några skillnader i utsatthet mellan olika utbildningsgrupper.

Omständigheter kring bedrägerier

Ett mått på *allvarlighetsgrad* när det gäller bedrägeri är värdet på det man blivit lurad på. Att som privatperson bli lurad på 100 000 kronor eller mer är ovanligt, men det förekommer i cirka 3 procent av fallen. Det vanligaste är att bli lurad på 2 000–9 999 kronor, vilket de utsatta uppger för 29 procent av bedrägeribrotten. I ungefär en femtedel (21 %) av fallen handlar det om 500–1 999 kronor medan det i en sjättedel (11 %) av fallen rör sig om en summa som understiger 500 kronor.

Det finns en mängd *olika sätt* som en gärningsperson kan använda för att lura till sig pengar eller värdesaker från privatpersoner. NTU tillhandahåller inte en komplett bild av vilka metoder som används men belyser ett par av de mest uppmärksammade. Ofta handlar det om bank- eller kontokortsbedrägerier (28 % av fallen). Det kan exempelvis handla om så kallad *skimming*,⁴⁴ men det är lika vanligt att bedrägerier sker via Internet (28 % av händelserna). Resultaten är i linje med föregående års undersökning.

Trakasserier

Trakasserier handlar om en följd av mer eller mindre allvarliga händelser som sammantaget definieras som trakasseri. Juridiskt sett klassificeras emellertid inte trakasseri som ett eget brott. Alla händelser som definieras som trakasseri behöver inte vara kriminaliserade, men om någon eller några enskilda handlingar är kriminella (det

kan till exempel handla om hot, ofredande eller hemfridsbrott) klassificeras de enligt gällande brottsrubricering.

För att undersöka hur många som upplever sig ha varit utsatta för trakasserier ställs denna fråga i NTU:

Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad vid flera tillfällen under förra året (2008)?

Enligt resultaten uppger 4 procent, vilket motsvarar cirka 286 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsatts för trakasserier under år 2008. När det gäller trakasserier har andelen utsatta (och därmed även antalet utsatta personer) i befolkningen minskat något varje år sedan det första mättillfället år 2005 (se tabell 3.1).⁴⁵

Kön och ålder

Kvinnor uppger i större utsträckning än män att de varit utsatta för trakasserier (figur 3.24), en skillnad som är genomgående sedan NTU inleddes. Den ovan nämnda minskningen över tid gäller båda könen. Generellt sett är det unga personer som i högst grad uppger att de utsatts för trakasserier, medan utsattheten är lägre bland medelålders och äldre personer (se figur 3.25). Skillnaderna i utsatthet mellan åldersgrupperna är i paritet med de åldersskillnader som finns för exempelvis misshandel och sexualbrott.

Utsattheten är särskilt stor bland unga kvinnor: nästan var tionde kvinna (9,7 %) i åldern 16–24 år uppger att hon utsatts för trakasserier år 2008 (tabell 3A). Lägst andel utsatta under samma period återfinns bland män i åldern 65–79 år där 1,5 procent uppger att de har utsatts för trakasserier.

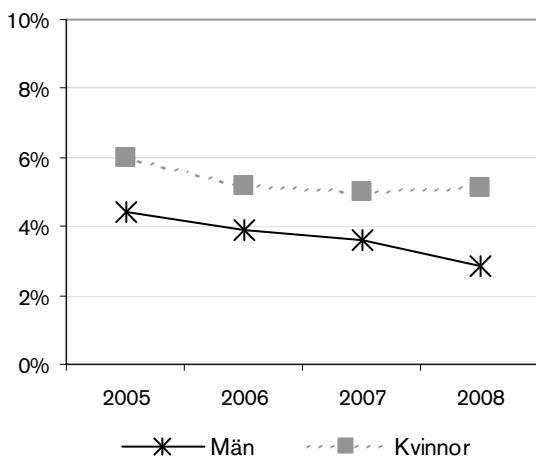
⁴³ Här bör noteras att gruppen ensamstående med barn är relativt liten i NTU (n=516) och att det därför inte är uteslutet att denna skillnad har uppstått av en slump.

⁴⁴ Vardaglig benämning på en form av kreditkortsbedrägeri där någon olovligt använder en speciell avläsare för att kopiera innehållet i magnetremsan på ett kreditkort.

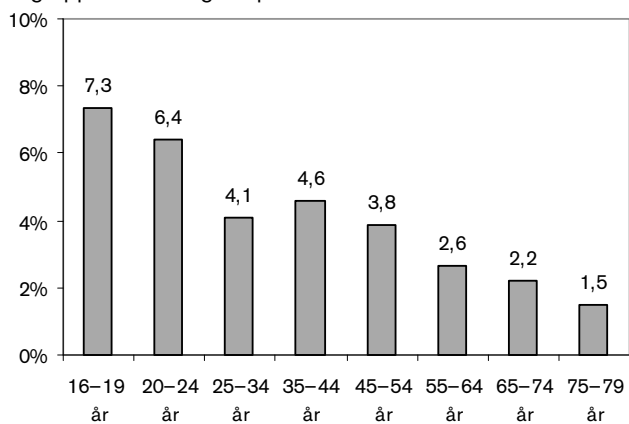
Källa: Nationalencyklopedin.

⁴⁵ Här bör noteras att frågan om utsatthet för trakasserier omformulerats något mellan det första och det andra mättillfället, vilket kan vara orsaken till minskningen av andelen utsatta mellan år 2005 och 2006. I NTU 2006 ställdes frågan på detta sätt: *Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad under förra året (2005)?* Här ingick alltså inte frasen "vid flera tillfällen".

Figur 3.24. Utsatta för trakasserier år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Figur 3.25. Utsatta för trakasserier år 2008 enligt NTU 2009. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

I likhet med flertalet andra brott mot enskild person uppger utrikes födda personer samt ensamstående och boende i flerfamiljshus i större utsträckning än övriga befolkningsgrupper att de utsatts för trakasserier år 2008 (tabell 3A). Däremot visar inte resultaten år 2008 på någon skillnad i utsatthet mellan olika utbildningsgrupper eller typ av bostadsort.

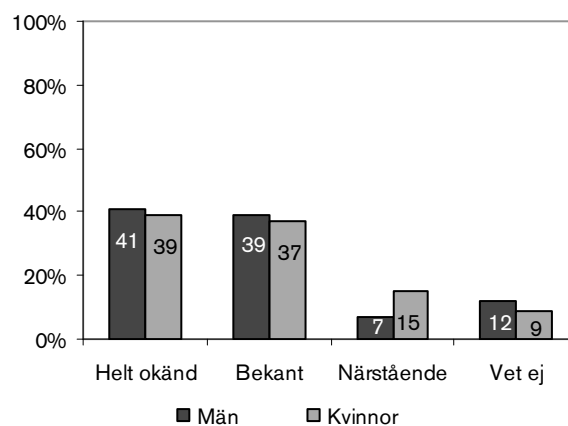
Omständigheter kring trakasserier

I fyra av tio fall av trakasserier uppger den utsatte att *gärningspersonen* är helt okänd och i lika stor utsträckning uppges att gärningspersonen är en

bekant (tabell 3D). Var åttonde (12 %) uppger att det rör sig om en närstående person och en ungefär lika stor andel (11 %) uppger också att de inte vet vem gärningspersonen är.⁴⁶

Relationen till gärningspersonen skiljer sig något åt mellan kvinnor och män, men är mindre än för andra brottstyper. Bland både män och kvinnor som utsatts för trakasserier år 2008 är det vanligaste svaret att gärningspersonen är helt okänd eller en bekant (cirka 40 % för båda könen, se figur 3.26). Däremot uppger kvinnor dubbelt så ofta att gärningspersonen är en närstående person, jämfört med män. Bland de kvinnor och män som uppger att de utsatts för trakasserier av en närstående eller nära bekant framgår i fyra fall av tio (39 %) att det rör sig om en nuvarande eller före detta partner.

Figur 3.26. Relation till gärningspersonen för trakasserier år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Trakasserier kan naturligtvis vara mer eller mindre allvarliga. En indikator på *allvarlighetsgrad* kan vara hur händelserna upplevs av den som utsätts. I NTU frågas hur skrämmande den utsatte tycker att händelserna var. Av dem som uppger att de utsatts för trakasserier upplever drygt hälft

⁴⁶ Här bör uppmärksammas att svarsalternativet "vet ej" ingår i redovisningen. Anledningen till detta är att en förhållandevis stor andel av de tillfrågade har uppgett detta svar. Just för trakasserier bedöms det också som fullt möjligt att man kan vara utsatt utan att ha en uppfattning om vem gärningspersonen är, och därigenom kan man inte bedöma om han eller hon är en närstående, bekant eller okänd person.

ten (54 %) att händelserna var ganska eller mycket skrämmande, medan övriga antingen upplever händelserna som inte särskilt (28 %) eller inte alls skrämmande (18 %).

En annan indikator på allvarlighetsgrad, som också belyser omfattningen på utsattheten, är antalet rapporterade händelser. Med händelser menas i detta avseende varje telefonsamtal, besök, brev, sms och så vidare som trakasserierna uppges ha omfattat. Trakasserier skiljer sig här från de andra brottstyperna i NTU genom att en *serie av händelser*, i stället för en *enstaka händelse*, räknas som ett brott.⁴⁷ De flesta (två tredjedelar) utsatta uppger att det totalt rörde sig om tio eller färre händelser. Knappt en tiondel, vilket motsvarar ungefär 26 000 personer av befolkningen, uppger dock att trakasserierna omfattade ett mycket stort antal händelser (100 eller fler).

Egendomsbrott mot hushåll

Resultat i korthet

- Ungefär vart nionde hushåll (11,2 %) utsattes för något egendomsbrott under år 2008.
- De hushåll i befolkningen som är särskilt utsatta är hushåll med barn, i synnerhet ensamstående med barn samt hushåll i flerfamiljshus.
- Närmare hälften av de brott mot egendom som rapporterats i NTU uppges vara anmälda till polisen. I störst utsträckning anmäls bilstöld och bostadsinbrott.
- Den upprepade utsattheten för brott mot egendom är betydligt lägre än motsvarande andel av brotten mot enskild person.
- Knappt nio procent av brotten under år 2008 begicks mot den lilla grupp respondenter som uppger att de utsatts för fyra brott eller fler under samma period.

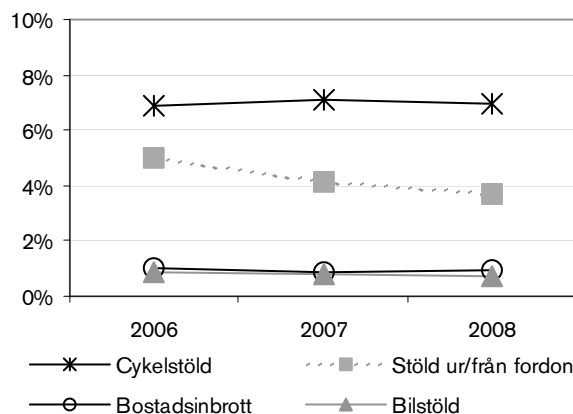
Egendomsbrott mot hushåll omfattas i NTU av brottstyperna *bostadsinbrott*, *bilstöld*, *stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Gemensamt för dessa brottstyper är att utsatthet påverkar hushållet som helhet. Att exempelvis en cykel eller bil

⁴⁷ När det handlar om trakasserier kan det totala antalet händelser naturligtvis sträcka sig över en längre tidsperiod än bara ett år. I NTU fångas det totala antalet händelser in, men någon eller några av händelserna ska ha ägt rum under år 2008 för att brotten ska räknas med.

som tillhör någon i familjen blir stulen innebär, förutom de integritetskränkande aspekterna av att bli utsatt för brott, även omkostnader som kan påverka hela hushållets ekonomiska rörlighet. För samtliga nämnda brottstyper får de tillfrågade därför svara på frågor om utsatthet inom hela hushållet. Med anledning av att redovisningssättet för dessa brottstyper ändrades mellan det första och det andra årets undersökning kan inte några jämförelser göras med utsattheten år 2005. Av figur 3.27 framgår att det vanligaste egendomsbrottet är *cykelstöld*, där 6,9 procent av hushållen har utsatts, en nivå som varit relativt stabil de senaste två undersökningarna. Därefter följer *stöld ur eller från fordon*, vilket 3,7 procent av hushållen uppges vara utsatta för. Stöld ur eller från fordon är en brottstyp där andelen utsatta har minskat (-1,3 %) de senaste två åren.

Bostadsinbrott och *bilstöld* uppges i lägst utsträckning: 1,0 procent av hushållen rapporteras ha drabbats av bostadsinbrott under år 2008 och bilstöld uppges ha drabbat 0,7 procent av de hushåll där någon ägde en bil under samma period.

Figur 3.27. Utsatthet för olika typer av egendomsbrott mot hushåll år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009. Andel (av befolkningen) i procent.

Enligt NTU 2009 utsattes 11,2 procent av hushållen i befolkningen för något av de efterfrågade egendomsbrotten år 2008, vilket är en aning lägre än resultatet för år 2007 (11,7 %) som i sin tur var lägre än resultatet för 2006 (12,6 %, se även tabell 3.2).

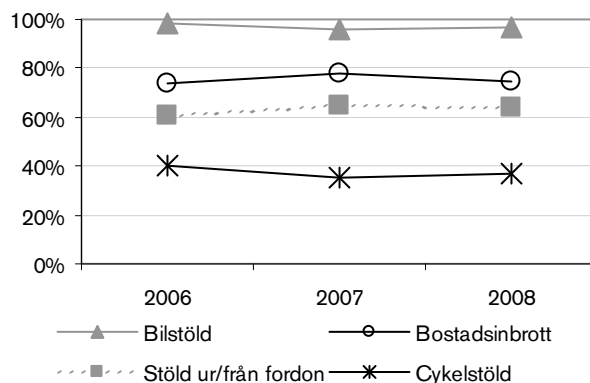
I följande avsnitt presenteras först resultat avseende anmälningsbenägenheten för de olika brotts typerna, därefter presenteras dels ett avsnitt om upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll, dels hur utsattheten för egendomsbrott mot hushåll fördelar sig regionalt. Sedan följer ett avsnitt om hur utsattheten för de olika typerna av egendomsbrott mot hushåll förhåller sig till olika bakgrundsfaktorer som boende- och familjeförhållanden. Utöver detta redovisas resultat som gäller en del av omständigheterna kring egendomsbrotten mot hushåll. Ett mer utförligt tabellunderlag (tabell 3F–3I) för de grundläggande resultaten finns i tabellbilagan.

I stort sett alla bilstölder anmäls

Generellt uppges brott mot egendom i betydligt högre grad än brott mot enskild person vara anmälda till polisen. Drygt hälften (51 %) av de brott mot egendom som de utsatta i NTU besvarat frågor om uppges vara polisanmälda. För stöldbrott varierar anmälningsbenägenheten bland annat beroende på värdet på det som blivit stulet (Persson 1990). Stöldbrott där det stulna har ett högt ekonomiskt värde (exempelvis bilstöld) innebär oftare att den utsatte begär ersättning från försäkringsbolag, vilka vanligtvis kräver att brottet ska vara polisanmält (Brå 2006). Därför är det inte

förvånande att bilstölder anmäls i större utsträckning än stöld ur och från fordon och i betydligt större utsträckning än cykelstölder (figur 3.28).

Figur 3.28. Polisanmälda egendomsbrott mot hushåll år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009. Andel händelser, i procent.

Enligt NTU är 97 procent av de bilstölder som drabbat hushållen i befolkningen anmälda till Polisen. Motsvarande andel för stöld ur eller från fordon är 64 procent. När det gäller cykelstöldrarna uppges 37 procent vara polisanmälda. Precis som bilstöld är bostadsinbrott en brottstyp som anmäls till Polisen i relativt hög grad och därmed

Tabell 3.2. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot egendom, skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009.

	Andel utsatta hushåll i procent			Skattat antal utsatta hushåll	Skattat antal händelser i populationen	Andel anmälda händelser i procent
	2006	2007	2008			
SAMTLIGA EGENDOMSBROTT MOT HUSHÅLL ¹	12,6	11,7	11,2	442 000	582 000	51
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	38 000	47 000	75
Bilstöld ²	0,9	0,8	0,7	21 000	22 000	97
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	146 000	183 000	64
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	273 000	330 000	37

¹ Bruttoredovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll kan ha varit utsatt för flera olika brottstyper.

² Bland hushåll som ägde bil under respektive år.

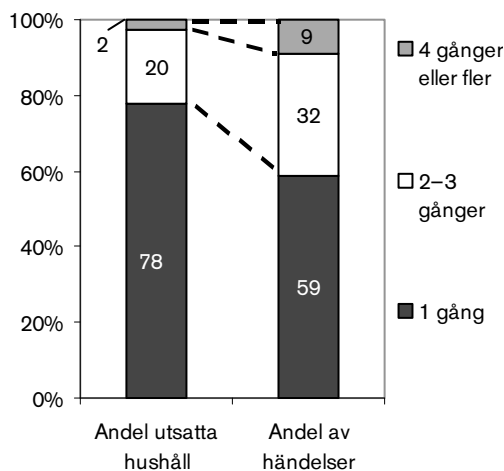
har en förhållandevis liten dold brottslighet.

Enligt resultaten i NTU anmäldes 75 procent av bostadsinbrotten under år 2008. Resultaten för andel anmälda egendomsbrott mot hushåll är i linje med föregående års resultat.

Upprepad utsatthet mindre vanlig

Det är sedan tidigare känt att upprepad utsatthet för vissa brott mot egendom är förhållandevis ovanlig i Sverige, både i jämförelse med andra brottstyper men också vid internationell jämförelse (Brå 2001b). I föregående avsnitt visades att en betydande andel av det totala antalet brott mot enskild person begås mot en liten grupp upprepat utsatta. Vad visar då motsvarande resultat enligt NTU när det gäller egendomsbrott mot hushåll?⁴⁸

Figur 3.29. Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2008, enligt NTU 2009. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser i procent.

Av figur 3.29 och tabell 3H framgår att drygt 78 procent av de utsatta hushållen endast utsatts för *ett egendomsbrott* under år 2008. Andelen som utsatts för egendomsbrott vid fyra tillfällen eller fler under år 2008 är således betydligt mindre än motsvarande andel utsatta för brott mot enskild person, som enligt resultaten i föregående avsnitt

uppgår till 13 procent av de utsatta och drygt 1 procent av den totala befolkningen (se tabell 3G).

Figur 3.29 visar att de som utsatts för *ett* brott tillsammans stod för 59 procent av samtliga rapporterade händelser, medan de som utsatts för två eller tre brott stod för 32 procent av händelserna. Den lilla grupp hushåll (2 procent) som under år 2008 utsattes för fyra eller fler brott stod för 9 procent av de rapporterade händelserna.

Det kan jämföras med motsvarande fördelning för brott mot enskild person där den mest utsatta gruppen (fyra brott eller fler) stod för över hälften (57 procent) av brotten (se figur 3.25). Det är med andra ord en jämförelsevis mycket liten andel av hushållen i befolkningen (0,3 procent) som har utsatts för fyra eller fler brott mot egendom under år 2008. Resultaten går i linje med tidigare kunskap på området (Brå 2001b).

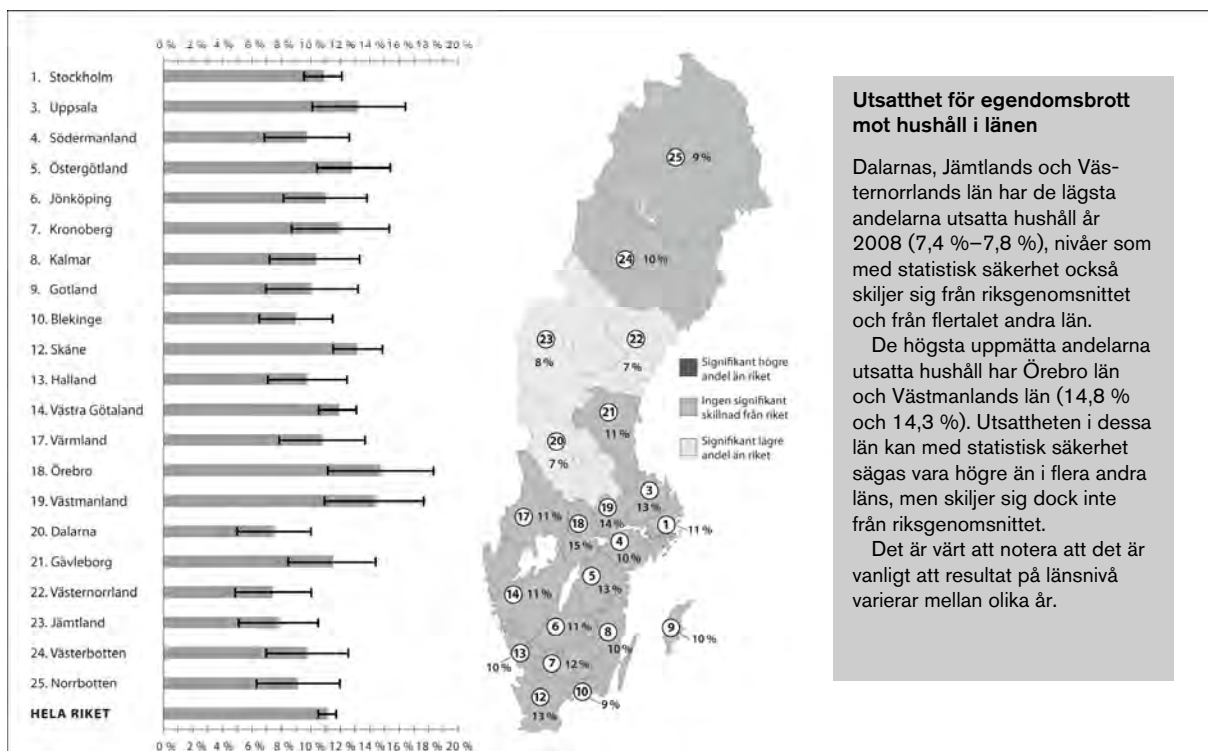
Vilka hushåll drabbas av upprepade egendomsbrott?

Trots att upprepad utsatthet för brott mot egendom inte är lika vanligt förekommande som upprepade brott mot enskild person, utgör resultaten om vilka grupper som utsatts för upprepade brott mot egendom en viktig kunskap som kan användas för att identifiera särskilda riskgrupper i befolkningen.

Resultaten visar att den upprepade utsattheten i stort följer mönstret för utsatthet för brott mot egendom generellt. De grupper som i störst utsträckning uppger att deras hushåll har utsatts för något brott mot egendom är också de grupper som uppger högst grad av upprepad utsatthet (se tabell 3G i tabellbilagan i slutet av rapporten). Dessa grupper är sammanboende respektive ensamstående med barn, boende i flerfamiljshus samt boende i storstäder (storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö) eller större städer.

⁴⁸ Observera att redovisningen omfattar de brott mot egendom som de tillfrågade uppger att *hushållet* har drabbats av under år 2008.

Figur 3.30. Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning efter län. Andel för respektive län i riket, i procent.

Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll i länen

Dalarnas, Jämtlands och Västernorrlands län har de lägsta andelarna utsatta hushåll år 2008 (7,4 %–7,8 %), nivåer som med statistisk säkerhet också skiljer sig från riksgenomsnittet och från flertalet andra län.

De högsta uppmätta andelarna utsatta hushåll har Örebro län och Västmanlands län (14,8 % och 14,3 %). Utsattheten i dessa län kan med statistisk säkerhet sägas vara högre än i flera andra läns, men skiljer sig dock inte från riksgenomsnittet.

Det är värt att notera att det är vanligt att resultat på länsnivå varierar mellan olika år.

Not: Länen är sorterade efter länsnummer. Konfidensintervallen är på 95 procents nivå (för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2).

Regionala skillnader

När utsattheten för egendomsbrott mot hushåll studeras utifrån den regionala fördelningen (figur 3.30) kan det noteras att spridningen mellan länen är något större för utsatthet för egendomsbrott mot hushåll än för utsattheten för brott mot person (figur 3.7). Generellt är fördelningen sådan att län som till stor del består av landsbygd och småstäder har en lägre andel utsatta hushåll än län som omfattar storstäder eller större städer.

Fordonsrelaterade brott

Fordonsrelaterade brott tillhör vad som brukar kallas mängdbrott och utgör en relativt stor andel (cirka 17 %) av det totala antalet anmälda brott mot brottsbalken. De fordonsrelaterade brotten i

NTU innefattar tre brottstyper: bilstöld, stöld ur eller från fordon och cykelstöld.⁴⁹

För att undersöka omfattningen av bilstöld ställs följande fråga i NTU till dem som uppgett att någon i hushållet ägde en bil under år 2008:

Fick du eller någon i hushållet en bil stulen under förra året (2008)?

För att belysa omfattningen av stöld ur eller från fordon och cykelstöld ställs dessa frågor:

Fick du/någon i hushållet något stulet ur eller från en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande under förra året (2008)?

och

Fick du/någon i hushållet någon cykel stulen under förra året (2008)?

⁴⁹ Med stöld ur eller från ett fordon avses stöld av föremål som finns på eller i en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande. Stöld från cykel ingår inte.

Enligt NTU har knappt 0,7 procent av hushållen, vilket motsvarar cirka 21 000 hushåll i Sverige, utsatts för bilstöld år 2008 (tabell 3E). Omkring 3,7 procent eller drygt 160 000 hushåll, uppger sig ha utsatts för stöld ur eller från ett fordon, medan 6,9 procent eller närmare 280 000 hushållen uppger att de har utsatts för cykelstöld under år 2008. Sammantaget innebär det att närmare 11 procent eller drygt 430 000 hushåll i Sverige har utsatts för ett fordonsrelaterat brott under år 2008.

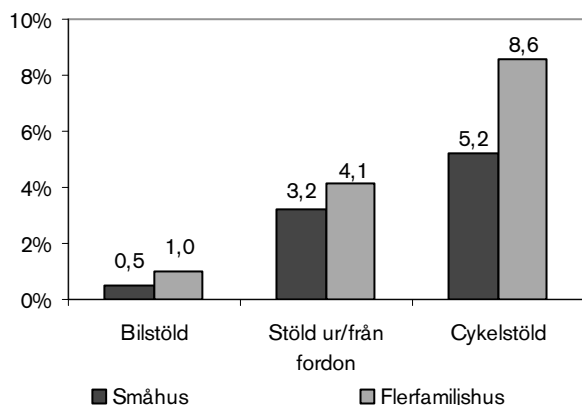
Familjetyp

Resultaten visar att hushåll med barn i störst utsträckning utsatts för cykelstölder, i synnerhet hushåll som består av ensamstående med barn (tabell 3F). Resultatet kan till viss del förklaras av att hushåll med barn generellt sett äger fler cyklar per hushåll, vilket ökar risken för cykelstöld. Hushåll som består av sammanboende utan barn är den familjetypen som har lägst andel utsatta för bilstöld (bland hushåll som ägde bil under år 2008) samt lägst utsatthet för stöld ur eller från ett fordon.

Bostadstyp

Personer som bor i flerfamiljshus uppger i större utsträckning än boende i småhus att deras hushåll utsatts för fordonsrelaterade brott.

Figur 3.31. Utsatthet för fordonsrelaterade brott år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning för bostadstyp. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Både när det gäller bilstöld och cykelstöld är hushållen i flerfamiljshus särskilt utsatta (1,0 respektive 8,6 %). Liknande mönster finns även för stöld ur eller från fordon, men skillnaderna är inte lika tydliga som för bil- och cykelstölder.

Boendeort

Skillnader i utsatthet för fordonsrelaterade brott varierar efter boendeortens urbaniseringsgrad (tabell 3F). Personer som bor i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö uppger i större utsträckning än personer boende i andra regioner att deras hushåll drabbats av stöld ur eller från fordon under år 2008. Däremot uppger boende i större städer oftare än boende i storstäder respektive boende i mindre städer och på landsbygd att hushållet har utsatts för cykelstöld.

Det egna bostadsområdet vanligaste brottsplatsen

De flesta bilrelaterade brotten (58–64 %) uppges ha skett i det egna bostadsområdet, medan de flesta cykelstölder har skett på allmän plats (67 %). Många cykelstölder (33 %) uppges även ha skett i källare, förråd eller på annan privat plats.

På frågan om vilken *typ av fordon* det rört sig om vid stöld ur eller från fordon svarar de utsatta i de flesta fall (84 %) att det handlar om stöld ur eller från en bil. Andra fordon, som i betydligt mindre utsträckning blir föremål för sådan stöld, är till exempel mopeder och motorcyklar.

Bostadsinbrott

Även om andelen hushåll som drabbas av bostadsinbrott är relativt liten, upplevs bostadsinbrotten ofta som mer allvarliga och integritetskränkande än många andra av de stöldbrott som hushållen drabbas av. För att undersöka omfattningen av bostadsinbrott ställs följande fråga i NTU:

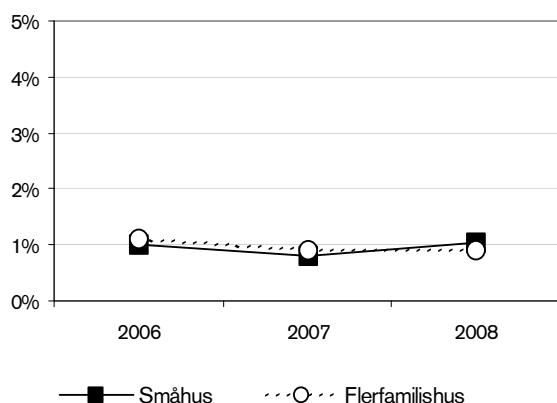
Bröt sig någon in i din bostad i syfte att stjäla något under förra året (2008)?

Enligt resultaten från NTU har cirka 1,0 av hushållen drabbats av bostadsinbrott år 2008. Det motsvarar cirka 38 000 hushåll i Sverige.

Skillnader mellan olika grupper

Av resultaten framgår inga skillnader i utsatthet för bostadsinbrott mellan hushåll i flerfamiljshus respektive i småhus (figur 3.32), vilket är intressant mot bakgrund av att det är betydligt vanligare att boende i småhus oroar sig för bostadsinbrott (se kapitel 4). Inte heller när det gäller boendeort är skillnaderna särskilt stora, men det är värt att notera att boende i storstäder uppger utsatthet i något större utsträckning än boende i andra större städer, i småstäder och på landsbygd. I resultaten för 2008 finns en relativt stor andel som uppger att de är utsatta för bostadsinbrott bland personer som är ensamstående med barn, jämfört med hushåll som består av andra familjetyper.⁵⁰

Figur 3.32. Utsatthet för bostadsinbrott år 2008, enligt NTU 2009. Särredovisning för boendetyper. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Omständigheter kring bostadsinbrott

Vid de flesta (67 %) rapporterade bostadsinbrott uppger de svarande att *något blivit stulet i samband med inbrottet*. I ungefär en tredjedel (34 %) av fallen uppges också att *någon ha varit hemma i bostaden* när inbrottet skedde.

Avslutande ord

I detta kapitel har resultat om utsatthet för brott år 2008 presenterats utifrån NTU 2009. Totalt sett

uppger cirka en fjärdedel av befolkningen (16–79 år) att de själva eller deras hushåll har varit utsatta för brott under år 2008. Resultaten visar att olika typer av brott drabbar befolkningen i olika utsträckning och att utsattheten varierar mellan olika befolkningsgrupper. Dessutom polisanmäls brott i olika stor utsträckning beroende på brottstyp.

Utsattheten för brott skiljer sig regionalt, men utsattheten för egendomsbrott mot hushåll varierar mer mellan länen än utsattheten för brott mot enskild person.

Sett till de brott som drabbar enskilda personer är utsatthet för hot och trakasserier vanligast, medan det är mer ovanligt med utsatthet för sexualbrott och personrån. När det gäller brott mot egendom är utsatthet för cykelstöld och stöld ur eller från fordon vanligast, medan utsatthet för bostadsinbrott och bilstöld är mindre vanligt.

Yngre personer uppger oftare att de utsatts för *brott mot enskild person* än medelålders och äldre personer. Det gäller för samtliga brottstyper mot enskild person utom för bedrägerier, där den högre utsattheten återfinns i åldersgrupperna 25–44 år. Män och kvinnor utsätts i ungefär lika stor utsträckning för brott mot enskild person totalt sett, men utsattheten för olika brottstyper varierar mellan könen. Hot, sexualbrott och trakasserier drabbar kvinnor i större utsträckning, medan män i större utsträckning utsätts för misshandel och personrån.

En grupp som är särskilt utsatt för såväl *brott mot enskild person* som *egendomsbrott mot hushåll* är ensamstående med barn. De brottstyper som i stor utsträckning bidrar till denna särställning är trakasserier och cykelstölder, vilket ensamstående med barn utsätts för i betydligt större utsträckning än övriga. Boende i flerfamiljshus uppger också en högre utsatthet för de flesta brott mot egendom jämfört med personer som bor i småhus. Här är det framför allt bil- och cykelstölder som står för den största skillnaden. I storstäder (Stockholm, Göteborg och Malmö) samt i andra större städer utsätts allmänheten också i större utsträckning för brott mot egendom jämfört med boende i andra större städer, mindre städer och på landsbygd.

⁵⁰ Eftersom denna stora skillnad (2,0 procent jämfört med 0,7–1,0 procent) är ny för i år och eftersom gruppen ensamstående med barn är mycket liten (516 st i NTU 2009) är det inte lämpligt att dra några långtgående slutsatser utifrån denna observation.

4 Trygghet

I detta kapitel presenteras huvudresultaten om trygghet. Resultatgenomgången syftar i första hand till att beskriva vilka grupper som uppger att de känner sig särskilt otrygga. Sådan kunskap ger relevanta aktörer viktig kunskap om var behovet av trygghetsskapande åtgärder är störst.

Resultatredovisningen baseras till stor del på jämförelser mellan olika grupper, såsom män och kvinnor eller unga och gamla. Att studera hur trygghet varierar mellan olika befolkningsgrupper bidrar till en mer nyanserad bild av tryggheten i Sverige. Resultaten redovisas genomgående med uppdelning på kön och ålder. För övriga bakgrundsvariabler, såsom svensk eller utländsk bakgrund och utbildning, redogörs resultaten löpande i text och återfinns i sin helhet i tabellbilagan (tabellerna 4A–4H) i slutet av rapporten.

Den nationella trygghetsundersökningen ger goda möjligheter att ingående beskriva och analysera hur trygghet, otrygghet och oro för brott upplevs och utvecklas i Sverige. Unikt för NTU jämfört med liknande undersökningar är att resultaten även går att relatera till utsatthet för olika typer av brott, vilket redovisas nedan.

Som nämnts inledningsvis i rapporten är otrygghet och oro för brott komplexa och mångfacetterade fenomen. Ambitionen med NTU är inte att fånga in och bedöma hela den komplexa otrygghetsföreteelsen, utan att bidra med ett antal centrala indikatorer på området. Frågorna fokuserar exempelvis på såväl otrygghet för personlig del som oro för närstående och oro över brottsligheten i samhället i stort.

I resultatredovisningen beskrivs inledningsvis en mer allmän upplevelse av otrygghet och den konkreta oron över att drabbas av olika typer av brott. Därefter följer ett avsnitt som beskriver i vilken utsträckning otryggheten påverkar beteendet och livskvaliteten. Slutligen följer ett avsnitt som fokuserar på hur otryggheten ser ut bland personer med olika erfarenhet av utsatthet för brott samt bland personer med olika inställning till brottsligheten och rättsväsendet.

Otrygghet ute sen kväll

Resultat i korthet

- De allra flesta känner sig trygga i sitt bostadsområde om de går ut en sen kväll (80 %), men var sjätte person känner sig otrygg (16 %).
- Kvinnor är flerfaldigt mer otrygga än män.
- Äldre personer väljer oftare att stanna hemma till följd av sin otrygghet, medan yngre personer oftare väljer en annan färdväg eller ett annat färd sätt till följd av sin otrygghet.
- Andra egenskaper som samvarierar med otrygghet är svensk eller utländsk bakgrund och boendetyp. Personer som är födda utanför Sverige samt personer som bor i flerfamiljshus uppger oftare otrygghet.
- Dessa resultat stämmer väl överrens med huvudresultaten om trygghet från de tre tidigare åren som NTU genomförts.

För att fånga känslan av otrygghet för egen personlig del används en fråga som tar fasta på känslan av otrygghet vid utevistelse sena kvällar i det egna bostadsområdet. Frågan är inte specifikt kopplad till brott utan syftar i NTU till att beskriva en mer allmän otrygghet.⁵¹ Frågan är vanlig i liknande studier.⁵² Intervjufrågan är formulerad på följande vis:

Om du går ut ensam sent en kväll i området där du bor, känner du dig då mycket trygg, ganska trygg, ganska otrygg, mycket otrygg eller går du aldrig ut ensam sena kvällar?

För att särskilja dem som aldrig går ut på grund av otrygghet från övriga, ställs följdfrågan:

Är skälet till att du aldrig går ut ensam sent på kvällen... A) att du inte har någon anled-

⁵¹ Denna fråga har kritiserats just för att den inte är kopplad specifikt till oro för brott och därmed kan antas fånga in andra aspekter av otrygghet. Hough (1995) redogör för erfarenheter från British Crime Survey där fördjupningsfrågor visat att otryggheten beror på rädsla för mörker eller en diffus rädsla att något ska hända lika ofta som en rädsla att utsättas för rån eller överfall.

⁵² Se exempelvis Litzén (2006) eller SCB:s undersökning av levnadsförhållanden (ULF), 2006:3–4. Fråga 254.

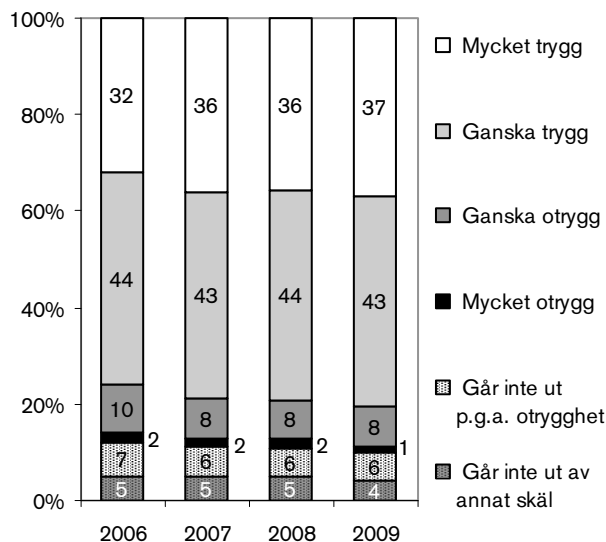
ning eller möjlighet att gå ut ensam sent på kvällen, B) att du känner dig otrygg eller C) annat skäl?

Fyra av fem känner sig trygga

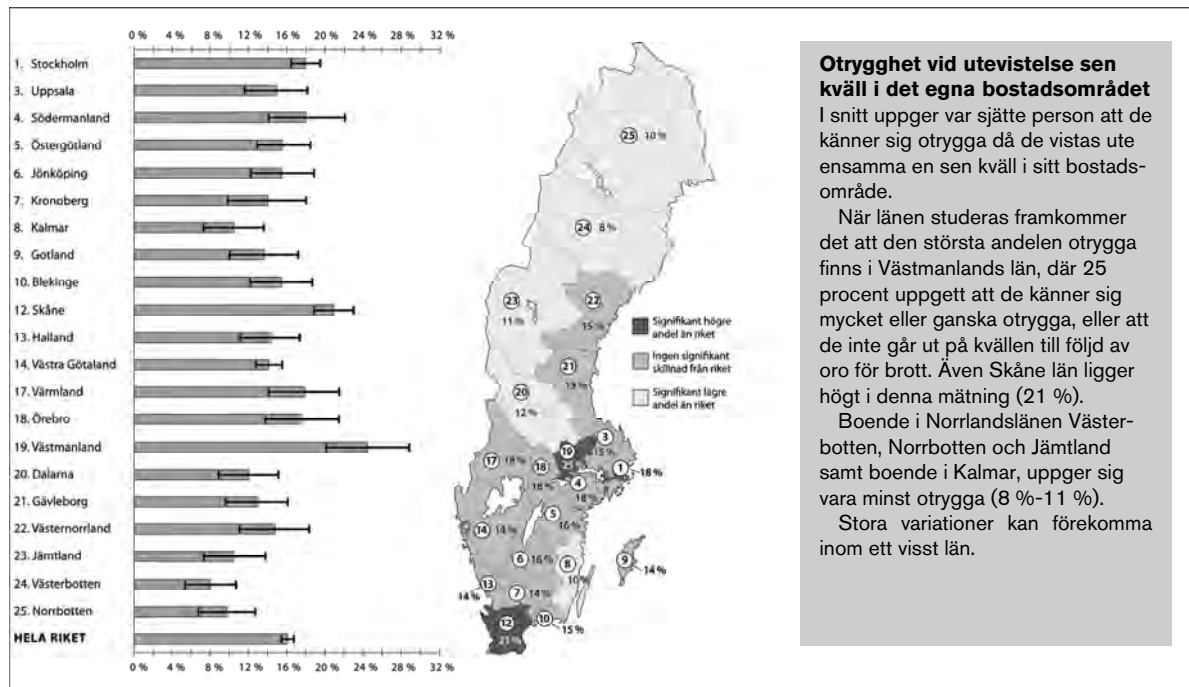
Såsom vid föregående mätning uppger fyra av fem (80 %) av den vuxna befolkningen att de känner sig ganska eller mycket trygga när de går ut ensamma sent en kväll i sitt eget bostadsområde (figur 4.1).

Ungefär var tionde person känner sig ganska otrygg vid sådan utevistelse (8 %). En mindre andel, cirka 1 procent, känner sig mycket otrygga medan 6 procent uppger att de inte går ut ensamma sena kvällar på grund av otrygghet. De 4 procent som uppger att de inte går ut ensamma sena kvällar av något annat skäl än otrygghet upplever eller berörs inte av den form av otrygghet som efterfrågas och har uteslutits ur den fortsatta analysen.

Figur 4.1. Otrygghet, NTU år 2006–2009. Andel (i befolkningen) i procent.

Figur 4.4. Otrygghet i Sveriges län, NTU 2009. Inklusivt konfidensintervall (95 procent, läs mer om konfidensintervall i bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Otrygghet vid utevistelse sen kväll i det egna bostadsområdet
 I snitt uppger var sjätte person att de känner sig otrygga då de vistas ute ensamma en sen kväll i sitt bostadsområde.
 När länen studeras framkommer det att den största andelen otrygga finns i Västmanlands län, där 25 procent uppgett att de känner sig mycket eller ganska otrygga, eller att de inte går ut på kvällen till följd av oro för brott. Även Skåne län ligger högt i denna mätning (21 %).
 Boende i Norrlandsläna Västerbotten, Norrbotten och Jämtland samt boende i Kalmar, uppger sig vara minst otrygga (8 %-11 %).
 Stora variationer kan förekomma inom ett visst län.

Not: Läna är sorterade efter läns-koder. Konfidensintervallen är på 95 procent nivå (för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2).

Skillnader i otrygghet mellan olika grupper

Den fortsatta redovisningen fokuserar på hur andelen otrygga varierar mellan olika befolkningsgrupper (se även tabell 4A). Redovisningsenhet är andelen i befolkningen, 16–79 år, som svarat att de antingen känner sig *ganska eller mycket otrygga* eller *att de inte går ut på grund av otrygghet*.

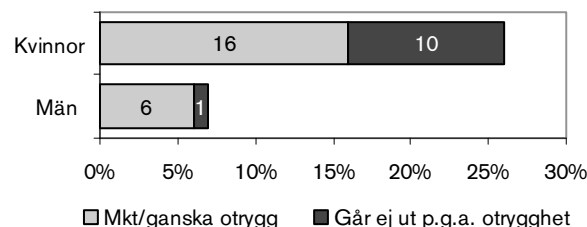
Regionala skillnader

Nära var sjätte person i Sverige (16 %) uppger att de känner sig otrygga när de vistas ute ensamma i området där de bor (tabell 4G). När otryggheten studeras på länsnivå framgår att boende i Västerbotten, Norrbotten, Kalmar och Jämtland i lägst grad uppger att de känner sig otrygga, omkring var tionde person uppger en sådan otrygghet (figur 4.4). Boende i Skåne och Västmanlands län är de som uppger detta i högst grad, drygt var femte respektive var fjärde person är otrygga i dessa län. Det är viktigt att tänka på att det kan förekomma stora variationer i otrygghet inom ett län, invånarna i en kommun kan vara mer eller mindre trygga jämfört med invånarna i en annan kommun i samma län (se tabell 4G).

Kön

Majoriteten av de män och kvinnor som besvarat frågor i NTU uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga. Kvinnor uppger dock flerfaldigt oftare än män att de känner sig otrygga – kvinnors andel är mer än fyra gånger så hög som männens (figur 4.2). Av männen svarar 6 procent att de känner sig ganska eller mycket otrygga eller att de inte går ut på grund av otrygghet, vilket ska jämföras med 26 procent av kvinnorna. Som framgår av figur 4.2 avstår kvinnorna i betydligt större utsträckning än männen från att gå ut – ungefär 40 procent av de kvinnor som uppgett att de är otrygga utgörs av personer som inte går ut ensam sent en kväll i sitt bostadsområde. Samma anledning uppges av var sjätte otrygg man. Mäns och kvinnors otrygghet ligger stabilt på samma nivåer som uppgavs i föregående års undersökning.

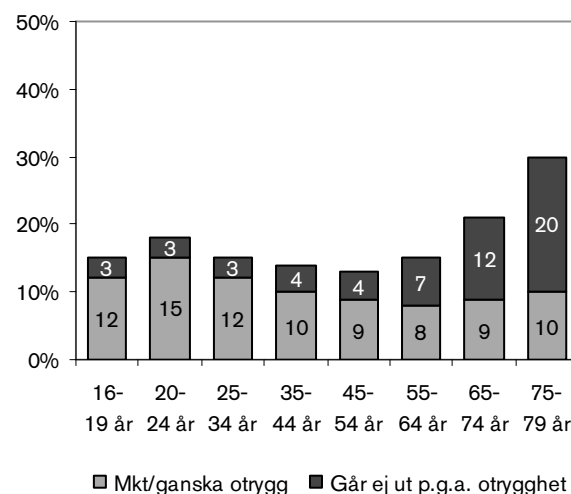
Figur 4.2. Otrygghet, NTU 2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Ålder

När ålder studeras framgår att rapporterad otrygghet vid utevistelse är störst bland de äldsta respondenterna (75–79 år). Bland dem uppger nära var tredje person att man känner sig otrygg eller inte går ut till följd av denna otrygghet (30 %) (figur 4.3).

Figur 4.3. Otrygghet, NTU 2009. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Lägre andelar otrygghet rapporteras från de allra yngsta och från personer mellan 25 och 64 år, där mellan 13 och 15 procent känner sig otrygga. Gruppen 20 till 24 år gamla har en något högre andel otrygga jämfört med övriga yngre (18 %) och slutligen har gruppen 65 till 74 år den näst högsta andelen otrygga (21 %). Hur otryggheten vid utevistelse hanteras samvarierar också med ålder. Ju äldre åldersgrupp som studeras, desto större är andelen som väljer att inte gå ut. De yngre går oftare ut trots att de känner sig otrygga, medan de äldre i stället väljer att stanna

hemma på grund av otrygghet. Om även kön studeras framgår (se tabell 4A) att yngre kvinnor i lägre grad än vid de två första mätningarna nu uppger att de känner sig otrygga. Det innebär att andelen otrygga kvinnor (16–24 år) sjunkit med nära 10 procentenheter sedan den första mätningen år 2006. För män finns inga liknande tendenser.

Andra gruppers otrygghet

Även svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och bostadstyp har studerats i relation till otrygghet (se tabell 4A). Mönstren är överlag mycket likartade dem som presenterades i föregående rapport. Av resultaten framgår att personer med utländsk bakgrund är påtagligt mer otrygga vid utevistelse än de med svensk bakgrund (25 % respektive 14 %).

Personer med förgymnasial utbildning anger oftare otrygghet vid utevistelse än de med högre utbildning (19 % respektive 16 % och 14 %).⁵³ Det är också en större andel lågutbildade som väljer att inte gå ut på grund av otrygghet.

När familjetyp studeras visar resultaten att det främst är ensamstående, med eller utan barn, som känner sig otrygga (25 % respektive 18 %), medan sammanboende med barn är minst otrygga (12 %). Här kan det noteras att samtidigt som många grupper visar minskad otrygghet från förra mätningen, indikerar resultaten att ensamstående med barn har blivit mer otrygga.

I NTU 2009 framkommer ingen skillnad avseende otrygghet mellan dem som bor i en av storstäderna (Stockholm, Göteborg, Malmö) och boende i andra större städer. Mindre oroliga är dock de som bor i en mindre stad eller på landsbygd (18 % respektive 18 % och 12 %).

Tydliga skillnader framträder när bostadstyp studeras – mer än dubbelt så stor andel av boende i flerfamiljshus svarar att de är otrygga vid utevistelse jämfört med personer boende i småhus (24 % respektive 11 %).

⁵³ Här bör dock noteras att utbildningsnivå samvarierar starkt med ålder. Kategorin förgymnasial utbildning består till stor del av unga (16–24 år) samt de äldsta (65–79 år). Huruvida det primärt är ålder eller utbildning som påverkar tryggheten kräver analyser som ligger utanför ramarna för denna sammanställning.

Grupper med risk för hög otrygghet ringas in när flera bakgrundsfaktorer studeras

En genomgång av detta slag där variationer i otrygghet mellan grupper studeras var för sig och där fokus ligger på skillnader, ger en ganska schematisk bild av verkligheten. Att kvinnor visar sig vara betydligt mer otrygga än män vid utevistelse en sen kväll innebär givetvis inte att alla kvinnor är mer otrygga än männen i detta avseende. I själva verket är det ju nästan tre fjärdedelar av kvinnorna (73 %) som svarar att de känner sig ganska eller mycket trygga när de visats ute i sitt bostadsområde ensamma sent en kväll. Även om denna andel är större bland männen så finns det alltså gott om trygga kvinnor. För att kunna förebygga känslor av otrygghet hos dem som upplever detta – och rikta insatser dit där de bäst behövs – är det fruktbart att identifiera så kallade riskgrupper, det vill säga de som i ganska eller mycket hög grad uppger sig vara otrygga.

Genom att kombinera flera av de bakgrundsförhållanden som har visat sig samvariera med otrygghet utkristalliseras ännu tydligare mönster. I tabell 4.1 redovisas ett sådant exempel där, utöver kön och ålder, också boendetyp vägs in.

Tabell 4.1. Otrygga* vid utevistelse sen kväll (andel "går inte ut p. g. a. otrygghet") i två befolkningsgrupper, NTU 2006–2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent.

	2006	2007	2008	2009
Kvinnor, 65–79 år, boende i flerfamiljshus	55 (36)	50 (35)	52 (36)	48 (29)
Män, 25–44 år, boende i småhus	3 (0,1)	2 (0,2)	2 (0)	2 (0,1)

* Andel som svarat att de antingen känner sig ganska eller mycket otrygga eller att de inte går ut på grund av otrygghet.

Då otryggheten vid utevistelse sen kväll bland äldre kvinnor (65–79 år) boende i flerfamiljshus studeras framkommer att närmare hälften kan kategoriseras som ganska eller mycket otrygga och att nästan en tredjedel (29 %) väljer att inte gå ut på grund av sin otrygghet. Det kan jämföras med män i åldern 25–44 år, boende i småhus, av vilka två procent kan kategoriseras som ganska

eller mycket otrygga och endast 0,1 procent stannar inne till följd av otrygghet (tabell 4.1).

Oro för brott

Resultat i korthet

- Majoriteten av befolkningen (16–79 år) oroar sig inte för brott och brottslighet. Ju mer konkret oro som efterfrågas, desto färre uppger att de känner sig oroliga.
- Det är vanligare att uttrycka (stor) oro över brottsligheten i samhället (24 %) eller (mycket ofta) oro över att närstående ska drabbas av brott (7 %), än oro över att själv utsätts för brott.
- När det gäller oro över brottsligheten i samhället är skillnaderna mellan olika grupper i befolkningen förhållandevis små, men kvinnor (29 %) och äldre (29 % – 33 %) uppger oftare att de oroar sig.
- Bilrelaterad brottslighet är det som mest frekvent väcker oro för egen del (15 %), medan oro över våldsbrott uppges i lägst utsträckning (12 %).
- Kvinnor oroar sig mer än män, oavsett vad som studeras. Kvinnor oroar sig i samma utsträckning över att utsättas för inbrott, våld eller bilrelaterade brott (16 %–18 %), medan män främst oroar sig för bilrelaterad brottslighet (15 %). Minst oroar sig män för att utsättas för våld (7 %).
- De yngsta (16–19 år) är minst oroliga överlag, med undantag för våldsbrott där i stället de äldsta är minst oroliga.
- Oron för att en närstående ska utsättas för brott är något vanligare. Drygt var fjärde person uppger detta. Mest utbredd är denna oro i åldersgruppen 35–54 år (32 %–36 %) som sannolikt till stor del utgörs av personer som oroar sig för sina barn.
- Resultaten liknar de i tidigare NTU-undersökningar. Jämfört med NTU 2008 har andelen som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället minskat från 29 till 24 procent.

Som nämndes i början av kapitlet är otrygghet ett mångfacetterat begrepp. För att fånga de olika dimensioner av otrygghet som folk kan tänkas uppleva, tillfrågas de personer som deltar i NTU också om sin oro relaterat till brottslighet. Detta görs på flera sätt, dels genom att fråga efter en mer abstrakt oro över brottsligheten i samhället, dels en mer konkret oro för att utsättas för olika brottstyper. Men oron kan också gälla andra personer än en själv, exempelvis föräldrar som

oroar sig för att deras barn ska utsättas för brott. Inledningsvis redogörs för oron över brottsligheten i samhället, följt av oro att närstående ska utsättas för brott. Därpå följer en redogörelse för oro att utsättas för brott för egen del. Frågan om oro över brottsligheten i samhället formuleras:

Är du orolig över brottsligheten i samhället? Svartalternativen är: ja, i stor utsträckning, ja, i viss utsträckning och nej, inte alls.

Frågan om oro för närstående samt för att själv utsätts för något brott formuleras:

*Har det hänt under det senaste året att du oroat dig för att...
... någon närstående till dig ska drabbas av brott?
... du ska drabbas av inbrott i din bostad?
... du ska bli överfallen eller misshandlad?
... din/er bil ska bli utsatt för stöld eller skadegörelse?⁵⁴*

Svartalternativen är inledningsvis ja eller nej. De som svarar ja får sedan en följdfråga som lyder:

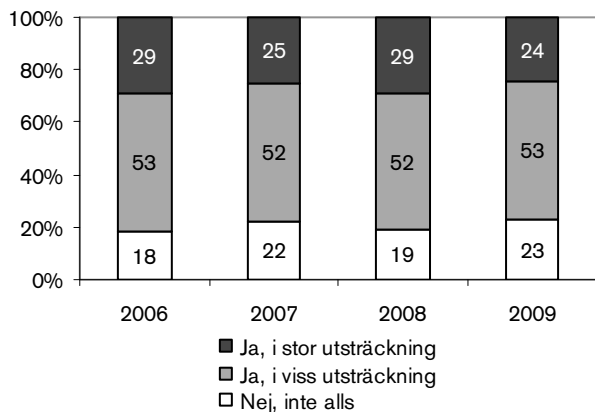
Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

Brottsligheten i samhället oroar

I NTU 2009 uppger drygt hälften av de tillfrågade att de i viss utsträckning oroar sig över brottsligheten i samhället. Nära var fjärde person i den vuxna befolkningen (motsvarande ungefär två miljoner personer) oroar sig i stor utsträckning och nästan lika många uppger att de inte alls är oroliga (figur 4.5). I jämförelse med föregående år har fördelningen återgått till den som uppmättes i NTU 2007, med en något mindre andel oroliga än 2008.

⁵⁴ Ställs endast till dem som bor i hushåll som äger bil.

Figur 4.5. Oro över brottsligheten i samhället. NTU år 2006–2009. Andel (i befolkningen) i procent.

Regionala skillnader

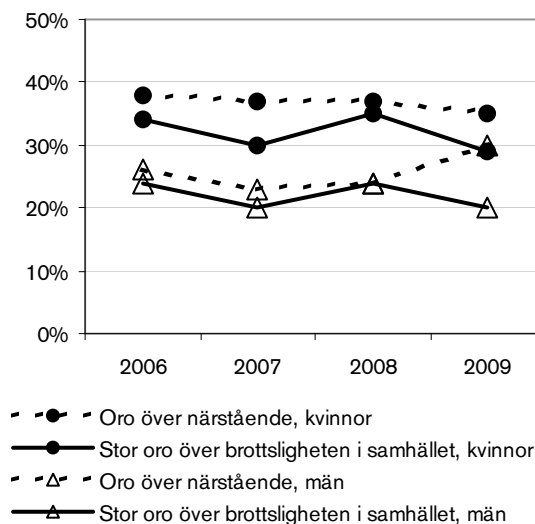
Personer i de södra delarna av landet uppger oftare än personer i de norra delarna att de känner stor oro över brottsligheten i samhället (tabell 4G). Skillnaderna är dock förhållandevis små. Snittet i riket är 24 procent. Nära 30 procent i Kalmar, Skåne och Hallands län känner stor oro över brottsligheten i samhället, medan knappt var femte person i Västerbotten, Dalarna och Uppsala uppger detsamma.

Kön

Det mest påtagliga resultatet är att skillnaderna mellan könen, jämfört med andra frågor om otrygghet och oro för brott, är förhållandevis små. När oron över brottsligheten i samhället studeras framgår att knappt var tredje kvinna (29 %) och var femte man (20 %) har uppgett att de känner stor oro (figur 4.6).

Männen är dock betydligt mer oroliga över brottsligheten i samhället än otrygga vid utevistelse sen kväll (6 %, se figur 4.2). För kvinnor finns endast en marginell skillnad i detta avseende. Också uppdelat på kön noteras en återgång till 2007 års fördelning, med en minskning av andelen oroliga som är något större för kvinnor.

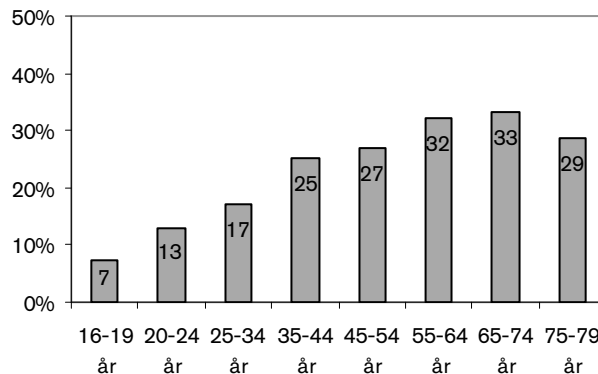
Figur 4.6. Stor oro över brottsligheten i samhället samt oro (mycket eller ganska ofta) över närstående. Särredovisning efter kön. NTU år 2006–2009. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

Ålder

Äldre uppger sig betydligt oftare vara oroad över brottsligheten i samhället än yngre (figur 4.7). Andelen som oroar sig i stor utsträckning ökar successivt upp till 74 års ålder och är närmare fem gånger så stor i åldersgruppen 65–74 år jämfört med den yngsta åldersgruppen (16–19 år).

Figur 4.7. Stor oro över brottsligheten i samhället. Särredovisning efter ålder, NTU 2009. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.

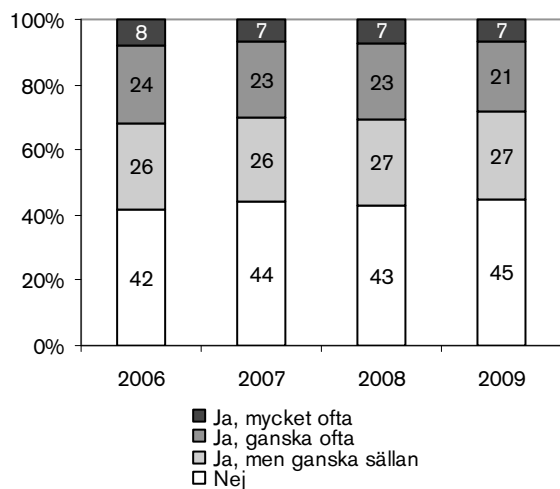

Om hänsyn även tas till kön (tabell 4B) förtydligas skillnaderna ytterligare något. Det framgår att det är de äldre kvinnorna (55–79 år) som oroar sig mest, nära varannan kvinna uppger stor oro (31 %–37 %). Minst oroliga är de yngsta männen där endast 6 procent anger att de huser stor oro över brottsligheten i samhället. Jämfört med föregående års undersökning gäller att skillnaderna mellan män och kvinnor har minskat.

Oro att närstående ska drabbas av brott

Mer än var fjärde tillfrågad person i NTU 2009 uppger att de mycket eller ganska ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott (28 %, figur 4.8).

Figur 4.8. Oro över att närstående ska drabbas av brott, NTU 2006–2009. Andel (av befolkningen) i procent.

Oron över närstående är alltså relativt utbredd, men det vanligaste förhållandet är att inte oroa sig alls (45 %). Sammantaget med andelen som oroar sig ganska sällan utgör dessa två grupper mer än två tredjedelar av de tillfrågade. Fördelningen är mycket lik föregående år och har legat på en stabil nivå sedan NTU 2006.

Regionala skillnader

Oron över att närstående ska drabbas av brott tycks vara lika stor oavsett region – de allra flesta länen ligger nära snittet i riket (28 %). Mest utmärker sig dock boende i Halland och Skåne län

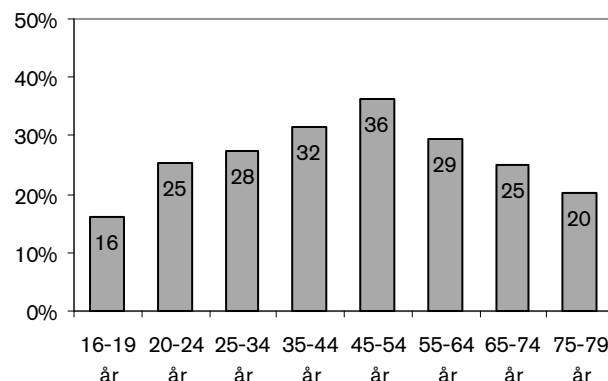
där andelen oroliga är 36 respektive 34 procent. Med undantag för Dalarna (19 %) är det främst i norrlandslänen som oron är lägre; i Västerbotten, Norrbotten, Västernorrland och Jämtland är andelen oroliga omkring 20 procent (tabell 4G).

Kön och ålder

Kvinnor oroar sig oftare än män över att någon närstående ska drabbas av brott (figur 4.6). Nivån är relativt stabil sedan NTU 2006; dock finns en tendens till att skillnaderna mellan könen har utjämnats. 35 procent av kvinnorna och 30 procent av männen uppger att de ganska eller mycket ofta känner en sådan oro.

När ålder studeras framträder ett tydligt mönster – oro över närstående är vanligast i mitten av åldersspannet 16–79 år (figur 4.9). Det kan till stor del förklaras av att många föräldrar till tonårsbarn är i denna ålder. Minst oroliga för närstående är tonåringarna själva (16 %).

Figur 4.9. Oro över att närstående ska drabbas av brott. Särredovisning efter ålder, NTU 2009. Andel för respektive grupp av befolkningen i procent.

När kvinnor och män studeras efter ålder framkommer samma mönster. Medelålders kvinnor oroar sig i störst utsträckning; 45 procent av kvinnorna i åldern 45–54 år uppger oro för att närstående ska drabbas av brott (tabell 4B). Drygt en av fyra män i samma ålder uppger detsamma. Bland tonåringarna uppger flickor nära dubbelt så ofta som pojkar oro över närstående (21 % respektive 11 %). Sedan föregående mätning har skillnaderna mellan könen ökat något för åldersgruppen 45–54 år (framför allt männen är mindre

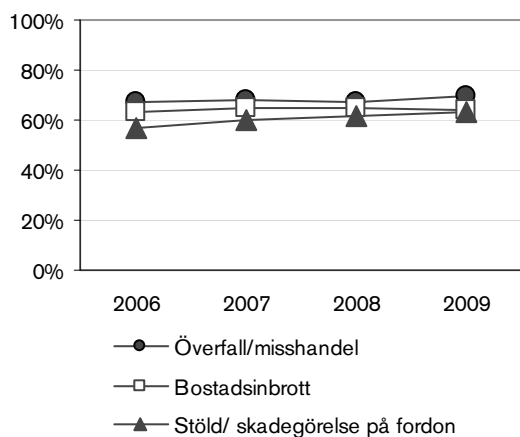
oroliga) och minskat något för tonåringarna (framför allt flickorna är mindre oroliga), men i stort fluktuerar oron endast svagt kring en relativt stabil nivå sedan NTU 2006 (tabell 4B).

Oro att själv utsättas för brott lägre

Hitintills har oro över brottsligheten i samhället samt oro för närståendes del studerats i detta kapitel. I båda fallen är oron långt ifrån obetydlig och ju mer abstrakt oro som efterfrågas, desto fler uppger att de känner sig oroliga. Exempelvis genererar brottsligheten i samhället mer oro hos respondenterna än oron att själv utsättas för brott. Denna konkreta oro för egen del beskrivs i den fortsatta redovisningen.

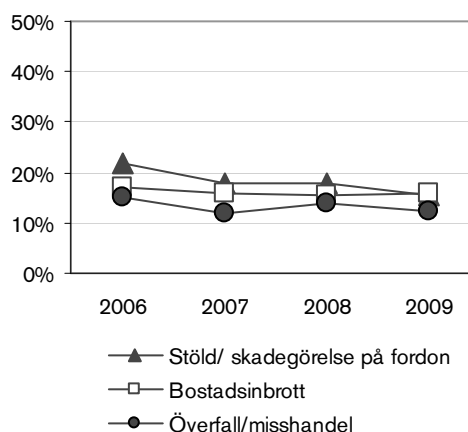
För samtliga brottstyper svarar mer än hälften av de tillfrågade att de inte har oroat sig för att utsättas för brott under det senaste året (figur 4.10).

Figur 4.10. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU 2006–2009. Andel (av befolkningen) som uppger att de *inte* oroar sig.

Det är lika vanligt att (ganska eller mycket ofta) oroa sig för att hushållets bil ska bli stulen eller utsättas för skadegörelse (15 %) som att oroa sig för bostadsinbrott (15 %). Oro att utsättas för våld uppges i lägst utsträckning (12 %). Fördelningen är snarlik föregående år (figur 4.11).

Figur 4.11. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU 2006–2009. Andel (av befolkningen) som oroar sig ganska eller mycket ofta i procent.

Regionala skillnader

Totalt oroar sig ungefär 15 procent av befolkningen mellan 16 och 79 år för att utsättas för bostadsinbrott, misshandel eller stöld av eller skadegörelse på bil. Generellt är boende i Norrlandslänen mindre oroliga att utsättas för brott än övriga och skillnaderna mellan länen är förhållandevis stora. När det gäller oro över *bostadsinbrott* är boende i Västerbotten minst oroliga, färre än var tionde person uppger en sådan oro (7 %). I Kronoberg är det i stället drygt en av fyra (26 %) som känner sig oroliga att utsättas för bostadsinbrott (figur 4.14). Även när det gäller *misshandel* är boende i norra delen av Sverige minst oroliga. Dalarna, Jämtland och Norrbotten har endast andelar som är något över 5 procent (6 %, 7 % och 7 % vardera), medan personer i Hallands län samt storstadslänen Stockholm och Skåne är mest oroliga (16 respektive 15 och 15 %, tabell 4G). Detta är i linje med tidigare resultat i NTU som visat att oro att utsättas för våld är vanligare bland boende i storstäder (Brå 2008a). Västerbottningar uppger i lägst grad att de oroar sig över att utsättas för *fordonsrelaterad brottslighet*, medan oron är betydligt mer utbredd i Skåne (8 % respektive 19 %, tabell 4G).

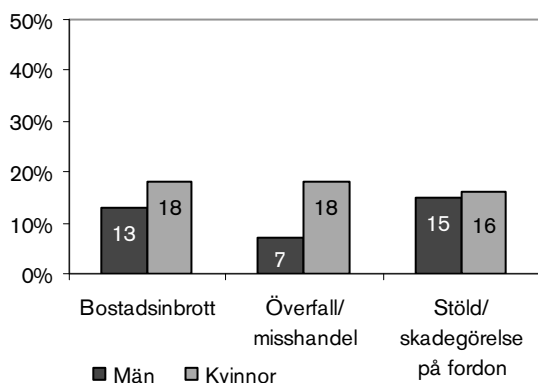
Kön och ålder

Kvinnor oroar sig mer för att drabbas av bostadsinbrott eller våld än män (figur 4.12). Kvinnors

oro ligger på ungefär samma nivå (knappt var femte kvinna oroar sig) oavsett brottstyp, medan män mest oroar sig för bilrelaterad brottslighet och minst för att utsättas för våld.

Skillnaderna mellan könen är störst när det gäller oro för att drabbas av överfall eller misshandel. Knappt var femte kvinna (18 %) oroar sig ganska eller mycket ofta för överfall eller misshandel, medan mindre än var tionde man (7 %) gör det. När det gäller bostadsinbrott uppger kvinnor oro något oftare än män (18 % respektive 13 %). För bilrelaterade brott uppger ungefär lika stor andel män som kvinnor att de oroar sig (15 respektive 16 %). Överlag är fördelningarna för båda könen lika dem från föregående år.

Figur 4.12. Oro över att utsättas för olika brottstyper. Särredovisning efter kön, NTU 2009. Andel för respektive grupp av befolkningen i procent.

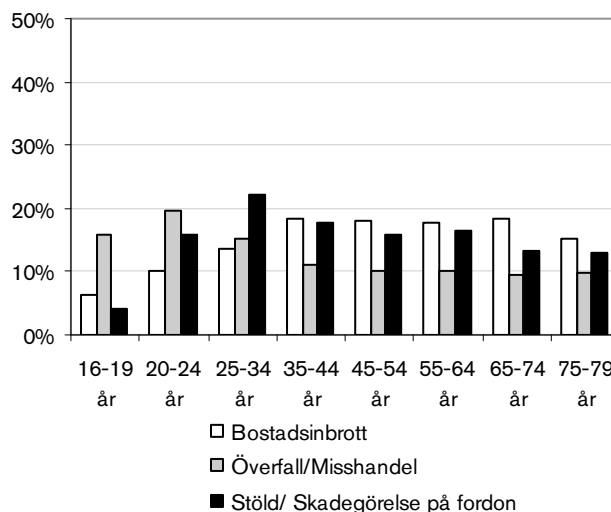

I det tidigare avsnittet om otrygghet framkom att äldre i högre grad än yngre uppgav att de kände sig otrygga. Detta visar sig däremot inte gälla generellt för den konkreta oron för brott. Äldre oroar sig förvisso oftare för bostadsinbrott än de yngsta (16–24 år), men när oro för överfall eller misshandel studeras är det i stället tydligt att det är de yngre (särskilt unga vuxna, 20–24 år) som oftast oroar sig och att andelen som oroar sig därefter minskar successivt med ökande ålder fram till gruppen 45–55 år varefter oron är stabil (figur 4.13). Skillnaderna har minskat något sedan föregående år, men är fortfarande tydliga.

När hänsyn också tas till kön (tabell 4C) framkommer att det är kvinnor i åldrarna 20–24 år

som i störst utsträckning uppger att de oroar sig för att utsättas för överfall eller misshandel. I relation till män i samma ålder är andelen oroliga tre gånger högre (30 % respektive 10 %). För bilrelaterade brott är andelen oroliga högst för personer i åldrarna 25–34 år (21 %), medan de allra yngsta och äldsta oroar sig minst.⁵⁵ Jämfört med föregående år uppger, med endast något undantag, samtliga åldersgrupper lika hög eller något lägre grad av oro i NTU 2009.

Figur 4.13. Oro över att utsättas för olika brottstyper. Särredovisning efter ålder, NTU 2009. Andel för respektive grupp av befolkningen i procent.

Övriga bakgrundsvariabler i relation till oro för brott

Även svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har studerats i relation till oro för brott. För oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående, se tabell 4B. För oro över att utsättas för olika brottstyper, se tabell 4C.

Liksom tidigare år uppger utrikes födda något oftare oro än svenskfödda med båda eller en förälder inrikes födda eller svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda. Skillnaderna är dock förhållandevis små. Störst är skillnaden när det gäller

⁵⁵ Att de yngsta i så liten utsträckning oroar sig för bilrelaterade brott kan sannolikt förklaras av att de själva inte äger en bil, utan tillhör ett hushåll som äger bil. Även om de äldsta och de yngsta har de lägsta andelarna, är fortfarande andelen för de äldsta flera gånger högre än för de yngsta (13 respektive 4 procent).

fordonsrelaterade brott (20 % respektive 12 % och 14 %).

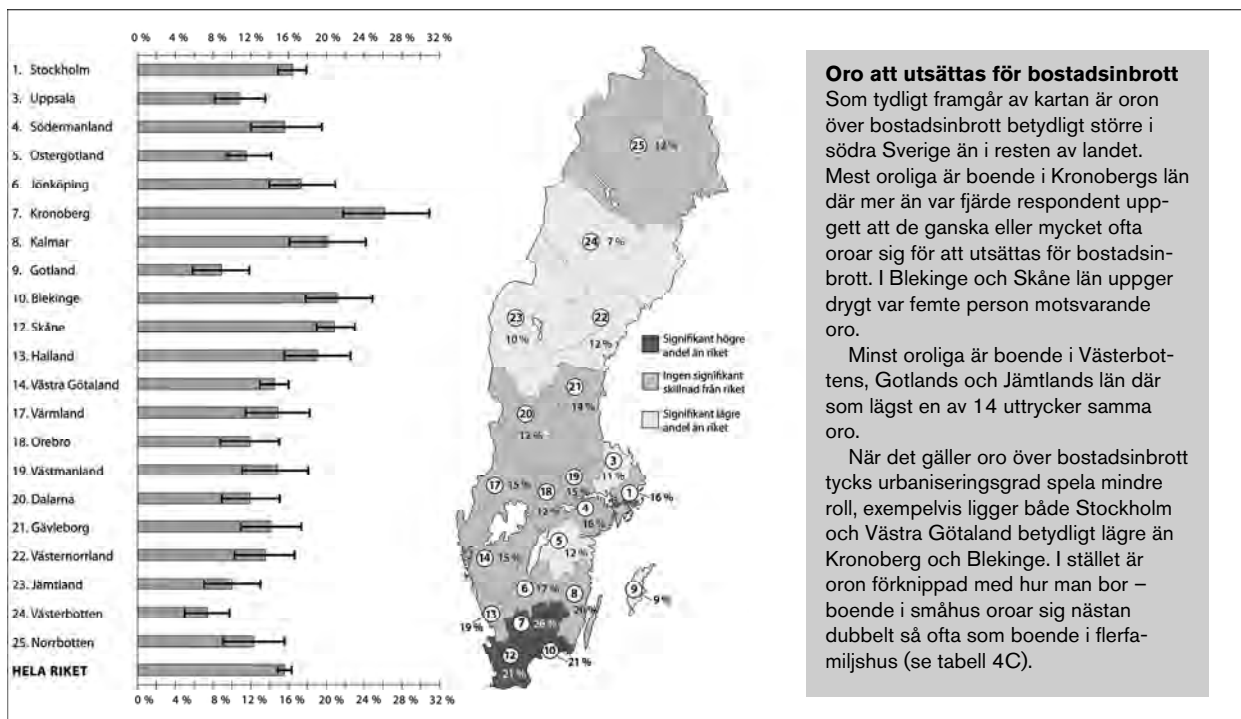
Personer med gymnasieutbildning uppger oftare än låg- respektive högutbildade (27 % respektive 24 % och 22 %) att de oroar sig för brottsligheten i samhället. Denna skillnad var mindre tydlig föregående år. Utbildning uppvisar, liksom vid föregående mätstillfällena, inte några tydliga samvariationer med oro att utsättas för olika typer av brott. Inte heller oron för att en närstående ska utsättas uppvisar något tydligt mönster i relation till utbildningsnivå. Nivåerna har varit tämligen stabila under perioden 2006–2009.

Oavsett familjetyp uppger ungefär var tredje person att man oroar sig över brottsligheten i samhället, med ett undantag. Ensamstående utan barn uppger en klart lägre oro. Det beror till stor del på att många unga hamnar i denna kategori – och de unga är påtagligt mindre oroliga. Mönstret går också igen när det gäller oro att utsättas för fordonsrelaterade brott. När det gäller oro över

närstående är det främst hushåll med barn (både ensamstående och sammanboende) som oroar sig (43 % respektive 38 %). Ensamstående utan barn oroar sig mindre än de andra grupperna över bostadsinbrott och ensamstående generellt mer över att utsättas för våld. Dessa mönster kan vara relaterade till bostadstyp, där sammanboende oftare bor i småhus och ensamstående oftare bor i flerfamiljshus.

Boende i mindre städer eller på landsbygden uppger oro för brott i samma eller något lägre utsträckning än boende i större städer eller storstäder. Skillnaden är tydlig när det gäller oro för våld, där knappt var tionde person som bor på landsbygd oroar sig (9 %), medan andelen sedan ökar med tätortsgrad (12 % respektive 15 %). När det gäller oro över närstående är mönstret likartat – var fjärde boende på landsbygden uppger en sådan oro, medan motsvarande andel i de större städerna är 31 procent. Fördelningarna är i stort desamma som vid föregående mätstillfällena.

Figur 4.14. Oro över att utsättas för bostadsinbrott, NTU 2009. Särredovisning efter län inklusive konfidensintervall (95 procent, för mer information av konfidensintervall se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Oro att utsättas för bostadsinbrott
 Som tydligt framgår av kartan är oron över bostadsinbrott betydligt större i södra Sverige än i resten av landet. Mest oroliga är boende i Kronobergs län där mer än var fjärde respondent uppgett att de ganska eller mycket ofta oroar sig för att utsättas för bostadsinbrott. I Blekinge och Skåne län uppger drygt var femte person motsvarande oro.
 Minst oroliga är boende i Västerbottens, Gotlands och Jämtlands län där som lägst en av 14 uttrycker samma oro.
 När det gäller oro över bostadsinbrott tycks urbaniseringsgrad spela mindre roll, exempelvis ligger både Stockholm och Västra Götaland betydligt lägre än Kronoberg och Blekinge. I stället är oron förknippad med hur man bor – boende i småhus oroar sig nästan dubbelt så ofta som boende i flerfamiljshus (se tabell 4C).

Not: Länen är sorterade efter läns-koder. Konfidensintervallen är på 95 % nivå (för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2).

När det gäller oro över brottsligheten i samhället eller över närstående noteras inga skillnader som kan kopplas till boendetyper. Denna har dock större genomslag när det gäller oro att utsättas för brott. Nära dubbelt så många boende i småhus uppger oro att utsättas för bostadsinbrott (19 % respektive 12 %). Oro för misshandel och fordonrelaterade brott är dock högre hos personer som bor i flerfamiljshus (16 % respektive 20 %) än hos boende i småhus (9 % respektive 12 %). Samtliga resultat ligger i linje med föregående års resultat.

Otrygghetens konsekvenser

Resultat i korthet

- Förhållandevis få personer låter otryggheten få några konsekvenser för beteendet – var sjunde person har ganska eller mycket ofta valt en annan väg eller annat färd-sätt (14 %) och var tjugonde har avstått från en aktivitet till följd av oro för att utsättas för brott (4 %).
- Dessa andelar har minskat svagt i de fyra NTU-undersökningarna.
- Otryggheten får större konsekvenser för kvinnor, utrikes födda, ensamstående med barn och boende i storstäder.
- Ungefär var tionde person uppger att oron för brott i viss eller i stor utsträckning påverkar deras livskvalitet. Utrikes födda har den största andelen oroliga – nära var femte person i denna grupp anser att oron för brott påverkar deras livskvalitet.

För de flesta av dem som upplever en känsla av otrygghet tycks detta trots allt inte få några större praktiska konsekvenser för deras vardagsliv. Men för en del kan otryggheten i stället vara direkt begränsande i tillvaron.

NTU innehåller frågor om huruvida man på grund av otrygghet väljer andra vägar eller färd-sätt och avstår från aktiviteter. Frågorna är formulerade på följande vis:

Har det hänt under det senaste året att du valt att ta en annan väg eller ett annat färd-sätt då du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

Har det hänt under det senaste året att du avstått från någon aktivitet, exempelvis promenad, bio eller träffa någon, därför att du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

I båda dessa fall är svarsalternativen inledningsvis *ja* och *nej* och de som svarar *ja* får sedan följdfrågan:

Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

I dessa fall handlar det således inte enbart om otrygghet som känsla, utan det som är i fokus är om känslan får konsekvenser för beteendet. De två frågor som används i detta sammanhang (tagit annan väg eller färd-sätt respektive avstått aktivitet) fångar situationer där otryggheten på ett konkret sätt påverkar människors val i vardagslivet.

Utöver dessa frågor innehåller NTU en fråga där de tillfrågade ombeds bedöma om oron för brott påverkar deras livskvalitet:

Påverkar oro för brott din livskvalitet?

De som svarar *ja* får också bedöma om oron påverkar livskvaliteten *i stor utsträckning*, *i viss utsträckning* eller *i liten utsträckning*.

Konsekvenser av oro begränsade

Som framgår av figur 4.15 förändrar de flesta inte sitt beteende genom att ta andra vägar eller färd-sätt eller genom att avstå från aktiviteter på grund av otrygghet – en av tre uppger att de (vid något tillfälle) valt en annan väg eller annat färd-sätt till följd av oro för brott, och en av tio uppger att de (vid något tillfälle) avstått från en aktivitet till följd av denna oro. De flesta (87 %) anser vidare att otryggheten inte har några som helst konsekvenser för deras livskvalitet.

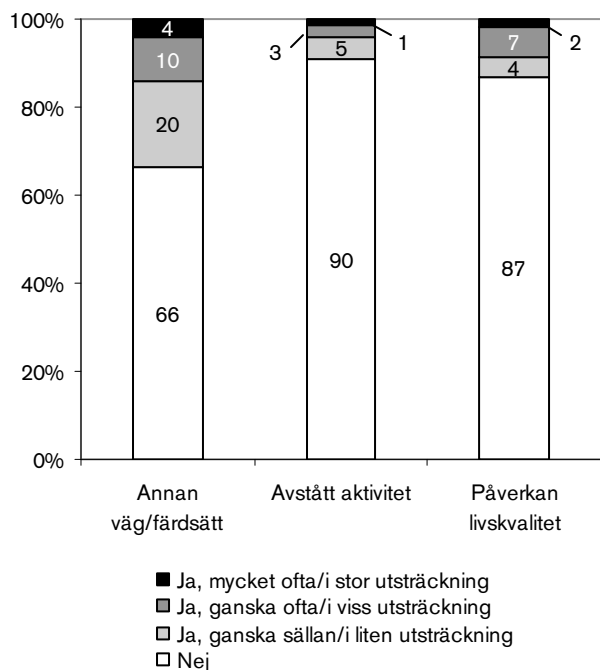
Även om de allra flesta inte upplever att otryggheten har denna typ av konsekvenser, så finns det en grupp i befolkningen som mycket ofta förändrar sitt beteende och som anser att oro för brott påverkar deras livskvalitet i stor utsträckning. Exempelvis är det motsvarande 285 000 personer i befolkningen som uppger (16–79 år) att de mycket ofta väljer en annan väg eller ett annat färd-sätt (4 %), motsvarande

81 000 personer som uppger att de mycket ofta avstått en aktivitet (1 %) och motsvarande nära 140 000 personer uppger att deras otrygghet påverkat livskvaliteten i stor utsträckning (2 %).

Olika grupper påverkade i olika utsträckning

I vilken utsträckning otryggheten har konsekvenser för beteendet eller livskvaliteten varierar mellan olika befolkningsgrupper och regioner.

Figur 4.15. Otrygghetens konsekvenser, NTU 2009. Andel (av befolkningen) i procent.

I figur 4.15 redovisas det sammanvägda måttet *hög påverkan på beteendet*⁵⁶. I figuren redovisas också andelen som svarat att *livskvaliteten i stor eller viss utsträckning är påverkad av oron för brott*.

Regionala skillnader

Av de tillfrågade i NTU uppger 3 procent att otrygghet i hög grad påverkar det egna beteendet (tabell 4H). I Skåne, Halland och Stockholms län

⁵⁶ Måttet är skapat utifrån en sammanvägning av svaren på frågorna om annan väg eller färdssätt och avstått aktivitet. För en närmare beskrivning, se Teknisk rapport för NTU 2009 (Brå 2010).

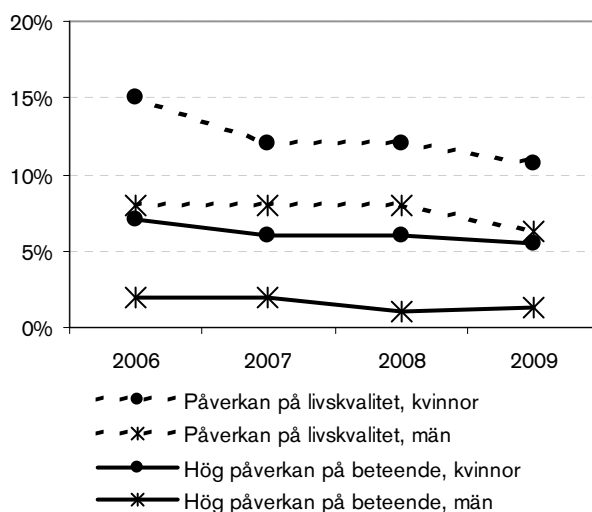
är andelen 5 procent, medan boende i Norrbotten och Jämtlands län inte uppger att de upplever konsekvenser av otrygghet i samma utsträckning (1 %).

När påverkan på livskvalitet studeras framgår att närmare en av tio anser att deras livskvalitet påverkas av oro för brott (9 %). Också i detta avseende är boende i Stockholm att betrakta som något mer otrygga (12 %). Boende i Jämtland uppger påverkan på livskvalitet i lägst utsträckning (4 %).

Kön och ålder

Liksom vid tidigare redovisade aspekter av otrygghet gäller för otrygghetens konsekvenser att kvinnor påverkas mer än män.

Figur 4.16. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet. Särredovisning efter kön, NTU 2006–2009. Andel för respektive grupp av befolkningen i procent.

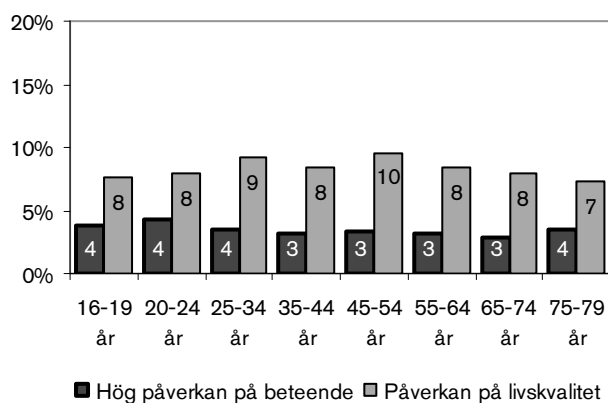
Som framgår av figur 4.16 kan otrygghet för endast en liten andel av männen, 1 procent, sägas ha en hög påverkan på beteendet (tagit annan väg eller färdssätt och avstått aktivitet). Denna andel är mångfaldigt större bland kvinnor (5 %). Kvinnorna anser även i större utsträckning än männen att oro för brott påverkar deras livskvalitet (11 % respektive 6 %). Nivåerna har varit tämligen konstanta sedan mätningarna påbörjades.

Skillnaderna mellan olika ålderskategorier är små (figur 4.17), i synnerhet avseende påverkan

på beteendet där 3–4 procent av respondenterna uppger hög påverkan, oavsett ålder.

Även skillnader mellan åldersgrupperna avseende påverkan på livskvalitet är små. Högst andel som uppger påverkan på livskvalitet har personer mellan 45 och 54 år och lägst andel har de äldsta och de yngsta grupperna. Skillnaderna var något större i NTU 2008.

Figur 4.17. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet. Särredovisning efter ålder, NTU 2009. Andel för respektive grupp av befolkningen i procent

Inte heller i detta sammanhang framstår de äldsta som mest otrygga, detta trots att de framstår som särskilt otrygga när utevistelse sena kvällar studeras (i huvudsak för att de väljer att inte gå ut). När olika åldersgrupper studeras uppdelat på män och kvinnor framkommer samma mönster som beskrivits ovan. Kvinnor, oavsett ålder, uppger flerfaldigt oftare att deras beteende påverkas av oro för brott (tabell 4D). När i stället påverkan på livskvalitet studeras framgår att skillnaderna mellan könen är tydligast för de yngsta (16–24 år) där kvinnor har mer än dubbelt så höga andelar som män i samma ålderskategori (var tionde kvinna och var tjugonde man uppger att oro för brott har påverkat deras livskvalitet). Kvinnor har högst andel som uppger påverkan på livskvaliteten i åldrarna 20 till 44 år och män i åldrarna 45 till 64 år (8 % respektive 12 %). Sett över tid har konsekvenser av oro för brott minskat något bland kvinnor i åldrarna 16–44 år. För män finns inga tydliga tendenser.

Otrygghetens konsekvenser i andra grupper

Även svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har studerats i relation till otrygghetens konsekvenser (se tabell 4D).

Utrikes födda uppger nästan dubbelt så ofta som svenskfödda att oro för brott har en hög påverkan på beteendet⁵⁷ (5 % respektive 3 %). Likaså anger utrikes födda dubbelt så ofta som svenskfödda att oro för brott påverkar livskvaliteten (16 % respektive 9 % och 7 %). I stort är mönstret detsamma som i tidigare undersökningar, men andelen utrikes födda som uppger påverkan på livskvalitet har minskat något sedan föregående år (–2 procentenheter).

I undersökningen syns inte några nämnvärda skillnader avseende konsekvenser till följd av oro för brott mellan grupper med olika utbildningsnivå.

Ensamstående med barn uppger oftare än andra familjetyper att otrygghet och oro för brott medför konsekvenser. Störst är skillnaderna när beteende (valt annan väg eller färdssätt eller avstått aktivitet) studeras. För ensamstående med barn är andelen med hög påverkan på beteendet 7 procent och för övriga 3–4 procent. Även när livskvalitet studeras framgår samma mönster. För ensamstående föräldrar är andelen som upplever sin livskvalitet påverkad 16 procent och för övriga 9–11 procent. I förhållande till föregående undersökning uppger samtliga familjetyper en något lägre grad av påverkan på livskvalitet.

Personer boende i storstäder uppger såväl en högre påverkan på beteendet som på livskvaliteten, nära dubbelt så stor andel som för boende i mindre städer eller på landsbygden. På samma sätt är personer boende i flerfamiljshus mer otrygga i dessa avseenden än boende i småhus. För båda indikatorerna är mönstret i stort sett detsamma som föregående år.

⁵⁷ Svenskfödda innefattar två kategorier – de som har någon inrikes född förälder, respektive de som har två utrikes födda föräldrar.

Erfarenheter och inställningar

Resultat i korthet

- Personer som har utsatts för brott, har en vän eller anhörig som utsatts för ett allvarligt brott, eller har varit vittne till våld uppger otrygghet i högre grad än personer som saknar dessa erfarenheter.
- I synnerhet gäller detta personer som utsatts för ett sexualbrott eller hot. Alla typer av brott mot enskild person samvarierar dock i högre grad med otrygghet än utsatthet för brott mot egendom.
- Mönstret är detsamma för både män och kvinnor, men kvinnor har flerfaldigt högre otrygghetsnivåer.
- Personer som upplever att brottsligheten ökar kraftigt uppger sig också oftare vara otrygga (8 %) än personer som upplever att brottsligheten minskar eller förblir på en stabil nivå (2 %).
- Även ett lågt förtroende för rättsväsendet samvarierar med otrygghet (8 % respektive 3 %).

I detta avsnitt presenteras hur tryggheten ser ut i grupper som har olika syn på brottsligheten och på rättsväsendet, samt i grupper med olika erfarenhet av utsatthet för brott. Här redovisas enbart grundläggande resultat, mer ingående analyser kommer löpande att presenteras i olika fördjupningsstudier. Därmed bör vissa begränsningar av tolkningsmöjligheterna understrykas. Att tryggheten ser olika ut i de redovisade grupperna behöver inte nödvändigtvis bero på den erfarenhet eller inställning som redovisas. Om det exempelvis är dubbelt så många brottsutsatta som känner sig otrygga går det inte – med den analysmetod som används här – att fastslå att utsatthet för brott fördubblar risken för otrygghet. Man kan alltså inte utifrån de analyser som här presenteras tala om orsakssamband. Tydliga skillnader av detta slag ger dock en indikation på att det *kan* föreligga orsakssamband.

För att närmare studera hur erfarenhet av utsatthet för brott och olika inställningar till rättsväsendet samvarierar med upplevelsen av otrygghet har ett otrygghetsindex skapats. I indexet ingår variabler från de olika, tidigare presenterade dimensionerna av begreppet trygghet. Det består av en sammanvägning av svaren på frågan om otrygghet vid utevistelse sen kväll,

frågan om oro för överfall eller misshandel och frågan om man valt annan väg eller färdväg.

I resultaten presenteras andelen som utifrån denna sammanvägning visar sig vara särskilt otrygga.⁵⁸ Totalt är det ungefär 4 procent (motvarande dryga 290 000 personer) av befolkningen som i detta sammanhang definieras som särskilt otrygga.

Erfarenheter av utsatthet för brott

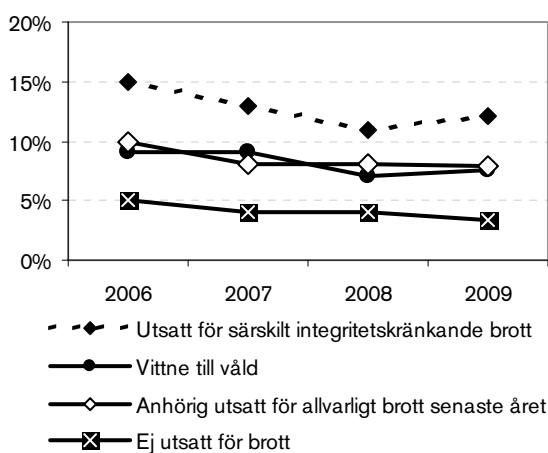
Alla erfarenheter av brott, såväl direkta som indirekta, samvarierar med en högre andel otrygga. Som framgår av figur 4.18 uppger de som har varit utsatta för integritetskränkande brott⁵⁹ under föregående kalenderår större otrygghet än övriga. Andel otrygga enligt otrygghetsindex uppger i denna grupp till 12 procent, vilket ska jämföras med 3 procent bland dem som inte utsatts för brott senaste året. Personer som utsatts för något brott (se tabell 4E) uppger nästan dubbelt så ofta att de känner sig otrygga (7 %). Resultaten är i linje med föregående undersökning och skillnaderna åren emellan är överlag små.

Vidare framgår att också personer med indirekta erfarenheter av utsatthet för brott, som att ha blivit vittne till ett våldsbrott eller att någon anhörig drabbats av något allvarligt brott, är mer otrygga än de som saknar dessa erfarenheter – andelen otrygga är dubbelt så stor (8 % och 8 % jämfört med 4 %).

⁵⁸ För ytterligare information, se Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2008 (Brå 2010).

⁵⁹ Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier. Våld och trakasserier utgör nära 60 procent av dessa brott.

Figur 4.18. Otrygghet (index) hos personer med olika erfarenhet av brott, NTU 2006–2009. Andel särskilt otrygga för respektive grupp av befolkningen i procent.

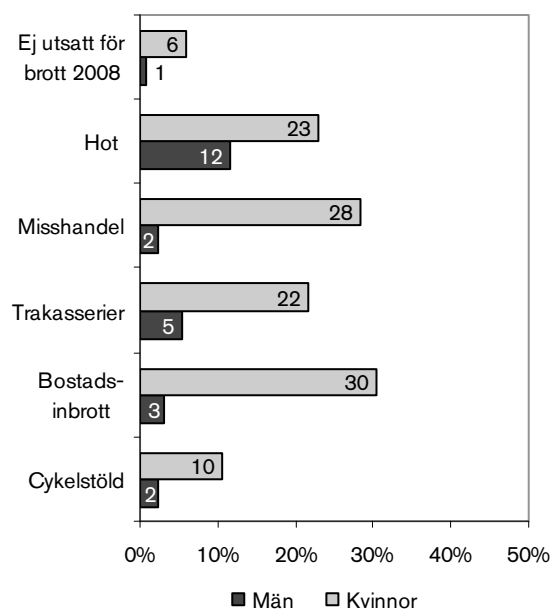

Nedan redovisas även otrygghet indelat efter om man varit utsatt för olika brottstyper. I figur 4.19 redogörs för andelen särskilt otrygga enligt index hos män respektive kvinnor som varit utsatta för olika brottstyper.⁶⁰

I linje med resultaten ovan framgår att andelen särskilt otrygga är mångdubbelt högre bland dem som varit utsatta för något brott. För kvinnor är det endast utsatthet för cykelstöld som inte ger kraftigt förhöjd otrygghet. Störst skillnad framkommer för bostadsinbrott; en fem gånger större andel kvinnor som utsatts för detta brott är särskilt otrygga jämfört med kvinnor som inte utsatts för något brott. För män är det utsatthet för hot och i något lägre grad trakasserier som genererar en högre otrygghet.

Det bör betonas att även om grupperna med erfarenheter av brott är tydligt mer otrygga än övriga så är det långt ifrån alla med erfarenheter av brott som är otrygga. De flesta av dem som är trygga har inte heller några erfarenheter av utsatthet för brott det senaste året.⁶¹

Figur 4.19. Särskild otrygghet hos personer som utsatts för olika typer av brott. Särredovisning efter kön, NTU 2009. Andel inom respektive grupp av befolkningen i procent.

Synen på brottsutvecklingen och förtroende för rättsväsendet

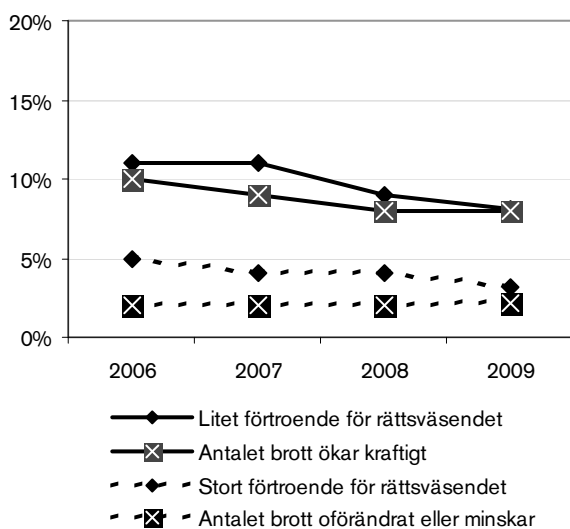
NTU innehåller en fråga om huruvida de tillfrågade tror att antalet brott har ökat, varit oförändrad eller minskat under de senaste tre åren i Sverige. Som framgår av figur 4.19 är de som anser att brottsligheten i samhället har ökat kraftigt tydligt mer otrygga än de som anser att brottsligheten har varit oförändrad eller har minskat. Bland dessa kategoriseras 8 procent som särskilt otrygga enligt indexet, vilket kan jämföras med 2 procent i den grupp som anser att brottsutvecklingen har varit oförändrad eller minskat. Som framgår av diagrammet har otrygghetsnivån ibland dessa grupper varit tämligen stabil över tid.

Även människors förtroende för rättsväsendet samvarierar med den egna upplevelsen av trygghet (figur 4.20). Andelen otrygga är mer än dubbelt så stor i den grupp som har litet förtroende (8 %) jämfört med i den grupp som har stort förtroende (3 %). Också i relation till förtroende har nivåerna för otrygghet varit i stort sett stabila mellan de fyra undersökningsomgångarna.

⁶⁰ I tabell 4F redogörs för samtliga brottstyper.

⁶¹ Att dessa personer varit utsatta för brott någon gång i livet (det vill säga före den efterfrågade tidsperioden "det senaste året") är däremot möjligt.

Figur 4.20. Otrygghet (index) hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet, NTU 2006–2009. Andel särskilt otrygga i procent.

Resultaten visar att synen på brottsutvecklingen och förtroendet för rättsväsendet samvarierar med otrygghet. Man kan dock inte utesluta att samvariationen har påverkats av andra förhållanden, till exempel utsatthet för brott, vilket är viktigt att hålla i minnet då resultaten tolkas.

Avslutande ord

Det har i detta kapitel framkommit att den svenska befolkningen i åldern 16–79 år huvudsakligen är trygg och i liten utsträckning oroar sig för att utsättas för olika typer av brott. Den absoluta majoriteten uppger att de känner sig trygga när de vistas ute en sen kväll, att de sällan låter en eventuell otrygghet eller oro begränsa sina aktiviteter och att deras livskvalitet inte alls påverkas av oro för brott. Detta till trots finns det vissa grupper som ändå kan karakteriseras som mer otrygga eller oroliga än andra.

Otrygghet och oro för brott varierar beroende på var i riket man bor. Personer i norra Sverige, såsom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppger genomgående mer sällan att de känner sig otrygga, eller oroliga för brott. I motsva-

rande utsträckning uppger boende i södra Sverige, exempelvis i Blekinge och Skåne län, att de känner sig otrygga och oroliga. Vidare kan det även förekomma stora variationer inom ett visst län, där t.ex. grannkommuner kan uppleva olika grader av otrygghet.

Det är främst två bakgrundsfaktorer som på ett påtagligt sätt samvarierar med stor oro för brott och hög grad av otrygghet. *Kvinnor* och *utrikes födda* är mer oroliga över brottsligheten i samhället, mer oroliga för att utsättas för brott och betydligt mer otrygga vid utevistelse en sen kväll. Otryggheten har också större konsekvenser för dessa grupper som i högre utsträckning väljer att anpassa sitt beteende efter sin otrygghet. De uppger också att deras livskvalitet påverkas till följd av oro för brott.

Men också ålder är en viktig faktor i sammanhanget. De äldre väljer oftare att stanna hemma på grund av otrygghet, medan de yngre i högre grad går ut trots att de känner sig otrygga.

Barnfamiljer oroar sig mest av alla för sina närstående, i synnerhet ensamstående föräldrar, där nära hälften uppger att de oroar sig för sina närstående. Denna grupp uppger också, jämfört med övriga familjetyper, i högst utsträckning att deras livskvalitet påverkas av oro för brott.

Slutligen visar resultaten också att otrygghet varierar beroende på hur man bor. Boende i flerfamiljshus uppger otrygghet i mer än dubbelt så stor utsträckning som boende i småhus, medan boende i småhus i högre grad oroar sig för bostadsinbrott.

Egna erfarenheter av utsatthet för brott – såväl direkta som indirekta – visar sig i denna undersökning vara förenat med högre grader av otrygghet. I synnerhet har de som utsatts för integritetskränkande brott högre andelar otrygga än de som inte utsatts. Även uppfattningen om kraftiga ökning av brottsligheten sammanfaller med högre andelar otrygga. Samma mönster noteras avseende lågt förtroende för rättsväsendet, vilket sammanfaller med större andelar otrygga.

5 Förtroende för rättsväsendet

Regeringen har uttalat att ”rättsväsendet har ett särskilt ansvar för den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet”.⁶² I en rättsstat är förtroende för rättsväsendet och alla dess beståndsdelar en grundläggande förutsättning för att medborgarna ska vilja, och våga, delta i rättssamhället. Om viljan och benägenheten att anmäla brott minskar, om bristande förtroende för polis, åklagare och domstol leder till att utsatta inte vill eller vågar ställa upp som målsägande eller vittnen vid utredningar och rättegångar etc., då blir det svårt för rättsväsendet att bedriva sin verksamhet.

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter. I NTU efterfrågas inställning till fyra av dem – Polisen, åklagarna, domstolarna och Kriminalvården. Utöver dessa ingår även andra myndigheter såsom Tullverket och Brottsoffermyndigheten. Även dessa mindre uppenbara medlemmar av rättsväsendet kan bidra till helhetssynen på rättsväsendet och dess förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. Litet eller stort förtroende för en enskild länk i rättskedjan kan (alltså) påverka förtroendet för hela rättssystemet i någon riktning.

NTU ger en mer samlad bild av förtroendet för rättsväsendet och dess olika delar än vad som tidigare varit möjligt utifrån andra undersökningar. I och med att NTU efterfrågar förtroende för så många av rättsväsendets myndigheter på en årlig basis får dessa ett stabilt underlag att följa utvecklingen genom.

En annan styrka med NTU är att undersökningen spänner över flera frågeområden och därigenom rymmer information som möjliggör beskrivningar av exempelvis eventuella skillnader i förtroende mellan dem som utsatts, respektive inte utsatts, för brott.

I detta kapitel redovisas grundläggande resultat avseende förtroende för rättsväsendet utifrån NTU 2009.⁶³ Inför resultatredovisningen är det viktigt att ha i åtanke att förtroende för rättsväsendet är ett område som sannolikt påverkas av aktuella händelser, exempelvis uppmärksammade

rättsfall och medias bevakning av dem.⁶⁴ Om en händelse inträffar under insamlingsperioden och blir medialt uppmärksammas kan detta ge utslag i förtroendet för rättsväsendet.

Resultatredovisningen i detta kapitel består av tre avsnitt. I första avsnittet beskrivs det generella förtroendet för rättsväsendet samt allmänhetens uppfattning om enskilda myndigheter. I det andra avsnittet redovisas förtroendet för hur rättsväsendet utför olika arbetsuppgifter. Det sista avsnittet fokuserar på hur förtroendet för rättsväsendet ser ut bland dem som har erfarenheter av brott och av rättsväsendet jämfört med den övriga befolkningen. I dessa tre resultatavsnitt presenteras huvudresultaten i korthet. Ett mer fullständigt tabellunderlag finns i tabellbilagan i slutet av rapporten (tabellerna 5A–5K).

Rättsväsendet och de enskilda myndigheterna

Resultat i korthet

- Polisen är den enskilda myndighet som har det största förtroendet hos allmänheten (60 % har stort förtroende). Lägst förtroende uppges för Kriminalvården (40 % har stort förtroende).
- Förtroendet för Kriminalvården och åklagare har ökat något sedan föregående mätning.
- Många saknar dock uppfattning om åklagare, domstolar och Kriminalvården (15–18 %).
- Skillnaderna i förtroende är förhållandevis små inom och mellan olika grupper och grundar sig främst på ålder, där de äldre generellt hyser ett lägre förtroende (undantaget Polisen) än de yngre.
- Förtroendet är även lägre hos utrikes födda personer där 53 procent har stort förtroende samt hos personer med förgymnasial utbildning, varav 50 procent har stort förtroende.

⁶² Proposition 2008/09:1. Utgiftsområde 4, s.13.

⁶³ Se också Förtroendet för rättsväsendet (Brå 2007a).

⁶⁴ Även om forskningen på området visar olika resultat uppger många personer ofta media som en stark influens när det gäller inställningar som på något sätt rör brott, se exempelvis Heber 2007, s.128 f.

För att beskriva allmänhetens förtroende för rättsväsendet ställs följande frågor i NTU:

Nu kommer några frågor om din inställning till rättsväsendet. Till rättsväsendet räknas Polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Om du tänker dig rättsväsendet som en helhet. Vilket förtroende har du för rättsväsendet? Vilket förtroende har du för Polisens/åklagarnas/domstolarnas/Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete?

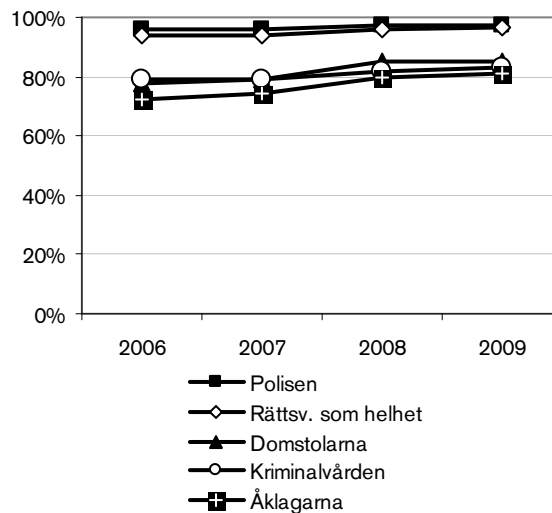
Svarsalternativen är: *mycket stort, ganska stort, varken stort eller litet, ganska litet, mycket litet samt ingen åsikt/vet ej.*

Relativt många människor saknar uppfattning om olika samhällsinstitutioner – särskilt sådana institutioner som de flesta inte har någon kontakt med eller har liten insyn i (Statskontoret 2002). Med anledning av detta redogörs inledningsvis kort för i vilken utsträckning NTU:s respondenter tagit ställning till rättsväsendet och dess myndigheter.

Allt fler tar ställning till myndigheterna

Brist på egen erfarenhet eller sämre kunskap om myndigheterna är troliga orsaker till att människor inte har någon inställning när det gäller förtroende för de enskilda myndigheterna. Det är dock tydligt att de allra flesta tar ställning till rättsväsendet som en helhet (figur 5.1).

Figur 5.1. Andel respondenter som tagit ställning i förtroendefrågan (uppgett antingen stort, litet eller varken stort eller litet förtroende), NTU 2006–2009. Andel (i befolkningen) i procent.

Detsamma gäller allmänhetens förtroende för polisens arbete, som (alltså) de allra flesta har en uppfattning om. När det gäller de övriga myndigheterna är det betydligt fler som inte har någon uppfattning. Mellan 15 och nära 20 procent av befolkningen (16–79 år) uppger att de inte har någon åsikt eller inte vet vilket förtroende de har för hur åklagarväsendet, domstolarna eller Kriminalvården bedriver sitt arbete. I synnerhet åklagarväsendet är tämligen obekant för allmänheten. Som framgår av figuren har andelen personer som tagit ställning i förtroendefrågan i princip inte förändrats sedan föregående mätning. Andelen som tagit ställning om åklagare har dock ökat något. Generellt sett är det något fler kvinnor, äldre, utrikes födda, lågutbildade, ensamstående och boende i flerfamiljshus som uppger att de inte har någon åsikt (tabell 5B).

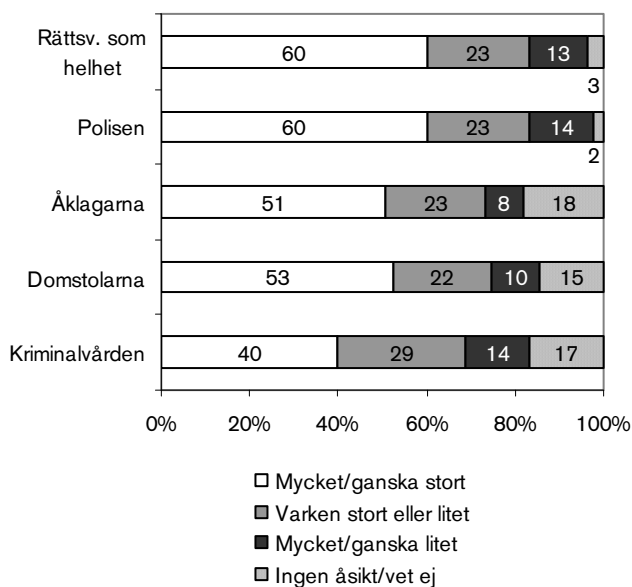
Avsaknad av uppfattning eller ovilja att ta ställning är i sig viktiga förhållanden att beakta vid bedömningar av förtroende. Därför inkluderas de som saknar uppfattning i förtroendefrågorna i redovisningarna.⁶⁵

⁶⁵ När de som saknar uppfattning i förtroendefrågorna exkluderas i redovisningen blir andelarna stort och litet förtroende större än vad som är fallet här. För en ytterligare inblick i hur utfallet påverkas av valet att inkludera eller exkludera kategorin "vet ej/ej svar", se tabell

Ökat förtroende för Kriminalvården

Av figur 5.2 framgår att en tydlig majoritet (60 %) har mycket eller ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete (se även tabell 5A). Andelen med mycket eller ganska litet förtroende för Polisen uppgår till 14 procent. Fördelningen för rättsväsendet som helhet är likartad, vilket sannolikt beror på att många respondenter främst tänker på Polisen, som är den myndighet som de flesta kommer i kontakt med, när de svarar på frågor om rättsväsendet som helhet. Resultaten är i linje med tidigare NTU-mätningar.

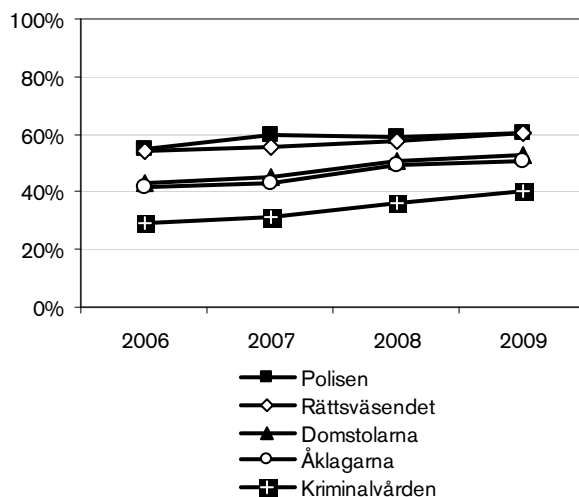
Figur 5.2. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU 2009. Andelar (i befolkningen) i procent.

Ungefär varannan person uppger att de har stort förtroende för åklagarna och domstolarna (figur 5.3). En viss ökning av förtroendet för Kriminalvården och domstolarna framkommer vid jämförelse med NTU 2008. Kriminalvården hamnar jämfört med de övriga lågt, två av fem uppger att de har ett stort förtroende. Samtidigt har ökningen från föregående år varit störst för just Kriminalvården.

5F i tabellbilagan i slutet av denna rapport. För skillnaderna mellan de olika typerna av redovisning redogörs mer ingående i tidigare årsböcker (Brå 2008a, Brå 2007b).

Figur 5.3. Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet, NTU 2006–2009. Andel (av befolkningen) i procent.

Även i den negativa änden av skalan har förändringar skett.⁶⁶ Störst andel med lågt förtroende återfinns för Kriminalvården och Polisen. Andelen för den förstnämnda har dock sjunkit jämfört med NTU 2008 (från 17 till 14 procent) medan den är oförändrad för Polisen (figur 5.2). Allmänheten är minst negativ till hur åklagarna bedriver sitt arbete (8 %). Sammanfattningsvis kan sägas att andelarna med litet förtroende har minskat eller varit oförändrade jämfört med NTU 2008.

Förtroende i olika grupper

Kunskap om vilka som har stort respektive litet förtroende är användbar i arbetet för att öka förtroendet. I detta avsnitt fokuseras på dem som har mycket eller ganska stort förtroende. I de bedömningar som görs tas dock även hänsyn till förtroendets negativa ände (det vill säga andel som uppger litet förtroende, se vidare tabell 5C).

Regionala skillnader

Som framgår av figur 5.2 är förtroendet för rättsväsendet som helhet och Polisen likartat fördelat. Enligt samma princip är också förtroendet för åklagarna och domstolarna likartat, medan Kriminalvården skiljer sig från övriga myndigheter.

⁶⁶ Refererade värden för NTU 2008 återfinns i tabell 5C i Brå 2009a.

Dessa mönster kan även noteras på regional nivå. Vissa län utmärker sig dock som mer eller mindre positivt eller negativt inställda till rättsväsendet och dess myndigheter.

När det gäller *rättsväsendet som en helhet* uppges stort förtroende i störst utsträckning av boende i Västerbotten, Jämtland och Östergötland (65 %, se figur 5.4), vilka också uppper den lägsta andelen lågt förtroende (9–10 %).

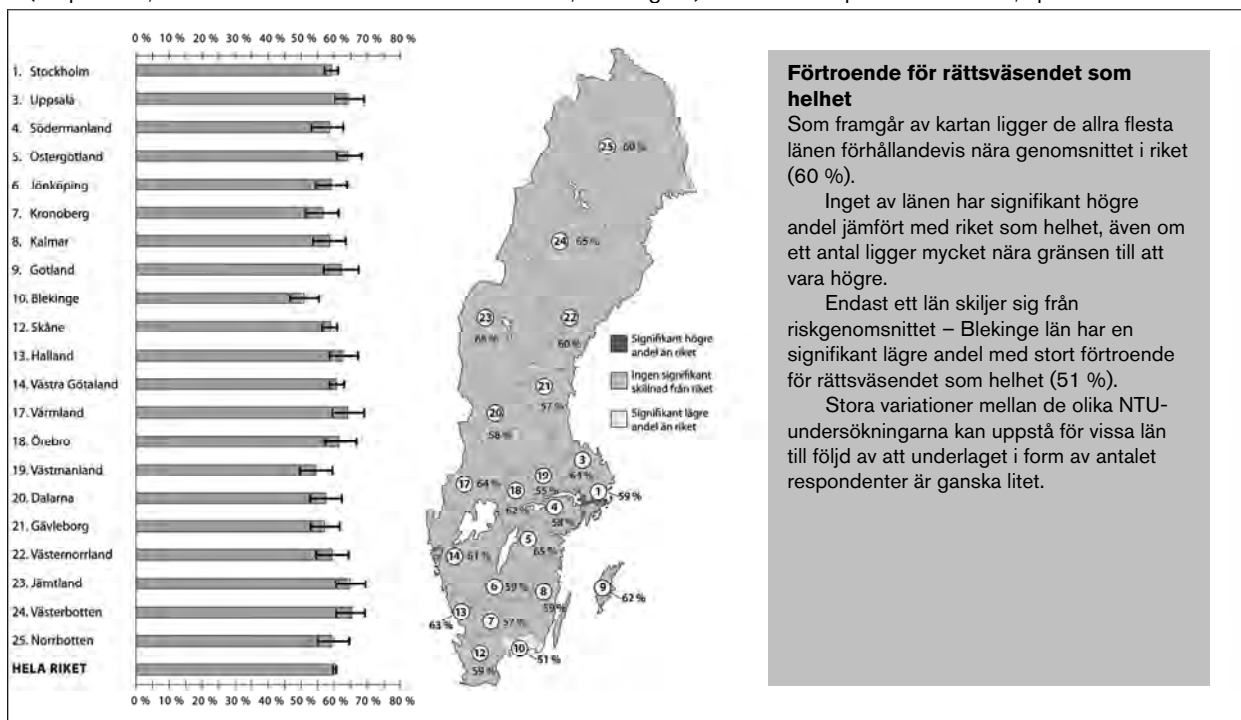
När det gäller Polisen är förtroendet högst i Uppsala, Gotland och Värmland (65 %), men även boende i Västerbotten uppper stort förtroende (64 %). Också i en sammanvägd bedömning kvarstår dessa mönster som en följd av att andelen lågt förtroende är liten i dessa län (tabell 5K).

När det gäller lågt förtroende för Polisen är det ett län som utmärker sig – Blekinge. Boende i Blekinge uppper såväl en förhållandevis låg andel stort förtroende (47 %) som en hög andel litet förtroende (23 %). Enligt samma princip ligger även Kronobergs län lågt i förtroende (51 % respektive 18 %).

Den regionala fördelningen av förtroende för *åklagare och domstol* är likartad myndigheterna emellan. Störst andel med stort förtroende återfinns i Uppsala län, där 58 procent uppper att de hyser mycket eller ganska stort förtroende för åklagare och domstolar. Om hänsyn också tas till andelen med lågt förtroende (tabell 5K) så framgår att även Värmland sammantaget har ett stort förtroende för dessa myndigheter. Lägst förtroende för myndigheterna (i en sammanvägd bedömning) uppges av boende i Blekinge, men även boende i Västerbotten och Västmanlands län uppper förhållandevis lågt förtroende för åklagarna och domstolarna (tabell 5K).

Också avseende *Kriminalvården* är boende i Örebro län mest positiva, varannan uppper stort förtroende. Boende i Stockholms län uppper i lägst utsträckning stort förtroende för Kriminalvården (36 %) och dessa mönster kvarstår även då hänsyn tas till andel lågt förtroende (tabell 5J–K).

Figur 5.4 Stort förtroende för rättsväsendet som helhet, NTU 2009. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent, för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent

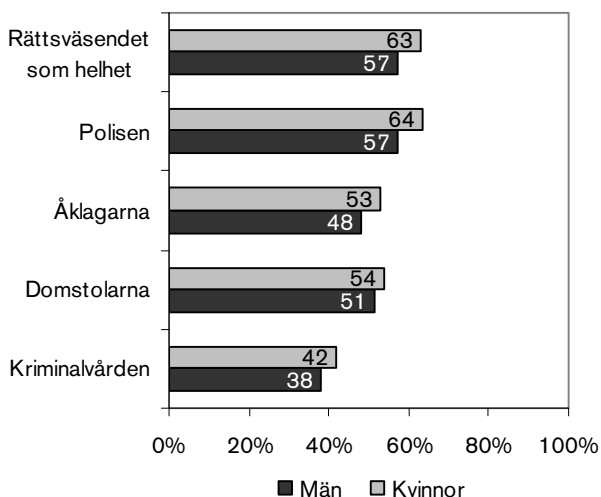
Förtroende för rättsväsendet som helhet
 Som framgår av kartan ligger de allra flesta länen förhållandevis nära genomsnittet i riket (60 %).
 Inget av länen har signifikant högre andel jämfört med riket som helhet, även om ett antal ligger mycket nära gränsen till att vara högre.
 Endast ett län skiljer sig från riskgenomsnittet – Blekinge län har en signifikant lägre andel med stort förtroende för rättsväsendet som helhet (51 %).
 Stora variationer mellan de olika NTU-undersökningarna kan uppstå för vissa län till följd av att underlaget i form av antalet respondenter är ganska litet.

Not: Länen är sorterade efter länsnummer. Konfidensintervallen är på 95 % nivå (för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2).

Kön

Som beskrivits ovan har det sedan föregående mätning skett en ökning av förtroende för rättsväsendet, i synnerhet för Kriminalvården och domstolarna. Denna ökning är inte helt jämnt fördelad mellan män och kvinnor. Kvinnors förtroende för domstolarna har ökat med 4 procentenheter medan männens är oförändrat. Beträffande Kriminalvården ökar kvinnor och mäns förtroende i ungefär samma utsträckning (4 respektive 3 procentenheter).

Figur 5.5. Stort förtroende för rättsväsendet, NTU 2009. Särredovisning efter kön. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.

Kön spelar en tydlig roll när det gäller förtroende för Rättsväsendet som helhet och Polisen, där kvinnor har ett större förtroende (figur 5.5). För övriga myndigheter är skillnaderna mindre men tendensen är densamma. Nära två av tre kvinnor uppger stort förtroende för Polisen (64 %). Också männen har relativt högt förtroende för Polisen (57 %) följt av domstolarna, åklagarna och Kriminalvården. Om andelen litet förtroende studeras framkommer att Polisen och Kriminalvården har de högsta andelarna litet förtroende bland männen (18 respektive 16 %) medan åklagarna har den lägsta (10 %, tabell 5C).

Kvinnor har samma förtroende för åklagarna och domstolarna, varannan kvinna uppger stort förtroende, medan drygt 40 procent uppger att de

har stort förtroende för Kriminalvården. Kvinnor har generellt lägre andelar lågt förtroende än män. Ett annat sätt att redogöra för både stort och litet förtroende är ta fram ett så kallat balansmått, förtroendebalansen.⁶⁷ I tabell 5G blir det tydligt att kvinnor har högre förtroendebalanser än män. Det framgår också att utvecklingen varit tämligen stabil sedan föregående mätning.

Ålder

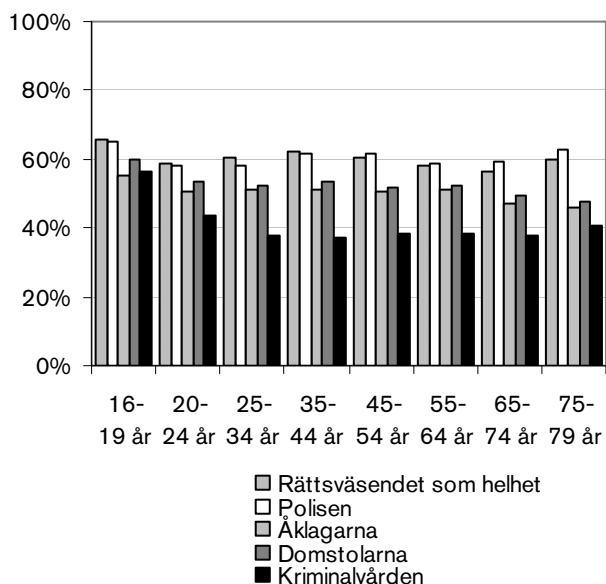
På det hela taget är skillnaderna i förtroende mellan åldersgrupperna inte särskilt stora, mest åldersvariation förekommer för Kriminalvården, där det skiljer 19 procentenheter mellan högsta (50 %, 16–19 år) och lägsta noteringen (31 %, 45–54 år) för stort förtroende. Minst variation är det för Polisen (5 procentenheter).

Som framgått tidigare har förtroendet för framför allt Kriminalvården och åklagarna ökat något sedan föregående år och ökningen är tämligen jämnt fördelad över de olika åldersgrupperna. En något större ökning kan skönjas för de yngsta och de äldsta åldersgrupperna. Liksom föregående år ligger de yngsta högt i förtroende för flera av rättsväsendets myndigheter (figur 5.6).

Genom att även ta hänsyn till andelen lågt förtroende kan bilden nyanseras något (tabell 5G). Exempelvis uppger ungefär lika stor andel av 25–34-åringarna som 75–79-åringarna att de har högt förtroende för Kriminalvården (38 respektive 41 %) men eftersom de yngre uppger lågt förtroende i högre utsträckning blir deras förtroendebalans klart lägre (20 respektive 31).

⁶⁷ Förtroendebalans: andel mycket/ganska högt förtroende minus andel mycket/ganska lågt förtroende. "Vet ej/ej svar" inkluderade. För en mer utförlig beskrivning av förtroendebalansen, se texten i anslutning till tabell 5F i tabellbilagan.

Figur 5.6. Stort förtroende för rättsväsendet. Särredovisning efter ålder, NTU 2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.

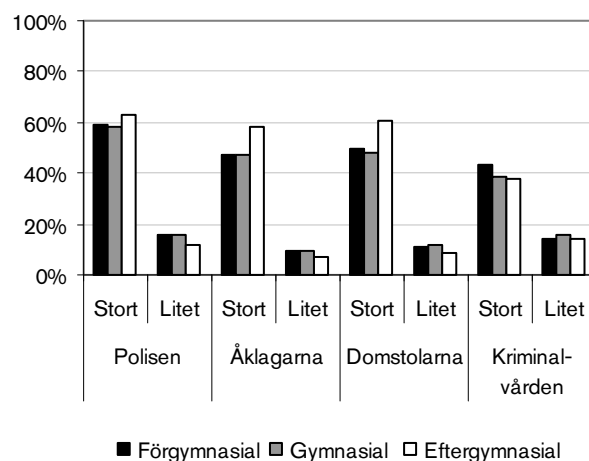
Andra grupperns förtroende för rättsväsendet

Även svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har studerats i relation till förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter (se tabell 5C). Jämfört med utlandsfödda har personer födda i Sverige större förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för de enskilda myndigheterna (se tabell 5C). Om både andelen stort respektive litet förtroende studeras, visar förtroendebalanserna att skillnaderna är störst avseende rättsväsendet som helhet och minst avseende Kriminalvården (tabell 5G). Jämfört med NTU 2008 visar det sig att svenskfödda med två utrikes födda föräldrar har en större ökning av förtroendet än de övriga.

Människors utbildningsnivå har ganska stor betydelse för skillnader i förtroende. Det är tydligt att personer med eftergymnasial utbildning har ett större förtroende såväl för rättsväsendet i allmänhet som för åklagarna och domstolarna (tabell 5C). Kriminalvården utgör dock ett undantag, där är det i stället personer med förgym-

nasial utbildning som har något större förtroende.⁶⁸

Figur 5.7. Förtroende för rättsväsendets myndigheter. Särredovisning efter utbildningsnivå, NTU 2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Förtroendet för rättsväsendet som helhet och för Polisen är störst hos sammanboende (med eller utan barn). Så var också fallet vid föregående mätning. För åklagare och domstol gäller att personer med barn (ensamstående eller sammanboende) har ett större förtroende, men skillnaderna är relativt små. Förtroendet för Kriminalvården tycks inte samvariera med familjetyp på något entydigt sätt (tabell 5G).

Boendeort samvarierar främst med förtroendet för Kriminalvården. Förtroendet är lägre i storstäderna (Stockholm, Göteborg, Malmö) än i mindre städer. Detta beror såväl på att andelen stort förtroende är låg som att andelen litet förtroende är stor (tabell 5C/G). För övriga myndigheter samt för rättsväsendet som helhet spelar boendeort mindre roll. Mönstret är likt föregående år men förtroendet för Kriminalvården har ökat något mer hos boende i storstad än hos övriga. När det gäller typ av boende framgår att boende i småhus överlag har ett högre förtroende än boende i flerfamiljshus. Mönstret är detsamma som vid föregående mätning.

⁶⁸ Denna kategori utgörs dock till stor del av de yngsta deltagarna i studien (16–19 år) vilka har ett långt större förtroende för Kriminalvården än övriga kategorier (se ålder, tabell 5G).

Hur rättsväsendet utför olika arbetsuppgifter

Resultat i korthet

- Förtroendet för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist är förhållandevis högt och är i nivå med förtroendet för åklagarna och domstolarna.
- Högst förtroende i dessa avseenden har personer i åldern 35–44 år, lägst förtroende har de äldsta kvinnorna. Även utrikes födda och personer med förgymnasial utbildning hyser ett lägre förtroende.
- Lägst förtroende uppges för att rättsväsendet behandlar brottsutsatta bra (37 % uppger stort förtroende, 25 % uppger litet förtroende). Förtroendet för att polisen behandlar utsatta bra är dock påtagligt högre (52 % respektive 15 %). Detta antyder att det främst är andra aktörer (än polisen) inom rättsväsendet som ligger till grund för det bristande förtroendet för att rättsväsendet behandlar utsatta bra.
- De yngsta (16–19 år) uppger i störst utsträckning ett högt förtroende för att utsatta behandlas bra. Lägst förtroende har personer över 45 år (i synnerhet män) och ensamstående med barn. Skillnaderna är genomgående större för rättsväsendet än för polisen.

En viktig aspekt av människors förtroende för rättsväsendet är hur väl de anser att olika arbetsuppgifter utförs. I NTU ingår två frågor om detta. Frågorna ställs dels för rättsväsendet som helhet, men från och med NTU 2008 också för Polisen och lyder:

Vilket förtroende har du för att rättsväsendet/Polisen...

... hanterar de som misstänks för brott på ett rättvist sätt?

... behandlar de som utsätts för brott på ett bra sätt?

Svarsalternativen är: *mycket stort, ganska stort, varken stort eller litet, ganska litet, mycket litet samt ingen åsikt/vet ej.*

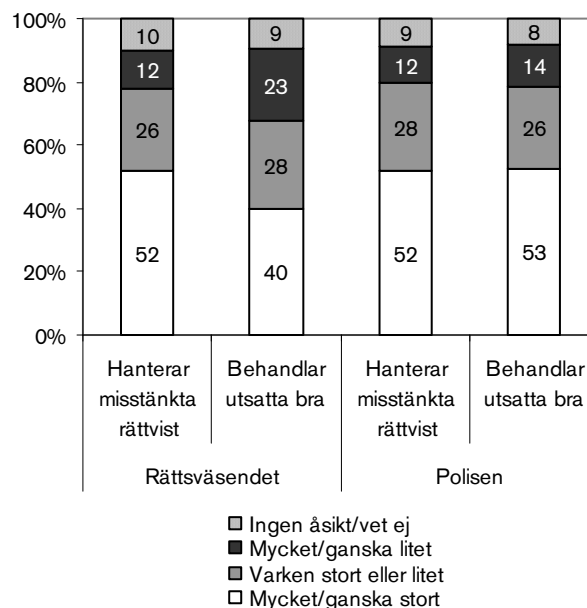
Till dessa frågor finns ingen ny introduktion. Allmänheten förutsätts känna till att det egentligen bara är vissa myndigheter inom rättsväsendet som direkt hanterar misstänkta respektive behandlar brottsoffer, eller ändå kunna göra en

bedömning av hur det fungerar i det stora hela. De olika formuleringarna ”hantera rättvist” respektive ”behandla bra” innebär att frågorna inte bör jämföras direkt med varandra, utan det är resultaten för varje fråga i sig som bör stå i fokus.

Stort förtroende för att polisen behandlar brottsutsatta bra

Av figur 5.8 framgår att hälften (52 %) av befolkningen (16–79 år) har mycket eller ganska stort förtroende för att rättsväsendet hanterar dem som misstänks för brott på ett rättvist sätt.

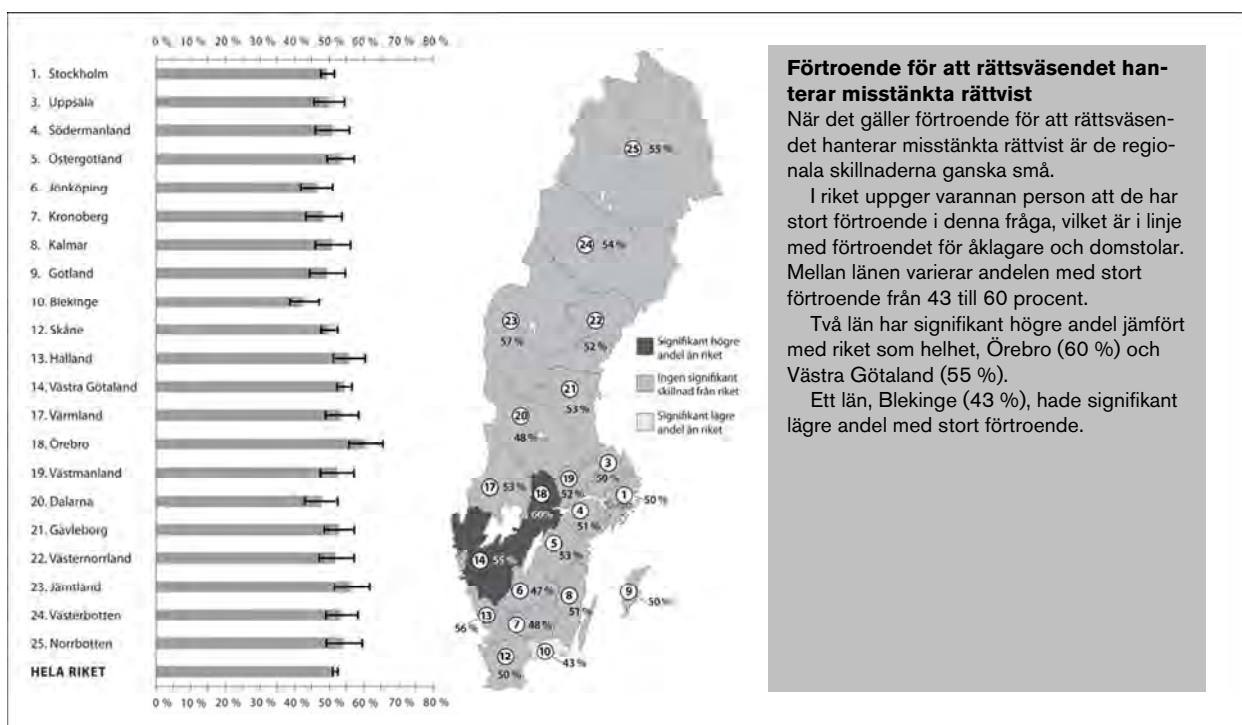
Figur 5.8. Allmänhetens förtroende för hur rättsväsendet och polisen utför olika uppgifter, NTU 2009. Andel (av befolkningen) i procent.

En betydligt mindre andel (12 %) har litet förtroende för rättsväsendet i denna fråga. I förhållande till föregående mätning är andelarna i princip oförändrade.

När samma fråga ställs med polisen som aktör är resultatet nästan identiskt. Något fler anger varken stort eller litet förtroende för att polisen hanterar misstänkta rättvist men lika stor andel har stort respektive litet förtroende. När det gäller frågan om hur rättsväsendet och polisen behandlar dem som utsätts för brott framträder dock en annan bild.

Figur 5.9. Stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist, NTU år 2009. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall. Andel inom respektive län i riket, i procent.

Förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist
 När det gäller förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist är de regionala skillnaderna ganska små. I riket uppger varannan person att de har stort förtroende i denna fråga, vilket är i linje med förtroendet för åklagare och domstolar. Mellan länen varierar andelen med stort förtroende från 43 till 60 procent. Två län har signifikant högre andel jämfört med riket som helhet, Örebro (60 %) och Västra Götaland (55 %). Ett län, Blekinge (43 %), hade signifikant lägre andel med stort förtroende.

Not: Länen är sorterade efter läns-koder. Konfidensintervallen är på 95 % nivå (för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2).

Endast 40 procent av befolkningen har stort förtroende för att rättsväsendet behandlar brottsutsatta på ett bra sätt. Andelen som har litet förtroende för rättsväsendet i detta avseende är hög, nära var fjärde person saknar förtroende för att rättsväsendet behandlar brottsoffer bra (23 %). Förtroendet har ökat men skillnaden är inte stor från föregående års mätning.

När samma fråga ställs med polisen som aktör blir resultatet annorlunda. Mer än varannan tillfrågad upplever att polisen behandlar brottsoffer bra (53 %) och 14 procent har lågt förtroende för polisen i frågan.

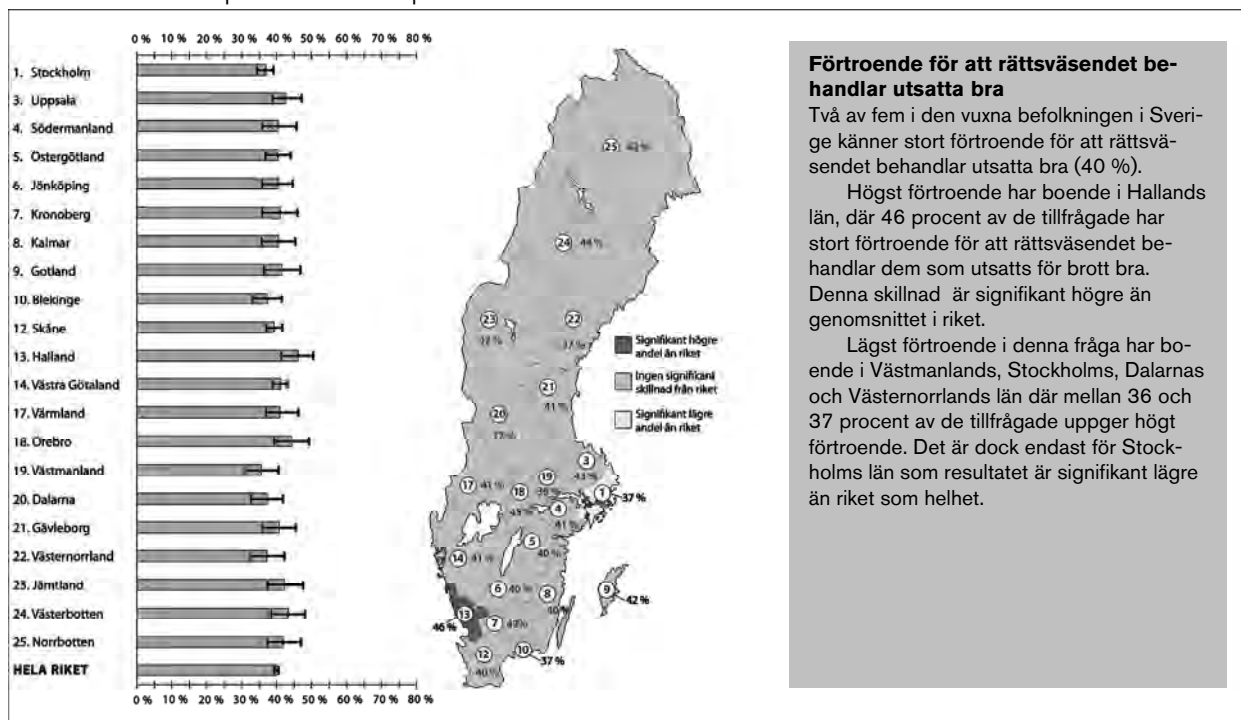
Resultaten tyder på att det inte främst är polisen som allmänheten har i åtanke när rättsväsen-

dets behandling av brottsutsatta får underbetyg, utan snarare aktörer senare i rättskedjan. Denna inställning är sannolikt mycket känslig för aktuella händelser som tas upp i media, vilket bör hållas i åtanke när resultaten tolkas.

Små skillnader i olika gruppers förtroende för hur arbetsuppgifter utförs

I detta avsnitt redovisas övergripande resultat för hur olika grupper i befolkningen uppfattar hur väl rättsväsendets myndigheter utför olika uppgifter. Skillnaderna är generellt sett små.

Figur 5.10. Stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra, NTU 2009. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall. Andel för respektive län i riket i procent.

Förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra
 Två av fem i den vuxna befolkningen i Sverige känner stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra (40 %).
 Högst förtroende har boende i Hallands län, där 46 procent av de tillfrågade har stort förtroende för att rättsväsendet behandlar dem som utsatts för brott bra. Denna skillnad är signifikant högre än genomsnittet i riket.
 Lägst förtroende i denna fråga har boende i Västmanlands, Stockholms, Dalarnas och Västernorrlands län där mellan 36 och 37 procent av de tillfrågade uppger högt förtroende. Det är dock endast för Stockholms län som resultatet är signifikant lägre än riket som helhet.

Not: Länen är sorterade efter läns-koder. Konfidensintervallen är på 95 % nivå (för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2).

Regionala skillnader

Hälften av de tillfrågade uppger att de har ett stort förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för polisen specifikt när det gäller hanteringen av misstänkta (figur 5.8). Regionalt sett finns vissa skillnader i förtroende för rättsväsendet jämfört med polisen (se exempelvis Gotlands län där skillnaden uppgår till 5 procentenheter (tabell 5J)). Störst förtroende för att *rättsväsendet hantear misstänkta rättvist* har boende i Örebro län (60 %). För *polisen* gäller i samma fråga också att boende i Örebro län uppger störst förtroende (57 %). Om hänsyn även tas till andelen litet förtroende är det återigen Örebro som har det högsta förtroendet (tabell 5K). Boende i Blekinge, Jönköping och Kronobergs län har det lägsta förtroendet för att rättsväsendet hantear misstänkta rättvist (tabell 5J-K) men när det gäller i vilken mån *polisen* hantear misstänkta rättvist är det Stockholms län som har det näst lägsta förtroendet efter Blekinge.

Polisen uppbär ett klart större förtroende än rättsväsendet som helhet i frågan om *brottsoffer behandlas bra* (figur 5.8). Detta mönster är tydligt även på regional nivå.⁶⁹ För *rättsväsendet* är det boende i Hallands län och Örebro län som har högst andelar med stort förtroende (45–46 %) (figur 5.10). Om man även tar hänsyn till andelen litet förtroende förändras bilden något och västerbottningarna framstår som de mest förtroendefulla, vilket främst beror på en mindre andel med lågt förtroende (tabell 5J-K). Också i denna fråga har blekingebor relativt lågt förtroende, men allra lägst förtroendebalans har Västmanland i kraft av den högsta andelen med lågt förtroende (tabell 5J). När förtroendet för att *polisen* behandlar utsatta bra studeras regionalt, framgår att det inte går att peka ut ett enstaka län med relativt högt

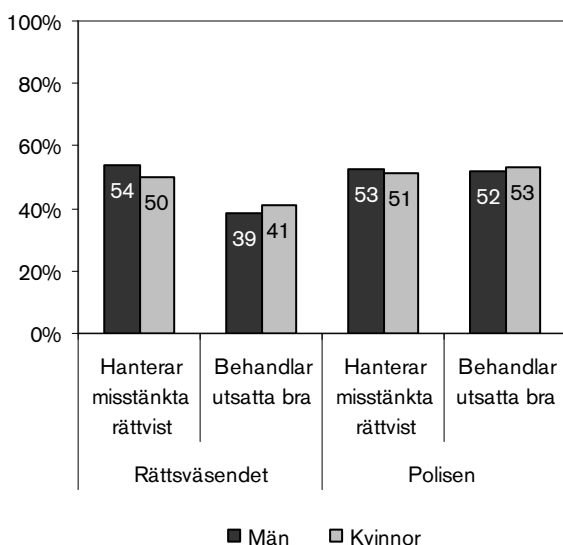
⁶⁹ Störst skillnad i förtroende mellan rättsväsendet och Polisen i frågan att utsatta behandlas bra (förtroendebalans) har boende i Västra Götaland och på Gotland, medan boende i Västerbotten och Jönköping i lägre grad skiljer sig i förtroende (tabell 5J-K).

förtroende men att det i stället går att identifiera två län med lågt förtroende. Dessa län är Västmanlands och Stockholms län. Andra län som har invånare med förhållandevis lågt förtroende i denna fråga är Västerbotten och Blekinge.

Kön

Något fler män än kvinnor har stort förtroende för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist (figur 5.11).

Figur 5.11. Stort förtroende för hur rättsväsendet samt polisen utför olika uppgifter, NTU 2009. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

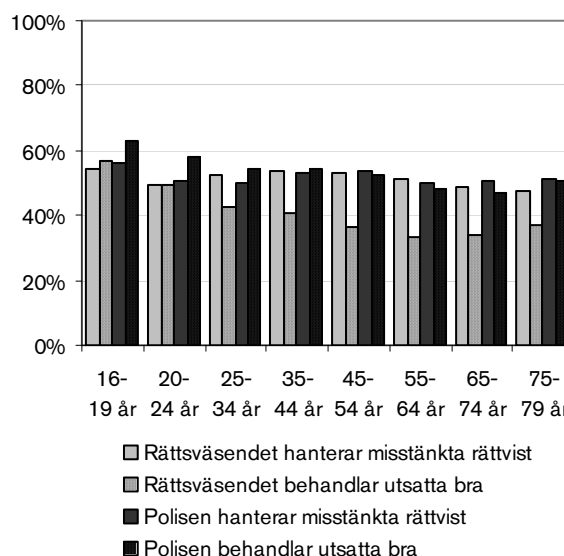
Om hänsyn också tas till andelen lågt förtroende minskar skillnaderna mellan könen, men kvarstår till liten del avseende rättsväsendet (tabell 5G). När rättsväsendets och polisens behandling av utsatta efterfrågas har i stället kvinnor ett något större förtroende, en tendens som förstärks när man även väger in andelen lågt förtroende (tabell 5G).

Ålder

I figur 5.12 framgår att de allra yngsta (16–19 år) har den största andelen stort förtroende för att rättsväsendet utför sina arbetsuppgifter väl, både avseende misstänkta och utsatta. Personer i åldern 35–44 år har också relativt stort förtroende

för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist, och om hänsyn även tas till andelen lågt förtroende har de sammantaget ett lika högt förtroende som de yngsta i denna fråga (tabell 5G).

Figur 5.12. Stort förtroende för hur rättsväsendet samt polisen utför olika uppgifter, NTU 2009. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

När det gäller förtroendet för att polisen utför sina arbetsuppgifter väl är mönstret snarlikt, förtroendet för att polisen hanterar misstänkta rättvist är högst bland personer i åldern 16–19 år (56 %), vilket också gäller när förtroendebalansen studeras (tabell 5G). Liksom för rättsväsendet är förtroendet för att polisen behandlar utsatta bra högst hos de yngsta (63 %), också när hänsyn tas till andelen lågt förtroende.

Andra gruppers förtroende för hur rättsväsendet utför sina arbetsuppgifter

Även svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har studerats i relation till förtroende för rättsväsendets och polisens arbetsuppgifter (tabell 5C).

Svenskfödda, i synnerhet svenskfödda med minst en inrikes född förälder, har en högre andel med stort förtroende än utrikes födda för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta

rättvist (tabell 5C). Mönstret är likartat när det gäller behandling av utsatta, svenskfödda med minst en svenskfödd förälder uppger oftare högt förtroende för att rättsväsendet och polisen behandlar utsatta bra än övriga. Personer med eftergymnasial utbildning uppger i högre grad att de har ett stort förtroende för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist (tabell 5C) än personer med gymnasie- eller grundskoleutbildning. Samvariationen är särskilt tydlig för rättsväsendet. När det gäller frågan om hur utsatta behandlas inom rättsväsendet kan inget tydligt mönster skönjas avseende rättsväsendet. När det gäller polisens behandling av utsatta så är det sammanvägda förtroendet klart högre för personer med eftergymnasial utbildning.

Sammanboende uppger överlag ett större förtroende än ensamstående när det gäller hantering av misstänkta, såväl för rättsväsendet i sin helhet som för polisen. Detta gäller även när förtroendebalansen studeras. Tydligt lägst förtroende i dessa frågor har ensamstående med barn (se tabell 5C, samt 5G). Exempelvis uppger (endast) 34 procent av ensamstående med barn att de har stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra och 29 procent att de har ett litet förtroende för detta vilket resulterar i en förtroendebalans på 5 medan ensamstående utan barn har en förtroendebalans på 23 i samma fråga. Resultaten är snarlika föregående år.

Boendeort tycks spela mindre roll för förtroendet för att rättsväsendet och polisen utför sina uppgifter väl. Förtroendet för att polisen utför sina uppgifter tycks vara något större hos boende i större eller små städer än i storstäderna (Stockholm/Göteborg/Malmö). Detta gäller även upplevelsen av rättsväsendets behandling av utsatta, medan det inte framgår några tydliga mönster avseende hur polisen behandlar utsatta. På det hela taget är dock skillnaderna små med vissa fluktuationer mellan åren (tabell 5C).

När bostadstyp studeras är skillnaderna relativt små, men boende i småhus uppger i något högre grad än boende i flerfamiljshus stort förtroende såväl för att de misstänkta hanteras rättvist som för att de utsatta behandlas bra (tabell 5C). Detta gäller både för rättsväsendet och för Polisen. Skillnaderna är något större när det gäll-

er misstänkta än utsatta och mönstret är detsamma som vid föregående undersökning.

Erfarenheter av brott och av rättsväsendet

Resultat i korthet

- Alla erfarenheter av brott – egen eller andras utsatthet eller att bevittna våld – samvarierar med ett lägre förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter.
- Också förtroendet för att rättsväsendet i stort och Polisen hanterar misstänkta rättvist är avsevärt lägre om personen har erfarenheter av brott. För förtroendet om hur utsatta behandlas av rättsväsendet spelar erfarenheterna också stor roll.
- Utsatthet för särskilt integritetskränkande brott (hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier och/eller bostadsinbrott) samvarierar med lågt förtroende, vilket också var fallet föregående år.
- Personer som anser att antalet brott ökat något eller kraftigt de senaste tre åren hyser ett lägre förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter än personer som anser att brottsutvecklingen är stabil.

Även om relativt få har erfarenheter av aktörerna i rättskedjans senare skede – åklagare, domstol och kriminalvård – är det förhållandevis många människor som någon gång i sitt liv har drabbats av brott och därmed varit i kontakt med rättsväsendet, antingen som målsägande, nära anhörig, vittne eller kanske som misstänkt. Enligt NTU uppger 24 procent av befolkningen att de utsatts för något brott under år 2008 och 17 procent uppger att någon anhörig drabbats av ett allvarligt brott under det senaste året. Samtidigt uppger 2 procent, vilket motsvarar ungefär 140 000 personer i den vuxna befolkningen (16–79 år), att de under de senaste tre åren åtalats för något brott. I det här avsnittet redovisas hur förtroendet för rättsväsendet varierar beroende på de erfarenheter människor haft av brott och/eller av rättsväsendet.

Brottsutsatta uppger lägre förtroende

Erfarenheter av utsatthet för brott har i andra studier visat sig samvariera med något lägre förtroende jämfört med att sakna sådana erfarenheter (Home Office 2006). Resultaten i NTU bekräftar delvis detta, men visar också att utfallet skiljer sig åt beroende på vilket förtroende som studeras. Nedan redovisas förtroende efter utsatthet (tabell 5.1 samt tabell 5E/I).

Egen utsatthet för brott

Personer som utsatts för brott under år 2008 uppger lägre förtroende för rättsväsendet än de som inte utsatts (tabell 5.1). Det stämmer såväl för rättsväsendet i sin helhet som för dess myndigheter och för hur de svarande uppfattar att rättsväsendet utför uppgifter.

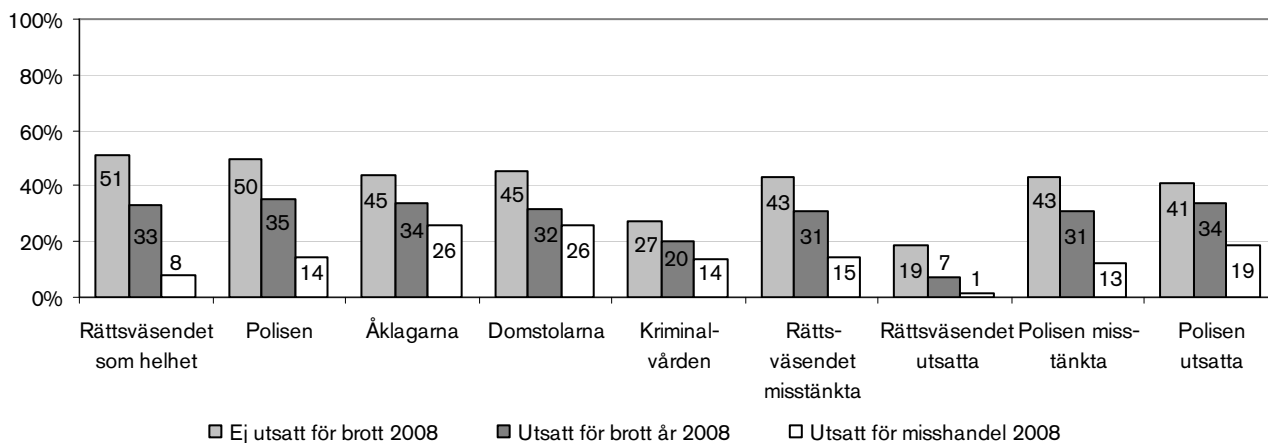
Störst skillnad i andelen stort förtroende mellan utsatta och icke utsatta är det för rättsväsendet som helhet samt Kriminalvården (10 procentenheter för rättsväsendet och 8 procentenheter för Kriminalvården). Minst skillnad i förtroende återfinns avseende rättsväsendets och polisens behandling av utsatta, där det endast skiljer 3 procentenheter. I stort är mönstret detsamma som i NTU 2008.

Nytt från och med föregående årsbok är redogörelsen för förtroende efter utsatthet för specifika brottstyper, såväl sammantaget som uppdelat på kön. Här blir variationen inom kategorin *ut-*

satt för brott tydlig – brott mot enskild person samvarierar i högre grad än brott mot egendom med förtroende (tabell 5E/I).

Studerars förtroendet i förhållande till utsatthet för olika brott framgår att de brottskategorier som har ett mycket litet svarsunderlag, sexualbrott (n=124), personrån (n=140), bostadsinbrott (n=125) och bilstöld (n=81) också har stora skillnader i förtroendebalans från föregående mätning. Detta indikerar att även skillnader dem emellan bör tolkas med försiktighet. I det följande bygger därför jämförelserna på resterande kategorier. Brottskategorin med det lägsta förtroendet generellt (bland de med ett större svarsunderlag) är personer utsatta för misshandel. Här är det tydligt att speciellt förtroendet för rättsväsendet som helhet och för att rättsväsendet behandlar utsatta bra är relativt lågt (8 % respektive 1 %) (figur 5.13).

Figur 5.13. Förtroendebalanser (stort minus litet förtroende) för rättsväsendet och dess arbetsuppgifter. Särredovisning för personer som inte utsatts för något brott år 2008, personer som utsatts för något brott år 2008 samt för personer som utsatts för misshandel år 2008, enligt NTU år 2009.

Tabell 5.1. Förtroende för rättsväsendet hos personer som utsatts för brott, NTU 2009. Andel för respektive grupp av befolkningen i procent.

Stort respektive litet förtroende för (stort/litet):	Ej utsatt för brott 2008	Utsatt för brott 2008
Rättsväsendet (RV) som helhet	63/11	53/20
Polisen	62/13	55/20
Åklagarna	52/8	45/11
Domstolarna	54/9	47/15
Kriminalvården	41/14	37/17
RV hanterar misstänkta rättvist	53/11	48/16
RV behandlar utsatta bra	41/22	38/27
Polisen hanterar misstänkta rättvist	53/10	47/16
Polisen behandlar utsatta bra	54/13	51/17

Rättsväsendets behandling av utsatta får lägst betyg av personer som varit utsatta för hot (0,3 %) och misshandel och detsamma gäller även för polisens behandling av utsatta även om förtroendebalansen är högre här (tabell 5E/I).

Förtroendet för att misstänkta hanteras rättvist är lägst hos personer som utsatts för misshandel och trakasserier och det gäller både för rättsväsendet som helhet och för Polisen (tabell 5I).

Integritetskränkande brott och anhörigas erfarenheter

Som antyds i figur 5.13 blir skillnaderna mellan dem som har respektive inte har utsatts för brott större när fokus läggs på de personer som utsatts för särskilt integritetskränkande brott⁷⁰, såsom hot, misshandel eller trakasserier jämfört med dem som utsatts för andra brottstyper (tabell 5D). Som mest, gällande rättsväsendet som helhet, uppgår skillnaden till 18 procentenheter jämfört med dem som inte varit utsatta för något brott. Ytterligare ett sätt att studera utsatthetens betydelse är att se till de personer som har någon anhörig eller bekant som utsatts för något allvarligt brott. Även bland dessa personer är förtroen-

⁷⁰ Hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier och/eller bostadsinbrott.

det för rättsväsendet lägre och på ungefär samma nivå som bland dem som utsatts för brott, ett undantag är dock att de har särskilt lågt förtroende för Kriminalvården (tabell 5D).

Anmält brott

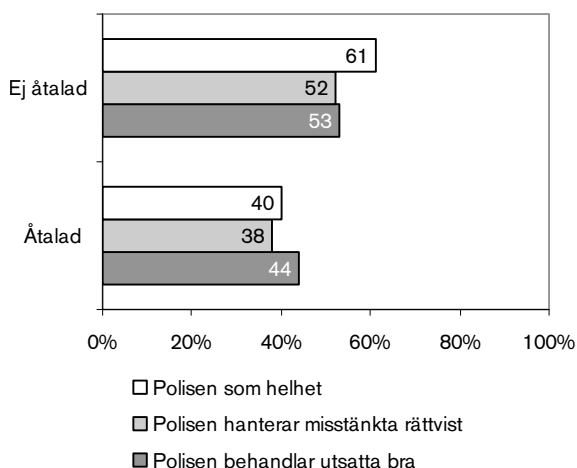
Att man själv, eller någon närstående, blivit utsatt för brott betyder inte automatiskt att brottet är polis-anmält och att man av denna anledning har erfarenheter av rättsväsendet. De som har polis-anmält sin utsatthet har däremot på ett konkret sätt varit i kontakt med rättsväsendet, även om kontakten många gånger begränsar sig till att gälla polisen. Resultaten visar att personer som under de tre senaste åren anmält brott har lägre förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna än de som inte anmält något brott, i nivå med dem som *utsatts* för brott under år 2008 (tabell 5D).⁷¹ I likhet med personer som utsatts för integritetskränkande brott har de som anmält brott under de tre senaste åren särskilt lågt förtroende för Kriminalvården (tabell 5H).

Åtalade har lägre förtroende

Personer som uppger att de åtalats för brott under de senaste tre åren har lägre förtroende för såväl rättsväsendet som helhet som de enskilda myndigheterna än de som inte åtalats (tabell 5D och figur 5.14). Lägst förtroende uppger åtalade att de har för att polisen hanterar misstänkta rättvist och för att rättsväsendet behandlar utsatta bra; där uppger mer än var tredje respondent litet förtroende. Polisen är också den enskilda myndighet som har den största andelen litet förtroende bland de enskilda myndigheterna i denna grupp (tabell 5D).

⁷¹ Dessa grupper överlappar också varandra i viss utsträckning. Notera dock att frågorna har olika referensperioder, tre respektive ett år.

Figur 5.14. Stort förtroende för polisen hos personer som uppger att de åtalats för brott de senaste tre åren, NTU 2009. Andel för gruppen åtalade i befolkningen, i procent.

NTU 2009. Andel för gruppen åtalade i befolkningen, i procent.

Störst är förtroendet för domstolarna och åklagarna, medan förtroendet för Kriminalvården inte skiljer sig nämnvärt från det hos dem som ej åtalats för brott (tabell 5D).

Sett till förtroendebalansen (tabell 5H) är skillnaderna stora mellan de åtalade och övriga i samtliga fall med undantag av förtroendet för Kriminalvården. Där har grupperna nästan exakt samma, förhållandevis låga, värde.

Tro på ökad brottslighet sammanfaller med lågt förtroende

I NTU tillfrågas respondenterna om den bild de har av den svenska brottslighetens utveckling under de senaste tre åren.⁷² En överväldigande majoritet (76 %) uppgav i NTU 2009 att antalet brott ökat under de senaste tre åren. Var tredje person i den svenska befolkningen upplever att brottsligheten ökat kraftigt (34 %).⁷³

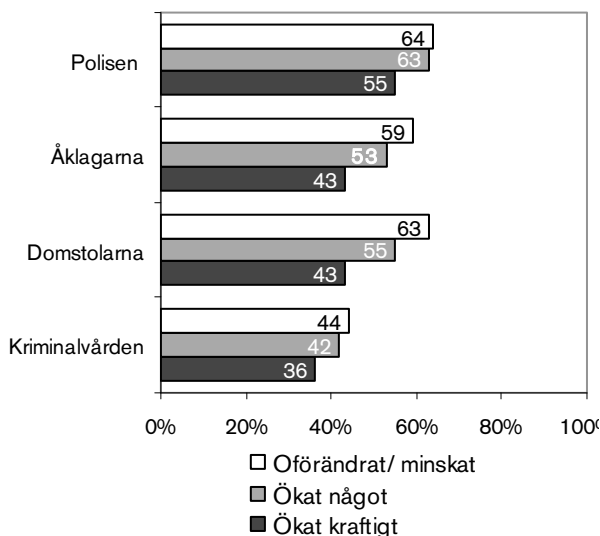
⁷² Formulering av fråga: På det hela taget, tror du att antalet brott i Sverige har ökat, minskat eller varit oförändrade de senaste tre åren? Med svarsalternativen: ökat kraftigt, ökat något, varit oförändrat, minskat något eller minskat kraftigt samt vet ej/ingen uppfattning.

⁷³ Dessa siffror kan ställas mot tillgängliga offerundersökningar och bedömningar som forskare gör om ett oförändrat totalt antal brott, och i vissa delar (stölder som drabbar allmänheten) minskande

Enligt NTU 2009 upplever var femte person i den svenska befolkningen att antalet brott varit oförändrat eller minskat (23 %). Nedan undersöks i vilken utsträckning uppfattningen om brottsutvecklingen samvarierar med förtroendet för rättsväsendet.

Av figur 5.15 framgår det tydligt att förtroendet för rättsväsendets myndigheter är lägre bland människor som tror att antalet brott ökat kraftigt i Sverige under de senaste tre åren och det gäller för samtliga förtroendefrågor. Störst förtroende har de som tror att antalet brott varit oförändrat eller minskat. Mönstret är detsamma som vid föregående mätillfälle. År 2008 har uppfattningen av brottsutvecklingen framför allt betydelse när det gäller andelen som uppger stort förtroende för domstolarna. Det handlar om en av de största skillnaderna i hela studien. Andelen som uppger stort förtroende för domstolarna är 20 procentenheter lägre hos dem som tror att brottsligheten ökat kraftigt (figur 5.15). Uppfattningen om brottsutvecklingen har inte lika stor betydelse när det gäller Polisen och Kriminalvården men skillnaden är ändå tydlig, vilket också var fallet vid föregående mätning.

Figur 5.15. Stort förtroende för rättsväsendets myndigheter hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen de senaste tre åren, NTU 2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

brottslighet under senare år (Brå 2008d; Sarnecki 2007; von Hofer 2006).

När det gäller frågorna om hur rättsväsendet och polisen utför olika arbetsuppgifter är skillnaden i förtroende, liksom föregående år, störst gällande om rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist. Nära två av tre (61 procent) som tror att antalet brott varit oförändrat eller minskat har stort förtroende i denna fråga medan motsvarande andel hos dem som tror att brotten ökat kraftigt är 43 procent (tabell 5D). Uppfattningen om brottsutvecklingen har något mindre betydelse för förtroendet för hur rättsväsendet behandlar utsatta, samt för hur polisen utför sina arbetsuppgifter.

Avslutande ord

Polisen är den enskilda myndighet som har den största andelen stort förtroende (60 %), följd av domstolarna, åklagarna och Kriminalvården. De myndigheter som har den största andelen lågt förtroende är Kriminalvården och Polisen (14 %), följda av domstolarna och åklagarna. Studeras ett sammanvägt mått, här kallat förtroendebalansen, framkommer ännu tydligare att den största förändringen i förtroende för de enskilda myndigheterna sedan föregående mätning är att förtroendet för Kriminalvården har ökat. När det gäller hur rättsväsendet hanterar misstänkta, respektive behandlar utsatta är förtroendet större för att misstänkta hanteras rättvist än för att utsatta behandlas bra. Någon sådan skillnad i förtroende finns inte när det gäller polisen. Ett intressant resultat i sammanhanget är att förtroendet för att polisen behandlar brottsoffer bra är mycket högre än vad som är fallet för rättsväsendet som helhet i samma fråga. Detta antyder att det bristande förtroendet avseende behandling av brottsutsatta sannolikt inte beror på Polisens insats, utan på någon annan instans inom rättsväsendet.

Förtroendet för rättsväsendet varierar beroende på var man bor. Resultaten visar att förtroendet för rättsväsendet i många fall är lägre i södra Sverige än i norra delen av landet. Det är främst boende i Blekinge län som uppger att de hyser ett lågt förtroende för rättsväsendet och för Polisen i synnerhet. Boende i Blekinge, Södermanlands län och Västerbotten hyser ett lågt förtroende för domstolar och åklagare. I Blekinge är också tillsammans med Stockholms län förtroendet för

Kriminalvården lägst. När det gäller rättsväsendets respektive polisens förmåga att utföra sina arbetsuppgifter är det om igen främst boende i Blekinge och Kronoberg som ger underbetyg. När det gäller i vilken mån *polisen* hanterar misstänkta rättvist är det, efter Blekinge, Stockholms län som uppger lägst förtroende. Boende i Örebro län uppger genomgående ett stort förtroende i dessa frågor.

De bakgrundsfaktorer som tycks ha störst inverkan på förtroende är ålder, där de yngsta i undersökningen (16–19 år) oftare uppger stort förtroende än de äldre, och svensk eller utländsk bakgrund där utrikes födda uppger låga förtroendenivåer jämfört med de personer som är födda i Sverige. Avseende utbildning är det intressant att notera att högutbildade uppger störst förtroende med ett undantag: Kriminalvården, där lågutbildade i stället har större förtroende.

Personer som har varit utsatta för brott uppger ett lägre förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för dess myndigheter och deras förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. I synnerhet gäller detta personer som utsatts för brottstyper som sexualbrott, hot och misshandel. Även utsatthet hos en anhörig eller vän eller en tro på en kraftigt ökande brottsutveckling har en negativ inverkan på förtroendet.

6 Brottsofs utsattas kontakter med rättsväsendet

Resultat i korthet

- Omkring 20 procent av befolkningen uppger att de varit i kontakt med polisen i samband med att de anmält brott som de själva drabbats av under de senaste tre åren. Endast 2 procent har medverkat i rättegång av samma anledning.
- Drygt hälften av de brottsofs utsatta har haft positiva erfarenheter av polisen och var sjätte har haft negativa erfarenheter.
- Andelen med *negativa* erfarenheter av polisen är störst hos gruppen där den anmälda händelsen innehöll hot eller våld.
- Det är betydligt fler brottsofs utsatta som är nöjda med polisens bemötande (76 %) än med dess effektivitet (33 %).
- De allra flesta har positiva erfarenheter av sitt målsägandebiträde (88 %) och drygt hälften har positiva erfarenheter av åklagaren (61 %).
- Vart fjärde brottsofs utsatt som varit målsägande i en rättegång tyckte inte att de fått tillräcklig information inför rättegången och var tionde upplevde att det var svårt att förstå rättegången.

När en person som utsatts för ett brott väljer att anmäla händelsen till polisen innebär detta att den brottsofs utsatta får kontakter med och erfarenheter av en eller flera av rättsväsendets myndigheter. Dessa erfarenheter begränsas vanligen till den kontakt man får med polisen i samband med att polisanmälan görs, men kan också bestå av kontakter med åklagare, målsägandebiträde och domstol i de fall då brottet tas upp i en rättegång.

Det är förordnat av den svenska regeringen (proposition 2009/10:1) att rättsväsendets myndigheter ska informera brottsoffer om hur rättsprocessen går till och vad som sker i det enskilda ärendet. Brottsoffer ska även kunna få information om var det finns olika stöd- och hjälpinsatser. Brottsoffrets uppfattning om kontakterna med polis, åklagare, målsägandebiträde och domstol är betydelsefulla indikatorer för rättsväsendet på huruvida de lyckas uppfylla dessa krav.

I detta avsnitt belyses resultat från NTU 2009 gällande kontakter med rättsväsendet med anled-

ning av utsatthet för brott.⁷⁴ Liksom i tidigare kapitel redovisas ett urval av resultaten i diagram, men en fullständig redovisning finns i tabellbilagan i slutet av denna rapport (tabell 6A–6B). För en del av resultaten ges där redovisningar mot bakgrund av kön, ålder, svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå samt familje- och boendeförhållanden och i andra avseenden endast övergripande för befolkningen.

I frågeavsnittet om brottsofs utsattas erfarenheter ställs inledningsvis följande fråga:

Har du under de senaste tre åren drabbats av något brott som anmälts till Polisen?

Enligt NTU har 20 procent av befolkningen (16–79 år) drabbats av⁷⁵ något eller några brott som anmälts till polisen under de senaste tre åren.⁷⁶ Majoriteten (cirka 86 %) av dessa, motsvarande 17 procent av befolkningen, har själva haft någon form av kontakt med polisen med anledning av (det senaste) brottet. I de fall då den tillfrågade har utsatts för flera brott under den efterfrågade perioden, ställs samtliga följdfrågor för *den senaste av dessa händelser*.

Kom ihåg:

I NTU efterfrågas kontakter med rättsväsendet som beskrivs i detta kapitel som har ägt rum under *de senaste tre åren*. På grund av den långa referensperioden redovisas inte utvecklingen över tid i detta kapitel.

⁷⁴ I detta frågeavsnitt har de tillfrågade svarat på frågor om erfarenheter under *de senaste tre åren*. Tidsperioden avser intervjudatum (våren 2009) och tre år bakåt i tiden. Redovisningarna i utsatthetskapitlet avser däremot *ett år* (föregående kalenderår).

⁷⁵ I frågan används begreppet *drabbats* för att kunna fånga in personer som själva inte direkt utsatts för brottet men som berörts av det på något vis *och* varit delaktiga i polisanmälan av brottet och eventuellt deltagit i övriga kontakter med rättsväsendet på grund av det. För enkelhetens skull kommer alla personer som svarat på frågor om kontakter med rättsväsendet dock att omnämnas *brottsofs utsatta* i det här kapitlet.

⁷⁶ Av dessa tillhör hälften (51 procent) den grupp som uppger att de blivit utsatta för något brott under år 2008.

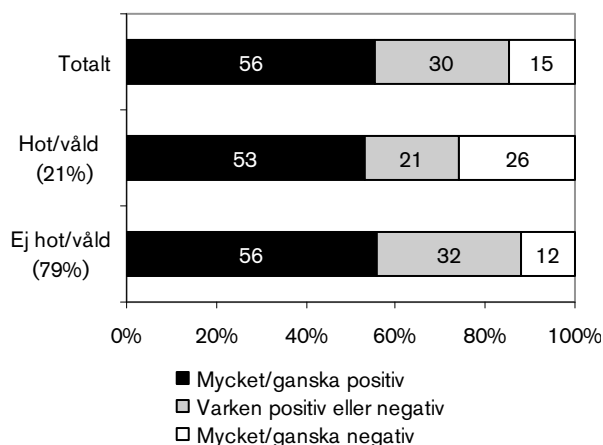
Erfarenheter av polisen

Vilka erfarenheter har då de personer som haft kontakter med polisen? Är majoriteten positiv eller negativ? Finns det skillnader mellan olika befolkningsgrupper och mellan utsatta för olika typer av brott? Dessa frågeställningar belyses i NTU genom frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av Polisen i samband med det här brottet?

Svarsalternativen är *mycket* eller *ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska* eller *mycket negativ*.

Figur 6.1. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009. Uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej. Andel för respektive grupp, i procent.

Resultaten i figur 6.1 visar att drygt hälften (56 %) av de tillfrågade som haft kontakter med polis har mycket eller ganska positiva erfarenheter, medan 15 procent uppger att de har mycket eller ganska negativa erfarenheter, vilket överensstämmer med föregående års resultat. Dessa resultat inkluderar både dem som har respektive inte har utsatts för brott som innehöll hot och/eller våld.⁷⁷ Bland dem som polisanmält ett

⁷⁷ Ungefär en femtedel av brotten som är anmälda till polisen under de senaste tre åren uppges ha innehållit någon form av hot eller våld. För att fånga in omfattningen av sådana brott ställs frågan *Ingick någon form av hot eller våld i händelsen?* Denna fråga fångar således inte in några specificerade brottstyper utan belyser

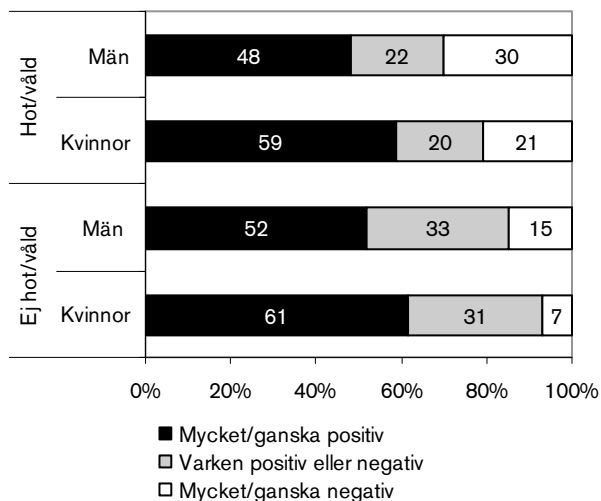
brott som innehöll någon form av hot eller våld är andelen med positiva erfarenheter ungefär densamma, men andelen negativa är större. En fjärdedel (26 %) av dem som varit i kontakt med polisen med anledning av utsatthet för brott som innehållit hot eller våld har ganska eller mycket negativa erfarenheter av sina kontakter med Polisen. Motsvarande andel negativa bland dem som drabbats av brott som *inte* uppges ha innehållit hot eller våld är 12 procent. Detta innebär att de personer som anmält en händelse med inslag av hot eller våld har en lägre andel som saknar tydlig (varken positiv eller negativ) uppfattning (21 %, jämfört med 32 %). Skillnaden kan ha ett samband med hur olika typer av brott anmäls. Vid grova brott, exempelvis misshandel, sker den första kontakten med polisen ofta på brottsplatsen, i direkt anknytning till brottet. Vid vanligare typer av brott, exempelvis cykelstöld eller stöld ur fordon, sker kontakten oftast via telefon eller Internet. Vid brott mot egendom av vardagsbrottslig karaktär utgör polisanmälan ofta en åtgärd som främst vidtas i syfte att kunna begära ersättning från försäkringsbolag, vilket kan vara en förklaring till varför drabbade av brott utan vålds- eller hotinslag oftare saknar en tydlig (varken positiv eller negativ) uppfattning om sina erfarenheter av polisen.

Kvinnor har mer positiva erfarenheter av polisen än män

Av figur 6.2 framgår att kvinnor oftare uppger att de har positiva erfarenheter av polisen, medan män oftare uppger att de har ganska eller mycket negativa erfarenheter av polisen. Bland de män som anmält en händelse med inslag av hot eller våld uppger nästan en tredjedel (30 %) negativa erfarenheter av polisen. Skillnaden mellan könen gäller dock oavsett vilken brottstyp som kontakten med polisen har gällt. Inte heller vid jämförelser mellan olika åldersgrupper (tabell 6A) finns några tydliga mönster i upplevda erfarenheter av polisen.

snarare den tillfrågades övergripande bedömning av huruvida inslag som uppfattades som våld eller hot ingick i händelsen.

Figur 6.2. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009. Uppdelat på kön samt om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej. Andel för respektive grupp i procent.

Skillnader i erfarenheter mellan andra befolkningsgrupper

Erfarenheter av polisen skiljer sig mycket lite mellan olika befolkningsgrupper. Vid en jämförelse av svaren från dem som anmält en händelse om hot eller våld syns dock en svag tendens till fler positiva och färre negativa erfarenheter bland personer boende i storstäder jämfört med personer som bor i en mindre stad och på landsbygd. En liknande svag tendens finns även för personer som har anmält en händelse som *inte* innehållit inslag av hot eller våld. Där gäller dock att boende i småstäder och på landsbygd har fler positiva och färre negativa erfarenheter än personer boende i storstäder.

Vid jämförelse mellan olika familjetyper framgår att ensamstående personer har en lägre andel med negativ erfarenhet av polisen än vad sammanboende har när det gäller poliskontakter till följd av utsatthet för hot- eller våldsbrott.

För händelser med inslag av hot eller våld gäller vidare personer med utländsk bakgrund⁷⁸

⁷⁸ Till gruppen utländsk bakgrund räknas personer som är utrikes födda eller som är inrikes födda men som har två utrikes födda föräldrar.

har en betydligt lägre andel med positiv erfarenhet än personer med svensk bakgrund⁷⁹.

Vid en jämförelse mellan olika utbildningsgrupper syns däremot inte något mönster i hur man svarat om sina erfarenheter av polisen.

Många nöjda med bemötandet men effektiviteten får sämre betyg

I NTU 2009 ställdes fler detaljerade frågor om erfarenheter av polisen än i tidigare undersökningar. Frågorna mäter hur man upplever polisens tillgänglighet, bemötande, information och effektivitet i samband med anmälan av brott.

Hur nöjd eller missnöjd var du med möjligheten att på ett enkelt sätt få kontakt med någon inom Polisen som kunde hjälpa dig?

Hur nöjd eller missnöjd är du med det bemötande du fick av Polisen?

Hur nöjd eller missnöjd är du med den information du fick om hur Polisen arbetar med ditt ärende?

Hur nöjd eller missnöjd är du med Polisens arbete med att utreda och klara upp brottet?

Svarsalternativen för dessa är *mycket* eller *ganska nöjd*, *varken nöjd eller missnöjd*, *ganska* eller *mycket missnöjd*.

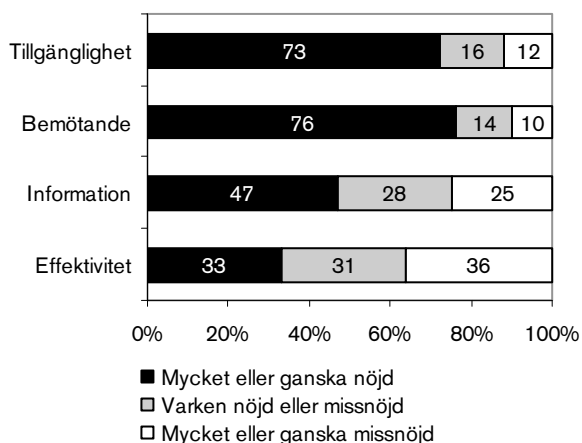
Som figur 6.3 visar så är det en majoritet av de personer som varit i kontakt med polisen med anledning av utsatthet för brott som ger bra betyg åt möjligheten att enkelt komma i kontakt med polisen (73 %) samt till det bemötande man fått av polisen (76 %). Däremot uppger en betydligt lägre andel att de är nöjda med den information de fått om hur polisen arbetar med ärendet (47 %) och med Polisens sätt att utreda och klara upp brottet (33 %).

Resultaten för de sistnämnda frågorna ska dock inte tolkas som att en majoritet är missnöjda med polisen i dessa avseenden, eftersom en stor andel saknar en tydlig uppfattning. Det vill säga uppger att de varken är nöjda eller missnöjda med den information de fick eller med polisens sätta att arbeta (28 % respektive 31 %). Figur

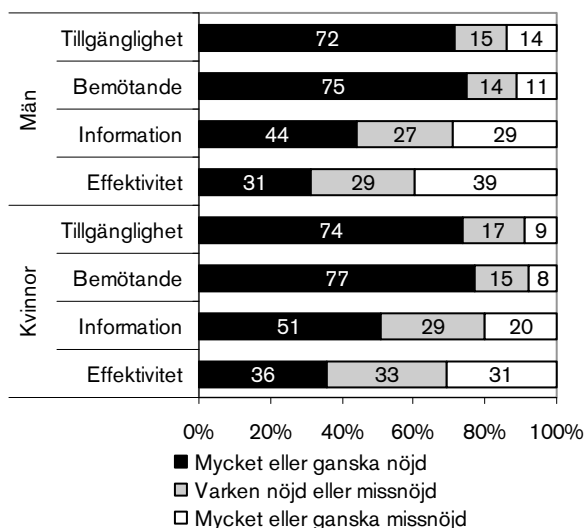
⁷⁹ Till gruppen svensk bakgrund räknas personer som är inrikes födda med en eller två inrikes födda föräldrar.

6.4 visar att män och kvinnor har relativt likartade erfarenheter. Kvinnor är dock mindre missnöjda och något mer nöjda än männen i svaren på samtliga frågor.

Figur 6.3 Andel nöjda och missnöjda med olika delar av kontakten med polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren enligt NTU 2009. Andel i procent.

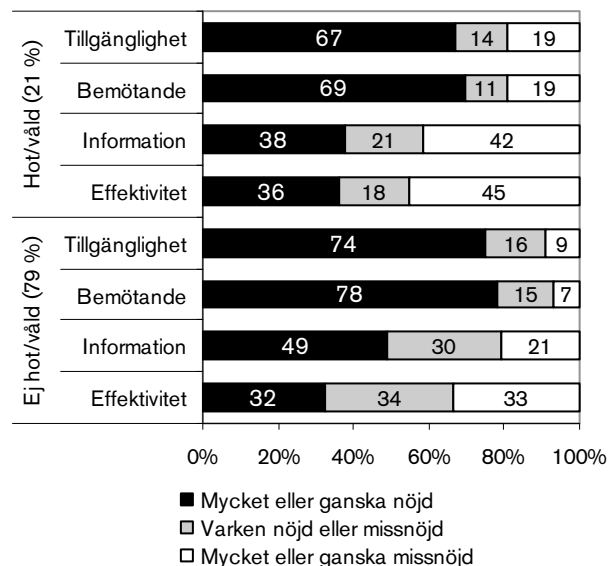

Figur 6.4 Andel nöjda och missnöjda med olika delar av kontakten med polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren enligt NTU 2009. Uppdelat på kön. Andel för respektive grupp i procent.

När andelen nöjda respektive missnöjda med kontakten med polisen studeras uppdelat på vilken typ av händelse som anmälts framträder dock tydliga skillnader (figur 6.5).

Figur 6.5 Andel nöjda och missnöjda med olika delar av kontakten med polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren enligt NTU 2009. Uppdelat på om händelsen innehållit hot eller våld eller inte. Andel för respektive grupp i procent.

De personer som anmält en händelse av hot eller våld uppger betydligt oftare att de är missnöjda med polisen i samtliga avseenden, jämfört med dem som anmält en händelse som *inte* innehållit inslag av hot eller våld. De som anmält en händelse med inslag av hot eller våld har dessutom en något lägre andel som uppger att de är nöjda med polisens tillgänglighet och bemötande eller den information som gavs. Ett undantag gäller för hur nöjd man är med polisens arbete med att utreda och klara upp brottet, där är andelen missnöjda i princip lika stor oavsett om anmälan avsåg ett brott med inslag av hot eller våld eller inte.

Eftersom kvinnor och män anmält händelser med inslag av hot eller våld i samma utsträckning torde inte skillnaden mellan hur nöjda män respektive kvinnor kunna förklaras av vilken typ av brott som anmälts. När andelen nöjda respektive missnöjda med de olika aspekterna av kontakten med polisen studeras uppdelat på både kön och om den anmälda händelsen innehållit hot eller våld (tabell 6B–6E) framgår således inte heller några fler skillnader mellan könen än de som framgår av figur 6.4.

Erfarenheter av åklagare

I samband utredningen av brottet eller i samband med rättegång kommer den brottsutsatte i kontakt med en åklagare. 2,3 procent av befolkningen eller cirka 165 000 personer har enligt NTU varit i kontakt med en åklagare under de senaste tre åren.⁸⁰ I NTU undersöks erfarenheten från kontakten med åklagaren genom frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av åklagaren?

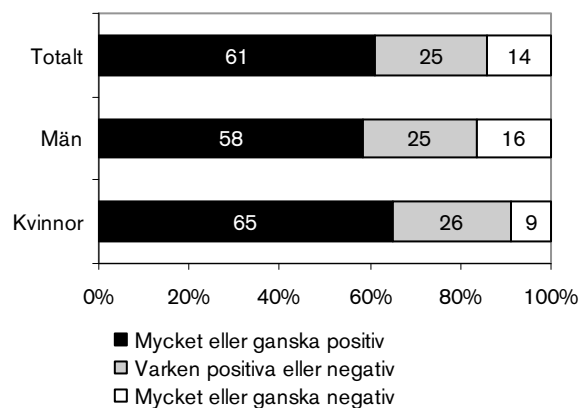
Svarsalternativen är *mycket eller ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska eller mycket negativ*.

Drygt hälften (61 %) av de tillfrågade uppger att de har mycket eller ganska positiva erfarenheter av kontakten med åklagaren, medan andelen med negativa erfarenheter uppgår till 14 procent (figur 6.6).

Män ger något sämre betyg till åklagare

Vid särredovisning för kön (figur 6.6) framgår att kvinnor som haft kontakt med åklagare oftare uppger att deras erfarenheter varit positiva än män som varit i motsvarande situation (65 % jämfört med 58 %), samtidigt som de mer sällan uppger att erfarenheterna varit negativa (14 % jämfört med 9 %).

Figur 6.6. Erfarenhet av åklagare i samband med medverkan som målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2009. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i procent.

Erfarenheter av rättegång

I NTU får personer som medverkat i rättegång ett antal frågor om sina erfarenheter av detta. Eftersom en relativt liten del av befolkningen i åldern 16–79 år (1,9 %) uppger att de har medverkat i rättegång med anledning av utsatthet för brott under de senaste tre åren begränsas den fortsatta redovisningen till att belysa mer övergripande resultat.

För att belysa hur stor andel av befolkningen som har medverkat som målsägande vid en rättegång under de senaste tre åren, ställs följande fråga:

*Har du under de senaste tre åren medverkat i någon rättegång i domstol därför att du blivit utsatt för något brott?*⁸¹

Knappt 2 procent av de tillfrågade, vilket motsvarar cirka 138 000 personer i befolkningen, har svarat jakande på denna fråga i NTU 2009. Som förväntat är således Polisen den myndighet i rättsväsendet som de flesta som anmäler brott kommer i kontakt med, medan endast en liten del av befolkningen har erfarenhet av att medverka som målsägande i en rättegång.

⁸⁰ För de flesta har kontakten varit i samband med en rättegång, men för en sjättedel av dem (0,4 % av befolkningen) har ärendet inte gått till rättegång och kontakten endast varit i samband med utredningen av brottet. I tidigare NTU-undersökningar har frågan om åklagare enbart ställts till personer som varit i kontakt med åklagare i samband med rättegång. Från och med NTU 2009 ställs dock frågan till samtliga personer med erfarenhet av åklagare under de senaste tre åren, varför dessa resultat inte är fullt jämförbara med resultaten i föregående NTU-rapporter.

⁸¹ De brott som omfattas av sådana rättegångar kan dock ha inträffat tidigare än under de senaste tre åren.

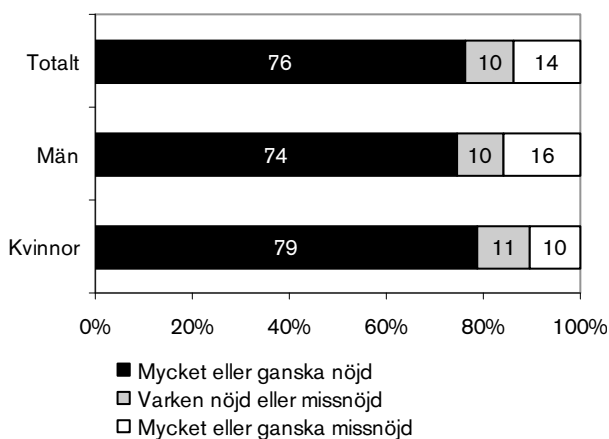
För att studera uppfattningen om bemötandet i domstolen på ett övergripande plan innefattar NTU frågan:

Hur nöjd eller missnöjd är du med det sammantagna bemötandet du fick i domstolen?

Svarsalternativen är *mycket* eller *ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska* eller *mycket negativ*.

En majoritet av de tillfrågade anser att de sammantaget fick ett bra bemötande i domstolen, vilket framgår av figur 6.7. Tre fjärdedelar (76 %) är mycket eller ganska nöjda i detta avseende. Andelen som är mycket eller ganska missnöjda med det sammantagna bemötandet uppgår till 14 procent. Figur 6.7 visar också att kvinnor i större utsträckning än män är mer nöjda och mindre missnöjda med bemötandet i domstol.

Figur 6.7. Upplevelse av bemötande i domstol bland målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2009. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp, i procent.

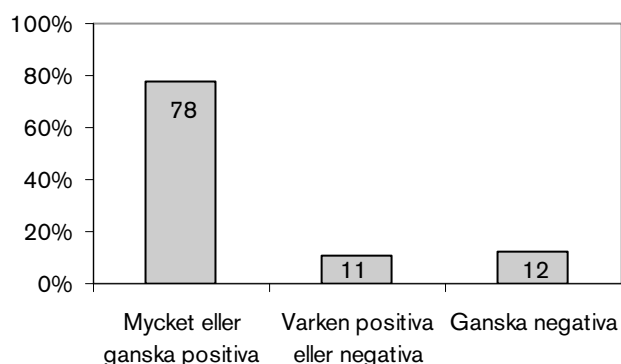
Målsägandebiträde får bra betyg

I vissa fall tilldelas målsägande i en rättegång ett juridiskt biträde, ett så kallat målsägandebiträde, som ska fungera som stöd och hjälp under rättsprocessen. Drygt hälften av dem som enligt NTU har erfarenhet av att som målsägande medverka i rättegång (motsvarande 1 % av befolkningen), uppger att de hade ett målsägandebiträde. Dessa personer fick uppge sin uppfattning om denna genom att besvara frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av målsägandebiträdet?

Svarsalternativen är *mycket* eller *ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska* eller *mycket negativ*.

Figur 6.8. Erfarenhet av målsägandebiträde i samband med medverkan som målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2009.⁸²

Av figur 6.8 framgår att nära fyra femtedelar (78 %) uppger att erfarenheterna av målsägandebiträdet är *mycket* eller *ganska positiv*. En person av åtta (12 %) uppger dock att deras erfarenhet av biträdet varit *mycket* eller *ganska negativ*.

En person av sex har svårt att förstå rättegången

Som nämnades inledningsvis har målsäganden i en rättegång rätt till begriplig och relevant information. I NTU finns två frågor som rör information och begriplighet relaterat till brottsutsattas erfarenheter av rättegång:

Hur lätt eller svårt var det att förstå vad som hände under rättegången?

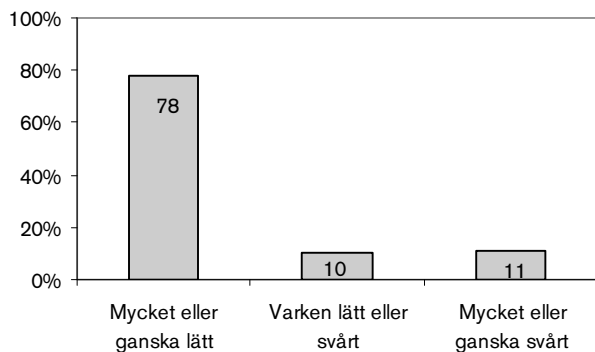
och

Upplevde du informationen du fick inför rättegången som tillräcklig eller otillräcklig?

Svarsalternativen för den första frågan är *mycket* eller *ganska lätt*, *varken lätt eller svårt* samt *ganska* eller *mycket svårt*. Den andra frågan besvaras med antingen *tillräcklig* eller *otillräcklig*.

⁸² Då antalet som uppgett att de haft ett målsägandebiträde är mycket litet (n=157) särredovisas inte resultaten för några redovisningsgrupper.

Figur 6.9. Förståelse av rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2009.

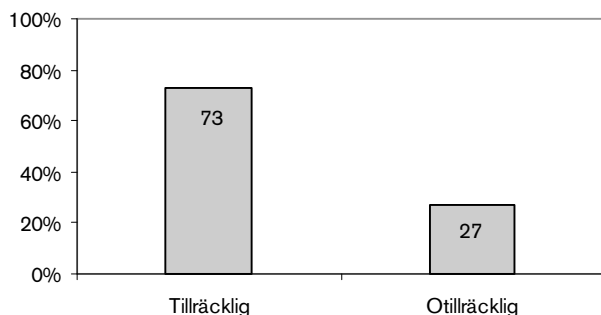

Figur 6.9 visar att även här är en majoritet av de tillfrågade positivt inställda. Fyra av fem personer (78 %) som deltagit som målsägande i en rättegång uppger att de tyckte att det var mycket eller ganska lätt att förstå vad som hände, medan var tionde (11 %) upplever att det var mycket eller ganska svårt.

Tabell 6B visar att fördelningen mellan kvinnors och mäns upplevelse av förståelse av rättegången är förhållandevis likartad.

När målsäganden i stället svarat på frågan om informationen han eller hon fick inför rättegången var tillräcklig eller otillräcklig är andelen missnöjda större (figur 6.10).⁸³ En klar majoritet, ungefär tre fjärdedelar (73 %) av de tillfrågade upplever att informationen var tillräcklig, samtidigt som en drygt en fjärdedel (27 %) upplever att informationen varit otillräcklig.

Figur 6.10. Upplevelse av information om rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2009.

⁸³ Att andelen missnöjda är större i denna fråga än i frågan om förståelse av rättegången kan bero på att ett neutralt svarsalternativ saknats i frågan och att tveksamma därför behövt ta ställning.

Avslutande ord

Resultaten om *brotsutsattas kontakter med rättsväsendet* visar att majoriteten av de personer som utsatts för något brott (som polisanmälts) under de senaste tre åren har positiva erfarenheter av sina kontakter med rättsväsendets myndigheter.

Polisen är den myndighet inom rättsväsendet som de flesta kommer i kontakt med. De personer som blivit utsatta för något hot- eller våldsbrott har oftare negativa erfarenheter än de som inte drabbats av hot eller våld. I den gruppen är andelen män med negativa erfarenheter större än motsvarande andel bland kvinnor. Hot- och våldsutsatta i storstäder har också mer negativa erfarenheter än motsvarande grupp utsatta boende i mindre städer eller på landsbygd. Resultaten visar också att man generellt sett är mer nöjd med polisens tillgänglighet och bemötande än med hur väl polisen informerar om ärendet och hur effektivt man arbetat med det. Det gäller oavsett vilken typ av ärende och om den som svarar är man eller kvinna.

En liten del av befolkningen har erfarenhet av att ha medverkat i rättegång under de senaste tre åren, med anledning av utsatthet för brott. De resultat som redovisas på detta område belyser erfarenheter av målsägandebiträde (i de fall ett sådant har funnits) och åklagare. Dessutom efterfrågas uppfattningen om bemötandet i domstolen, hur man bedömer den information man fått samt hur man upplevde att man förstod vad som hände under rättegången. I samtliga dessa avseenden har majoriteten en positiv inställning, men i alla sammanhang förekommer också en grupp (11 %–27 %) vars erfarenheter varit negativa.

Referenser

- Arbetsmiljöverket (2006). *Våld och hot inom sjukvården, korta sifferfakta 8*. Hämtat 2009-11-04 från: http://www.av.se/dokument/statistik/sf/sf2006_08.pdf.
- Björkman, N-M. (2000). *Fyra metodologiska teman*. Sociologiska institutionen, Stockholms universitet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2000). *Vanor och trygghet – intervjuundersökning av socialt utsatta personer och normalbefolkningen*. Brottsförebyggande rådet. Internetpublikation.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2001a). *Brottsutvecklingen i Sverige 1998–2000*. Rapport 2001:10. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2001b). *Upprepad utsatthet för brott – En utgångspunkt för brottsförebyggande verksamhet*. Rapport 2001:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Fritzes.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2002). *Våld mot kvinnor i nära relationer. En kartläggning*. Rapport 2002:14. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2006). *Konsten att läsa statistik om brottslighet*. Rapport 2006:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2007a). *Förtroendet för rättsväsendet. Resultat från Nationella trygghetsundersökningen 2006*. Rapport 2007:9. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2007b). *Nationella trygghetsundersökningen 2006. De första resultaten om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2007:14. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008a). *Nationella trygghetsundersökningen 2007. Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2008:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008b). *Brottsoffers benägenhet att anmäla brott*. Författare: Westfelt, L. Rapport 2008:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008c). *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007*. Rapport 2008:23. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009a). *Nationella trygghetsundersökningen 2008. Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2009:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009b). *Teknisk rapport. Nationella trygghetsundersökningen 2008*. Rapport 2009:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009c). *Våld mot kvinnor och män i nära relationer*. Rapport 2009:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009d). *Kriminalstatistik 2008*. Rapport 2009:17. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009e). *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet*. Rapport 2009:20. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2010). *Teknisk rapport. Nationella trygghetsundersökningen 2009*. Rapport 2010:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

- Estrada, F., Nilsson, A. och Wikman, S. (2007). Det ökade våldet i arbetslivet. En analys utifrån de svenska offerundersökningarna. *Nordisk Tidskrift för Kriminalvetenskap*, Nr 1:2007.
- Heber, A. (2007). *Var rädd om dig! Rädsla för brott enligt forskning, intervjupersoner och dagspress*. Doktorsavhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.
- von Hofer, H. (2006). Ökat våld och/eller vidgade definitioner? En empirisk och teoretisk analys av den långsiktiga våldsutvecklingen. *Nordisk Tidskrift för Kriminalvetenskap*, 93, 193–208.
- Home Office (2006). *Policing and the criminal justice system – public confidence and perceptions: findings from the 2004/05 British Crime Survey*. London, United Kingdom: Home Office, Research, Development and Statistics Directorate, 2006:07.
- Hough, M. (1995). *Anxieties about crime: Findings from the 1994 British crime survey*. London, United Kingdom: Home Office.
- Lundgren, E. m.fl. (2001). *Slagen Dam. Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige – en omfångsundersökning*. Stockholm: Fritzes.
- Persson, L.G.W. (1990). *Brottsoffer del II. En studie om människor som utsatts för stölder och skadegörelser*. Stockholm: Trygg Hansa Protectum.
- Proposition 2009/10:1. *Budgetpropositionen för 2010*. Regeringskansliet.
- SCB (2006). Frågeformulär 2006:3–4, undersökningen av levnadsförhållanden (ULF). Hämtat 2007-11-14 från:
www.scb.se/statistik/LE/LE0101/ULF%202006%203%204.pdf
- Statskontoret (2002). *Att ta reda på vad folket tycker. En pilotundersökning om medborgarnas syn på offentlig förvaltning*. Statskontoret 2002:12.
- Walby, S. och Myhill, A. (2001). "New survey methodologies in researching violence against women". *British Journal of Criminology*, 41:502–522. Oxford: Oxford University Press.

Bilagor

Bilaga 1. Kapitel 2. Metod

Tabell 2A. Antal individer som medverkat i NTU 2009 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.*

Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)	Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)
SAMTLIGA, 16–79 år	13 904	7 163 196	SAMTLIGA, 16–79 år	13 904	7 163 196
Män	6 716	3 607 473	Svensk/utländsk bakgrund		
Kvinnor	7 188	3 555 723	Svenskfödda med		
Ålder			– båda/en förälder		
16–19 år	1 575	589 247	inrikes född(a)	11 554	5 707 271
20–24 år	1 632	594 581	– båda föräldrarna		
25–34 år	2 198	1 019 512	utrikes födda	935	359 145
35–44 år	1 998	1 321 788	Utrikesfödda	1 415	1 096 780
45–54 år	1 852	1 180 345	Utbildning (högsta)		
55–64 år	1 984	1 234 160	Förgymnasial	3 764	1 714 625
65–74 år	1 578	907 196	Gymnasial	5 707	3 019 464
75–79 år	1 087	316 367	Eftergymnasial	3 987	2 236 464
Män			Familjetyp		
16–19 år	763	301 042	Sammanboende		
20–24 år	819	318 019	utan barn	5 238	2 685 514
25–34 år	1 106	534 053	Sammanboende		
35–44 år	954	654 529	med barn	2 856	1 726 128
45–54 år	892	591 063	Ensamstående		
55–64 år	949	624 910	utan barn	5 268	2 409 369
65–74 år	751	443 413	Ensamstående		
75–79 år	482	140 444	med barn	516	326 182
Kvinnor			Bostadstyp		
16–19 år	812	288 205	Småhus	8 055	4 111 946
20–24 år	813	276 563	Flerfamiljshus	5 746	3 002 041
25–34 år	1 092	485 459	Boendeort		
35–44 år	1 044	667 258	Storstad	4 325	2 636 824
45–54 år	960	589 282	Större stad	5 122	2 556 417
55–64 år	1 035	609 250	Mindre stad/		
65–74 år	827	463 783	landsbygd	4 457	1 969 954
75–79 år	605	175 923			

* För totalbefolkningen samt för kön och ålder anges det faktiska antalet individer i populationen vid tillfället för urvalsdragningen. För övriga redovisningsgrupper anges skattningar utifrån uppgifter som inhämtats från register vid andra tillfällen under undersökningsåret alternativt föregående kalenderår och i vissa fall utifrån hur de tillfrågade har besvarat de bakgrundsfrågor som avses (se den tekniska rapporten för Nationell trygghetsundersökning, Brå 2010:3).

Tabell 2B. Antal individer som medverkat i NTU 2009 samt populationsstorlekar för redovisningsgruppen län.

	Antal individer i undersökningsmaterialet (n) totalt	Antal individer i populationen (N) i genomsnitt
HELA RIKET (16–79 år)	13 904	7 163 196
Stockholms län	2 404	1 528 519
Uppsala län	486	254 556
Södermanlands län	386	206 306
Östergötlands län	662	327 673
Jönköpings län	478	255 830
Kronobergs län	365	140 026
Kalmar län	386	181 728
Gotlands län	347	44 952
Blekinge län	516	118 162
Skåne län	1 556	938 230
Hallands län	484	224 247
Västra Götalands län	2 172	1 207 621
Värmlands län	414	212 896
Örebro län	389	214 035
Västmanlands län	397	194 014
Dalarnas län	423	213 759
Gävleborgs län	455	214 994
Västernorrlands län	384	188 609
Jämtlands län	374	98 242
Västerbottens län	434	201 805
Norrbottnens län	392	196 992

Tabell 2C. Antal individer som medverkat i NTU 2009 för redovisningsgruppen kommun.¹

	Antal individer i undersökningsmaterialet (n) totalt
Huddinge	110
Stockholm	1 012
Nacka	108
Uppsala	278
Eskilstuna	129
Linköping	239
Norrköping	203
Jönköping	182
Växjö	165
Kalmar	103
Karlskrona	215
Ronneby	111
Karlshamn	100
Malmö	304
Lund	147
Helsingborg	165
Kristianstad	111
Halmstad	153
Varberg	103
Kungsbacka	101
Göteborg	701
Borås	134
Karlstad	149
Örebro	199
Västerås	214
Gävle	154
Sundsvall	153
Östersund	159
Umeå	196
Skellefteå	112
Luleå	124

¹ I NTU 2009 deltog personer från landets samtliga kommuner. I den regionala redovisningen redogörs dock endast för resultaten för de kommuner där antalet respondenter varit 100 eller fler.

Kapitel 3. Utsatthet för brott

Tabell 3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent*. Fortsättning på nästa sida.

	Utsatta för hot				Utsatta för misshandel				därav allvarlig ¹				Utsatta för sexualbrott			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Antal observationer (n):	383	737	655	585	249	456	508	393	62	91	107	78	89	141	131	126
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	4,6	4,6	4,1	4,1	2,7	2,5	2,9	2,4	28 (0,8)	22 (0,6)	23 (0,7)	26 (0,6)	0,9	0,8	0,7	0,8
Kön																
Män	4,6	4,2	3,9	3,6	3,7	3,0	3,8	3,3	31 (1,1)	23 (0,6)	23 (0,8)	28	0,3	0,3	0,3	0,2
Kvinnor	4,6	4,9	4,3	4,6	1,8	2,0	2,0	1,5	22 (0,4)	22 (0,4)	22 (0,4)	20	1,6	1,3	1,1	1,4
Ålder																
16–19 år	8,4	8,2	7,2	8,3	8,5	8,0	8,8	7,2	27 (2,1)	21 (1,5)	24 (2,0)	19 (1,2)	2,3	1,8	1,5	2,0
20–24 år	8,7	9,7	7,9	8,1	7,1	7,4	8,3	8,5	36 (2,3)	21 (1,4)	21 (1,7)	24 (1,8)	3,0	2,1	2,2	2,3
25–34 år	5,3	5,8	5,5	5,2	4,1	3,2	4,0	3,4	26 (1,0)	19 (0,5)	24 (0,9)	29 (0,8)	1,6	1,5	1,1	1,1
35–44 år	5,5	4,8	4,6	3,9	2,5	2,4	2,0	1,7	24 (0,5)	23 (0,5)	21 (0,4)	34 (0,5)	0,8	0,7	0,5	0,6
45–54 år	4,5	4,1	3,4	3,5	1,5	1,3	2,1	1,3	x	36 (0,4)	27 (0,5)	24 (0,3)	x	0,3	0,7	0,7
55–64 år	2,5	2,9	2,4	2,5	0,8	0,7	0,8	0,3	x	x	x	x	x	x	0,2	0,3
65–74 år	1,9	1,4	1,6	1,6	x	x	x	1,3	x	x	x	x	x	x	x	x
75–79 år	0,9	1,1	1,3	0,7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Män																
16–24 år	8,2	8,7	7,7	7,9	11,0	9,2	11,9	10,6	33 (3,4)	22 (1,8)	22 (2,6)	25 (2,3)	0,6	0,3	0,5	0,3
25–44 år	5,4	4,3	4,3	3,6	4,5	3,2	3,9	3,5	30 (1,2)	20 (0,5)	24 (0,8)	36 (1,1)	0,5	0,3	0,3	0,2
45–64 år	3,3	3,2	2,9	2,5	0,8	0,8	1,3	0,8	x	38 (0,3)	24 (0,3)	x	x	0,3	0,3	0,1
65–79 år	1,7	1,4	1,0	1,3	x	0,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kvinnor																
16–24 år	8,9	9,1	7,3	8,6	4,1	6,0	4,6	4,8	23 (0,8)	19 (1,0)	22 (0,9)	16 (0,6)	4,9	3,7	3,4	4,2
25–44 år	5,4	6,3	5,6	5,4	1,9	2,3	2,0	1,4	x	23 (0,5)	21 (0,4)	18 (0,2)	1,8	1,9	1,3	1,4
45–64 år	3,6	3,7	2,9	3,5	1,6	1,1	1,6	0,9	35 (0,4)	24 (0,2)	25 (0,3)	x	0,6	0,2	0,6	0,9
65–79 år	1,5	1,3	1,9	1,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Fortsättning tabell 3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent*.
Fortsättning på nästa sida.

	Utsatta för hot				Utsatta för misshandel				därav allvarlig ¹				Utsatta för sexualbrott			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	4,6	4,6	4,1	4,1	2,7	2,5	2,9	2,4	28 (0,8)	22 (0,6)	23 (0,7)	26 (0,6)	0,9	0,8	0,7	0,8
Svensk/utländsk bakgrund																
Svenskfödda med																
– båda/ en förälder inrikes född(a)	4,8	4,5	4,1	3,8	2,8	2,5	2,9	2,5	27 (0,7)	21 (0,5)	19,7 (0,5)	23 (0,5)	0,8	0,8	0,7	0,7
– båda föräldrarna utrikes födda	2,2	3,7	4,3	3,2	1,7	2,6	2,7	1,8	x	39 (0,8)	36,5 (0,9)	x	0,9	0,4	1,1	0,9
Utrikesfödda	5,1	5,2	4,1	5,5	2,8	2,5	2,8	1,9	38 (0,9)	24 (0,5)	36,7 (0,9)	50 (0,7)	1,4	0,7	0,8	0,9
Utbildning (högsta)																
Förgymnasial	4,7	4,6	4,6	4,7	3,9	3,6	4,4	3,7	32 (1,1)	25 (0,8)	26 (1,0)	19 (0,6)	0,8	1,1	1	1,1
Gymnasial	4,6	4,2	3,9	3,3	2,9	2,2	2,4	2,2	28 (0,7)	26 (0,5)	23 (0,5)	29 (0,6)	1,1	0,6	0,7	0,6
Eftergymnasial	4,5	4,9	3,8	4,4	1,4	1,6	2,0	1,4	21 (0,3)	12 (0,2)	17 (0,3)	30 (0,4)	0,7	0,8	0,6	0,7
Familjetyp																
Sammanboende																
– utan barn	3,7	3,1	2,6	2,6	1,3	1,1	1,4	1,2	27 (0,3)	21 (0,2)	20 (0,3)	25 (0,3)	0,7	0,4	0,5	0,3
– med barn	3,7	3,3	3,7	2,4	1,8	1,3	1,5	0,8	27 (0,5)	14 (0,2)	15 (0,2)	20 (0,2)	0,4	0,5	0,3	0,3
Ensamstående																
– utan barn	6,1	6,8	5,6	6,2	4,8	4,8	5,3	4,6	28 (1,2)	25 (1,1)	24 (1,2)	27 (1,1)	1,5	1,3	1,2	1,4
– med barn	6,5	6,4	7,6	8,8	4,2	3,4	4,7	4,4	x	x	33 (1,4)	21 (0,8)	1,2	1,5	1,8	2,5
Bostadstyp																
Småhus	3,4	3,4	3,4	3,0	1,7	1,8	2,3	1,8	20 (0,3)	19 (0,3)	21 (0,5)	23 (0,3)	0,5	0,5	0,5	0,5
Flerfamiljshus	6,1	6,1	5,1	5,5	3,9	3,4	3,6	3,3	34 (1,2)	24 (0,7)	25 (0,8)	30 (0,8)	1,5	1,1	1,0	1,2
Boendeort																
Storstad	5,9	5,3	4,7	4,6	2,6	2,8	3,0	2,5	34 (0,8)	19 (0,4)	27 (0,8)	39 (0,8)	0,9	0,8	1,1	1,0
Större stad	4,1	4,5	4,2	3,9	2,9	2,4	3,0	2,6	29 (0,8)	28 (0,6)	22 (0,6)	14 (0,3)	1,1	0,7	0,6	0,7
Mindre stad/landsbygd	3,7	3,8	3,3	3,6	2,6	2,2	2,6	2,1	20 (0,5)	18 (0,4)	18 (0,4)	25 (0,5)	0,6	0,8	0,5	0,6

Fortsättning tabell 3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent*.
Fortsättning på nästa sida.

	Utsatta för personrån				Utsatta för trakasserier				Utsatta för bedrägeri				Utsatta för något brott mot enskild person			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Antal observationer (n):	83	170	130	142	409	710	645	570	205	369	345	373	1 057	1 949	1 886	1 660
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	1,0	1,1	0,8	1,0	5,2	4,6	4,3	4,0	2,8	2,5	2,4	2,9	13,1	12,1	11,9	11,5
Kön																
Män	1,1	1,4	1,0	1,3	4,4	3,9	3,6	2,9	3,0	2,8	3,0	3,6	13,1	12,1	12,5	11,7
Kvinnor	0,8	0,7	0,6	0,7	6,0	5,2	5,0	5,1	2,5	2,1	1,8	2,2	13,0	12,2	11,3	11,3
Ålder																
16–19 år	2,9	3,3	1,6	2,0	9,0	7,6	5,7	7,3	3,9	2,3	2,4	3,1	23,3	21,7	21,0	21,1
20–24 år	2,3	2,4	2,1	2,7	6,5	7,2	6,4	6,4	4,1	4,5	3,5	4,0	22,8	23,8	22,9	22,7
25–34 år	0,7	1,1	1,0	1,0	5,9	4,5	4,3	4,1	3,0	3,3	3,1	3,9	16,0	14,9	15,0	14,4
35–44 år	0,6	0,5	0,4	0,7	6,6	4,6	4,5	4,6	2,5	2,6	2,6	3,8	14,1	12,0	11,9	11,7
45–54 år	0,6	0,8	0,5	1,2	4,7	4,5	4,6	3,8	3,4	2,2	3,0	2,9	11,4	10,7	10,1	10,4
55–64 år	1,0	0,4	0,4	0,3	2,9	3,3	3,1	2,6	1,9	2,3	1,9	2,2	8,0	7,5	7,5	6,9
65–74 år	x	1,0	0,3	0,4	4,0	3,6	4,0	2,2	2,5	1,2	0,9	1,3	7,7	6,6	5,9	4,9
75–79 år	x	0,4	1,2	0,6	2,2	2,2	2,2	1,5	0,7	1,5	0,9	0,4	3,7	4,7	4,6	3,2
Män																
16–24 år	3,7	4,3	2,4	3,3	5,2	4,8	3,8	4,3	4,3	3,1	3,2	4,0	23,6	23,2	23,4	21,9
25–44 år	0,6	1,1	1,0	1,0	5,0	4,1	3,6	3,1	3,4	3,5	3,9	5,0	14,7	12,9	14,0	13,3
45–64 år	0,9	0,7	0,6	0,9	3,6	3,9	3,9	2,7	2,6	2,5	2,9	3,0	9,1	8,8	9,3	8,6
65–79 år	x	0,7	x	0,6	3,7	2,5	3,1	1,4	1,9	1,5	1,0	1,3	6,8	5,3	4,5	4,3
Kvinnor																
16–24 år	1,3	1,2	1,1	1,3	10,6	10,3	8,7	9,7	3,7	3,6	2,7	3,0	22,4	22,2	20,2	21,9
25–44 år	0,7	0,5	0,4	0,7	7,6	5,1	5,2	5,7	2,1	2,2	1,8	2,5	15,2	13,8	12,8	12,4
45–64 år	0,8	0,5	0,4	0,6	3,9	3,9	3,8	3,8	2,6	1,9	2,0	2,1	10,2	9,2	8,3	8,6
65–79 år	0,7	0,9	0,9	0,4	3,2	3,9	4,0	2,6	2,0	1,1	0,8	0,9	6,4	6,7	6,6	4,6

Fortsättning tabell 3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2008 enligt NTU 2006–2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent*.

	Utsatta för personrån				Utsatta för trakasserier				Utsatta för bedrägeri				Utsatta för något brott mot enskild person			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	1,0	1,1	0,8	1,0	5,2	4,6	4,3	4,0	2,8	2,5	2,4	2,9	13,1	12,1	11,9	11,5
Svensk/utländsk bakgrund																
Svenskfödda med																
– båda/ en förälder inrikes född(a)	0,9	1,0	0,7	0,9	4,8	4,3	4,1	4,0	2,3	2,2	2,4	2,1	12,4	11,9	11,6	11,2
– båda föräldrarna utrikes födda	0,6	0,9	1,3	0,7	4,7	3,5	3,9	4,8	2,6	2,7	1,5	1,8	9,3	9,2	11,1	8,5
Utrikesfödda	1,5	1,6	1,2	1,7	7,5	6,2	5,9	5,9	5,5	3,7	4,1	4,1	18,5	14,8	14,0	14,2
Utbildning (högsta)																
Förgymnasial	1,6	1,9	1,2	1,3	5,0	5,6	5,0	4,7	3,1	2,7	1,8	2,6	13,7	13,8	13,7	12,9
Gymnasial	0,7	0,7	0,7	0,8	5,4	4,5	4,4	3,5	2,5	2,3	2,5	2,7	12,8	11,2	11,4	10,3
Eftergymnasial	0,8	0,7	0,5	1,0	5,0	3,7	3,6	4,0	2,9	2,5	2,7	3,4	12,8	11,6	10,7	11,6
Familjetyp																
Sammanboende																
– utan barn	0,8	0,5	0,5	0,7	3,5	2,9	3,1	2,7	2,1	1,9	1,9	2,1	9,5	8,1	7,9	7,8
– med barn	0,5	0,4	0,5	0,4	4,8	3,6	3,3	3,0	2,1	1,8	2,0	2,7	11,2	8,8	9,5	8,5
Ensamstående																
– utan barn	1,6	2,1	1,3	1,7	6,7	6,4	6,0	5,6	3,9	3,4	2,9	3,5	17,5	18,1	17,1	16,7
– med barn	x	1,0	1,0	0,6	9,4	9,3	8,0	7,5	3,2	2,9	4,8	5,2	19,3	18,5	18,8	18,8
Bostadstyp																
Småhus	0,7	0,6	0,6	0,8	4,2	3,4	3,6	3,3	1,8	1,9	1,9	2,3	9,5	9,3	9,8	9,2
Flerfamiljshus	1,3	1,5	1	1,3	6,4	5,9	5,2	5,0	4,0	3,1	3,0	3,6	17,4	15,7	14,6	14,6
Boendeort																
Storstad	1,6	1,7	1,0	1,5	5,2	4,7	4,6	3,9	3,7	3,3	3,0	3,8	15,0	14,0	13,6	12,9
Större stad	0,8	0,8	0,7	0,8	5,4	4,4	4,3	4,2	2,2	2,1	2,3	2,6	12,9	11,5	11,7	11,3
Mindre stad/landsbygd	0,4	0,5	0,6	0,5	4,8	4,5	3,9	3,9	2,3	2,0	1,8	2,0	10,7	10,6	10,0	9,9

* Inför NTU 2008 levererades felaktiga uppgifter för svensk/utländsk bakgrund. Värdena har korrigerats i denna publikation.

¹ Andel av utsatta för misshandel som utsatts för allvarlig misshandel. I parentesen redovisas andel utsatta för allvarlig misshandel inom respektive grupp i befolkningen.

² Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Tabell 3B. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskilda personer, skattat antal händelser samt andel polisanmälda händelser år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009. Andel i procent.

	Andel utsatta i procent				Skattat antal utsatta personer i befolkningen				Skattat antal händelser i befolkningen				Andel anmälda händelser i procent			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Samtliga brott mot enskild person¹	13,1	12,1	11,9	11,5	907 000	852 000	844 000	824 000	1 905 000	2 032 000	1 968 000	2 144 000	24	26	24	25
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	320 000	321 000	290 000	290 000	650 000	716 000	687 000	908 000	20	22	21	22
Misshandel ²	2,7	2,5	2,9	2,4	189 000	175 000	204 000	172 000	390 000	470 000	513 000	346 000	34	33	27	30
därav allvarlig ³	0,8	0,6	0,7	0,6	53 000	39 000	47 000	44 000	78 000	78 000	92 000	73 000	69	63	55	64
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	64 000	54 000	52 000	56 000	185 000	173 000	165 000	220 000	11	17	14	19
Personrån ⁴	1,0	1,1	0,8	1,0	68 000	74 000	55 000	72 000	96 000	93 000	84 000	86 000	45	44	42	43
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	192 000	173 000	169 000	205 000	225 000	260 000	213 000	298 000	40	32	35	34
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	360 000	320 000	306 000	286 000	-	-	-	- ⁵	20	19	18	19

¹ Bruttoredovisning, vilket innebär att en och samma person kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

³ Underlaget för allvarlig misshandel är förhållandevis litet, vilket innebär att tendensen till sjunkande anmälningsbenägenhet för detta brott kan vara ett resultat av slumpmässiga variationer kring en stabil nivå.

⁴ Andel och antal utsatta personer samt skattat antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU. Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU har 19 procent av personrånen begåtts utomlands.)

⁵ När det gäller trakasserier inhämtas inte information om varje enskild händelse i NTU och därför kan en skattning av antalet händelser inte göras.

⁶ Andel utsatta personer som polisanmält en eller flera händelser. Detta eftersom trakasserier inte räknas i antal händelser i NTU.

Tabell 3C. Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser (av totalt antal händelser inom respektive brottstyp) i procent.

		TOTALT				Män				Kvinnor			
		2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Hot	Allmän plats	45	40	43	46	51	50	53	54	37	31	34	41
	Arbete/skola	31	29	28	21	28	24	22	17	35	32	33	24
	Bostad	19	24	24	28	15	16	20	22	23	30	28	33
	Annan plats	5	8	5	4	6	9	6	7	4	7	5	3
Misshandel	Allmän plats	54	52	54	67	64	60	69	78	29	40	28	41
	Arbete/skola	27	27	20	16	24	22	15	12	33	35	28	23
	Bostad	13	13	19	12	4	8	9	5	33	22	37	29
	Annan plats	6	7	7	5	7	10	7	4	4	4	6	7
Sexualbrott	Allmän plats	54	49	37	48	x	x	x	x	x	x	x	x
	Arbete/skola	24	17	21	20	x	x	x	x	x	x	x	x
	Bostad	16	22	27	26	x	x	x	x	x	x	x	x
	Annan plats	6	12	14	7	x	x	x	x	x	x	x	x

(x) Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas inte brottsplats för sexualbrott för män och kvinnor.

Tabell 3D. Relation till gärningspersonen för olika brottstyper år 2005–2008, enligt NTU 2006–2009. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser (av totalt antal händelser inom respektive brottstyp) i procent.

		Totalt				Män				Kvinnor			
		2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Hot	Gärningsperson helt okänd	64	56	54	52	72	67	62	65	56	46	46	42
	Gärningsperson bekant	29	34	34	35	26	29	34	32	33	39	34	37
	Gärningsperson närstående	6	10	12	13	1	4	4	3	12	15	19	21
Misshandel	Gärningsperson helt okänd	56	50	49	62	68	65	63	75	29	29	24	34
	Gärningsperson bekant	33	36	36	27	30	30	34	22	40	44	40	38
	Gärningsperson närstående	11	14	15	11	2	5	3	3	31	27	36	28
Sexualbrott	Gärningsperson helt okänd	64	55	51	57	x	x	x	x	x	x	x	x
	Gärningsperson bekant	27	34	36	34	x	x	x	x	x	x	x	x
	Gärningsperson närstående	9	11	13	9	x	x	x	x	x	x	x	x
Trakasserier*	Gärningsperson helt okänd	43	41	39	40	51	41	43	41	37	41	35	39
	Gärningsperson bekant	37	34	39	38	37	36	38	39	37	33	39	37
	Gärningsperson närstående	8	12	10	12	5	9	7	7	11	15	13	15
	Vet ej	12	12	12	11	6	14	11	12	16	11	13	9

(x) Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas inte relation till gärningsperson för män och kvinnor.

(*) Andel av utsatta personer

Tabell 3E. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av egendomsbrott, skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009. Andel i procent.

	Andel utsatta hushåll i procent			Skattat antal utsatta hushåll			Skattat antal händelser i populationen			Andel anmälda händelser i procent		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
SAMTLIGA EGENDOMSBROTT MOT HUSHÅLL¹	12,6	11,7	11,2	489 000	459 000	442 000	646 000	591 000	582 000	53	50	51
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	40 000	34 000	38 000	50 000	39 000	47 000	74	78	75
Bilstöld ²	0,9	0,8	0,7	26 000	23 000	21 000	27 000	24 000	22 000	98	96	97
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	193 000	160 000	146 000	238 000	185 000	183 000	61	65	64
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	267 000	278 000	273 000	331 000	342 000	330 000	40	35	37

¹ Bruttoredovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll kan ha varit utsatt för flera olika brottstyper.

² Bland hushåll som ägde bil under det aktuella kalenderåret.

Tabell 3F. Utsatta för egendomsbrott år 2006–2008, enligt NTU 2007–2009 (andel hushåll). Särredovisning efter familje- och boendeförhållanden. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.

	Utsatta för bostadsinbrott			Utsatta för bilstöld ¹			Utsatta för stöld ur/från fordon			Utsatta för cykelstöld			Utsatta för något egendomsbrott		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Antal observationer (n):	146	116	126	115	96	81	782	651	541	1 315	1 343	1 154	2 180	2 041	1 774
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	1,0	0,9	1,0	0,9	0,6	0,7	5,0	4,1	3,7	6,9	7,1	6,9	12,6	11,7	11,2
Familjetyp															
Sammanboende utan barn	1,0	0,7	0,8	0,6	0,5	0,6	4,7	3,5	3,5	4,5	5,0	4,4	10,0	9,0	8,6
Sammanboende med barn	1,0	1,1	0,7	0,9	1,1	0,8	5,8	4,4	4,4	8,8	9,8	9,2	15,2	15,2	14,2
Ensamstående utan barn	1,1	0,9	1,0	1,1	1,0	0,7	4,7	4,3	3,5	7,2	7,1	7,5	12,8	11,8	11,5
Ensamstående med barn	1,3	0,8	2,0	x	0,4	x	5,7	5,6	4,8	14,6	13,1	11,5	20,8	17,8	16,9
Boendeort															
Storstad	1,4	0,9	1,1	1,1	1,0	0,7	6,4	5,1	4,6	6,5	6,3	6,8	14,0	12,1	11,9
Större stad	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9	4,4	3,6	3,3	8,0	8,4	8,3	12,9	12,5	12,2
Mindre stad/landsbygd	0,7	0,7	0,9	0,6	0,6	0,6	3,9	3,4	3,1	5,8	6,5	5,4	10,2	10,2	9,0
Bostadstyp															
Småhus	1,0	0,8	1,0	0,5	0,5	0,5	4,5	3,5	3,2	5,0	5,7	5,2	10,1	9,6	9,1
Flerfamiljshus	1,1	0,9	0,9	1,3	1,3	1,0	5,5	4,7	4,1	8,7	8,5	8,6	14,9	13,7	13,1

¹ Bland hushåll som ägde bil under det aktuella kalenderåret.

² Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Tabell 3G. Upprepad utsatthet för brott mot enskilda personer år 2008, enligt NTU 2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	Andel utsatta			
		därav...		
		1 gång	2-3 gånger	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,5	7,5	2,5	1,5
Kön				
Män	11,7	7,9	2,5	1,2
Kvinnor	11,3	7,0	2,4	1,7
Ålder				
16-19 år	21,1	12,1	5,7	3,1
20-24 år	22,7	12,5	6,3	3,9
25-34 år	14,4	9,2	2,9	2,1
35-44 år	11,7	8,4	1,9	1,4
45-54 år	10,4	7,2	2,1	1,0
55-64 år	6,9	4,8	1,3	0,8
65-74 år	4,9	3,6	0,8	0,5
75-79 år	3,2	2,6	0,3	x
Män				
16-24 år	21,9	12,5	5,6	3,6
25-44 år	13,3	9,4	2,3	1,5
45-64 år	8,6	6,2	1,9	0,3
65-79 år	4,3	3,3	0,9	x
Kvinnor				
16-24 år	21,9	12,0	6,4	3,3
25-44 år	12,4	8,0	2,3	1,9
45-64 år	8,6	5,6	1,5	1,4
65-79 år	4,6	3,5	0,5	0,5

Fortsättning tabell 3G. Upprepad utsatthet för brott mot enskilda personer år 2008, enligt NTU 2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

	Andel utsatta			
		därav...		
		1 gång	2-3 gånger	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,5	7,5	2,5	1,5
Svensk/utländsk bakgrund				
Svenskfödda med				
– båda/en förälder inrikes född(a)	11,2	7,4	2,4	1,3
– båda föräldrarna utrikes födda	8,5	5,2	1,9	1,4
Utrikesfödda	14,2	8,4	2,8	2,6
Utbildning (högsta)				
Förgymnasial	12,9	7,6	3,2	2,0
Gymnasial	10,3	6,9	2,2	1,1
Eftergymnasial	11,6	8,1	2,1	1,4
Familjetyp				
Sammanboende				
– utan barn	7,8	5,5	1,3	0,9
– med barn	8,5	6,9	0,9	0,6
Ensamstående				
– utan barn	16,7	9,5	4,6	2,4
– med barn	18,8	10,9	3,7	4,1
Bostadstyp				
Småhus	9,2	6,5	1,7	1,0
Flerfamiljshus	14,6	8,7	3,5	2,2
Boendeort				
Storstad	12,9	8,2	2,9	1,6
Större stad	11,3	7,1	2,5	1,6
Mindre stad/landsbygd	9,9	6,9	1,8	1,1

Not: Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

(x) Antalet observationer understoger fyra.

Tabell 3H. Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2008, enligt NTU 2009. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.

	Andel utsatta	därav... 1 gång	2-3 gånger	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,2	8,7	2,2	0,3
Familjetyp				
Sammanboende utan barn	8,6	7,0	1,4	0,2
Sammanboende med barn	14,2	11,4	2,6	0,2
Ensamstående utan barn	11,5	8,7	2,3	0,4
Ensamstående med barn	16,9	11,6	5,2	x
Bostadstyp				
Småhus	9,1	7,5	1,5	0,2
Flerfamiljshus	13,1	9,8	2,8	0,4
Boendeort				
Storstad	11,9	9,2	2,4	0,3
Större stad	12,2	9,5	2,3	0,3
Mindre stad/landsbygd	9,0	7,0	1,8	0,2

Not: Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

(x) Antalet observationer understoger fyra.

Tabell 3I. Utsatthet för brott i Sveriges län och i vissa kommuner. Personer utsatta för brott mot enskilda personer och hushåll utsatta för egendomsbrott år 2008, enligt NTU 2009. Andel för respektive län och kommun, i procent.

	Brott mot enskilda personer	Egendomsbrott mot hushåll		Brott mot enskilda personer	Egendomsbrott mot hushåll
HELA RIKET	11,5	11,2			
Stockholms län	13,1	10,9	Kristianstad	8,2	8,9
Huddinge	7,6	6,5	Hallands län	9,4	9,7
Stockholm	14,7	12,4	Halmstad	7,4	9,5
Nacka	6,5	12,8	Varberg	6,3	11,8
Uppsala län	10,4	13,3	Kungsbacka	13,0	12,2
Uppsala	12,2	15,4	Västra Götalands län	11,9	11,3
Södermanlands län	9,6	9,7	Göteborg	13,9	11,6
Eskilstuna	12,7	16,1	Borås	20,9	10,7
Östergötlands län	10,5	12,8	Värmlands län	10,7	10,8
Linköping	11,3	15,0	Karlstad	10,4	15,7
Norrköping	11,4	13,3	Örebro län	13,3	14,8
Jönköpings län	13,0	11,0	Örebro	13,8	17,6
Jönköping	13,1	9,5	Västmanlands län	12,1	14,3
Kronobergs län	9,5	12,0	Västerås	13,8	16,8
Växjö	10,6	14,5	Dalarnas län	8,3	7,5
Kalmar län	8,3	10,3	Gävleborgs län	8,7	11,5
Kalmar	10,5	12,5	Gävle	8,6	12,1
Gotlands län	11,6	10,1	Västernorrlands län	13,7	7,4
Blekinge län	10,3	9,0	Sundsvall	14,8	7,9
Karlskrona	12,4	8,1	Jämtlands län	12,3	7,8
Ronneby	9,7	8,1	Östersund	14,0	9,3
Karlshamn	11,5	11,6	Västerbottens län	8,9	9,8
Skåne län	11,8	13,2	Umeå	6,1	10,1
Malmö	14,9	18,1	Skellefteå	7,3	11,6
Lund	9,7	11,4	Norrbottnens län	10,5	9,2
Helsingborg	15,4	14,4	Luleå	10,4	10,6

Kapitel 4. Trygghet

Tabell 4A. Otrygghet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2009. Andel otrygga inom respektive grupp i befolkningen i procent*. Fortsättning på nästa sida.

	OTRYGGHET VID UTEVISTELSE SEN KVÄLL ¹ (andel "går inte ut på grund av otrygghet")			
	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	21(8)	17(7)	17(6)	16(6)
Kön				
Män	9(2)	7(2)	7(1)	7(1)
Kvinnor	34(14)	28(12)	27(12)	26(10)
Ålder				
16–19 år	19(4)	15(2)	14(3)	15(3)
20–24 år	24(5)	20(3)	18(4)	18(3)
25–34 år	20(5)	17(5)	17(4)	15(3)
35–44 år	18(6)	13(4)	14(4)	14(4)
45–54 år	16(6)	14(5)	13(5)	13(4)
55–64 år	22(9)	18(9)	19(8)	15(7)
65–74 år	26(14)	24(15)	22(13)	21(12)
75–79 år	34(24)	29(19)	30(21)	30(20)
Män				
16–19 år	6(0,6)	4(0,5)	5(0,5)	6(1)
20–24 år	12(0,8)	8(0,3)	6(0,5)	8(0,3)
25–34 år	7(0,1)	6(0,7)	7(1)	5(0,4)
35–44 år	8(0,5)	5(0,5)	5(0,4)	5(1)
45–54 år	7(2)	8(1)	8(0,5)	6(1)
55–64 år	9(2)	9(3)	8(2)	6(2)
65–74 år	13(3)	10(4)	9(3)	10(4)
75–79 år	13(8)	14(5)	14(8)	12(5)

¹ Andel som svarat att de antingen känner sig ganska otrygga eller mycket otrygga eller att de inte går ut på grund av otrygghet.

* Inför NTU 2008 levererades felaktiga uppgifter för svensk/utländsk bakgrund. Värdena har korrigerats i denna publikation.

Fortsättning tabell 4A. Otrygghet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2009. Andel otrygga inom respektive grupp i befolkningen i procent. Fortsättning på nästa sida.

OTRYGGHET VID UTEVISTELSE SEN KVÄLL¹ (andel "går inte ut på grund av otrygghet")				
	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	21(8)	17(7)	17(6)	16(6)
Kvinnor				
16–19 år	33(9)	29(5)	24(6)	24(5)
20–24 år	40(9)	35(7)	32(7)	30(6)
25–34 år	33(9)	29(10)	27(8)	27(7)
35–44 år	30(11)	23(7)	22(9)	23(8)
45–54 år	26(10)	20(9)	19(9)	21(7)
55–64 år	35(18)	28(16)	30(15)	24(12)
65–74 år	41(25)	38(26)	37(24)	33(21)
75–79 år	55(41)	42(32)	48(35)	47(34)
Svensk/utländsk bakgrund				
Svenskfödda med...				
...båda/en förälder inrikes född(a)	18(6)	15(6)	15(5)	14(5)
...båda föräldrarna utrikes födda	28(16)	23(11)	22(12)	24(11)
Utrikes födda	33(12)	28(12)	27(11)	26(9)
Utbildning (högsta)				
Förgymnasial	24(11)	21(9)	21(9)	19(8)
Gymnasial	20(7)	17(7)	17(6)	16(6)
Eftergymnasial	17(5)	15(5)	14(5)	14(4)

Fortsättning tabell 4A. Otrygghet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2009. Andel otrygga inom respektive grupp i befolkningen i procent.

OTRYGGHET VID UTEVISTELSE SEN KVÄLL¹				
(andel "går inte ut på grund av otrygghet")				
	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	21 (8)	17 (7)	17 (6)	16 (6)
Familjetyp				
Sammanboende utan barn	22(10)	18(8)	17(7)	17(7)
Sammanboende med barn	17(6)	13(5)	13(5)	12(4)
Ensamstående utan barn	22(7)	19(7)	20(7)	18(5)
Ensamstående med barn	26(7)	22(10)	19(6)	25(7)
Boendeort				
Storstad	23(7)	21(7)	19(6)	18(6)
Större stad	22(8)	17(8)	18(7)	18(6)
Mindre stad/landsbygd	16(6)	13(5)	12(6)	12(5)
Bostadstyp				
Småhus	14(6)	11(5)	11(5)	11(5)
Flerfamiljshus	29(9)	25(9)	24(8)	24(7)

Tabell 4B. Oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående i olika befolkningsgrupper, NTU 2006–2009. Andel i respektive grupp i befolkningen, i procent*. Fortsättning på nästa sida.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET				ORO ÖVER NÄRSTÅENDE (ganska/mycket ofta)			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	24	32	30	30	28
Kön								
Män	24	20	24	20	26	23	24	22
Kvinnor	34	30	35	29	38	37	37	35
Ålder								
16–19 år	11	8	7	7	21	17	17	16
20–24 år	17	15	14	13	31	28	25	25
25–34 år	23	22	22	17	31	28	28	28
35–44 år	31	26	29	25	36	31	33	32
45–54 år	33	29	33	27	42	40	40	36
55–64 år	36	31	40	32	33	33	33	29
65–74 år	35	33	39	33	24	26	28	25
75–79 år	31	30	36	29	20	22	24	20
Män								
16–19 år	8	5	5	6	16	10	12	11
20–24 år	12	14	10	10	23	22	19	21
25–34 år	19	15	17	14	25	20	23	23
35–44 år	29	22	24	20	30	25	28	24
45–54 år	27	25	29	22	35	37	33	27
55–64 år	31	24	33	27	28	26	27	24
65–74 år	31	27	33	30	15	17	20	18
75–79 år	25	25	30	26	13	17	18	14

* Inför NTU 2008 levererades felaktiga uppgifter för svensk/utländsk bakgrund. Värdena har korrigerats i denna publikation.

Fortsättning tabell 4B. Oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående i olika befolkningsgrupper, NTU 2006–2009. Andel i respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET				ORO ÖVER NÄRSTÅENDE (ganska/mycket ofta)			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	24	32	30	30	28
Kvinnor								
16–19 år	15	11	10	8	27	25	24	21
20–24 år	24	17	19	17	42	35	33	31
25–34 år	28	29	27	21	36	35	32	32
35–44 år	33	31	35	30	42	38	38	39
45–54 år	39	32	38	33	49	45	47	45
55–64 år	41	37	46	37	38	39	40	35
65–74 år	40	37	45	36	32	35	35	32
75–79 år	36	34	42	31	26	26	29	25
Svensk/utländsk bakgrund								
Svenskfödda med...								
...båda/en förälder inrikes född(a)	28	25	29	23	32	30	30	28
...båda föräldrarna utrikes födda	31	28	30	25	25	27	26	25
Utrikes födda	33	28	31	28	36	31	32	31
Utbildning (högsta)								
Förgymnasial	30	25	27	24	31	27	28	24
Gymnasial	32	28	33	27	34	33	33	32
Eftergymnasial	25	22	26	22	32	29	30	28

Fortsättning tabell 4B. Oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående i olika befolkningsgrupper, NTU 2006–2009. Andel i respektive grupp i befolkningen, i procent.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET				ORO ÖVER NÄRSTÅENDE (ganska/mycket ofta)			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	24	32	30	30	28
Familjetyp								
Sammanboende utan barn	31	27	33	27	32	29	29	28
Sammanboende med barn	30	27	31	26	40	37	38	36
Ensamstående utan barn	24	21	23	19	23	24	24	21
Ensamstående med barn	35	33	35	28	43	45	43	45
Boendeort								
Storstad	31	25	29	24	34	33	32	31
Större stad	29	26	30	24	33	30	32	28
Mindre stad/landsbygd	26	25	29	24	27	27	25	25
Bostadstyp								
Småhus	28	25	30	24	32	30	30	28
Flerfamiljshus	30	25	28	24	32	30	31	29

Tabell 4C. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006—2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent*. Fortsättning på nästa sida.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT				ÖVERFALL/ MISSHANDEL				STÖLD/SKADEGÖRELSE PÅ FORDON			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	16	15	13	14	12	22	18	18	16
Kön												
Män	14	12	13	13	8	7	8	7	21	17	19	15
Kvinnor	20	18	18	18	23	19	20	18	23	19	18	16
Ålder												
16–19 år	8	5	5	6	21	16	15	16	8	5	4	4
20–24 år	10	9	7	10	26	22	19	20	26	22	20	16
25–34 år	15	14	12	14	19	17	17	15	29	25	25	22
35–44 år	19	16	18	18	15	12	13	11	25	19	18	18
45–54 år	21	18	18	18	12	10	13	10	21	18	18	16
55–64 år	22	18	20	18	13	10	13	10	24	18	19	16
65–74 år	15	19	20	18	12	11	11	10	17	18	19	13
75–79 år	14	15	15	15	9	8	10	10	14	15	16	13
Män												
16–19 år	5	2	3	3	9	6	7	7	7	4	5	4
20–24 år	4	7	4	7	12	11	9	11	25	20	18	15
25–34 år	12	8	9	10	7	7	9	7	29	24	26	22
35–44 år	17	15	15	15	8	6	7	5	24	20	20	18
45–54 år	19	17	16	17	7	6	9	6	20	17	19	15
55–64 år	20	14	18	16	7	5	9	7	24	15	20	17
65–74 år	12	15	19	16	7	8	7	5	16	17	18	11
75–79 år	12	14	13	13	5	6	7	5	13	17	14	14

* Inför NTU 2008 levererades felaktiga uppgifter för svensk/utländsk bakgrund. Värdena har korrigerats i denna publikation.

Fortsättning tabell 4C. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent. Fortsättning på nästa sida.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT				ÖVERFALL/ MISSHANDEL				STÖLD/SKADEGÖRELSE PÅ FORDON			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	16	15	13	14	12	22	18	18	16
Kvinnor												
16–19 år	12	9	7	10	34	27	23	25	9	7	4	4
20–24 år	16	12	10	14	42	34	32	30	27	24	22	16
25–34 år	18	19	16	18	30	27	26	24	28	25	25	22
35–44 år	22	18	21	22	21	18	19	17	26	17	17	18
45–54 år	22	20	19	19	18	14	17	14	22	19	17	17
55–64 år	24	21	22	19	19	15	17	13	23	20	19	16
65–74 år	18	23	21	21	17	13	15	14	19	19	19	15
75–79 år	16	17	17	17	12	9	13	14	16	13	18	12
Svensk/utländsk bakgrund												
Svenskfödda med...												
...båda/en förälder inrikes född(a)	16	14	15	15	15	12	13	11	21	17	17	15
...båda föräldrarna utrikes födda	16	16	14	14	12	11	12	12	19	17	16	13
Utrikes födda	21	20	19	19	20	16	17	16	30	21	23	21
Utbildning (högsta)												
Förgymnasial	17	15	14	13	17	14	15	13	19	16	16	12
Gymnasial	18	16	17	17	15	13	14	12	23	20	20	18
Eftergymnasial	17	16	16	16	15	12	13	12	25	18	18	16

Fortsättning tabell 4C. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT				ÖVERFALL/MISSHANDEL				STÖLD/SKADEGÖRELSE PÅ FORDON			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	16	15	13	14	12	22	18	18	16
Familjetyp												
Sammanboende												
- utan barn	20	17	18	18	14	13	12	11	22	19	19	16
- med barn	19	18	20	20	14	11	12	10	23	17	19	16
Ensamstående												
- utan barn	12	10	10	10	18	15	16	14	20	16	16	14
- med barn	18	18	14	19	17	17	18	18	30	23	19	22
Boendeort												
Storstad	18	17	16	16	19	16	17	15	25	20	20	18
Större stad	17	15	16	15	15	13	15	12	22	17	19	15
Mindre stad/ landsbygd	16	14	14	16	10	9	9	9	18	16	16	14
Bostadstyp												
Småhus	20	18	19	19	12	9	11	9	19	15	16	13
Flerfamiljshus	14	12	11	12	20	17	18	16	28	23	23	20

Tabell 4D. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, samt särskild otrygghet enligt index inom olika befolkningsgrupper. NTU år 2006–2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent*. Fortsättning på nästa sida.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE				PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)				SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	3	11	10	10	9	6	5	5	4
Kön												
Män	2	2	1	1	8	8	8	6	2	2	1	1
Kvinnor	7	6	6	5	15	12	12	11	11	9	8	8
Ålder												
16–19 år	3	3	3	4	9	7	6	8	7	5	4	5
20–24 år	5	5	3	4	14	10	8	8	10	8	5	6
25–34 år	5	5	4	4	11	11	9	9	7	6	6	4
35–44 år	4	3	3	3	13	10	11	8	5	4	4	4
45–54 år	5	4	3	3	14	11	13	10	5	4	4	3
55–64 år	5	4	4	3	10	11	11	8	7	6	5	4
65–74 år	4	4	4	3	9	10	9	8	5	7	5	5
75–79 år	3	4	3	4	9	8	9	7	7	7	5	7
Män												
16–19 år	1	1	1	2	3	3	4	4	x	1	1	1
20–24 år	1	1	1	2	8	6	5	5	3	3	1	2
25–34 år	1	1	1	1	4	8	7	7	1	1	2	1
35–44 år	2	1	1	1	11	8	10	5	1	1	1	1
45–54 år	3	2	1	1	12	10	12	8	2	1	1	1
55–64 år	2	2	2	1	8	9	9	8	2	3	2	2
65–74 år	2	2	1	2	6	8	7	7	2	4	1	2
75–79 år	x	3	2	1	7	7	7	4	x	3	3	2

(x) anger att antalet observationer understiger fyra.

* Inför NTU 2008 levererades felaktiga uppgifter för svensk/utländsk bakgrund. Värdena har korrigerats i denna publikation.

Fortsättning tabell 4D. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, samt särskild otrygghet enligt index inom olika befolkningsgrupper. NTU år 2006–2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent. Fortsättning på nästa sida.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE				PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)				SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	3	11	10	10	9	6	5	5	4
Kvinnor												
16–19 år	6	6	4	6	16	11	9	11	14	9	7	8
20–24 år	9	9	7	7	20	14	12	12	18	14	11	10
25–34 år	9	9	7	6	17	15	12	12	12	11	10	8
35–44 år	7	6	6	6	16	13	12	12	10	7	7	6
45–54 år	7	6	5	5	16	11	14	11	8	7	7	6
55–64 år	7	5	7	5	12	12	12	9	12	9	8	7
65–74 år	6	5	6	4	11	12	11	9	8	10	10	9
75–79 år	5	5	4	5	11	9	11	10	13	9	8	12
Svensk/utländsk bakgrund												
Svenskfödda med...												
...båda/en förälder inrikes född(a)	4	3	3	3	10	9	9	7	6	5	4	4
...båda föräldrarna utrikes födda	4	4	3	3	11	10	9	9	8	6	5	5
Utrikes födda	7	7	5	5	21	17	18	16	9	8	7	7
Utbildning (högsta)												
Förgymnasial	3	4	3	3	10	10	10	8	7	6	5	5
Gymnasial	5	4	3	3	12	10	10	9	6	6	5	4
Eftergymnasial	5	4	3	3	12	11	10	9	6	5	4	4

Fortsättning tabell 4D. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, samt särskild otrygghet enligt index inom olika befolkningsgrupper. NTU år 2006–2009. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE				PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)				SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	3	11	10	10	9	6	5	5	4
Familjetyp												
Sammanboende												
- utan barn	4	3	3	3	10	10	9	7	6	5	4	4
- med barn	4	3	3	3	11	9	11	9	6	4	4	3
Ensamstående												
- utan barn	5	5	4	4	12	11	10	9	7	6	6	5
- med barn	5	7	7	7	16	14	16	14	7	9	7	8
Boendeort												
Storstad	5	6	5	5	14	13	12	11	7	7	5	6
Större stad	5	4	3	3	12	10	10	8	7	5	6	4
Mindre stad/ landsbygd	3	2	2	2	7	7	7	6	4	3	3	2
Bostadstyp												
Småhus	3	2	3	2	9	8	8	7	5	3	3	3
Flerfamiljshus	6	6	5	5	14	13	13	11	9	8	7	7

Tabell 4E. Otrygghet hos personer med olika erfarenheter/inställningar, NTU år 2006–2009. Andel i befolkningen, i procent.

	SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX			
	2006	2007	2008	2009
SAMTLIGA, 16–79 år	6	5	5	4
Utsatt för något brott under föregående år¹				
Ja (2009 n= 3 224)	11	9	8	7
Nej	5	4	4	3
Brott som särskilt drabbar integriteten²				
Ja (2009 n=1 435)	15	13	11	12
Nej	5	4	4	3
Anmält brott senaste tre åren				
Ja (2009 n=2 018)	10	8	6	6
Nej	7	5	4	6
Anhörig utsatt för allvarligt brott senaste året				
Ja (2009 n=2 343)	10	8	8	8
Nej	6	5	4	4
Vittne till våld				
Ja (2009 n=2 006)	9	9	7	8
Nej	6	5	4	4
Uppfattning brottsutveckling senaste tre åren				
Ökat kraftigt (2009: 34 %)	10	9	8	8
Ökat något (2009: 42 %)	5	4	3	3
Oförändrat/minskat (2009: 23 %)	2	2	2	2
Förtroende för rättsväsendet				
Mycket eller ganska stort (2009: 62 %)	5	4	4	3
Varken stort eller litet (2009: 24 %)	6	6	5	5
Mycket eller ganska litet (2009: 14 %)	11	11	9	8

¹ Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

² Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2005–2008. Våld och trakasserier utgör närmare 60 procent av dessa brott.

Tabell 4F. Särskilt otrygga enligt index, efter utsatthet för olika typer av brott. Redovisning totalt, samt efter kön. NTU år 2009. Andel i procent.

Index baserat på frågorna
otrygghet ute sen kväll,
oro utsätts för våld, samt
valt annan väg/färdstätt.

SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX

	TOTALT	(n)	Män	(n)	Kvinnor	(n)
Utsatt för brott år 2008¹						
Ja	7	(3 224)	3	(1 602)	12	(1 622)
Nej	3	(9 900)	1	(4 895)	6	(5 005)
Utsatt för...						
Hot	18	(559)	12	(237)	23	(322)
Misshandel	11	(380)	2	(254)	28	(126)
Sexualbrott	21	(121)	0	(11)	23	(110)
Personrån	12	(136)	5	(89)	26	(47)
Trakasserier	16	(549)	5	(187)	22	(362)
Bedrägeri	7	(360)	4	(216)	13	(144)
Bostadsinbrott	15	(117)	3	(59)	30	(58)
Bilstöld	2	(75)	0	(42)	6	(33)
Stöld ur/från bil	6	(520)	2	(278)	12	(242)
Cykelstöld	6	(1 122)	2	(552)	10	(570)

¹ Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstöld mot andra medlemmar i hushållet.

Tabell 4G. Andel som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället, som känner mycket eller ganska stor otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna området, samt som känner mycket eller ganska stor oro att utsättas för olika brottstyper, enligt NTU år 2009. Särredovisning efter län och vissa kommuner. Fortsättning på nästa sida.

	Otrygghet vid utevistelse sen kväll	Oro över brottsligheten i samhället	Oro för närstående	Oro för bostadsinbrott	Oro för överfall/misshandel	Oro för bilbrott
HELA RIKET	16	24	28	16	12	16
Stockholms län	18	23	31	16	15	17
Huddinge	17	33	36	20	15	XX
Stockholm	20	21	30	17	18	17
Nacka	15	26	32	18	21	10
Uppsala län	15	19	27	11	13	13
Uppsala	16	20	26	9	16	11
Södermanlands län	18	24	28	16	13	11
Eskilstuna	22	29	31	21	16	14
Östergötlands län	16	25	28	12	11	13
Linköping	15	17	22	11	11	12
Norrköping	19	28	32	13	13	16
Jönköpings län	16	24	27	17	10	17
Jönköping	20	23	31	13	11	13
Kronobergs län	14	23	29	26	11	17
Växjö	14	21	27	20	12	18
Kalmar län	10	24	28	20	10	16
Kalmar	14	25	32	21	14	XX
Gotlands län	14	21	28	9	10	10
Blekinge län	15	30	33	21	11	18
Karlskrona	17	30	31	21	12	19
Ronneby	17	34	37	26	9	22
Skåne län	21	29	34	21	15	19
Malmö	30	33	45	17	24	25
Lund	13	18	23	15	10	12
Helsingborg	25	36	37	24	20	18
Kristianstad	24	24	26	18	11	XX

(XX) anger att antalet observationer understiger 100.

Fortsättning tabell 4G. Andel som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället, som känner mycket eller ganska stor otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna området, samt som känner mycket eller ganska stor oro att utsättas för olika brottstyper, enligt NTU 2009. Särredovisning efter län och vissa kommuner.

	Otrygghet vid utevistelse sen kväll	Oro över brottsligheten i samhället	Oro för närstående	Oro för bostadsinbrott	Oro för överfall/misshandel	Oro för bilbrott
HELA RIKET	16	24	30	15	12	16
Hallands län	15	18	22	12	8	15
Halmstad	17	32	42	25	23	11
Varberg	XX	22	32	13	6	XX
Kungsbacka	XX	24	27	13	14	XX
Västra Götalands län	14	27	27	15	11	17
Göteborg	18	26	26	12	14	21
Borås	16	23	27	10	10	15
Värmlands län	18	23	26	15	11	13
Karlstad	22	17	28	11	11	10
Örebro län	18	20	25	12	10	16
Örebro	22	21	27	11	12	16
Västmanlands län	25	23	31	15	13	18
Västerås	27	22	30	12	13	17
Dalarnas län	12	19	19	12	6	12
Gävleborgs län	13	24	26	14	10	14
Gävle	18	22	24	10	13	11
Västernorrlands län	15	18	22	12	8	15
Sundsvall	15	21	24	9	9	18
Jämtlands län	11	26	22	10	7	9
Östersund	12	22	23	11	7	11
Västerbottens län	8	18	17	7	8	8
Umeå	12	18	18	6	12	5
Skellefteå	8	20	17	10	5	7
Norrbottens län	10	23	22	12	7	14
Luleå	11	20	22	13	6	19

Tabell 4H. Otrygghetens påverkan på beteende (valt annan väg/färdstätt, samt avstått aktivitet) och livskvalitet, enligt NTU år 2009. Särredovisning efter län och vissa kommuner.

	Hög påverkan på beteende	Påverkan på livskvalitet		Hög påverkan på beteende	Påverkan på livskvalitet
HELA RIKET	3	9			
Stockholms län	5	12	Helsingborg	2	11
Huddinge	6	16	Kristianstad	4	9
Botkyrka	XX	XX	Hallands län	5	10
Haninge	XX	XX	Halmstad	6	11
Stockholm	5	12	Varberg	4	10
Södertälje	XX	XX	Kungsbacka	4	8
Nacka	4	14	Västra Götalands län	2	7
Solna	XX	XX	Göteborg	3	10
Uppsala län	3	8	Borås	1	4
Uppsala	5	9	Värmlands län	3	7
Södermanlands län	4	7	Karlstad	4	12
Eskilstuna	4	11	Örebro län	2	8
Östergötlands län	2	8	Örebro	3	10
Linköping	4	5	Västmanlands län	4	9
Norrköping	3	13	Västerås	4	9
Jönköpings län	2	9	Dalarnas län	2	5
Jönköping	3	8	Falun	1	XX
Kronobergs län	3	9	Gävleborgs län	2	6
Växjö	4	9	Gävle	1	4
Kalmar län	2	7	Västernorrlands län	0	5
Kalmar	5	11	Sundsvall	0	7
Gotlands län	4	6	Jämtlands län	1	4
Blekinge län	4	10	Östersund	1	3
Karlskrona	5	11	Västerbottens län	3	6
Ronneby	3	13	Umeå	5	7
Karlshamn	XX	4	Skellefteå	3	5
Skåne län	5	10	Norrbottens län	1	6
Malmö	10	16	Luleå	2	7
Lund	7	8			

(XX) anger att antalet observationer understiger 100.

Kapitel 5. Förtroende för rättsväsendet

Tabell 5A. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU 2006–2009. Andel i procent.

	Mycket stort				Ganska stort				Varken stort eller litet				Ganska litet				Mycket litet				Ingen åsikt/vet ej			
	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09
Förtroende för...																								
Rättsväsendet som helhet	8	8	8	9	46	48	49	51	25	24	25	23	11	11	10	10	4	4	4	3	6	6	4	3
Polisens sätt att arbeta	10	11	11	12	45	48	48	49	24	22	24	23	12	11	11	11	5	4	4	4	4	4	3	2
Åklagarnas sätt att arbeta	8	8	9	10	35	36	40	41	21	21	22	23	7	7	6	6	3	3	2	2	28	26	20	18
Domstolarnas sätt att arbeta	9	9	10	11	34	36	40	42	23	22	23	22	9	9	8	8	3	3	3	3	22	21	15	15
Kriminalvårdens sätt att arbeta	4	5	6	6	25	27	31	34	28	28	29	29	16	15	13	11	6	5	4	3	21	21	18	17
Att <i>rättsväsendet</i> hanterar dem som misstänks för brott på ett rättvist sätt	7	6	8	8	38	40	42	43	27	27	27	26	11	11	10	9	4	4	3	3	14	13	11	10
Att <i>rättsväsendet</i> behandlar dem som utsätts för brott på ett bra sätt	4	4	5	6	26	29	32	34	27	27	29	28	23	21	19	17	8	7	6	6	12	11	9	9
Att <i>polisen</i> hanterar dem som misstänks för brott på ett rättvist sätt	8	8	44	44	27	28	9	9	3	3	9	9
Att <i>polisen</i> behandlar dem som utsätts för brott på ett bra sätt	9	9	43	44	26	26	12	10	3	3	8	8

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5B. Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2009. Andel i procent. Fortsättning på nästa sida.

Ingen åsikt/vet ej	Rättsväsendet som helhet				Polisen				Åklagarna				Domstolarna				Kriminalvården				Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist				Rättsväsendet behandlar utsatta bra				Polisen hanterar misstänkta rättvist				Polisen behandlar utsatta bra						
	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08
SAMTLIGA, 16–79 år	6	6	4	3	4	4	3	2	28	26	20	18	22	21	15	15	21	21	18	17	14	13	11	10	12	11	9	9	9	9	8	8			
Kön																																							
Män	4	4	4	3	4	3	2	2	24	24	18	18	18	19	14	14	20	21	17	18	12	12	10	9	11	10	9	9	7	8	7	8			
Kvinnor	8	7	5	4	5	4	3	3	31	28	21	19	25	22	17	15	22	21	18	16	17	14	12	11	13	11	10	10	10	9	9	8			
Ålder																																							
16–19 år	7	7	7	5	3	4	4	3	32	27	23	20	26	22	19	17	25	21	20	16	16	13	14	13	13	12	13	12	9	11	9	10			
20–24 år	5	4	4	4	3	2	1	2	26	26	20	18	19	20	16	14	21	19	15	15	13	12	9	10	10	10	9	8	6	8	5	6			
25–34 år	5	3	3	2	2	2	2	1	25	23	18	15	19	17	13	11	16	17	15	13	11	10	9	8	8	9	8	7	7	6	6	6			
35–44 år	5	5	3	2	4	3	2	2	24	24	16	17	19	19	13	14	18	19	15	17	12	12	10	9	11	9	8	8	8	8	7	6			
45–54 år	5	5	4	3	3	4	2	3	26	25	18	17	20	19	14	14	20	21	17	17	13	12	10	9	9	10	8	8	8	8	7	8			
55–64 år	7	5	4	3	5	3	3	2	28	26	19	17	22	21	14	14	21	23	19	18	15	13	10	9	11	11	9	9	8	8	7	9			
65–74 år	8	9	5	5	7	6	4	3	32	30	24	22	27	24	18	18	27	23	21	20	19	15	14	13	20	13	11	12	12	11	10	10			
75–79 år	15	13	9	7	14	8	6	5	42	36	30	27	36	32	26	23	36	29	28	25	26	23	22	16	24	21	17	16	17	15	17	14			
Män																																							
16–19 år	7	6	7	5	3	4	4	3	29	25	23	23	23	21	19	18	23	21	21	18	15	13	13	15	14	12	14	14	9	12	10	11			
20–24 år	3	3	4	3	1	2	2	2	25	27	21	19	18	21	17	14	21	21	15	17	11	11	9	9	9	10	9	9	5	8	5	7			
25–34 år	4	3	4	2	2	2	2	1	23	23	18	15	16	17	13	11	15	17	16	13	9	11	9	6	8	10	8	5	6	5	7	5			
35–44 år	2	4	3	2	3	2	2	1	21	23	15	18	14	18	12	15	17	19	14	17	10	11	9	9	10	9	8	8	7	8	7	7			
45–54 år	3	5	3	3	2	3	2	2	23	23	17	17	16	18	14	14	20	21	17	18	10	12	10	8	8	11	8	9	8	8	8	8			
55–64 år	6	4	3	2	5	2	2	2	26	24	17	17	19	18	11	13	21	23	21	19	12	11	9	9	10	9	8	8	7	8	7	9			
65–74 år	4	6	2	4	6	5	2	3	26	26	19	18	21	22	13	15	24	23	18	19	13	13	9	11	18	12	7	10	7	9	7	8			
75–79 år	8	6	5	6	10	5	4	5	31	28	24	24	25	24	19	19	29	25	23	23	22	18	16	14	20	17	12	14	12	12	11	12			

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Fortsättning tabell 5B. Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006—2009. Andel i procent.

Ingen åsikt/vet ej	Rättsväsendet som helhet				Polisen				Åklagarna				Domstolarna				Kriminalvården				Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist				Rättsväsendet behandlar utsatta bra				Polisen hanterar misstänkta rättvist				Polisen behandlar utsatta bra							
	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09
SAMTLIGA, 16–79 år	6	6	4	3	4	4	3	2	28	26	20	18	22	21	15	15	21	21	18	17	14	13	11	10	12	11	9	9	9	9	8	8				
Kvinnor																																								
16–19 år	7	8	7	5	4	3	4	3	35	28	23	18	29	23	19	16	26	22	20	14	16	14	14	11	12	11	12	10	10	9	9	8				
25–34 år	5	3	3	3	3	3	2	3	27	23	18	15	22	18	13	12	17	17	14	13	13	10	10	10	9	8	8	8	7	8	6	7				
45–54 år	7	5	5	4	4	4	3	3	29	26	19	17	23	20	15	14	21	21	16	16	16	12	11	10	11	10	8	8	8	8	7	7				
55–64 år	8	6	4	4	5	3	3	3	31	28	21	17	24	23	17	14	21	23	18	16	17	14	11	10	13	12	9	10	8	8	8	9				
65–74 år	11	11	7	6	8	7	6	4	38	24	29	25	33	27	23	21	30	23	24	21	25	17	19	15	21	14	15	15	16	13	14	12				
75–79 år	21	18	12	8	17	10	8	6	51	41	33	29	45	37	32	27	42	32	31	26	30	27	26	19	28	24	21	17	22	17	22	15				
Svensk/utländsk bakgrund																																								
Svenskfödda med:																																								
-båda/en förälder inrikes född(a)	5	4	3	2	3	2	2	2	26	24	18	17	20	19	14	13	19	18	15	14	12	11	9	8	10	8	7	7	7	7	6	6				
- båda föräldrarna utrikes födda	9	9	7	5	8	6	4	4	33	31	25	21	28	27	20	18	28	26	21	22	22	16	16	13	19	15	13	12	13	12	10	11				
Utrikesfödda	12	13	10	10	9	9	6	6	34	34	27	26	27	28	23	22	30	34	29	28	23	23	20	19	21	22	18	20	16	18	17	17				
Utbildning (högsta)																																								
Förgymnasial	8	9	7	5	5	6	4	4	32	31	25	22	27	27	21	18	25	25	23	19	19	17	16	13	15	15	13	12	12	11	11	11				
Gymnasial	6	5	4	3	4	3	2	2	29	26	20	19	22	21	15	15	21	20	18	17	15	13	11	10	12	11	10	9	8	9	8	8				
Eftergymnasial	3	3	2	2	3	2	2	2	21	21	14	15	15	14	10	10	16	17	14	15	9	9	7	7	7	8	5	6	6	6	5	5				

Fortsättning tabell 5B. Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006—2009. Andel i procent.

Ingen åsikt/vet ej	Rättsväsendet som helhet				Polisen				Åklagarna				Domstolarna				Kriminalvården				Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist				Rättsväsendet behandlar utsatta bra				Polisen hanterar misstänkta rättvist				Polisen behandlar utsatta bra			
	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09	-06	-07	-08	-09
SAMTLIGA, 16–79 år	6	6	4	3	4	4	3	2	28	26	20	18	22	21	15	15	21	21	18	17	14	13	11	10	12	11	9	9	9	9	8	8
Familjetyp																																				
Sammanboende																																				
- utan barn	6	5	4	3	4	3	3	2	28	26	19	18	22	20	15	15	21	21	17	17	14	13	10	10	12	11	8	8	8	8	8	8
- med barn	5	5	3	2	3	3	2	1	24	23	17	16	19	18	13	12	18	19	16	15	11	11	9	8	9	10	8	8	8	6	7	6
Ensamstående																																				
- utan barn	7	7	5	4	5	4	4	3	31	28	22	20	24	22	17	16	24	22	19	18	17	14	13	12	14	12	11	11	10	9	9	9
- med barn	6	7	5	6	5	5	3	4	29	29	19	20	23	23	15	15	20	25	19	19	14	15	13	12	12	10	10	11	8	10	7	10
Boendeort																																				
Storstad	5	6	4	4	4	4	3	3	28	27	20	18	19	21	15	14	20	24	19	18	13	14	12	10	11	12	9	9	9	10	8	8
Större stad	6	6	4	3	4	3	3	2	26	24	20	18	23	19	16	14	21	19	17	16	15	12	11	10	11	10	9	9	8	8	8	8
Mind. stad/ landsbygd	6	5	4	3	5	3	3	2	29	27	19	19	24	22	16	16	23	19	17	17	16	13	11	10	14	11	9	9	8	8	7	8
Bostadstyp																																				
Småhus	5	4	3	3	4	3	2	2	27	25	19	17	22	19	14	14	21	19	17	16	13	12	10	9	11	9	8	8	8	7	7	7
Flerfamiljshus	7	7	5	5	5	4	3	3	28	28	21	20	22	22	16	16	22	23	19	18	15	14	12	12	13	13	10	11	9	10	9	9

Tabell 5C. Förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent*. Fortsätter på nästa sida.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16–79 år	60	13	60	14	51	8	53	10	40	14	52	12	40	23	52	12	53	14
Kön																		
Män	57	16	57	18	48	10	51	12	38	16	54	12	39	25	53	13	52	15
Kvinnor	63	10	64	11	53	6	54	8	42	13	50	11	41	21	51	11	53	12
Ålder																		
16–19 år	65	9	65	13	55	5	60	7	56	8	54	11	57	11	56	12	63	9
20–24 år	59	14	58	17	50	8	54	9	44	13	49	15	49	18	50	16	58	13
25–34 år	61	15	58	15	51	8	52	11	38	18	52	12	43	20	50	14	54	13
35–44 år	62	13	61	14	51	8	54	11	37	15	54	11	41	25	53	11	54	13
45–54 år	61	14	62	13	50	10	52	12	38	14	53	12	36	25	54	10	52	14
55–64 år	58	15	58	15	51	9	52	11	39	15	51	12	33	27	50	12	48	16
65–74 år	56	13	59	14	47	9	49	10	38	15	49	13	34	27	50	11	47	17
75–79 år	60	11	63	11	46	7	48	8	41	10	48	11	37	20	51	8	51	12
Män																		
16–19 år	62	10	62	16	53	5	58	7	54	9	54	10	57	11	55	12	62	9
20–24 år	56	17	56	19	47	10	52	11	39	15	51	17	51	17	51	18	60	13
25–34 år	56	20	56	19	48	11	50	14	35	20	54	13	42	22	50	16	54	15
35–44 år	59	14	57	17	49	10	52	12	35	16	55	11	38	27	51	11	50	15
45–54 år	59	17	59	16	48	12	49	15	37	15	55	13	32	28	56	10	50	15
55–64 år	54	19	55	19	47	12	51	14	37	16	53	12	32	31	52	13	48	17
65–74 år	54	15	55	18	48	12	51	12	38	16	52	14	33	31	54	12	47	19
75–79 år	58	15	60	14	47	9	51	11	41	12	52	12	39	20	58	9	53	12

* Inför NTU 2008 levererades felaktiga uppgifter för svensk/utländsk bakgrund. Värdena har korrigerats i denna publikation.

Fortsättning tabell 5C. Förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2009. Andel i procent.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16-79 år	60	13	60	14	51	8	53	10	40	14	52	12	40	23	52	12	53	14
Kvinnor																		
16-19 år	69	8	69	11	57	5	62	6	59	8	55	11	57	11	58	11	63	8
20-24 år	63	10	60	15	55	6	56	7	49	11	48	12	47	19	50	14	56	13
25-34 år	65	9	61	11	56	5	55	7	40	15	50	11	44	18	50	12	54	12
35-44 år	65	12	66	11	54	7	56	9	40	15	53	11	44	23	56	10	58	11
45-54 år	62	12	64	10	53	8	54	10	40	13	51	11	40	22	52	10	54	12
55-64 år	62	10	62	11	55	7	54	8	41	14	49	12	35	24	49	12	47	14
65-74 år	58	10	63	10	46	6	48	9	38	14	45	13	34	24	47	10	47	14
75-79 år	61	8	66	9	45	5	45	5	40	9	44	10	35	19	46	8	49	12
Svensk/utländsk bakgrund																		
Svenskfödda med:																		
- båda/en förälder inrikes född(a)	62	13	61	13	52	8	54	10	41	14	54	11	40	23	53	11	54	14
- båda föräldrarna utrikes födda	59	13	60	15	48	9	50	10	42	14	50	15	39	24	50	13	49	14
Utrikes födda	53	17	57	18	42	11	46	13	37	15	43	16	37	21	45	15	48	14
Utbildning (högsta)																		
Förgymnasial	55	15	59	15	47	9	49	11	44	14	49	14	43	21	51	13	53	15
Gymnasial	57	15	58	15	47	10	48	12	39	16	48	13	36	26	50	12	51	15
Eftergymnasial	68	10	63	12	58	7	61	9	38	14	59	10	41	22	55	10	55	12

Fortsättning tabell 5C. Förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2009. Andel i procent.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16-79 år	60	13	60	14	51	8	53	10	40	14	52	12	40	23	52	12	53	14
Familjetyp																		
Sammanboende																		
- utan barn	61	12	61	14	51	8	52	10	40	14	52	12	38	25	53	11	52	14
- med barn	62	13	62	13	52	8	55	10	39	16	55	11	40	23	54	10	54	12
Ensamstående																		
- utan barn	58	14	59	15	50	9	52	11	42	14	50	13	43	20	50	13	53	13
- med barn	53	17	56	16	44	13	49	14	35	16	46	16	34	29	47	15	49	19
Boendeort																		
Storstad	61	14	59	15	51	9	53	12	38	15	51	13	38	25	50	13	52	15
Större stad	60	13	62	13	50	8	52	10	42	14	53	11	41	22	53	11	53	13
Mindre stad/ landsbygd	59	13	60	14	50	8	52	9	40	14	51	11	41	21	53	11	53	14
Bostadstyp																		
Småhus	62	12	61	13	52	8	54	9	41	14	54	11	41	22	54	10	54	13
Flerfamiljshus	58	15	59	16	49	9	51	12	39	15	49	14	39	24	48	14	51	15

Tabell 5D. Förtroende för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU år 2009. Andel i procent.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16–79 år	60	13	60	14	51	8	53	10	40	14	52	12	40	23	52	12	53	14
Utsatt för brott år 2008¹																		
Ja (n=3330)	53	20	55	20	45	11	47	15	37	17	48	16	38	27	47	16	51	17
Nej	63	11	62	13	52	8	54	9	41	14	53	11	41	22	53	10	54	13
Brott som särskilt drabbar integriteten²																		
Ja (n=1489)	45	26	49	26	41	15	42	19	35	20	41	22	34	31	41	21	47	21
Anmält brott senaste tre åren																		
Ja (n=2299)	50	22	55	19	43	11	44	15	32	18	48	15	36	28	47	15	50	17
Nej	65	11	58	14	48	5	52	7	41	12	50	14	41	20	51	13	54	10
Anhörig utsatt för allvarligt brott senaste året																		
Ja (n=2403)	53	20	54	21	46	13	48	16	38	20	47	18	38	29	46	19	50	19
Nej	62	12	62	13	52	8	54	9	41	13	53	11	41	22	54	10	54	13
Åtalad för brott senaste tre åren																		
Ja (n=282)	42	31	40	34	39	21	41	22	42	17	40	29	34	32	38	29	44	23
Nej	61	13	61	14	51	8	53	10	40	14	52	12	40	23	52	11	53	14
Uppfattning brottsutveckling senaste tre åren																		
Ökat kraftigt (34 %)	50	20	55	19	43	12	43	15	36	19	43	16	34	30	46	16	47	18
Ökat något (42 %)	64	10	63	12	53	7	55	8	42	13	55	10	43	20	54	10	55	12
Oförändrat eller minskat (23 %)	70	9	64	11	59	6	63	7	44	11	61	9	45	20	57	10	58	11

¹ Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

² Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2008. Våld och trakasserier utgör ca 60 procent av dessa brott.

Tabell 5E. Förtroende för rättsväsendet hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2008, enligt NTU 2009. Andel i procent. Fortsättning med uppdelning på kön på nästa sida.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
Utsatt för brott år 2008¹																		
Ja (n=3330)	53	20	55	20	45	11	47	15	37	17	48	16	38	27	47	16	51	17
Nej	63	11	62	13	52	8	54	9	41	14	53	11	41	22	53	10	54	13
Utsatt för...																		
Hot (n=585)	45	29	47	26	42	15	42	21	33	22	43	24	32	32	42	23	46	23
Misshandel (n=393)	38	30	45	31	41	15	43	17	34	21	38	23	34	33	37	25	43	25
Sexualbrott (n= 126)	47	26	48	20	47	19	44	14	36	15	40	23	25	39	47	21	49	20
Personrån (n=142)	36	38	44	35	31	20	36	21	34	25	39	27	36	36	38	22	45	22
Trakasserier (n=570)	43	26	48	28	39	16	40	20	35	20	39	22	33	32	39	25	46	24
Bedrägeri (n= 373)	49	26	53	23	42	17	46	23	31	19	46	19	32	30	47	18	50	19
Bostadsinbrott (n= 126)	42	30	52	25	34	18	34	21	32	22	37	22	36	32	43	21	50	19
Bilstöld (n=81)	53	22	55	17	41	10	51	16	44	20	42	18	42	21	48	14	59	11
Stöld ur/från bil (n=541)	52	19	53	26	40	10	44	14	36	17	50	13	37	27	47	14	48	17
Cykelstöld (n= 1154)	57	17	59	16	48	9	50	13	41	16	49	15	44	24	50	15	53	15

¹ Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

Fortsättning tabell 5E. Förtroende för rättsväsendet hos män utsatta för olika brottstyper under år 2008, enligt NTU 2009. Andel i procent. Fortsättning för kvinnor på nästa sida.

Mycket respektive litet förtroende (+/-)	eller ganska stort förtroende för:		Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
Män utsatta för brott år 2008¹																				
Ja (n= 1641)	50	24	54	24	42	14	46	17	36	18	49	17	38	29	48	17	51	18		
Nej	59	14	58	16	50	9	53	11	39	15	55	11	39	24	54	11	53	14		
Utsatt för....																				
Misshandel (n=264)	37	33	44	30	38	16	42	19	33	20	39	22	36	30	35	25	42	22		
Hot (n=245)	44	32	49	29	44	15	44	24	32	20	48	22	32	31	43	25	45	24		
Sexualbrott																				
Personrån (n=93)	31	43	42	41	26	25	31	26	29	28	40	28	35	37	34	27	45	21		
Trakasserier (n=194)	42	28	46	35	34	18	38	22	31	20	42	22	29	34	34	27	43	24		
Bedrägeri (n=222)	47	29	52	26	43	19	44	25	32	15	47	19	34	30	47	19	49	17		
Bostadsinbrott (n=63)	40	28	56	23	32	18	35	20	32	15	35	19	36	34	41	20	48	13		
Bilstöld (n=43)	40	30	47	26	29	12	37	18	31	24	42	20	36	28	48	17	58	12		
Stöld ur/från fordon (n=287)	47	23	52	24	33	14	39	19	33	16	51	15	35	31	49	17	49	18		
Cykelstöld (n=566)	56	20	58	18	44	10	49	15	40	16	52	15	45	24	52	15	54	16		

¹ Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

På grund av få observationer (23) redovisas inte förtroende hos män som utsatts för sexualbrott.

Fortsättning tabell 5E. Förtroende för rättsväsendet hos kvinnor utsatta för olika brottstyper under år 2008, enligt NTU 2009. Andel i procent.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra		
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	
Kvinnor utsatta för brott år 2008¹																			
Ja (n= 1689)	56	16	56	16	49	9	49	13	39	17	46	16	38	26	47	15	51	17	
Nej	66	8	66	9	55	6	56	7	43	12	51	10	42	19	53	9	54	11	
Utsatt för....																			
Misshandel (n=129)	41	25	46	32	46	14	46	13	38	21	36	26	29	39	42	24	46	29	
Hot (n=340)	45	26	46	23	41	15	40	19	33	25	38	26	32	33	41	21	46	22	
Sexualbrott (n=115)	48	26	50	19	49	13	44	13	36	16	40	22	25	39	49	19	50	20	
Personrån (n=49)	45	29	46	24	40	9	44	12	43	19	36	25	37	33	46	12	45	25	
Trakasserier (n=376)	44	25	50	24	41	15	42	19	38	21	38	22	36	31	41	23	47	23	
Bedrägeri (n=151)	53	21	55	17	40	14	49	19	28	24	44	20	28	31	48	17	51	21	
Bostadsinbrott (n=63)	43	33	47	26	36	17	32	23	32	29	40	26	36	30	45	22	52	27	
Bilstöld (n=38)	67	12	63	7	56	7	66	14	59	15	42	16	49	12	49	10	60	9	
Stöld ur/från fordon (n=254)	57	14	54	17	48	5	49	9	38	17	49	11	38	23	44	10	47	15	
Cykelstöld (n=588)	59	14	60	13	51	8	52	11	42	16	47	16	42	24	48	16	53	14	

¹ Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

Förtroendebalans

I attitydundersökningar är det vanligt att göra någon slags sammanvägd bedömning av människors inställning. Det kan exempelvis göras utifrån ett så kallat balansmått där förtroendet för rättsväsendet vägs utifrån hänsyn till flera av svarsalternativen (se t.ex. Holmberg och Weibull 2006). Måttet kan beräknas på olika sätt. Här beräknas förtroendebalansen så att andelen mycket eller ganska stort förtroende minskas med andelen mycket eller ganska litet förtroende (stort – litet = förtroendebalans).

En rangordning av rättsväsendets myndigheter efter balansmåttet kan skilja sig från en rangordning efter enbart andelen högt förtroende då det finns en stor andel med lågt förtroende. Eftersom andelen ”ingen åsikt/vet ej” skiljer sig kraftigt mellan myndigheterna, kommer även detta att få betydelse.

I tabell 5F nedan redovisas förtroendebalansen både inklusive och exklusive andelen som inte har någon uppfattning (ingen åsikt/vet ej). I övriga tabeller (5G–I) redovisas endast förtroendebalansen inklusive ”vet ej”.

Tabell 5F. Förtroendebalanser för rättsväsendet, NTU år 2006–2009.

	Förtroendebalans inklusive "vet ej"			Förtroendebalans exklusive "vet ej"				
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Rättsväsendet som helhet	39	42	44	47	41	44	46	49
Polisen	38	45	45	53	41	47	46	47
Åklagarna	33	34	41	42	46	45	51	52
Domstolarna	31	32	39	42	38	40	46	49
Kriminalvården	7	11	20	26	9	14	24	31
Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist	30	31	37	40	34	31	42	44
Rättsväsendet behandlar utsatta bra	-1	5	12	17	-1	5	14	19
Polisen hanterar misstänkta rättvist	40	40	40	44
Polisen behandlar utsatta bra	37	39	44	42

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5G. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2009. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år. Fortsättning på nästa sida.

	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet hanterar misstänkta utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.	
SAMTLIGA, 16-79 år	47	2	46	1	42	1	42	3	26	6	40	3	17	5	40	0	39	2
Kön																		
Män	41	2	39	2	38	-1	39	1	22	6	41	3	14	4	40	0	37	4
Kvinnor	53	3	53	1	47	3	46	5	29	6	38	2	20	5	40	-1	41	1
Ålder																		
16-19 år	56	6	52	5	50	5	53	6	48	6	44	3	46	9	45	6	54	6
20-24 år	45	3	41	-2	42	2	44	5	30	4	35	3	31	4	34	3	45	2
25-34 år	46	3	43	1	44	3	41	3	20	3	40	3	22	6	36	-1	41	4
35-44 år	49	1	47	-1	43	-3	43	0	22	3	43	0	16	3	42	-4	41	0
45-54 år	46	3	49	6	41	0	39	0	24	12	41	4	11	7	43	2	39	4
55-64 år	43	0	43	-1	42	1	41	4	24	7	40	4	6	3	38	-3	32	1
65-74 år	44	2	45	1	38	2	39	5	23	4	35	1	7	2	39	0	30	1
75-79 år	49	5	52	3	39	5	40	6	31	10	36	6	17	7	43	2	39	5
Män																		
16-19 år	52	6	46	5	48	5	51	5	45	6	44	1	46	7	43	6	53	6
20-24 år	38	1	37	1	37	1	41	4	24	3	34	2	33	8	33	6	47	5
25-34 år	37	1	37	3	37	0	36	1	15	2	42	5	19	6	34	2	40	8
35-44 år	46	6	40	-1	39	-4	40	-1	19	7	44	1	11	3	39	-7	36	-2
45-54 år	42	7	43	9	36	0	35	0	22	13	43	5	5	7	46	4	35	6
55-64 år	35	-3	36	1	36	-3	37	0	20	7	42	5	1	1	39	-1	31	6
65-74 år	39	-1	37	-4	35	-1	39	3	21	2	39	-3	3	-2	42	-3	28	-1
75-79 år	43	4	46	3	38	4	40	8	29	11	40	3	19	8	49	0	41	4
Kvinnor																		
16-19 år	61	6	58	5	52	4	56	7	51	6	43	4	46	11	46	5	55	6
20-24 år	53	5	45	-5	49	2	49	5	37	4	36	5	28	-1	35	1	43	-1
25-34 år	56	6	50	1	51	7	47	7	25	6	38	1	25	6	38	-3	42	-1
35-44 år	53	-3	55	-1	47	-2	46	1	25	-1	42	-1	21	3	46	-2	47	2
45-54 år	51	-2	54	2	45	0	44	-1	27	10	40	3	18	7	41	1	42	3
55-64 år	52	4	51	-3	48	6	46	8	27	7	38	3	11	4	37	-5	33	-4
65-74 år	48	6	52	5	40	5	38	7	24	5	32	4	10	6	37	2	33	2
75-79 år	53	7	57	2	40	6	40	5	32	8	34	9	16	7	39	3	37	5

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Fortsättning tabell 5G. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2009. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.

	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet hanterar misstänkta utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	
SAMTLIGA,																		
16–79 år	47	2	46	1	42	1	42	3	26	6	40	3	17	5	40	0	39	2
Svensk/utländsk bakgrund																		
Svenskfödda med:																		
- båda/en förälder inrikes född(a)	49	2	48	1	44	1	44	2	26	6	42	2	17	4	42	0	40	2
- båda föräldrarna utrikes födda	46	9	45	2	39	7	40	8	28	8	35	8	15	10	37	1	35	1
Utrikes födda	36	2	39	2	31	0	33	3	22	5	27	2	17	6	30	-2	34	7
Utbildning (högsta)																		
Förgymnasial	40	3	43	0	38	3	38	4	30	4	35	5	22	7	37	3	38	-1
Gymnasial	42	3	43	2	37	1	37	3	23	7	36	2	11	1	38	-2	36	-7
Eftergymnasial	57	0	51	1	51	-1	52	1	24	7	49	1	19	7	45	-1	43	-5
Familjetyp																		
Sammanboende																		
- utan barn	49	4	47	1	43	2	43	4	26	7	41	1	13	3	42	-1	38	-6
- med barn	49	-1	49	1	44	-1	44	0	23	5	44	4	16	5	43	-2	42	-4
Ensamstående																		
- utan barn	44	4	44	2	41	4	41	5	28	6	37	5	23	7	37	3	40	-2
- med barn	36	0	39	0	31	-13	35	-6	19	1	30	-2	5	-2	32	-6	29	-14
Boendeort																		
Storstad	47	3	44	0	42	2	42	4	23	9	38	1	14	6	37	0	37	-4
Större stad	48	4	48	3	42	0	42	3	28	5	42	4	18	3	42	1	41	-4
Mindre stad/ landsbygd	46	0	46	1	42	1	43	1	27	2	40	3	19	5	42	-2	39	-6
Bostadstyp																		
Småhus	50	3	48	2	44	0	45	3	27	5	44	3	18	5	44	0	41	-5
Flerfamiljshus	43	2	43	1	40	3	39	3	24	7	35	2	15	4	35	0	36	-5

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5H. Förtroendebalanser (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU år 2009. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Domstol- arna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.
SAMTLIGA, 16-79 år	47	2	46	1	42	3	26	6	37	0	17	5	40	0	39	2
Utsatt för brott år 2008¹																
Ja (n=3874)	33	1	35	2	34	2	20	7	31	2	7	0	31	0	34	3
Nej	51	3	50	1	45	3	27	5	43	3	19	5	43	0	41	2
Brott som särskilt drabbar integriteten²																
Ja (n=1730)	18	-1	24	-1	26	3	23	2	20	-1	3	5	20	-1	26	4
Anmält brott senaste tre åren																
Ja (n=2531)	28	-1	35	1	32	2	30	1	33	1	4	0	33	-1	33	2
Nej	55	8	44	1	44	-6	45	-1	36	-7	22	5	38	1	44	6
Anhörig utsatt för allvarligt brott senaste året																
Ja (n=2606)	33	1	32	0	34	0	32	3	30	2	4	0	27	-1	31	5
Nej	50	3	49	2	44	1	45	3	42	3	19	5	43	0	41	2
Åtaland för brott senaste tre åren																
Ja (n=341)	5	0	6	-2	18	-2	19	-2	6	0	1	0	0	0	21	14
Nej	48	2	47	1	43	1	43	3	40	3	17	5	41	0	40	2
Uppfattning brottsutveckling senaste tre åren																
Ökat kraftigt (41 %)	30	-1	35	-1	30	-2	28	0	27	1	3	0	31	-3	30	1
Ökat något (39 %)	53	2	51	1	47	1	47	2	45	2	23	6	45	0	43	1
Oförändrat eller minskat (21 %)	61	3	53	1	54	2	56	4	51		25		47		48	

¹ Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstöld mot andra medlemmar i hushållet.

² Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2008. Våld och trakasserier utgör ca 60 procent av dessa brott. Med (.) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5 I. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år. Fortsättning med uppdelning på kön på nästa sida.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Domstol- arna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet hanterar misstänkta utsatta bra	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.			
Utsatt för brott år 2008¹																		
Ja (n=3330)	33	4	35	2	34	2	32	2	20	7	31	2	10	3	31	0	34	4
Nej	51	2	50	1	45	1	45	3	27	5	43	3	19	5	43	-1	41	2
Utsatt för...																		
Hot (n=585)	16	-2	21	2	27	2	21	-1	10	7	19	1	0	7	19	0	23	4
Misshandel (n=393)	8	-5	14	-5	26	5	26	3	14	4	15	-3	1	5	13	2	19	0
Sexualbrott (n= 126)	21	14	28	12	29	10	30	24	21	21	17	7	-14	-7	27	18	29	20
Personrån (n=142)	-3	-10	9	-1	12	-7	15	-8	9	-7	12	-9	0	-5	16	4	23	10
Trakasserier (n=570)	17	3	21	2	23	9	20	7	15	10	17	4	2	16	14	-4	22	7
Bedrägeri (n= 373)	23	8	30	10	25	7	23	8	12	13	27	12	2	6	29	11	31	18
Bostadsinbrott (n= 126)	11	-17	27	-1	16	-7	13	-11	11	2	15	-16	5	-8	22	-4	31	14
Bilstöld (n=81)	31	7	38	16	32	2	35	3	24	5	24	-3	21	18	35	3	48	10
Stöld ur/från bil (n=541)	33	0	27	-5	29	-2	29	0	19	9	37	8	9	6	33	0	31	5
Cykelsöld (n= 1154)	40	2	43	8	39	1	37	-1	25	6	34	0	20	4	35	2	39	4

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstöld mot andra medlemmar i hushållet. Med (.) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Fortsättning tabell 5 I. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) hos män utsatta för olika brottstyper under år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år. Fortsättning för kvinnor på nästa sida.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Domstol- arna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar missstänkta rättvist	Rätts- väsendet hanterar missstänkta bra	Polisen hanterar missstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.			
Män utsatta för brott år 2008¹																		
Ja (n= 1641)	26	1	30	4	28	-1	29	3	18	7	32	3	9	5	31	2	33	7
Nej	46	3	43	1	41	-1	42	1	24	6	44	2	15	3	43	-1	39	3
Utsatt för....																		
Misshandel (n=264)	4	-7	14	9	22	-2	23	7	13	18	17	-1	6	15	10	0	20	12
Hot (n=245)	12	6	20	9	29	10	20	0	12	1	26	7	1	4	18	11	21	5
Sexualbrott Personrån (n=93)	-12	-13	1	3	1	-23	5	-19	1	-13	12	2	-2	1	7	7	24	19
Trakasserier (n=194)	14	8	11	3	16	11	16	12	11	13	20	9	-5	13	7	-5	19	10
Bedrägeri (n=222)	18	4	26	2	24	1	19	4	17	13	28	5	4	7	28	4	32	19
Bostadsinbrott (n=63)	12	-9	33	7	14	-7	15	-5	17	16	16	-14	2	-3	21	-4	35	22
Bilstöld (n=43)	10	2	21	21	17	-4	19	-13	7	-8	22	13	8	15	31	9	46	22
Stöld ur/från fordon (n=287)	24	-3	28	4	19	-10	20	-6	17	8	36	4	4	4	32	0	31	9
Cykelstöld (n=566)	36	0	40	10	34	-2	34	-3	24	5	37	2	21	5	37	4	38	5

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstöld mot andra medlemmar i hushållet.

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

På grund av få observationer (23) redovisas inte förtroende hos män som utsatts för sexualbrott.

Fortsättning tabell 5 I. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) hos kvinnor utsatta för olika brottstyper under år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Domstol- arna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet hanterar misstänkta utsatta bra	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.	Diff.				
Kvinnor utsatta för brott år 2008¹																			
Ja (n= 1689)	40	1	40	-2	40	5	36	2	22	6	30	1	12	2	32	-12	34	0	
Nej	58	4	57	2	49	3	49	6	31	5	41	3	23	6	44	11	43	1	
Utsatt för....																			
Misshandel (n=129)	16	-9	14	-19	32	7	33	4	17	7	10	-9	-10	-4	18	-9	17	-12	
Hot (n=340)	19	-5	23	-12	26	2	21	-8	8	-3	12	-6	-1	5	20	1	24	-1	
Sexualbrott (n=115)	22	3	31	3	36	11	31	13	20	11	18	1	-14	-14	30	15	30	10	
Personrån (n=49)	16	1	22	-10	31	21	32	14	24	2	11	-26	4	-16	34	5	20	-7	
Trakasserier (n=376)	19	-3	26	-2	26	6	23	4	17	7	16	3	5	16	18	-5	24	4	
Bedrägeri (n=151)	32	17	38	23	26	16	30	15	4	14	24	22	-3	3	31	23	30	18	
Bostadsinbrott (n=63)	10	-26	21	-9	19	-6	9	-21	3	-17	14	-16	6	-13	23	-4	25	3	
Bilstöld (n=38)	55	12	56	8	49	9	52	22	44	22	26	-13	37	21	39	-7	51	-2	
Stöld ur/från fordon (n=254)	43	4	37	-5	43	10	40	7	21	10	38	13	15	6	34	-1	32	1	
Cykelstöld (n=588)	45	6	47	7	43	1	41	1	26	8	31	-1	18	1	32	0	39	2	

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstöld mot andra medlemmar i hushållet.
Med (.) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5J. Förtroende för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU 2009. Fortsättning på nästa sida.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
HELA RIKET	60	13	60	14	51	8	53	10	40	14	52	12	40	23	52	12	53	14
Stockholms län	59	14	58	15	50	10	51	12	36	15	50	13	37	26	47	13	49	16
Huddinge	56	15	65	13	48	9	46	7	31	14	45	14	38	27	49	8	48	10
Stockholm	61	14	58	14	50	9	52	12	34	14	47	14	35	26	44	14	47	15
Nacka	60	17	55	20	49	9	56	11	36	16	63	11	41	27	59	11	61	15
Uppsala län	64	14	65	14	58	8	58	10	43	17	50	14	43	25	51	14	55	17
Uppsala	69	12	68	13	66	5	66	7	46	13	54	12	44	23	53	14	56	14
Södermanlands län	58	11	60	17	50	6	54	9	41	15	51	10	41	24	55	10	52	14
Eskilstuna	51	10	59	15	47	4	50	10	38	16	50	12	43	23	52	8	54	9
Östergötlands län	65	10	63	11	47	11	53	9	44	12	53	10	40	22	53	10	53	12
Linköping	63	12	60	8	46	6	53	8	38	13	56	7	38	23	52	9	56	11
Norrköping	67	10	68	11	51	10	54	12	47	13	51	15	39	25	56	12	54	15
Jönköpings län	59	14	59	15	49	8	52	11	40	16	47	13	40	20	48	11	49	12
Jönköping	60	15	58	16	49	10	53	13	40	18	48	12	37	22	47	11	45	15
Kronobergs län	57	19	61	18	47	11	48	11	39	15	48	15	42	23	52	13	54	12
Växjö	60	13	65	16	50	10	48	10	40	14	50	15	42	19	54	14	56	13
Kalmar län	59	12	62	13	50	7	51	8	41	14	51	12	40	20	50	11	52	14
Kalmar	59	13	57	15	55	10	52	11	43	13	48	11	35	21	42	10	48	17
Gotlands län	62	15	65	12	52	10	52	11	42	14	50	12	42	24	55	11	56	14
Blekinge län	51	17	52	19	44	12	47	14	37	18	43	14	37	26	45	13	49	15
Karlskrona	51	18	56	18	51	13	55	14	44	17	49	14	41	24	48	11	53	14
Ronneby	48	20	48	26	36	14	45	22	30	30	36	22	35	33	41	17	43	17
Karlshamn	xx	xx	46	14	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Skåne län	59	15	60	15	49	11	49	13	38	16	50	14	40	23	53	12	54	13
Malmö	61	16	58	16	50	11	51	12	36	16	50	15	40	24	49	17	54	18
Lund	71	11	65	13	59	4	62	7	41	16	53	13	43	17	52	16	58	10
Helsingborg	59	14	64	12	53	6	44	11	42	14	51	11	43	26	52	9	51	13
Kristianstad	63	13	68	15	45	12	50	16	41	15	56	11	46	23	64	7	60	11
Hallands län	63	12	62	13	52	6	55	7	39	17	56	11	46	20	56	10	56	13
Halmstad	61	14	68	15	52	10	54	10	44	15	57	10	47	18	63	9	60	12
Varberg	59	17	53	14	57	1	60	4	41	19	50	16	44	23	47	13	50	15
Kungsbacka	64	11	59	11	55	4	61	4	42	12	54	9	41	30	51	10	52	16

(XX) anger att antalet observationer undersöker 100.

Fortsättning tabell 5J. Förtroende för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU 2009.

Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hante- rar misstänkta rättvist		Polisen be- handlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
HELA RIKET	60	13	60	14	51	8	53	10	40	14	52	12	40	23	52	12	53	14
Västra Göta- lands län	61	13	60	14	54	7	57	9	42	14	55	11	41	23	54	11	56	12
Göteborg	60	13	55	18	51	9	54	12	38	18	53	12	39	24	51	13	54	13
Borås	59	13	66	12	58	7	63	7	47	14	58	7	45	21	61	10	66	4
Värmlands län	64	12	65	12	57	7	56	10	42	13	53	10	41	19	55	10	55	10
Karlstad	68	9	68	12	59	3	59	7	47	10	56	8	42	19	58	9	57	11
Örebro län	62	12	63	16	54	7	58	11	50	11	60	9	45	20	57	10	54	11
Örebro	64	11	64	15	58	6	63	11	53	11	64	8	48	18	58	8	55	10
Västmanlands län	55	17	58	17	45	11	47	14	42	11	52	14	36	26	51	16	50	18
Västerås	54	16	58	17	45	12	47	13	40	12	51	13	33	22	52	16	49	17
Dalarnas län	58	12	58	14	50	7	53	9	37	14	48	12	37	25	51	12	51	16
Gävleborgs län	57	11	60	9	45	8	48	10	40	12	53	11	41	18	54	10	56	11
Gävle	59	10	62	6	45	7	49	9	43	6	55	11	40	18	55	9	56	11
Västernorrlands län	60	12	61	15	45	10	50	9	44	14	52	12	37	25	55	13	53	19
Sundsvall	62	13	63	17	41	12	49	9	43	15	55	8	40	28	53	14	50	17
Jämtlands län	65	10	63	12	52	7	52	9	41	14	57	12	42	22	56	10	56	13
Östersund	69	10	69	10	57	6	55	8	44	13	56	9	44	18	58	9	60	10
Västerbottens län	65	9	64	10	52	4	56	4	41	11	54	9	44	18	52	9	53	11
Umeå	67	7	71	6	55	4	60	3	44	9	59	6	49	14	53	9	55	9
Skellefteå	69	10	58	11	47	6	53	6	33	12	47	13	39	21	43	11	56	10
Norrbottnens län	60	13	63	12	51	7	51	9	39	12	55	9	42	19	56	7	56	11
Luleå	59	12	59	13	49	8	45	10	41	12	57	11	42	22	55	6	54	11

Tabell 5K. Förtroendebalanser (stort — litet förtroende) för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU 2009. Fortsättning på nästa sida.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Dom- stolarna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet behandlar utsatta bra	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra
HELA RIKET	47	46	43	43	26	40	17	40	39
Stockholms län	45	43	40	39	21	37	11	34	33
Huddinge	40	52	39	39	18	31	12	41	38
Stockholm	48	44	41	40	20	33	9	30	32
Nacka	43	35	39	46	20	51	13	48	45
Uppsala län	50	51	50	48	26	36	18	37	38
Uppsala	58	55	61	59	33	41	21	39	43
Södermanlands län	47	43	44	45	26	41	17	45	38
Eskilstuna	40	44	43	41	23	37	20	43	44
Östergötlands län	55	52	36	44	32	43	18	43	41
Linköping	51	52	40	46	25	49	16	44	45
Norrköping	57	57	40	41	34	36	14	40	39
Jönköpings län	45	44	41	41	34	34	20	37	37
Jönköping	45	42	39	40	22	36	15	36	30
Kronobergs län	38	43	36	37	24	33	19	39	42
Växjö	47	49	40	37	26	35	23	40	43
Kalmar län	47	49	43	43	27	39	20	39	38
Kalmar	46	42	45	41	29	37	13	32	31
Gotlands län	48	53	42	41	28	38	17	44	42
Blekinge län	34	33	32	33	19	29	11	32	34
Karlskrona	33	38	37	41	27	36	17	37	39
Ronneby	28	22	22	22	1	14	2	23	25
Karlskrona	xx	33	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Skåne län	44	45	38	36	22	36	17	41	41
Malmö	45	41	39	39	20	34	16	32	36
Lund	59	53	55	55	25	39	26	37	48
Helsingborg	45	52	47	32	28	41	17	43	37
Kristianstad	50	53	33	34	26	44	24	57	49
Hallands län	51	49	46	48	22	45	26	46	43
Halmstad	47	53	42	44	29	47	29	54	48
Varberg	42	38	56	57	21	34	22	34	36
Kungsbacka	53	48	51	57	30	45	11	42	36

(XX) anger att antalet observationer understiger 100.

Fortsättning tabell 5K. Förtröendebalanser (stort — litet förtroende) för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU 2009.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Dom- stolarna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet behandlar utsatta bra	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra
HELA RIKET	47	46	43	43	26	40	17	40	39
Västra Götalands län	48	46	47	48	28	44	18	43	44
Göteborg	47	38	42	42	20	41	15	37	41
Borås	46	54	51	56	34	51	24	51	61
Värmlands län	52	53	50	46	29	43	22	45	45
Karlstad	59	57	56	51	36	49	23	48	46
Örebro län	50	47	47	47	39	51	25	47	43
Örebro	54	49	52	53	42	55	30	51	45
Västmanlands län	38	41	34	33	31	38	10	35	32
Västerås	38	41	32	34	29	38	11	36	32
Dalarnas län	46	44	43	44	23	36	12	39	35
Gävleborgs län	46	51	37	38	28	42	23	44	45
Gävle	49	57	38	41	36	44	22	46	45
Västernorrlands län	48	46	35	41	30	40	12	42	34
Sundsvall	49	46	30	40	28	47	12	40	34
Jämtlands län	55	51	45	43	27	45	20	46	43
Östersund	59	59	51	47	31	47	26	48	50
Västerbottens län	56	54	48	52	30	45	26	43	42
Umeå	60	65	51	57	36	53	35	44	46
Skellefteå	58	47	41	47	21	34	18	33	46
Norrbottnens län	47	51	44	42	27	46	23	49	45
Luleå	46	46	41	35	29	45	21	49	43

Kapitel 6. Kontakter med rättsväsendet

Tabell 6A. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent*. Fortsättning på nästa sida.

	TOTALT				Hot eller våld (21 %)				Ej hot eller våld (79 %)			
	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	15	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	26	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	12
TOTALT	56	30	15		53	21	26		56	32	12	
Män	52	30	18		48	22	30		52	33	15	
Kvinnor	61	29	10		59	20	21		61	31	7	
Ålder												
16–19 år	57	26	17		59	21	20		55	32	13	
20–24 år	52	34	15		50	26	25		53	38	9	
25–34 år	51	33	16		52	22	27		51	37	12	
35–44 år	56	31	13		52	24	23		57	33	10	
45–54 år	55	29	15		53	16	31		56	31	13	
55–64 år	57	27	16		52	13	35		58	29	14	
65–74 år	64	27	9		70	x	x		63	28	8	
75–79 år	72	14	14		49	x	x		73	16	11	
Män												
16–24 år	50	31	19		51	23	26		48	37	15	
25–44 år	50	33	18		44	25	30		51	35	14	
45–64 år	52	29	20		39	17	44		53	30	17	
65–79 år	65	24	11		16	x	x		62	27	10	
Kvinnor												
16–24 år	57	25	18		57	25	18		60	35	5	
25–44 år	60	21	19		60	21	19		59	34	7	
45–64 år	63	13	24		63	13	24		62	30	8	
65–79 år	38	29	33		38	x	x		70	23	8	

* Inför NTU 2008 levererades felaktiga uppgifter för svensk/utländsk bakgrund. Värdena har korrigerats i denna publikation.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell 6A. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent.

	TOTALT				Hot eller våld (21 %)				Ej hot eller våld (79 %)						
	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	15	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	21	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	26	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ
TOTALT	56	30	15		53	21	26		56	32	12		56	32	12
Svensk/utländsk bakgrund															
Svenskfödda med															
– båda/en förälder inrikes född(a)	56	31	13		58	19	23		55	34	11		55	34	11
– båda föräldrarna utrikes födda	54	31	15		39	x	x		57	26	16		57	26	16
Utrikesfödda	55	23	21		35	27	38		63	22	15		63	22	15
Utbildning (högsta)															
Förgymnasial	58	25	17		52	20	28		62	27	11		62	27	11
Gymnasial	55	30	15		54	21	25		56	32	12		56	32	12
Eftergymnasial	55	33	12		54	23	23		55	35	10		55	35	10
Familjetyp															
Sammanboende															
– utan barn	57	28	15		51	18	31		58	30	12		58	30	12
– med barn	54	32	14		46	24	30		56	33	11		56	33	11
Ensamstående															
– utan barn	56	30	14		58	21	22		55	34	11		55	34	11
– med barn	57	30	13		53	25	21		58	32	10		58	32	10
Bostadstyp															
Småhus	56	29	14		60	20	21		56	32	13		56	32	13
Flerfamiljshus	55	30	15		49	22	29		57	33	10		57	33	10
Boendeort															
Storstad	56	32	12		48	25	28		58	34	8		58	34	8
Större stad	56	28	15		55	19	26		57	31	12		57	31	12
Mindre stad/landsbygd	55	28	17		59	17	23		53	31	16		53	31	16

Tabell 6B. Upplevelsen av att på ett enkelt sätt få kontakt med polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	TOTALT			Hot eller våld (21 %)			Ej hot eller våld (79 %)		
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd
TOTALT	73	16	12	67	14	19	74	16	9
Män	72	15	14	66	11	22	73	16	12
Kvinnor	74	17	9	67	17	16	76	17	7
Ålder									
16–19 år	79	11	10	80	8	12	79	13	8
20–24 år	74	15	11	69	13	19	76	16	8
25–34 år	72	16	11	65	15	20	75	17	8
35–44 år	74	15	11	71	15	14	74	16	10
45–54 år	71	16	13	62	14	24	72	16	11
55–64 år	68	17	15	39	22	39	72	17	11
65–74 år	75	17	8	78	x	x	74	18	8
75–79 år	80	8	12	x	x	x	82	9	10
Män									
16–24 år	74	11	14	73	10	17	76	13	12
25–44 år	72	14	14	67	12	21	74	14	12
45–64 år	68	17	15	44	x	x	70	18	12
65–79 år	75	15	9	85	x	x	74	17	9
Kvinnor									
16–24 år	78	16	7	75	11	13	79	18	3
25–44 år	74	18	8	70	18	13	75	19	6
45–64 år	72	16	12	58	22	20	75	15	10
65–79 år	76	15	9	55	x	x	78	15	7

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell 6B. Upplevelsen av att på ett enkelt sätt få kontakt med polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent.

	TOTALT			Hot eller våld (21 %)			Ej hot eller våld (79 %)		
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd
TOTALT	73	16	12	67	14	19	74	16	9
Svensk/uttändsk bakgrund									
Svenskfödda med – båda/en förälder inrikes född(a)	73	16	11	70	13	17	74	16	10
– båda föräldrarna									
utrikes födda	72	18	10	80	x	x	71	20	9
Utrikesfödda	68	16	16	51	17	32	75	15	10
Utbildning (högsta)									
Förgymnasial	74	12	15	66	14	20	77	10	13
Gymnasial	71	17	13	65	13	22	72	18	10
Eftergymnasial	75	16	9	71	16	13	75	17	8
Familjetyp									
Sammanboende									
– utan barn	72	16	12	56	19	26	75	16	10
– med barn	73	16	11	62	14	23	75	16	8
Ensamstående									
– utan barn	74	14	12	74	10	16	74	16	11
– med barn	72	17	11	76	x	x	71	18	11
Bostadstyp									
Småhus	73	15	12	72	11	17	73	16	11
Flerfamiljshus	72	16	11	63	16	21	75	16	9
Boendeort									
Storstad	72	17	11	63	16	21	75	17	9
Större stad	74	15	11	70	12	18	75	16	9
Mindre stad/landsbygd	71	14	14	68	13	19	72	15	13

Tabell 6C. Upplevelsen av bemötandet från polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	TOTALT			Hot eller våld (21 %)			Ej hot eller våld (79 %)		
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd
TOTALT	76	14	10	69	11	19	78	15	7
Män	75	14	11	67	13	20	77	14	9
Kvinnor	77	15	8	72	10	18	78	16	5
Ålder									
16–19 år	81	10	8	82	7	11	81	13	6
20–24 år	73	15	12	64	18	17	78	13	9
25–34 år	72	17	10	71	11	18	73	20	8
35–44 år	77	14	9	66	11	23	80	14	5
45–54 år	80	11	10	68	7	25	81	12	7
55–64 år	72	18	9	63	14	24	74	19	7
65–74 år	78	13	9	73	x	x	79	13	8
75–79 år	83	7	10	71	x	x	84	8	8
Män									
16–24 år	75	12	13	73	13	14	77	11	12
25–44 år	75	14	11	66	12	22	78	14	8
45–64 år	74	16	10	50	17	33	77	15	8
65–79 år	79	10	10	85	x	x	78	12	10
Kvinnor									
16–24 år	77	14	8	71	14	16	81	15	4
25–44 år	75	17	8	72	9	19	76	20	4
45–64 år	79	12	8	77	x	x	80	14	6
65–79 år	79	14	7	53	x	x	82	12	6

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell 6C. Upplevelsen av bemötandet från polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent.

	TOTALT				Hot eller våld (21 %)				Ej hot eller våld (79 %)			
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd
Svensk/utländsk bakgrund												
Svenskfödda med												
– båda/en förälder inrikes född(a)	77	15	15	71	13	16	78	16	6			
– båda föräldrarna utrikes födda	81	8	8	95	x	x	78	9	13			
Utrikesfödda	71	10	19	58	8	34	76	12	13			
Utbildning (högsta)												
Förgymnasial	79	9	13	72	8	21	82	9	9			
Gymnasial	76	15	10	67	14	19	78	15	7			
Eftergymnasial	75	17	8	71	11	17	76	18	6			
Familjetyp												
Sammanboende												
– utan barn	75	15	10	65	13	22	77	15	8			
– med barn	78	14	9	64	11	25	80	14	6			
Ensamstående												
– utan barn	76	15	10	73	12	15	77	16	7			
– med barn	78	12	10	77	x	x	78	14	8			
Bostadstyp												
Småhus	77	14	9	71	15	15	78	14	7			
Flerfamiljshus	76	14	11	69	8	23	78	16	7			
Boendeort												
Storstad	73	17	10	64	14	22	76	18	6			
Större stad	77	13	10	71	8	21	78	14	7			
Mindre stad/landsbygd	79	12	9	75	11	14	80	12	8			

Tabell 6D. Upplevelse av den information man fått om hur polisen arbetar med ärendet, i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	TOTALT				Hot eller våld (21 %)				Ej hot eller våld (79 %)			
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	TOTALT	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	TOTALT	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	TOTALT
TOTALT	47	28	25		38	21	42		49	30	21	
Män	44	27	29		34	21	44		47	28	25	
Kvinnor	51	29	20		41	20	38		54	32	15	
Ålder												
16–19 år	46	22	33		43	17	40		48	26	26	
20–24 år	41	23	36		27	21	52		48	24	27	
25–34 år	45	31	24		44	22	34		45	34	21	
35–44 år	46	30	24		36	26	38		48	31	21	
45–54 år	49	27	24		28	19	53		52	28	20	
55–64 år	48	28	24		38	20	42		50	29	22	
65–74 år	56	27	17		61	x	x		56	28	16	
75–79 år	63	19	18		79	x	x		66	20	14	
Män												
16–24 år	38	20	41		31	16	53		44	24	31	
25–44 år	42	30	28		36	27	38		44	31	25	
45–64 år	44	28	28		24	23	53		47	28	25	
65–79 år	63	17	20		71	x	x		61	19	20	
Kvinnor												
16–24 år	48	25	27		40	24	36		52	26	22	
25–44 år	49	31	19		45	20	35		51	35	15	
45–64 år	54	27	19		39	17	44		57	29	14	
65–79 år	52	34	14		27	x	x		55	35	10	

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell 6D. Upplevelse av den information man fått om hur polisen arbetar med ärendet, i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent.

	TOTALT				Hot eller våld (21 %)				Ej hot eller våld (79 %)			
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd
TOTALT	47	28	25	38	21	42	49	30	21			
Svensk/utländsk bakgrund												
Svenskfödda med												
– båda/en förälder inrikes född(a)	47	29	24	39	22	40	49	31	20			
– båda föräldrarna												
utrikes födda	46	28	26	44	x	x	47	25	29			
Utrikesfödda	47	21	32	32	14	54	53	23	24			
Utbildning (högsta)												
Förgymnasial	48	21	31	37	19	44	53	23	25			
Gymnasial	47	29	24	36	24	41	49	30	20			
Eftergymnasial	47	30	23	40	20	40	48	32	20			
Familjetyp												
Sammanboende												
– utan barn	47	28	26	38	18	44	48	29	22			
– med barn	51	26	24	35	22	43	54	26	20			
Ensamstående												
– utan barn	46	28	26	39	20	41	48	31	21			
– med barn	41	36	23	32	32	36	44	37	18			
Bostadstyp												
Småhus	48	27	26	40	21	39	50	28	22			
Flerfamiljshus	46	29	25	35	21	44	50	31	19			
Boendeort												
Storstad	45	30	25	31	26	43	49	32	20			
Större stad	51	27	23	42	20	38	53	28	19			
Mindre stad/landsbygd	46	25	30	41	15	44	47	28	25			

Tabell 6E. Upplevelse av polisens arbete med att utreda och klara upp brottet, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	TOTALT				Hot eller våld (21 %)				Ej hot eller våld (79 %)				
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket nöjd	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket nöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	Mycket nöjd	Mycket eller ganska missnöjd
TOTALT	33	31	36	36	18	45	32	34	33	34	33	38	33
Män	31	29	39	35	19	46	31	32	38	32	38	31	38
Kvinnor	36	33	31	39	16	45	35	38	27	35	27	38	27
Ålder													
16–19 år	40	22	38	41	14	45	38	31	32	31	32	31	32
20–24 år	31	32	37	26	26	47	33	36	31	36	31	33	31
25–34 år	31	32	36	44	17	38	27	37	36	37	36	27	36
35–44 år	32	32	37	39	14	46	30	36	34	36	34	30	34
45–54 år	30	29	40	31	9	60	30	32	37	32	37	30	37
55–64 år	35	32	33	27	27	46	36	33	31	33	31	36	31
65–74 år	42	31	26	39	31	31	43	31	26	31	26	43	31
75–79 år	44	33	23	x	x	x	45	34	20	45	20	45	20
Män													
16–24 år	34	26	40	34	24	42	33	28	39	33	39	33	39
25–44 år	29	31	41	35	17	48	27	34	39	27	39	27	39
45–64 år	30	30	40	29	14	57	30	31	39	30	39	30	39
65–79 år	46	28	26	52	x	x	46	27	27	46	27	46	27
Kvinnor													
16–24 år	35	32	33	31	15	53	37	41	23	37	23	37	23
25–44 år	35	34	31	50	15	35	31	39	30	31	30	31	30
45–64 år	36	32	33	29	20	51	37	34	29	37	29	37	29
65–79 år	38	37	25	x	x	63	41	38	21	41	21	41	21

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell 6E. Upplevelse av polisens arbete med att utreda och klara upp brottet, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2009. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent.

	TOTALT				Hot eller våld (21 %)				Ej hot eller våld (79 %)			
	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	36	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	45	Mycket eller ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Mycket eller ganska missnöjd	33
TOTALT	33	31	36	36	18	45	32	34	32	34	33	
Svensk/utländsk bakgrund												
Svenskfödda med												
– båda/en förälder inrikes född(a)	32	33	35	37	20	42	31	36	31	36	33	
– båda föräldrarna utrikes födda	32	33	35	41	x	x	30	36	30	36	34	
Utrikesfödda	39	19	42	32	9	60	43	23	43	23	34	
Utbildning (högsta)												
Förgymnasial	38	26	36	35	15	49	40	30	40	30	30	
Gymnasial	34	30	36	35	19	45	34	32	34	32	34	
Eftergymnasial	29	36	35	39	19	42	27	39	27	39	34	
Familjetyp												
Sammanboende												
– utan barn	33	32	35	32	18	50	33	34	33	34	33	
– med barn	33	29	38	35	17	48	33	32	33	32	36	
Ensamstående												
– utan barn	35	31	35	39	20	41	33	35	33	35	32	
– med barn	28	36	36	38	11	51	24	45	24	45	31	
Bostadstyp												
Småhus	33	31	36	41	17	42	31	35	31	35	34	
Flerfamiljshus	34	30	36	33	19	48	34	34	34	34	32	
Boendeort												
Storstad	31	33	36	33	18	49	31	37	31	37	32	
Större stad	35	32	33	38	24	38	34	34	34	34	32	
Mindre stad/landsbygd	34	26	40	40	11	49	32	30	32	30	38	

Tabell 6F. Erfarenheter av rättsväsendets myndigheter, bland personer som medverkat som målsägande i en rättegång under de senaste tre åren, enligt NTU 2009. Andel för respektive grupp i befolkningen, som varit i kontakt med respektive myndighet, i procent.

		Mycket positiva	Ganska positiva	Varken positiva eller negativa	Ganska negativa	Mycket negativa
Erfarenheter av Polisen	TOTALT	26	30	30	7	7
(n=2 251)	Män	22	29	30	9	9
	Kvinnor	30	31	29	5	5
Erfarenheter av målsägan-debiträde (n=157)	TOTALT	45	33	11	4	8
Erfarenheter av åklagare	TOTALT	29	32	25	5	9
(n= 289)	Män	24	34	25	6	10
	Kvinnor	36	29	26	3	6
		Mycket nöjd	Ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd
Bemötande i domstol	TOTALT	34	42	10	7	7
(n= 259)		Mycket lätt	Ganska lätt	Varken lätt eller svårt	Ganska svårt	Mycket svårt
Förståelse av rättegången	TOTALT	40	38	10	9	2
(n= 260)		Tillräcklig				
		Ottillräcklig				
Information om rättegången	TOTALT	73				27
(n= 253)	Män	71				29
	Kvinnor	77				23

Not: Underläget för personer som deltagit i rättegång är relativt litet. Därför är det inte möjligt att särredovisa resultaten efter kön för samtliga frågor.

Bilaga 2. Konfidenstabell (95 procent)

Tabell 1. Halva 95-procentiga konfidensintervallets storlek för olika procenttal och urvalsstorlekar.

Antal svarande personer	Andel i procent									
	5 95	10 90	15 85	20 80	25 75	30 70	35 65	40 60	45 55	50
25	8.5	11.8	14.0	15.7	17.0	18.0	18.7	19.2	19.5	19.6
50	6.0	8.3	9.9	11.1	12.0	12.7	13.2	13.6	13.8	13.9
75	4.9	6.8	8.1	9.1	9.8	10.4	10.8	11.1	11.3	11.3
100	4.3	5.9	7.0	7.8	8.5	9.0	9.3	9.6	9.8	9.8
150	3.5	4.8	5.7	6.4	6.9	7.3	7.6	7.8	8.0	8.0
200	3.0	4.2	4.9	5.5	6.0	6.4	6.6	6.8	6.9	6.9
300	2.5	3.4	4.0	4.5	4.9	5.2	5.4	5.5	5.6	5.7
400	2.1	2.9	3.5	3.9	4.2	4.5	4.7	4.8	4.9	4.9
500	1.9	2.6	3.1	3.5	3.8	4.0	4.2	4.3	4.4	4.4
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.8	3.9	4.0	4.0
700	1.6	2.2	2.6	3.0	3.2	3.4	3.5	3.6	3.7	3.7
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.0	3.2	3.3	3.4	3.4	3.5
900	1.4	2.0	2.3	2.6	2.8	3.0	3.1	3.2	3.3	3.3
1000	1.4	1.9	2.2	2.5	2.7	2.8	3.0	3.0	3.1	3.1
1500	1.1	1.5	1.8	2.0	2.2	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5
2000	1.0	1.3	1.6	1.8	1.9	2.0	2.1	2.1	2.2	2.2
2500	0.9	1.2	1.4	1.6	1.7	1.8	1.9	1.9	2.0	2.0
3000	0.8	1.1	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.8	1.8
3500	0.7	1.0	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.6	1.6	1.7
4000	0.7	0.9	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.5	1.5	1.5
4500	0.6	0.9	1.0	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5
5000	0.6	0.8	1.0	1.1	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4
5500	0.6	0.8	0.9	1.1	1.1	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3
6000	0.6	0.8	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2	1.3	1.3
6500	0.5	0.7	0.9	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2
7000	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.1	1.1	1.1	1.2	1.2
7500	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1
8000	0.5	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1
8500	0.5	0.6	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1
9000	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
9500	0.4	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
10000	0.4	0.6	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0
15000	0.3	0.5	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
20000	0.3	0.4	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7

Om tabellen, konfidensintervall och statistisk säkerhet

Konfidensintervall är ett statistiskt osäkerhetsmått kring punktskattningen, inom vilket det sanna värdet finns i 95 fall av 100. Det innebär att skillnaden mellan två grupper inte är *signifikant* (statistiskt säkerställd) om konfidensintervallen för skattningarna överlappar varandra. Det är med andra ord ett mått på om det finns risk att skillnader mellan grupper beror på en slump.

Hur tolkas tabellen?

Att tabellen redogör *halva* konfidensintervall innebär att värdet i tabellen både *dras ifrån* skattningen för att erhålla värdet för *den nedre gränsen* i intervallet och *läggs till* skattningen för att erhålla värdet i för *den övre gränsen* i konfidensintervallet.

Exempel I: Otrygghet i Lunds kommun (NTU 2008)

Boende i Lunds kommun uppger otrygghet i klart lägre utsträckning än de andra redovisade städerna i länet. Av de boende i Lund har 10 procent uppgett att de är otrygga, jämfört med 30 i Malmö, 31 i Helsingborg och 21 i Kristianstad (Tabell 4G). Lund representeras i urvalet av 173 personer (tabell 2C). Andelen otrygga är som nämnts 10 procent. Antal svarande personer avrundas ner¹ till närmaste *antal svarande personer* i tabellen (vilket är 150). I rutan för *antal svarande personer* = 150 och *andel i procent* = 10 står 4,8. 10 procent plus/minus 4,8 ger ett konfidensintervall mellan 5,2 och 14,8 procent. Motsvarande uträkningar görs för de andra kommunerna.

Antal svarande personer	Andel i procent			
	5 95	10 90	15 85	20 80
25	8,5	11,8	14,0	
50	6,0	8,3	9,9	
75	4,9	6,8	8,1	
100	4,3	5,9	7,0	
150	3,5	4,8	5,7	
200	3,0	4,2	4,9	

	Lund	Kristianstad	Malmö	Helsingborg
Andel otrygga ute sen kväll:	10 %	21 %	30 %	31 %
<i>avrundas till närmaste andel i tabellen:</i>	10 %	20 %	30 %	30 %
Antal svarande personer:	173	113	371	167
<i>avrundas ner till:</i>	150	100	300	150
<i>Halva konfidensintervallets storlek (enligt tabellen):</i>	4,8	7,8	5,2	7,3
Konfidensintervall (andelen +/- halva konfidensintervallet):	5,2–14,8 %	13,2–28,8 %	24,8–35,2 %	23,7–38,7 %

Både Malmös och Helsingborgs konfidensintervall ligger högre än Lunds, vilket innebär att skillnaden mellan Lund och dessa två städer är signifikant. Däremot överlappar Lunds konfidensintervall Kristianstads, vilket innebär att skillnaden dem emellan inte är signifikant.

¹ Genom att avrunda antalet svarande personer nedåt, och avrunda den skattade andelen (i procent) uppåt, tar man det säkra före det osäkra och får en mycket konservativ skattning.

Exempel II: Utsatthet för cykelstöld bland ensamstående med barn jämfört med sammanboende utan barn (NTU 2008)

Resultaten visar att hushåll med ensamstående personer som har barn är betydligt mer utsatta än hushåll bestående av sammanboende personer utan barn (tabell 3A). Är skillnaden signifikant?

	Ensamstående med barn:	Sammanboende utan barn:
Andel utsatta:	13,1 %	5,0 %
<i>avrundas till närmaste andel i tabellen:</i>	15 %	5 %
Antal svarande personer:	648	5 503
<i>avrundas ner till:</i>	600	5 500
<i>Halva konfidensintervallets storlek (enligt tabellen):</i>	2,9	0,6
Konfidensintervall (andelen +/- halva konfidensintervallet):	10,2–16,0 %	4,4–5,6 %

Konfidensintervallen 4,4–5,6 % och 10,2–16,0 % överlappar inte varandra, vilket innebär att skillnaden är signifikant.

Exempel III: Regionala skillnader i oro för stöld av eller skadegörelse på bil i kommunerna inom Stockholms län (NTU 2008)

Inom Stockholms län är det stora skillnader mellan kommunerna i hur stor andel som uppger att de känner oro att utsättas för stöld eller skadegörelse på fordon (tabell 4G). Solna utmärker sig genom att ha en betydligt högre andel oroad än de andra redovisade kommunerna (35 %), men är skillnaden signifikant?

	Huddinge	Botkyrka	Haninge	Stockholm	Södertälje	Nacka	Solna
Andel oroad för bilbrott:	15 %	16 %	17 %	19 %	13 %	10 %	35 %
<i>avrundas till närmaste andel i tabellen:</i>	15 %	15 %	15 %	20 %	15 %	10 %	35 %
Antal svarande personer:	128	106	117	1 015	113	122	91
<i>avrundas ner till:</i>	100	100	100	1 000	100	100	75
<i>Halva konfidensintervallets storlek (enligt tabellen):</i>	7,0	7,0	7,0	2,5	7,0	5,9	10,8
Konfidensintervall (andelen +/- halva konfidensintervallet):	8–22 %	9–23 %	10–24 %	16,5–21,5 %	6,0–20,0 %	4,1–15,9 %	24,2–45,8 %

Solnas konfidensintervall är 24,2–45,8 % och eftersom ingen av de redovisade kommunerna har ett konfidensintervall som överlappar detta spann betyder det att andelen oroad för stöld av eller skadegörelse på fordon är signifikant högre i Solna än i de övriga redovisade kommunerna i Stockholms län.